

ISSN 1334 - 7179

AVE MARIA

GLASILO SESTARA DOMINIKANKI KONGREGACIJE SVETIH ANĐELA ČUVARA

BROJ 2 2016

ave maria

GLASILO SESTARA DOMINIKANKI
KONGREGACIJE SVETIH ANĐELA ČUVARA

GOD. XXXV., br. 2 2016.

SADRŽAJ

Riječ č. majke	3
800 Ružarija za jubilej Reda (s. K. Maglica)	5
Iz Uredništva AM	6
Glas Crkve: Amoris laetitia – Papina enciklika o obitelji	7
Gospičko-senjski biskup - o. Zdenko Križić (s. S. Sente)	10
Šibenski biskup – mons. Tomislav Rogić (s. S. Sente)	11
Izložba o bl. A. Stepincu u EU (s. S. Sente)	12
Što nam krunica može reći (fr. D. Polanščak)	14
Zašto imamo Anđele čuvare (D. Stojić)	18
Ozanina stranica: Proslava Bl. Ozane u Trnju i u Kotoru (s. S. Sente)	19
Iz Tajništva Kongregacije (s. B. Rudić)	26
IDI – Opća skupština provincijala, Papin blagoslov i intervju s o. B. Cadoréom (prij. s. Sl. i IPD)	27
PUTEVIMA SV. DOMINIKA (razni autori)	33
Predstavljena OP poštanska marka (T. Baran)	46
Lijepo je biti nezaboravljen (s. B. Zebić)	48
60. obljetnica red. zavjeta s. Zorke i s. Jasenke (s. M. Puškarić)	50
Sv. Katarina i 800. obl. Reda u Škrupama (J.M; K.B; P.M.)	51
Nagradni izlet u Boku Kotorsku (Š. Zupčić)	55
8. Dani hrv. svetaca i blaženika (T. Baran)	56
Dvije monodrame: S. Kranjčec i Ozana Kotorska (M. M. Brgles)	61
Oproštaj od s. Rahele iz Korčule (s. B. R; s. R. R.)	63
Ostale vijesti iz OP obitelji i dr. (sabrala s. S. Sente)	66
60. obljetnica redovništva s. Nevenke (s. S. Sente)	79
Reportaža o skupu DSI (s. S. Sente)	82
Duhovne vježbe u Zagrebu (s. S. Sente)	93
Velikani OP reda: Bl. Reginald iz Orleansa (I. Armanda)	99
Hijacint M. Cormier (prij. s. S. Sente)	106
Da se bolje upoznamo: s. Tadeja Bošnjak	108
Što ima nova u kat. knjižarama (sabrala s. Slavka S.)	114
Što kažu naše najmlađe: Izletnički dan do Splita (N. Cindrić)	118
Susret sestara juniorki (s. D. Munitić)	118
Stranice povijesti: Glasilo <i>Ave Maria</i> kroz svoju povijest (I. Armanda)	120
Naši pokojnici: s. Severina Divković (s. S. S; s B. R.)	128
s. Katica Džepina (s. E. P; s. S. S; s. K. M.)	134
Nediljko Odrlijan (s. S. S. i s. J. V.)	137
Kata Jajčević (s. M. Jajčević)	140
Hrvoje Vučić (s. R. Vučić)	140
Iva Tošić (s. J. Barišić)	141
Dominik Baćak (F. M; s. D. B; s. S. S.)	142
Zdravko Rapo (s. M. Jajčević)	145
Mara Poljak (s. R. Vučić)	145
Meditativni trenutak: Razmišljanje za Lectio divina (s. K. Maglica)	146
Zeleni agronomov kutić: Krumpir (s. Maja Karmela S.)	149
Razbibriga	150

GLASILO SESTARA DOMINIKANKI
KONGREGACIJE SVETIH ANĐELA ČUVARA
Uređuje: s. Slavka Sente, Zagreb, Kruge 44/a

Tel. (01) 6129-210; e-mail: slavka.sente@gmail.com ili ssente@inet.hr

RIJEČ ČASNE MAJKE

Drage sestre,
Preplavljeni smo riječima i razmišljanjima o jubilarnoj 800-godišnjici službenog priznanja Reda i ponosne što pripadamo jednom tako starom, dičnom i uvaženom Redu, Redu koji je ostavio i ostavlja sjajne tragove svoga djelovanja i življena u vremenu. Od Crkve odobrenu karizmu i poslanje Red već 800 godina čuva, produbljuje i odjelotvoruje u svijetu u kojem živi.

Uoči blagdana našeg Utemeljitelja zapitati nam se gdje smo mi u ovoj priči. Jesmo li prepoznatljive kao kćeri svetog Dominika? Živimo li još uvijek svoju karizmu ili smo u hodu pukopile i usvojile pojedine izričaje karizmi raznoraznih redova, ili još gore: Je li nam žar ohladio, jesmo li se umorili biti ono što moramo biti? Poslane smo uprisutniti Kristov život propovijedajući i poučavajući. Isus je živ, ali malo toga u svijetu izvodi sam. Izabrao je nas da ga predstavimo svijetu, da ga svijet po nama upozna. On nastavlja liječiti, poučavati, opravdati, tješiti, hrabriti svaku od nas, i druge po nama. Sigurno će mnoge od nas zaustiti pitanjem: "Pa gdje ja to propovijedam, gdje poučavam?"

Zaboravljamo da se propovijedati može šutnjom i stavom, izgledom i smiješkom, ispruženom rukom i licem znojnim od rada i napora; propovijeda se prihvaćanjem različitosti i toplom riječi koju čuvamo za svakoga; spremnošću saslušati tuđu patnju i dopuštanjem drugome da se pred nama opravda; propovijeda se radošću i mirom što ih oko sebe širimo, suošćećanjem i praštanjem. ... Razni su oblici propovijedanja, a uspješnost im ovisi o tome koliko snažno Kristova prisutnost progovara kroz naše riječi i djela. Uzalud nam se zavarava-

ti da je dovoljno znanje, i umijeće prenošenja znanja, da bi naše propovijedanje polučilo cilj.

Dominik je čitao i proučavao Božju riječ, pokušavao proniknuti njenu dubinu i shvatiti poruku, sam je po njoj živio i drugima je lomio i tumačio. Bio je odabran oruđe Kristovog poslanja. Njih dvojica su činila čudesa. I same smo pozvane da se po nama očituju čudo Božanske ljubavi, dobrote i nježnosti. Ni jedna od nas, niti naše zajednice u cjelini, nisu centar našeg malog svijeta, nisu izvor onoga što današnjem čovjeku treba: mir, sigurnost, oslonac, radost, prihvaćenost, praštanje, razumijevanje. Mi prvi trebamo poći za Kristom da nas na putu ohrabri i ojača, da ga prepoznamo u lomljenju kruha i da mu otvorimo srce. Tek tada ga možemo drugima pokazati. Dominik je to na vrijeme shvatio. Išao je svijetom svladavajući duge prašnjave putove i plodna polja Kastilje, susretao ljude i suočavao se s njihovim brigama i problemima, njihovom grešnošću i zabludejelošću. Nije se od njih sklanjao u sigurnost samostanskih bedema, išao im je u susret, razgovarao s njima, uvjeravao i objašnjavao, propovijedajući im Boga dobrog i milosrdnoga, jer je i sam Bogom bio ispunjen, u njemu nalazio oslonac i snagu, korektiv vlastitih postupaka i riječi, razloge svoga djelovanja.

Ni nakon susreta nije zaboravljao ljude, njihova lica, ni njihove jade. Sve ih je nosio pred Boga u svojim dugim i revnim molitvama, vatio za njih i zagovarao, uvjeren da je svatko od njih Bogu veoma dragocjen, jer je za svakoga prolio svoju božansku krv.

Za Dominika se govori da je bio odličan "student" života i vremena u kom je živio, prilika i potreba ljudi, puteva i načina kako dospjeti do njihova srca, kako ih pripremiti za blagotvorni Božji utjecaj. Nema, sestre, bijega, nema povlačenja sa životnih bojišta, ma bila ona ne znam kako teška. Bog treba našu hrabrost i odvažnost, treba našu vjeru i nadu, našu ljubav i dobrotu. Nikad nismo toliko stari, nikada toliko iznemogli, nikad toliko nemotivirani, a da nešto od nabrojenog ne bismo mogli još uvijek darovati ovom životu, darovati Bogu. On će sve ponuđeno pročistiti i umnožiti. Po našim malim darovima On će činiti svakodnevna čuda, po njima će dolaziti do duša i objavljivati im se u svoj svojoj dobroti, snazi i veličini. Naši darovi, naša volja, naša spremnost su oni ječmeni kruhovi i par ribica što su Isusu bili potrebni da napravi čudo u pustinji i nahrani mnoštvo.

Slavimo, sestre ovu godišnjicu, zahvaljujmo svome Bogu što smo djelić mozaika u sveukupnom djelovanju i doprinosu Reda društvu, vjeri i znanosti kroz ovih 800 godina postojanja. Brojne prepreke u vidu malobrojnosti, visoke starosne dobi, umora, ljudskih slabosti svih oblika, slabljenja zajedništva, jačanja egocentričnosti i naglašene individualnosti, zaboravljanja da pripadamo redovničkom staležu koji ima vlastita pravila življjenja, i puno toga sličnoga, ne smiju biti razlog da se prepustimo malodušnosti i strahu. Bog zna gdje smo i kako nam je, nije odustao od nas, ima povjerenja da ćemo ga obradovati zdravim plodovima u pravo vrijeme. U poniznosti nam je tražiti istinu o sebi, o nama, o svom poslanju. Padovi i ustajanja se sustavno izmjenjuju, ali cilja ne smijemo izgubiti iz vidokruga. Opipljivost Božje prisutnosti i djelovanja u nama i po nama izbrisat će ljudske slabosti i svijet kojem smo poslani osjetiti će ljepotu Božje dobrote i nježnosti. To

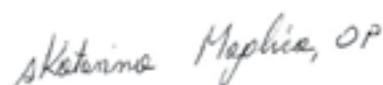
je savjet sestre, to je zadatak, to je poslanje svake od nas: postati vidljivo sredstvo Božje prisutnosti i oruđe njegova milosrđa. Ujedno je to i zalog životu vlastite karizme.

Godine ni stoljeća sami po sebi nisu razlog naše radosti, ponosa ni slavlja. Svetost i dobrota, utkane u postojanje, zapaženi doprinosi u svim ljudskim dostignućima, blagoslovi i milosti izliveni na Crkvu, na svijet i na pojedince posredstvom brojne braće i sestara razlog su slavljenja našeg Jubileja, još više, razlog su zahvalnosti Bogu za Red kojem pripadamo.

Sveti Toma je u smiraj svoga života čuo Isusove riječi: "Toma, dobro si o meni pisao. Koju bi nagradu želio?" Toma daje tipično dominikanski odgovor, teološki opravdan, a ljudski sveobuhvatan iako kratak i jasan: "Gospodine, ništa drugo, osim tebe samog."

Potrudimo se sestre, borimo se i nastojmo tako živjeti i djelovati da na zapadu svoga života čujemo sličnu pohvalu: "Sestro, dobro si živjela i svojim riječima i djelima o meni propovijedala. Koju nagradu očekuješ?"

U tom duhu, drage sestre, vama, braći dominikancima, dominikanskoj braći i sestrama koji u svijetu revnuju za Gospodina, svim našim dragim prijateljima i podupirateljima, čestitam blagdan našeg svetog Oca Dominika i ovu jubilarnu osamstotu godišnjicu Reda.

s. Katarina Maglica, OP
vrhovna glavarica

U Korčuli,
o blagdanu Sv. Oca Dominika 2016.

800 RUŽARIJA ZA JUBILEJ REDA

Poticajno pismo s vrhovne poglavarice za molitvu svete krunice

Drage moje sestre,

Ove godine ponosno slavimo 800-godišnjicu priznanja našega Reda dičeći se svojom slavnom prošlošću, nabrajajući koje i kakve su tragove naša učena i sveta braća i sestre ostavili na polju crkvenosti, kulture, znanosti i društvenih dostignuća. Drže se predavanja, produbljuju se shvaćanja karizme, govori se o posebnosti naše duhovnosti, organiziraju se susreti i hodočašća.

Za očekivati je da ova godina ostavi duboki trag u pojedincima i na razini Reda. I mi smo izdanak na Dominikovu stablu, i mi možemo govoriti o vlastitoj prošlosti i o svemu što baštinimo od Reda naglašavajući molitveno zajedništvo, duhovno zajedništvo, zajedničku nam karizmu i sve obiteljske niti koje nas čvrsto vežu u jednu cjelinu.

Ako to do sada nismo učinili, dobro bi bilo da promislimo i premislimo gdje smo mi u ovom slavljeničkom i zahvalnom sjećanju. Znam da su neke naše zajednice već ponešto učinile na tom polju.

Usuđujem se zamoliti da ovu godinu pretvorimo u godinu zahvalnosti za sve što imamo i što baštinimo od dara svake sestre i svakog brata koji su prošli pozornicom života Dominikanskog Reda i koji su ostavili tragove u nama osobno i na licu Reda i Crkve.

Neka se sestre koje to žele, prijave i preuzmu ugodnu obavezu molitve svete krunice, kao zahvalu za sve darovane milosti braći i sestrama i po njima vremenu u kojem su živjeli. Svakoj godini ćemo namijeniti cijeli ruzarij: radosna otajstva, otajstva svjetla, žalosna i slavna. Ne znam po koliko će krunica svaka sestra preuzeti moleći ih na tu nakanu. To će ovisiti o broju sestara koje će se odazvati.

Sestre, rado se odazovimo i u molitvu uronimo svoju prošlost, sadašnjost i budućnost. Gospodin se raduje zahvalnosti svoje djece!

Ujedinjeni u zahvalnosti i zahvalnoj molitvi, srdačno vas pozdravljam,

Katarina Maglica, OP

s. Katarina Maglica, OP
vrhovna poglavarica
U Korčuli, 25, veljače, 2016.

IZ UREDNIŠTVA AVE MARIA

Uovoj jubilarnoj, 800. obljetnici Reda i u Godini milosrđa, Providnost nas je podarila još jednim jubilejom u našoj Kongregaciji. To je ovaj jubilarni, **stoti broj** našega glasila Ave Maria! Vrijeme neumitno leti. Rijetke se od nas sjećaju radosti i ponosa kad je, 1972., prvi broj Ave Marije ugledao svjetlo dana. Bilo je to jednostavno glasilo, umnoženo ciklostilom, ali bogato sadržajem i ukrašeno prekrasnim crtežima naših sestara. Prva urednica AM je bila s. Andelika Prizmić. U svakom nas je broju Marija pozivala na zajedništvo s Bogom, s Crkvom i međusobno. Zbog toga joj dugujemo veliku zahvalnost.

Preciznije podatke o nizu ovih sto brojeva Ave Marije donosi na *Stranicama povijesti* naš stalni dopisnik i voditelj više rubrika mg. Ivan Armanda. Želim samo podsjetiti da je od 1996., kada sam preuzeila uredništvo AM, do ovog broja uključivo, tiskano 59 brojeva, s ukupno 4.700 stranica, uključivo s dva dodatka sa 78 stranica. Ako tome dodamo i 41 broj, tiskan od prvog broja do 1996, sa 1.456 stranica, onda ukupan broj stranica, s ovim, jubilarnim, stotim brojem, iznosi 6.176 stranica. Kao što znamo, u našem su Glasilu, od samog početka, objavljene mnoge reportaže, vijesti, događaji, ispričane mnoge priče o sestrama, o rodbini, dobročiniteljima i prijateljima Kongregacije, kao i o članovima dominikanske obitelji; brojni izričaji sestara u pjesmi i prozi o našim svecima i blaženicima otkrili su mnoge talente, ali vjerujem da su i pobudili zanimanje za gorljiviju molitvu, meditaciju i novi zanos.

Moram priznati da mi je, kao urednici, najteže bilo podsjećati i pozivati sestre da napišu koji članak. Ne volim biti nametljiva, ali uredničke brige i muke to traže. No, isplatilo se biti malo i uporna, jer je svaki broj ipak izlazio u zacrtano vrijeme: za Božić, za Uskrs i za sv. Dominika. Tri broja godišnje, – pa što ti je to? – reći će neki. Ali ako gledamo bolje, to je, zapravo, golemo, izazovno i odgovorno polje rada. Mož-

da nismo ni svjesne da je svaki broj AM ogledni primjerak i ispisivač naše povijesti, našeg trenutnog stanja Kongregacije. Usuđujem se reći da se u svakom broju moglo iščitati kome je što važno ili nevažno, čemu dajemo prednost, kako dišemo, - a sve to kroz napisane ili propuštenе iskaze pojedinaca ili cijele jedne redovničke obitelji koja se zove Kongregacija sestara dominikanki Svetih Andjela Čuvara. Drugim riječima, glasilo Ave Maria, to smo mi, jedna mala grana na Dominikovu stablu koja želi živjeti dominikansku karizmu: navještati, propovijediti, uprisutnjivati Kraljevstvo nebesko svuda gdje nas je Providnost postavila. Ponekad su te želje vidljive, ostvarive, ponekad nisu. Zato Ave Marija ne želi prestati izlaziti, jer još svaka članica ima toliko toga odživjeti i prenijeti budućim naraštajima koliko voli svoj red, svoje zvanje, i što je sve spremna učiniti da sliku milosrdnog Boga, kakvu nam je i Dominik pokazivao, prenese drugima.

Svima čestitam blagdan sv. Dominika uz želju da nas on nauči djetinjim pouzdanjem nizati Zdravo Marije, utjecati se u njezin zagovor, jer će tada i ovaj list zadržati svoji kontinuitet duhovnog povezivanja, bodrenja i ispisivanja pojedinačne i zajedničke naše povijesti.

Želim još, na kraju, zahvaliti svim suradnicima AM za bilo koju podršku, i pozvati također nove dopisnike da se što prije upgrade u ovu neraskidivu cjelinu koju Marija trajno prati svojim zagovorom i zaštitom.

s. Slavka

‘AMORIS LAETITIA’

Najnovija enciklika Pape Franje, o obitelji

‘Amoris Laetitia’, apostolska pobudnica pape Franje o supružničkom i obiteljskom životu, objavljena je u petak 8. travnja 2016., u Vatikanu.

Kratak pregled enciklike

Amoris Laetitia naslov je Papine postsinodske apostolske pobudnice o ljubavi u obitelji. Dokument, koji prikuplja ishode sinoda o obitelji 2014. i 2015. godine, podijeljen je u devet poglavlja u kojima opširno govori o obitelji u svjetlu Božjega nauma, o izazovima za obitelji danas, obiteljskome zvanju i bračnoj ljubavi – napose njezinu plodnosti – te izlaže neke pastoralne perspektive za praćenje osoba na putu prema braku i tijekom braka. Također govori o osobitim izazovima razvoda, rastavljenih i civilno ponovno vjenčanih te o mješovitim brakovima. Posebno poglavlje posvećeno je odgoju djece, kao što i čitavo jedno poglavlje govori o praćenju, razlučivanju i integraciji osoba u neregularnom stanju.

Na početku teksta papa Franjo napominje da „ne trebaju sve doktrinarne, moralne ili pastoralne rasprave biti riješene uplivima učiteljstva“. Ustrajući – kaže – na „jedinstvu doktrine

i prakse“, koje je nužno u Crkvi, mogu postojati „različiti načini tumačenja određenih vidika doktrine ili nekih posljedica koje iz nje slijede“, uzimajući u obzir kulturu, tradiciju i izazove u pojedinim zemljama.

U svjetlu Riječi

U **prvome** poglavlju, ističe da Božja riječ nije „niz apstraktnih teza, nego pratiteljica na putu“ za obitelji, također i za „one u krizi“ jer im „naznačuje odredište putovanja“. Polazeći od Knjige postanka, naglasio je dvije karakteristike bračne ljubavi: dijalog i jedinstvo. Zatim se usredotočio na važnost nježnosti, a djecu je nazvao „živim stijenama“ obitelji. Na koncu je spomenuo problem nezaposlenosti i tragedije obitelji-izbjeglica.

Stvarnosti i izazovi za obitelj

U **drugom** poglavlju Papa navodi poteškoće s kojima se današnje obitelji suočavaju, poput individualizma koji razvezuje slobodu i pravednost od istine, vrijednosti i načela te „kulture provizornoga“. Unatoč tome, kršćanski prijedlog ne treba biti samo „retoričko osuđivanje aktualnih zala“, što bi značilo upasti u „zamku samoobrambenih žalopojki“ koje su daleko od „misijске kreativnosti“. Kršćanski prijedlog treba predstaviti razloge i motivaciju za brak i obitelj. Prema papi Franji, potrebna je „zdrava autokritika“ o načinu predstavljanja braka, koji je bio usredotočen samo na dužnost rađanja djece te „doktrinarna, bioetička i moralna pitanja“, kao da se radi o „teretu koji se čitav život ima podnositi“.

Pogled upravljen na Isusa: zvanje obitelji

Treće poglavlje predstavlja „sažetak crkvenog nauka o braku i obitelji“. Istiće se kako nerazrješiva bračna sveza muškarca i žene nije breme, nego dar i zvanje; sakrament za posvećivanje i spas supružnika, a ne društvena konvencija ili isprazan obred. Napominje se da Crkva treba pastoralno skrbiti za vjernike koji kohabitiraju, osobe koji su samo civilno vjenčane te za rastavljene u novim vezama.

Ljubav u braku

U četvrtom poglavlju, o bračnoj ljubavi, Papa na obiteljski život primjenjuje karakteristike koje sv. Pavao niže u svojem poznatom himnu ljubavi. Izravno se obraća mladima, govoreći im da brak nije teret ili nedostžni ideal. Istiće važnost dijaloga, a osobito osvrće na spolnost braku. Bračna ljubav vodi tome da čitav emocionalni život postane dobro za obitelj, u službi zajedničkog življenja. Papa također govori o vrijednosti djevičanstva, kao oblika ljubavi koji nije protivan ženidbi, nego predstavlja drukčiji način kako voljeti.

Ljubav postaje plodna

Peto poglavlje osobito je posvećeno plodnosti ljubavi i prihvaćanju života u obitelji. „Pomislimo koliko vrijedi embrij!“ – napisao je. „Treba ga promatrati istim pogledom Očeve ljubavi koja gleda ponad izgleda“ – Dijete nije ispunjenje osobne aspiracije, nego ljudsko biće s neizmjernom vrijednošću te ima naravno pravo na

oca i majku Papa je nadalje istaknuo kako cijeni feminizam koji „ne pretendira na uniformnost te ne nijeće majčinstvo“.

Neke pastoralne perspektive

U šestom poglavlju izložene su neke pastoralne perspektive, „novi putovi“ proizašli iz sinodskog hoda, a koje različite zajednice trebaju razraditi u „praktične i učinkovite prijedloge“. Papa je preporučio da se „nikada ne potiče“ sklapanje ženidbe koja nema realne mogućnosti za stabilnost. Učiti kako voljeti ne može se svesti na kratki ženidbeni tečaj. Osim toga, potrebno je pratiti novovjenčane parove, koje poziva na realistično prihvaćanje supružnika i da nauče kako „pregovarati“ poradi dobra obitelji.

Razvod je „zlo“, a njegov porast u društvu je „vrlo zabrinjavajuć“. Djeca ne trebaju postati taoci takvih situacija. Premda je razdvojen život „krajnje rješenje“, ono je nekada „moralno potrebno“ zbog nasilja ili izrabljivanja. S obzirom na rastavljene i civilno ponovno vjenčane, ponavlja ono što je rečeno na sinodama, ističući potrebu razlučivanja i praćenja. Brinuti se za njih u kršćanskoj zajednici nije oslabljivanje vjere u nerazrješivost braka, nego izričaj ljubavi – stoji u dokumentu.

Osnažiti odgoj djece

Sedmo poglavlje posvećeno je odgoju djece, koji je „najozbiljnija obveza“ i „prvo pravo“ roditelja. Oni trebaju biti slobodni izabrati kako odgajati djecu, prema vlastitim uvjerenjima. Papa osim toga govori o „tehnološkom autizmu“ kao opasnosti za djecu i mlade, kao i o potrebi spolnoga odgoja. Izraz „siguran seks“ pokazuje „negativan stav prema naravnoj svrsi“ spolnosti, kao da je eventualno dijete „neprijatelj od kojeg se valja zaštитiti“.

Na koncu poglavlja se napominje da su roditelji „aktivni subjekti“ u katehezi svoje djece, kao i da se „duhovno iskustvo ne nameće“, nego predlaže djeci u slobodi.

Pratiti, razlučivati i integrirati krhkosti

Osmo poglavlje je čitavo posvećeno „praćenju, razlučivanju i integriranju krhkosti“. Govori se o dva temelja: s jedne strane nauk o sakramentalnom braku, a s druge strane potreba milosrdne integracije „krhkosti“ mnogih vjernika. Na pastire spada „promicanje kršćanskoga brača“ i „pastoralno razlučivanje situacija tolikih ljudi koji više ne žive tu stvarnost“.

Vodeći računa o kompleksnosti situacija, treba „integrirati sve“, uključujući rastavljene i ponovno vjenčane, koji mogu sudjelovati „u životu zajednice putem socijalnog zalaganja ili molitvenih susreta.“ Papa također ističe da situacije mogu biti „jako različite“ i da ih stoga „ne treba katalogizirati ili zatvarati u prekrute izjave“. Važno je prikladno „osobno i pastoralno razlučivanje“, zato što „ne postoje jednostavnii recepti“.

Papa Franjo je napisao da „ne treba očekivati od sinode ili pobudnice novu opću normativu kanonske vrste, primjenjive na sve slučajevе“. Ono što je moguće je „samo novi poticaj na odgovorno razlučivanje“ pojedinačnih slučajeva, s obzirom da „stupanj odgovornosti nije isti u svim slučajevima“ te da stoga „posljedice ili učinci jedne norme ne trebaju uvijek biti isti“, pa i u „sakramentalnoj disciplini“, kad se može razlučiti da u pojedinačnoj situaciji nema teške odgovornosti.

Stoga je za rastavljene i ponovno vjenčane korisno učiniti ispit savjesti, a razgovor sa sve-

ćenikom u unutarnjem forumu može pomoći oblikovanju „ispravnoga suda“ o onome što prijeći mogućnost „punog sudjelovanja u životu Crkve“. Važno je, međutim, izbjegći rizik „pogrešnih poruka“, kao da bi svećenik mogao udijeliti „brze iznimke“ ili kao da bi se za određene usluge mogao steći „sakramentalni privilegij“, uz opasnost da se ostavi dojam kako Crkva „promiče dvostruki moral“.

Bračna i obiteljska duhovnost

U posljednjem, **devetom**, poglavlju, posvećenom bračnoj i obiteljskoj duhovnosti, poziva se na zajedničku molitvu, koja je „povlašteno sredstvo izražavanja i jačanja vjere“. U obitelji se živi duhovnost isključive i slobodne ljubavi, s otvorenim srcem koje svakodnevno obnavlja vjernost. Apostolsku pobudnicu papa Franjo zaključuje molitvom Svetoj obitelji.

Bitno.net (8. 04. 2016)

John L. Allen o enciklici Amoris Laetitia

Poznati američki vatikanolog na svoj način tumači ovu Papinu enckliku:

Jedna stvar što se naročito ističe u *Amoris Laetitia*, Papinoj novoj i obuhvatnoj apostolskoj pobudnici je to da ona taj dugovječni kapacitet katoličanstva za fleksibilnost i individualni pristup u pastoralnoj praksi stavlja u prvi plan, i podsjeća javnost da nije važan samo zakon.

Iako se tekst od 264 stranice bavi velikim brojem tema, interes javnosti će se na početku usredotočiti na ono što papa Franjo u osmom

poglavlju kaže o **pričesti za rastavljene** i ponovno vjenčane, budući da je to bilo jedno od gorućih pitanja na biskupskim sinodama 2014. i 2015.

Ukratko: Papa nije donio nikakav novi zakon, niti je poništio neki postojeći.

Što se tiče slučajeva u kojima neka rastavljena i ponovno oženjena osoba katoličke vjere, kaže Papa, nakon razgovora sa svećenikom, može biti opravdana u odlučivanju da ne nosi krivnju koja bi je isključivala od primanja sa-

kramenata, uključujući i pričest.

Kao prvo, ta se vrsta pastoralne prilagodbe, koju se nekad naziva „rješavanjem kroz unutarne forume“, već prakticira. U mnogim župama možete vidjeti rastavljene i ponovno oženjene vjernike koji pristupaju pričesti, i mnogi su ih svećenici ili potiho potakli na to, ili ih nisu odvraćali, odlučivši tako poštovati odluku koju su ovi donijeli prema svojoj savjesti.

Kao drugo, jezik *Amoris Laetitia* po pitanju pripuštanja pričesti je dovoljno elastičan da obje strane u raspravi mogu biti mirne, jer oni svećenici i biskupi skloni strožem tumačenju crkvenih zakona neće osjećati potrebu da mijenjaju svoje stavove, kao ni oni čiji su stavovi fleksibilniji.

U određenom smislu *Amoris Laetitia* predstavlja nemalen skok, jer po prvi put u jednom vatikanskom tekstu nije formuliran samo propis, nego i prostor za pastoralnu praksu, gdje dugo podcijenjeni kapacitet Crkve za suptilnost i suoštećanje obično ulazi u priču.

Drugim riječima, papa Franjo je svjetu otkrio jednu od najbolje čuvanih tajni u Katoličkoj Crkvi: Da, Crkva ima zakone, i shvaća ih

vrlo ozbiljno. No još više od zakona, Crkva ima i ljude od krvi i mesa, i vrlo ozbiljno shvaća njihove okolnosti i borbe.

Na jednom mjestu Papa piše da se rastavljeni i civilno ponovno vjenčani mogu naći u situacijama „koje se ne mogu staviti u ladice ili strogo klasificirati, ne ostavljajući prostora za prikladno osobno i pastoralno razlučivanje.“

U stvarnosti, to je oduvijek bio duh stvari u Crkvi, u manjoj ili većoj mjeri, ovisno o vremenu i mjestu. Ipak, imamo osjećaj da je novo i važno čuti Papu da to naglas kaže.

John L. Allen Jr.

Prijevod: Ana Naletilić, Izvor: Crux

NOVI GOSPIČKO-SENJSKI BISKUP O. ZDENKO KRIŽIĆ

Gospičko-senjska biskupija dobila je, u srijedu 28. svibnja 2016. novog biskupa u osobi

o. Zdenka Križića, karmelićanina. Misa biskupskega ređenja bila je u katedrali u Gospicu. Glavni zareditelj je bio zagrebački nadbiskup

kardinal Josip Bozanić. Suzareditelji su riječki nadbiskup i metropolit Ivan Devčić i apostolski administrator i dosadašnji gospičko-senjski biskup Mile Bogović. Liturgijsko pjevanje predvodio je katedralni zbor Sv. Cecilije, a voditelj je bio vlč. Josip Šimatović uz orguljsku pratnju Karle Tripalo. Kroz liturgiju vodi mons. Tomislav Rogić. Na misnome slavlju sudjelovalo je oko dviju tisuća vjernika.

Poslije popričesne molitve, prigodne riječi uputili su predsjednik HBK mons. Puljić, generalni vikar Gospičko-senjske biskupije mons. Tomislav Šporčić, te apostolski administrator i dosadašnji gospičko-senjski biskup Mile Bogović, koji je, kako je rekao, „pomagao teško

podizanje biskupije na noge, te za vrijeme svog biskupovanja bio ponos na mučeničke crte u povijesti hrvatskog kršćanstva i ukazivao na mučenički sjaj na licu Hrvatske, o čemu svjedoči projekt Crkve hrvatskih mučenika na Udbini.“

Svom je nasljedniku poručio kako će imati suradnike u kleru „koji ima svojih odlika i slabosti, ali u njemu nema nekih podijeljenosti i grupašenja. Osjetio sam da je taj kler otporan na loše inicijative a osjetljiv za dobre. Svi te oni rado prihvataju kao svoga biskupa, a u tom kleru ostajem i ja jer si od danas moj biskup i pastor; od danas ćemo svi moliti za biskupa našega Zdenka“ - zaključio je biskup Bogović.

Zahvalni govor novozaređenoga biskupa Zdenka Križića

U zahvalnom govoru na kraju mise ređenja, novi gospičko-senjski biskup Zdenko Križić je rekao: „Vidim se poštovana Crkvo Gospičko-senjsku kao osobu koju Gospodin poziva da ide zajedno s vama, s nadom da steknemo veće iskustvo njegove ljubavi, njegova dara nutarne slobode, ljepotu crkvenosti, bogatstvo svetih otajstava, sklad zajedništva, novost evanđelja. S vama sam jer vi ste smisao moga biskupstva i činiti nam je sve da se po nama dogodi blagoslov za narod ove naše drage biskupije“. „Učinit ćemo ono što možemo snagom našeg vjerničkog i sakramentalnog poslanja svi zajedno, vjernički puk Božji, katehistice i katehete, djelatnici Caritasa, osobe Bogu posvećenog života, svećenici – moji dragi najbliži suradnici, da nam se obnove obitelji, da nam se biskupija napuči, da se kolijevke ne prestanu njihati i da nam crkve još više znače u stvaranju našeg sveukupnog zajedništva i učvršćenja našeg bogoljubnog i narodnog identiteta“, rekao je mons. Križić. „Trebat

će nam očvrsnuti uvjerenje da možemo mnogo toga promijeniti nabolje, da smo na to pozvani i da smo zato poslani. Ovi prelijepi krajevi na kojima se prostire naša biskupija ne smiju biti prostori s kojih se narod iseljava, prostori koji ne nude perspektivu mlađim naraštajima. To treba promijeniti. Oslonimo se jedni na druge, a svi zajedno na Boga koji nas ljubi“, potaknuo je novi gospičko-senjski biskup. (IKA / Bitno)

Otac **Zdenko Križić** rođen je 2. veljače 1953. u Johovcu u župi Foča kod Doboja u Bosni i Hercegovini. Nakon završene srednje škole koju je pohađao kod franjevaca konventualaca u Zagrebu, nastavlja studij filozofije u Firenzi, a potom i studij teologije na Papinskom teološkom fakultetu Terasianum u Rimu. Prve redovničke zavjete je dao 27. srpnja 1970. u Somboru, doživotne zavjete 16. srpnja 1976. u Zagrebu, dok je za svećenika zaređen 26. lipnja 1977. Rodni kraj napustio je vrlo mlad no njegovi sumještani nisu ga zaboravili, kao ni on njih. *Njegova duhovnost nije proizvod samo njegovog uma, nego stvarnog življenja vjere*, kaže Toma Radoš iz Johovca. *Samo njegovo djelo i ovo sve što danas slavimo govori o njemu dosta. Bio je uvijek skroman*, ističe biskupova sestra Ilka Radoš.

s. Slavka Sente

NOVI ŠIBENSKI BISKUP – MONS. TOMISLAV ROGIĆ

Papa Franjo prihvatio je odreknuće od službe mons. Ante Ivase na pastoralnom služenju šibenskoj biskupiji u skladu s kanonom 401 § 1 Zakonika kanonskoga prava te je za novog

šibenskog biskupa imenovao mons. Tomislava Rogića, dosadašnjeg župnika i dekana na Udbini, priopćio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico.

Mons. Tomislav Rogić rođen je 8. studenoga 1965. u Senju, današnja Gospočko-senjska biskupija, u obitelji Ivana i Marice Rogić. Osnovnu školu pohađao je u Senju. Maturirao je na klasičnoj gimnaziji u Sjemeništu Zmajević u Zadru (1980.-1984.). Teologiju je studirao u Rijeci, a završnu godinu teološkog studija pohađao je u Zagrebu (1985.-1991.) Diplomirao je 1991. na temu "Kralj Šaul pomazanik i odbaćenik Božji".

Za svećenika je zaređen u Rijeci 22. lipnja 1991. kao svećenik tadašnje Riječko-senjske nadbiskupije. Kada je 2000. godine osnovana Gospočko-senjska biskupija prelazi u kler te nove biskupije. Kao svećenik najprije je djelovao kao župni vikar u župi sv. Terezije od Djeteta Isusa na Vežici u Rijeci (1991.-1993.), a potom odlazi na postdiplomski studij u Rim na Papinsko sveučilište Gregoriana gdje postiže magisterij iz Biblijске teologije na temu "L'amore totale che si rivela morendo distacca-to per poter collegare tutti per sempre (Mt 27, 38 - 51)" ("Potpuna ljubav objavljuje se umirući podijeljena da bi sve zauvijek ujedinila"). Poslije povratka iz Rima bio je predavač na Biblijskoj katedri Teologije u Rijeci (1996.-2010.), studentski kapelan za grad Rijeku

(1996.-2000.), župnik župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci (1997.-2000.). Generalni vikar Gospočko-senjske biskupije bio je od 2000. do 2004., a potom župnik i dekan župe svetoga Križa u Ogulinu od 2004. do 2012. Od 2012. godine župnik je i dekan na Udbini i Podlapači te je ravnatelj Nacionalnog svetišta hrvatskih mučenika na Udbini. Član je zborna savjetnika i prezbiterskog vijeća Gospočko-senjske biskupije te kanonik Senjskog kaptola od 2012.

Objavio je nekoliko članaka u Riječkom teološkom časopisu te u različitim lokalnim tiskovinama. Služi se talijanskim jezikom, izvestio je Tiskovni ured Hrvatske biskupske konferencije. (IKA)

OTVORENA IZLOŽBA O BL. ALOJZIU STEPINCU U SRCU EUROPSKOG PARLAMENTA

»Stepinac – put svetosti« naziv je izložbe koja je u utorak 14. lipnja otvorena u Europskom parlamentu i trajala je do 17. lipnja. Izložba je postavljena u srcu Europske unije, u Bruxellesu, a uz nju su organizirana i predavanja o bl. Alojziju Stepincu – na inicijativu hrvatske zastupnice u Europskom parlamentu Marijane Petir i u suradnji s Uredom za kulturna dobra Zagrebačke nadbiskupije i Hrvatskim katoličkim sveučilištem te sa skupinom Europske pučke stranke za međukulturalni i religijski dijalog.

Uz potpredsjednicu Europskoga parlamenta Mairead McGuinness, nazočan je bio izaslanik zagrebačkoga nadbiskupa pomoćni

biskup zagrebački Ivan Šaško, rektor HKS-a dr. Željko Tanjić, sisački biskup Vlado Košić, zatim monsinjori Juraj Batelja, postulator kauze, i Nedjeljko Pintarić, priredivač izložbe, te zastupnici Europskoga parlamenta i drugi uzvanici. Otvarajući izložbu, potpredsjednica Europskoga parlamenta Mairead McGuinness istaknula je da je kroz taj projekt sve više upoznavala bl. Alojzija Stepinca te je zadivljena njegovim zauzetim radom i uzornim životom.

Udarci fašizma, nacizma i komunizma

»U ime Zagrebačke nadbiskupije zahvaljujem Europskom parlamentu, a osobito hrvatskoj

zastupnici Marijani Petir, što nam je omogućeno ovdje predstaviti život i vrijednosti koje je živio i za koje je umro nadbiskup Alojzije Stepinac, ne samo kao pastir Katoličke Crkve u teškim vremenima za Europu i svijet, nego kao iznimani Europejac kojega vrijedi upoznati te se i u sadašnjem vremenu nadahnjivati njegovom zauzetošću i hrabrošću», rekao je u govoru na otvorenju biskup Šaško.

Istaknuo je da je nadbiskup Stepinac već po svojoj službi bio trajno izložen ne samo očima javnosti, nego i udarcima triju pogubnih ideologija: fašizma, nacizma i komunizma, koje su pratile velik dio europskoga 20. stoljeća. Osim te neizbjježne izloženosti po službi, iz svoje je odgovornosti i ljudskosti nadbiskup Stepinac sebe izložio u zauzimanju za čovjeka kojemu je prijetila pogibija, kojemu je oduzeto ljudsko dostojanstvo, bez obzira kojoj rasi, vjeri, kulturi ili narodu pripadao. Izložio je sebe do mjere ugroženosti vlastitoga života. »Totalitarni režimi nisu ga prihvaćali u njegovoj dosljednosti prema istini i u obrani čistoće savjesti. Zbog toga su ga neprijatelji najprije izložili svojim interesima, a kada to nije uspjelo – zbog čvrstoće njegovih stajališta – izložili su ga pogrdama, optužbama i osudi. Uslijedilo je razdoblje komunističkoga

odstranjivanja i onemogućavanja izloženosti te sprječavanje da se istinski vrjednuje njegovo djelovanje. Prešućivalo se, tajilo dobra koja je učinio. Istaknuo je da se nakon pada komunističkoga sustava o nadbiskupu Stepincu može govoriti slobodno, »ali smo svjesni da je višedesetljetna propaganda otežala pristup bez predrasuda, osobito onima koji nisu s nama dijelili povijesne okolnosti toga vremena«.

Europa ima priliku upoznati iznimnoga čovjeka

Sve je nazočne pozdravila i organizatorica - hrvatska zastupnica Marijana Petir. Ona je istaknula kako se nalazimo u Godini milosrđa, a bl. Alojzije Stepinac bio je dobar i milosrdan pastir Katoličke Crkve. „Život blaženoga Alojzija Stepinca život je istinskog mirotvorca, čovjeka nepokolebljive, hrabre vjere i pouzdanja u Boga, čvrste nade i ustrajne ljubavi prema svakom čovjeku. Bio je neustrašivi pastir koji se, unatoč svim pritiscima tadašnjega komunističkog režima nije odrekao vjernosti Katoličkoj Crkvi i Rimskom prvosvećeniku kako bi sačuvao jedinstvo Crkve. Kao istinski domoljub niti u najtežim trenucima nije želio napustiti svoju zemlju Hrvatsku“, kazala je Petir te podsjetila na

blaženikove riječi ispisane na njegovu grobu u zagrebačkoj prvostolnici: „Ljubiti pravdu a mrziti nepravdu - to je moje načelo. U ljubavi prema hrvatskom narodu neću se dati ni od koga natkriliti.“

Petir nije krila ponos životom bl. Alojzija niti prilikom što ga može predstaviti Europskom parlamentu. Tako je istaknula kako je on pravi biser Katoličke Crkve, branitelj Boga i ljudskih prava, zauzimatelj za dostojanstvo ljudskoga života od začeća do naravne smrti. Kazala je i kako su Stepinčeve snažne riječi i djela i danas primjer i putokaz kako svoj život izgraditi i nadograđivati na pravim temeljima. „Bio je istinski junak i jedan od najvećih svjedoka vjere našega vremena“, rekla je Petir. „Raduje me što Europa ima priliku ovom izložbom upoznati put svetosti tog iznimnog čovjeka. Naslijedovanjem primjera života blaženoga Alojzija Stepinca svatko od nas može još čvršće ugraditi

svoj kamenčić u mozaik boljega društva i svijeta. Neka nam on koji je zastupao duhovno jedinstvo naroda kao temelj jedinstvene Europe učvrsti našu humanost i obnovi zajedništvo čiji je graditelj bio a koje je toliko potrebno današnjoj Europi“, zaključila je zastupnica Petir.

(sabrala s. S. Sente)

Što nam MOLITVA KRUNICE

može reći o tajni Isusa Krista i njegove Majke

Izlaganje fr. Domagoja A. Polanščaka na Mariji Bistrici, 7. svibnja 2016.

Dragi hodočasnici, župljani ţupe Kraljice sv. krunice, članovi dominikanskih laičkih bratstava, braćo i sestre!

Danas smo se okupili u nacionalnom svećanstvu Majke Božje Bistričke povodom, već tradicionalnog, Osmog kruničarskog hodočašća, koje svake godine, tijekom Marijinog mjeseca - mjeseca svibnja, organizira Hrvatska dominikanska provincija. Valja istaknuti da ove godine dominikanci slave osam stoljeća od utemeljenja svoga Reda, Reda koji je predvodio širenje krunice tijekom povijesti i u čijem se okrilju krunica na čudesan način i pojavila.

U središtu svakog hodočašća nalazi se **molitva i pokora**. Pokoru je svatko od nas učinio ili će učiniti već prema vlastitim željama i mogućnostima. Mi ćemo danas pokušati razmišljati o

molitvi krunice i to zato da bismo vidjeli što nam ova najpoznatija i najomiljenija marijanska pobožnost može reći o tajni Isusa Krista i njegove majke Marije, ali i o nama samima.

Vjerujem da će se složiti da je lijepo biti s osobama koje volimo. Ipak, ne možemo uvek biti s ljudima koji su nam dragi. Odvojenost je ponekad kraća, a ponekad duža. Kad voljena osoba umre, čini se da je odvojenost postala vječna, kao da je utihnuo dio života u nama, kao da je dio nas zauvijek izgubljen. Međutim, ono što nam ostaje jesu sjećanja. Sjećanja mogu biti živa i duboka, ali nisu dovoljna. Nedostaje nam glas voljene osobe, dodir ruke ili toplina zagrljaja. Prema tome, nije neobično da tako pažljivo čuvamo sliku drage nam osobe ili predmet koji nas vraća u dane kad smo bili zajedno, kad smo dijelili dobro i zlo, uspone i padove, radosti i žalosti. Ako dobro razmislimo, nije li ipak čudno da jedna obična i priprosta stvar može imati tako veliko značenje za čovjeka. Naime, u trenucima kad promatramo sliku voljene osobe ili kad držimo predmet koji nas na nju podsjeća, čini se kao da je stari život opet tu, pred nama, opipljiv i stvaran.

Braće i sestre, što je krunica i koja je njezina svrha? Promatrajući vanjštinu krunice netko bi mogao reći: "To je predmet koji se sastoji od

niza zrnaca izrađenih od različitih materijala i u različitim bojama, povezanih konopcem ili metalnim prstenovima u obliku ogrlice, s posebno istaknutim dijelom na kojem se nalazi križ ili medaljica." Netko drugi mogao bi u priručnicima pročitati sljedeće: "Krunica ili ružarij je pučka molitva koja se sastoji od 20 desetina, pri čemu svaka desetina obuhvaća jedan Očenaš, deset Zdravomarija i završni Slava Ocu, te kao uvod Vjerovanje, Očenaš i tri Zdravomarije. Kod svake desetine razmatra se jedan događaj ili jedno otajstvo iz Isusovog života. Razmatranje otajstava radosti, svjetla, žalosti i slave povezuje nas s Bogom, s Marijom, službenicom Gospodnjom, i konačno sa samim Isusom Kristom, Bogom koji se predao iz ljubavi prema čovjeku."

Sve što smo rekli o krunici je točno, ali može se dodati još nešto, nešto što nam može pomoći da prigrimo i zavolimo ovu molitvu još više: "Krunica je poput slike ili predmeta koji nas podsjeća na voljenu osobu." Krunica nas, braće i sestre, podsjeća na nekoga i na nešto, u nama izaziva snažne osjećaje i razmišljanja, zauzima posebno mjesto u našem srcu, ona je poput izvora na koji se uvijek iznova vraćamo da bi smo utažili duhovnu žed i povratili snagu za životnu borbu. Ono što krunici daje posebno

značenje jesu riječi koje izgovaramo u sebi ili naglas, sami ili s drugima, u crkvi ili na radnom mjestu, danju ili noću, kad smo radosni i žalosni, zdravi i bolesni. To su riječi molitve i zato krunica nije običan predmet, već svojevrsni susret s Bogom i podsjetnik na događaje kojima nismo osobno prisustvovali.

Kako se možemo sjećati rođenja Isusa iz Nazareta ili njegovog križnog puta na Kalvariju kad se to dogodilo prije dvije tisuća godina i na mjestu koje je daleko i nama nepoznato? Znamo iz vlastitog iskustva da nam neki događaji i neke osobe mogu postati neobično bliski, iako nismo prisustvovali tim događajima i nismo poznavali te osobe. Na primjer, ja osobno, nisam se borio u Drugom svjetskom ratu, ali mi je Poldo, moj deda, znao pričati kako je bilo i činio je to tako uvjerljivo da sam u određenim trenucima proživljavao, takoreći, iste osjećaje kao i on koji je živio u to vrijeme.

Prema tome, događaje iz Isusovog života možemo dozvati u sjećanje i možemo ih proživjeti samo ako uz sebe imamo osobu kojoj su ti događaji posebno bliski. Tko je od ljudi poznao Isusa bolje od Marije, njegove majke, i kto nas od ljudi može bolje upoznati s Isusom od Marije, njegove majke? Marija nam je, prema vjerovanju, svoju životnu priču ostavila u molitvi krunice, za koju je papa Pavao VI. rekao da je sažetak Evanđelja. Marijina životna priča nije

samo njezina, a krunica, kao sažetak Evanđelja, može se promatrati kao sažetak jednog ljudskog života. Naime, ne govore li radosna otajstva o rođenju kojemu se i mi radujemo u našim obiteljima? Ne postoje li u našem životu događaji koji bacaju novo i zadržavajuće svjetlo na osobe koje su nam drage i nikad do kraja poznate? Postoji li čovjek koji nije patio i doživio duboku žalost zbog nepravde i smrti? Postoji li čovjek koji može iskreno reći da ne želi živjeti bez patnje i smrti? Molitva krunice ne završava slučajno slavnim otajstvima koja govore o najdubljoj i krajnjoj čežnji ljudskog srca, a to je pobjeda nad smrću i početak novog života.

Posljednje slavno otajstvo, braćo i sestre, poziva nas da molimo i razmišljamo o Mariji

koja je Kraljica neba i zemlje. Ako Isusa možemo najbolje upoznati preko Marije, ne bi smo li onda trebali upoznati i Mariju, njegovu majku? Prisjetimo se događaja iz Lukinog evanđelja u kojem Marija, zajedno s Josipom, žalosna traži Isusa, pronalazi ga poslije tri dana i ne razumiye riječi koje govori njezin vlastiti sin: "Isusovi su roditelji svake godine o blagdanu Pashe išli u Jeruzalem. Kad mu bijaše dvanaest godina, užidoše po običaju blagdanskom. Kad su minali ti dani, vraćahu se oni, a dječak Isus osta u Jeruzalem, a da nisu znali njegovi roditelji. Uvjereni da je među suputnicima, odoše dan hoda, a onda ga stanu tražiti među rođinom i znancima. I kad ga ne nađu, vrate se u Jeruzalem tražeći ga. Nakon tri dana nađoše ga u Hramu gdje sjedi posred učiteljâ, sluša ih i pita. Svi koji ga slušahu bijahu zaneseni razumnošću i odgovorima njegovim. Kad ga ugledaše, zapaniće se, a majka mu njegova reče: 'Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili.' A on im reče: 'Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?' Oni ne razumješe riječi koju im reče." (Lk 2,41-51).

Braćo i sestre, možemo li prepoznati sebe u Mariji? Ne postoje li trenuci ili razdoblja kad nam se čini da Boga nema? Tražimo Ga i ne možemo ga pronaći. Kao da nas je napustio i nema Ga kad nam je najviše potreban, a potreban nam je uvijek. Ako Ga pronađemo, radosni smo jer smo opet zajedno. Ali On tada izgovara riječi koje nam ne odgovaraju ili ih ne razumijemo. Čini nam se kao da smo opet na početku. Mnogi Boga ne traže, pa Ga niti ne mogu pronaći. A opet, mnogi koju su Ga pronašli, drže Ga se samo pod određenim uvjetima i to ne Božjim nego ljudskim. I oni Boga ubrzo izgube i prestanu ga tražiti, iako naivno misle da su ga jednom i zauvijek pronašli.

Kako Marija odgovara na odsutnost svoga sina i nerazumijevanje njegovih riječi? Ona jednostavno ljubi kad ga nema i vjeruje kad sluša ono što ne razumije. Nije li to, braćo i sestre, tajna svake molitve, pa i molitve krunice? Ne pokazuje li nam Marija, svojim primjerom kako trebamo moliti? Ako molimo unatoč tome što nam se čini da Boga nema i unatoč tome što

izgovaramo ili slušamo riječi koje ne razumijemo, što će se onda dogoditi? Dogoditi će se isto ono što se dogodilo Mariji i Josipu: "Isus siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan." I dok svaki put prebiremo po zrcima krunice i izgovaramo riječi molitve, poput Marije koja je u svome srcu prebirala život i riječi svoga sina, nemojmo gubiti nadu i vjeru da će Isus doći i da će naše molitve biti uslišane. Naime, dok danas, u svetištu Majke Božje Bistričke, stojimo pred čudotvornim Gospinim kipom koja u svojim rukama, kao što vidimo, čvrsto drži malenog Isusa, zapamtimo sljedeće - ako molimo s iskrenom željom da pronađemo Isusa koji se skriva u otajstvima krunice, onda ćemo ga jednom i pronaći. Možda ćemo ponekad biti žalosni što ga nema onda kad bi smo mi to željeli. Možda nećemo uvijek razumjeti ono što tražimo. Ali, kako nam govori spomenuti prizor iz Lukinog evanđelja, treba biti strpljiv, poput Marije i Josipa. Amen!

Domagoj A. Polanščak, OP

Krunica kao molitva za mir

Uz dominikanski jubilej

Mnogo je puta krunica bila preporučena kao molitva za mir. Teški izazovi s kojima se svijet susreće, sve nas više uvjeravaju da je samo intervencija s neba kadra suzbiti sve veće sukobe i narodi-ma pružiti razlog nade u svjetliju budućnost.

Krunica je po svojoj naravi molitva za mir, jer se u njoj razmatra Krist, knez mira, onaj koji naš mir (Ef 2,14). Svatko tko se suoči Kristovu otajstvu – a to je i pravi cilj krunice – uči tajnu mira i prenosi je u svoj životni hod. Osim toga, krepošću istog meditativnog karaktera, uz mirno izgovaranje Zdravo Marija, krunica ima umirujući učinak na onoga koji je moli, i koji dopušta da primi i iskusi njene najdublje

dubine i onda taj istinski mir koji je poseban dar uskrslog Gospodina, prenosi na druge.

Moleći krunicu otkrivamo da je mir plod ljubavi. Kako bi mogao netko meditirati otajstvo Betlehemskega djeteta, u radosnim otajstvima, ako nije spreman braniti i štititi život i na svojim ramenima nositi patnje djece cijelog svijeta?

Kako može netko slijediti stope Krista Otkupitelja, preobraženog, u otajstvu svjetla, ako ne uspijeva svjedočiti njegova „Blaženstva“ u dnevnom životu? I kako bi mogao netko meditirati Krista koji nosi križ i koji je raspet na njemu, ako se ne osjeća potaknutim biti Šimun Cirenac za svoju braću i sestre pritisnuto žalošću i beznađem?

Napokon, kako bi mogao netko promatrati slavu uskrslog Krista ili Mariju, našu Kraljicu svete krunice, ako ne čezne učiniti ovaj svijet ljepšim, pravednijim, i spremnim slijediti Božji plan? Jednom riječju, u molitvi su krunice naše oči neprestano usmjerene na Krista, a u ovoj nas jubilarnoj godini posebno poziva da budemo graditelji mira u svijetu. Ona nam ne nudi bijeg od svjetskih problema, naprotiv, krunica

nas obvezuje da odgovornim i velikodušnim očima gledamo i propovijedamo izlaz kroz evanđeoske leće. Osposobljava nas da se možemo sa sigurnošću suočiti, uz Božju pomoć, sa svim situacijama, i da hrabro svjedočimo kako je „ljubav sve ujedinjuje i sveza je savršenstva“ (Kol 3,14). (IDI prijev. s. Sl.)

Fr. Louis Marie Arinio-Durand,
Generalni promicatelj krunice.

ANĐELI

ZAŠTO IMAMO ANĐELE ČUVARE I ZAŠTO IM SE MOLIMO?

Katolička Crkva duboko vjeruje da je Krist jedini posrednik između Boga i ljudi. Međutim, molitva svecima ni na koji način ne želi umanjiti ovu istinu. Nije znak nevjere ako zamolimo druga bića (bilo na zemlji, bilo na nebu) da nam pomognu svojim molitvama. Sveti Pavao koji jako inzistira na jedinstvenosti Kristova posredništva piše u Poslanici Rimljanim: "Ali zaklinjem vas, braćo, Gospodinom Isusom Kristom i ljubavlju Duha: suborci mi budite u molitvama Bogu upravljenima za me, da umaknem onim nevjernima u Judeji i da moja pomoć Jeruzalemu bude po volji svetima te s Božjom voljom radošno dođem k vama i s vama zajedno odahnem." (Rim 15,30-32) Jednako tako, on i sam moli za druge: "Uvijek se u svakoj svojoj molitvi za vas s radošću molim zbog vašeg udjela u evanđelju od onoga prvog dana sve do sada – uvjeren u ovo: Onaj koji otpoče u vama dobro djelo, dovršit će ga do Dana Krista Isusa." (Fil 1,4-6)

U Starom zavjetu Mojsije i proroci na puno mjestu stoje kao posrednici u molitvama ljudi prema Bogu. Dakle, posredništvo u molitvi nije nešto što se protivi Božjoj svemoći, nego izražava solidarnost i zajedništvo u vjeri među Božjim stvorenjima. A ako to zajedništvo među ljudima na zemlji ne oduzima od Božjega dostanstva, zašto bi to činile molitve upućene nebeskim stvorenjima. Kada se njima molimo, zapravo ne tražimo neku milost koja dolazi od njih, već uvijek iskamo njihovo posredništvo kod Boga za nas. Sveti pismo nam na više mesta pokazuje kako se anđeli brinu za dobrobit ljudi. Govoreći prispopobu o ženi koja je izgubila drahmu Isus zaključuje: "A kad je nađe, pozove prijateljice i susjede pa će im: 'Radujte se sa mnom! Nađoh drahmu što je bijah izgubila.' Tako, kažem vam, biva radost pred anđelima Božjim zbog jednog obraćena grešnika." (Lk 15,9-10) Već u Starom zavjetu vidimo primjere andela koji se mole za ljude. U Zaharijinom viđenju anđeo moli za Jeruzalem (Zah 1,12-13). Anđeo Rafael kaže Tobiji "I kad ste molili ti i tvoja snaha Sara, ja sam nosio vaše molitve Svetome (...)" (Tob 12,12). U knjizi Otkrivenja čitamo kako se molitve svetaca uzdižu Bogu na rukama anđela. (Otk 8,3-4)

U životu se suočavamo s brojnim kušnjama. Svjesni smo da uvijek postoje bića koja

nam žele nanijeti zlo i koja to u svojoj slobodi mogu učiniti i bez naše krivice. Stoga bismo trebali biti sretni što postoje i čisti duhovi, anđeli, koji se uvijek brinu za nas i štite nas. Sam Isus u evanđelju kaže: "Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih najmanjih jer, kažem vam, anđeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima." (Mt 18,10) Kategorizam Katoličke crkve uči vjernike upravo ono što Sv. pismo kazuje te naglašava: „Od djetinstva do smrti ljudski je život okružen njihovom zaštitom i zagovorom. Svaki vjernik ima uza se

anđela kao čuvara i pastira da ga vodi u život. Već na zemlji kršćanski život po vjeri sudjeluje u blaženom društvu s anđelima i ljudima koji su sjedinjeni u Bogu“ (KKC 336). Općenito o anđelima kazuje, „Anđeli su duhovni stvorovi koji neprestano slave Boga i služe njegovu spasonosnom naumu prema drugim stvorenjima. Anđeli surađuju što je dobro za nas. Anđeli okružuju Krista, svoga Glasnika. On nam posebno služi u izražavanju njegova spasonosnog poslanja prema ljudima. Crkva štuje anđele koji joj na zemaljskom putovanju pomažu i koji štiti svako ljudsko biće“ (KKC 350-352). Svaki kršćanin vjeruje da nam je Bog dao anđela čuvara da ga prati na njegovu putu u život vječni. Stoga nam saznanje da uvijek kraj sebe imamo svog anđela i zdrava pobožnost prema tim nebeskim bićima itekako može pomoći. Drugog listopada se u Crkvi slavi blagdan Anđela čuvara.

Don Damir Stojić

OZANINE STRANICE

Proslava bl. Ozane u Zagrebu

Zajednica sestara dominikanki u samostanu bl. Hozane u Zagrebu, i ove je godine svečano proslavila svoju zaštitnicu, blaženu Ozanu Kotorlsruku u srijedu 27. travnja 2016.

Prethodno je održano trodnevљe koje su obogatili zanimljivi sadržaji. **Prvi dan** trodnevlja bl. Ozani misno slavlje je predvodio fr. Zvonko Džankić, OP, a pjevali su mladi župe Krista Kralja. Nakon mise je s. Barbara Bagudić OP, izvela monodramu o bl. Ozani, naslovljenu: *Biti s Bogom dovoljno je za sreću*.

Dруги dan trodnevlja misno slavlje je predvodio fr. Mirko Vlk, OP. To je ujedno bila i proslava Dana vrtića, pa su pjevanje predvodila djeca DV Bl. Hozana, uz instrumentalnu pratnju nekih njihovih roditelja. Nakon mise djeca su izvela

mjužikl o bl. Ozani „Put do neba“ koji je napisala s. Blaženka Rudić, OP, a uglazbio Ivan Škunca.

Treći dan trodnevlja misno slavlje je predvodio fr. Slavko Slišković, OP, a pjevao je zbor djevojaka iz kapele Ranjenog Isusa "Bl. Ozana". Nakon euharistijskog slavlja djeca OŠ Visoko, kraj Novog Marofa, izvela su dva igrokaza: *Put i Bl. Ozana*, pod vodstvom svoga profesora, pedagoga i voditelja dramske sekcije, Tibora Martana. Bilo je vrlo lijepo, jednostavno, ali poruke duboke. Posebno ih je pohvalila dr. Sanja Nikčević, naša župljanka, koja predaje teatrologiju u Osijeku. Dala im je i neke upute za daljnji rad. Priora im je posebno zahvalila što promiču duhovne vrednote i među djecom i među starijima. To je danas rijetkost, a evo među tim rijetkim su i ta seoska djeca, puna žara, volje, sposobnosti i Božjega duha.

Odmah nakon povratka u svoje domove, prof. Tibor je poslao poruku sljedećega sadržaja:

*Poštovana,
želim Vam blagoslovjen blagdan blažene Ozane.
Koristim priliku da Vam zahvalim na srdačnoj
dobrodošlici i gostoprimstvu. Uspjeli ste da se
osjećamo kao doma. Glumci su prepuni dojmo-
va. Danas u školi sve bruji o dominikankama i
dominikancima. Zaključak: Najbolji ste!
Nadam se da ćemo se opet vidjeti i družiti se!
Želim Vam mir i dobro te obilje Božjeg blagoslova
u svim poslovima kojima se bavite!
Čujemo se! Srdačan pozdrav!*

S poštovanjem,

Tibor

Svečano euharistijsko slavlje, na sam dan proslave, u srijedu 27. travnja, predvodio je o. Anto Gavrić, provincial Hrvatske dominikanske provincije. Pjevao je mješoviti župni zbor Krista Kralja, pod ravnateljem s. Slavke Sente. Za orguljama je bio prof. Mario Perestegi.

Propovijed provinciala Ante Gavrića na bl. Ozanu, 27. travnja 2016.

Drage sestre, draga braćo, evanđelje nam bilježi kako je Isus često govorio mnoštvu u raznim prigodama, govorio je u raznim susretima. Ali kako se približava muka, vidimo kako se njegov govor sve više usredotočuje na učenike. Muka požuruje i Krista i učenike. Nema više vremena. Treba se usredotočiti na ono vrijeme kad će učenici morati živjeti, a neće biti Učitelja s njima. I doista, u tim trenucima, kad se oprštamo od nekoga, onda svaki čovjek nastoji ono bitno ostaviti kao svoju oporu.

Kad je sv. Dominik umirao, prije svoje smrti ostavio je svojoj braći i sestrama oporuku, u nekoliko riječi satkanu: "Imajte ljubavi. Čuvajte poniznost. Živite dragovoljno siromaštvo." Sažeta poruka, ali oporuka koju ostavlja braći i sestrama koji će živjeti i nastaviti njegovo poslanje nakon

njegove smrti, stoljećima, i evo, 800 godina braća i sestre nastoje živjeti i svjedočiti ono što im je Dominik ostavio u svojoj oporuci.

Isus svojim učenicima želi posvijestiti da dolazi vrijeme kad će morati živjeti, a njega, Učitelja, neće biti prisutnoga. Odnosno, priprema ih da budu spremni na drugaćiju prisutnost njihova Učitelja u njihovu životu i poslanju. Isus u evanđelju posvjećuje učenicima, i nama

je također pitanje: kako živjeti u odsutnosti Učitelja?

Isus nam daje ovu prekrasnu prispodobu o deset djevica. Govori nam o svjetiljkama i ulju govori nam o jednom kontrastu koji je stalno prisutan, kontrastu između dana i noći. U danu puno toga imamo i lako se snađemo. Ali u noći svima nam je potrebno pokazati gdje nam je svjetiljka. U stvari, ima li još nešto što može osvjetljivati noć i tamu. U danu moguće je sve, moguće je i nabaviti ono što nam nedostaje. Ali kad se spusti noć, i kad ta noć potraje duže od onoga što smo možda mislili i očekivali, kad ta noć postaje tako teška sa svim onim što može donijeti, kako živjeti u odsutnosti?

Na završetku evanđelja Isus poziva učenike i sve nas da bdijemo. Ustvari, poziva nas na iščekivanje. A iščekivati nekoga koga nema može samo onaj koji ljubi. Može samo onaj koji strašno i snažno ljubi. Možemo iščekivati da se dogodi nekakav susret, ali nakon svakoga susreta - možemo vidjeti to i u životu bl. Ozane, na što će se kasnije navratiti -, nakon svakoga susreta, pa i snažnoga susreta nastupa vrijeme praznine. Nastupa ono vrijeme o kojem govori prorok Hošea. Vrijeme pustinje. Odlaska u pustinju, u samoću. Vrijeme kad učimo prepoznati otajstvenu prisutnost koja nas poziva da učimo i da prepoznajemo tu drugaćiju prisutnost, koja nas poučava kako se oslobođiti samoga

sebe, isprazniti samoga sebe da bismo naučili primiti onoga čiji susret i dolazak očekujemo. Isus govori učenicima o svome ponovnome susretu, i za taj susret on priprema: kako ostati vjeran darovima koje je Gospodin ostavio učenicima i nama. Doista, iščekivati onoga koga nema može samo onaj koji ljubi.

Toliko je susreta bilo u životu mlade Katarine! Toliko susreta koji su je snažno obilježili! I dok je bila mala pastirica, susret s Djetešcem Isusom toliko ju je obilježio, ali, nestao je, ostala je samo jedna duboka praznina iščekivanja i traženja ponovnoga susreta s njime koji će se, nakon pašnjaka s ovcama, događati u Kotoru, u gradu, u raznim prigodama. Susret na Veliki Petak, 1513. u katedrali u Kotoru, dok sluša propovijed o muci Kristovoj, taj ju je susret toliko dirnuo da ponovno Katarina želi predati sebe i biti stalno s onim kojeg je tražila, i tražila pomoć svoje majke da je dovede i vidi sliku onoga kojega svi časte u Kotoru.

Draga braćo i sestre, kad bismo htjeli oslikati život bl. Ozane, ja bih rekao da je to svetica susreta i svetica milosrđa.

Na koje načine?

Svetica susreta. Toliko toga pokazuje kako ju je susret obilježio, stav koji ona stalno pokazuje, stav koji je toliko oblikovao njezin život, da u tome iščekivanju ona pokazuje tako snažnu ljubav i omogućuje onome drugome da u njoj prvo stvara takvo mjesto i pripravlja je za njegov ponovni susret i dolazak. Blažena Ozana jest svetica susreta. I ka da papa Franjo govori koliko su važni susreti u novoj evangelizaciji, kad govori o mistici susreta, onda sam nekako iščitavajući, razmišljajući i razgovarao s Ozonom. U svome uredu imam sliku bl. Ozane i često znam pogledati u nju i pitati je što bi bilo kad bih ja govorio o njoj ovako i onako. Papa Franjo govori koliko je važan taj susret, i kad govori o mrežama komunikacije koji su tako prisutni danas u suvremenome društvu, podsjeća da nam je važno otkrivati izazov i mistiku susreta, zajedničkoga življenja, uzajamnoga susretanja, govori Papa u pobudnici *Radost Evanđelja* br. 87., da se zagrlimo, jedni druge podupiremo, da

zakoračimo u vode toga oceana koji se, premda kaotičan, može pretvoriti u pravo iskustvo bratstva, karavanu solidarnosti, u sveto putovanje. Na taj će se način najveće mogućnosti koje pružaju komunikacije pretvoriti u velike mogućnosti za susret i solidarnost među svima.

Draga braćo i sestre, promatraljući život bl. Ozane možemo promatrati upravo pod tim vidom, pod vidom mistike susreta, kako se susret s Gospodinom pretvara u susret s ljudima, kako ljudi prepoznaju u jednoj osobi koja se povlači i zatvara, kako prepoznaju da je prisutnost tako snažna. Da tako snažno privlači. Najednom njena sobica uz sv. Pavla postaje svetište. Grad je Kotor zadivljen. Mnoštvo dolazi. Ozanina sobica postaje kuća svih. Kuća susreta, draga braćo i sestre. Dolaze svi, i pučani i običan svijet, i plemići i oni jadnici, i muškarci i žene. Životopisci to prekrasno oslikavaju: neki dolaze s darovima, drugi odlaze primajući darove. Jedni dolaze žalosni, odlaze radosni, utješeni. Nalaze u Ozani upravo ono što su tražili. Ne nekoga koji će ih kao gospodarica prekoriti, nego kao sluškinja koja je tako učila i prepoznavala. Pronalaze u Ozani ono što im je najpotrebnije, ne strogu gospodaricu, nego blagu i milosrdnu sluškinju, koja tako pozorno gleda na koji način pomoći da ljudi izidu iz bijede u kojoj žive.

Papa Franjo, u istoj pobudnici *Radost Evanđelja* (br. 272) podsjeća na važnost tih susreta: "Kada se u svojoj duhovnosti približavamo

drugima s nakanom da tražimo njihovo dobro, naše se srce širom otvara da primimo najveće i najljepše Gospodinove darove. Svaki put kada se susretнемo s nekim ljudskim bićem u ljubavi, dovodimo se u situaciju da naučimo nešto novo o Bogu. Svaki put kada otvorimo oči da upoznamo drugoga, rastemo u svjetlu vjere i spoznaji Boga."

Ozana jest i **svetica milosrđa**. Kada Papa Franjo u buli proglašenja Godine milosrđa *Lice milosrđa* govori što sve karakterizira pozive milosrđa, i kad nas poziva da otkrivamo svece milosrđa, onda možemo u bl. Ozani otkriti upravo takvu sveticu. Papa Franjo poziva da se čuvamo ravnodušnosti koja ponižava. Kad nas Papa potiče i podsjeća da se klonimo cinizma koji razara i poziva da otvorimo oči na bijedu drugih, ne možemo li, doista, braćo i sestre, u bl. Ozani prepoznati osobu i sveticu milosrđa!?, koja se ni u jednom trenutku nije pokazala ravnodušnom prema bilo komu tko je došao u bilo kojoj potrebi. S nimalo cinizma nikada ne pristupa. Životopisci opisuju da k njoj u Kotor, u njezinu ćeliju sv. Pavla, dolaze razni ljudi. Dolaze i pravoslavci, ali Ozana nikoga ne odbija, nego upravo kao i njezin Učitelj Krist, prima i prihvata svakoga. Otvorena duhovnost, duhovnost otvorenih očiju koja uočava potrebe ljudi koji žive u bijedi, ali uočava i potrebe svoga grada. Doista možemo vidjeti kako Ozana živi i svjedoči što je milosrđe. Milosrđe je najveća krepost, jer nas potiče da uvijek izlazimo iz sebe i idemo u susret prema

drugome. Po milosrđu postajemo slični djelima koja Bog čini. Po milosrđu doista pokazujemo da možemo učiniti ono što Gospodin želi preko nas učiniti drugima. Kad papa Franjo govori o svetosti drugoga, to znači prepoznavati u svakome dostojanstvo koje on kao ljudska osoba ima.

Promatrajući život bl. Ozane Kotorske, možemo vidjeti kako se ta krepšt milosrđa ostvaruje u njezinu životu. A krepšt milosrđa se sastoji upravo u davanju drugima, darivanju drugima i ublažavanju bijede drugih, kako uči sv. Toma Akvinski, definirajući milosrđe: Darivati drugima i ublažavati bijedu drugih. Draga braćo i sestre, Ozana je to prekrasno shvatila na Veliki Petak, vidjevši upravo dar neizmjerne ljubavi, dar spasenja koji je Krist na križu ostvario za sve i ponudio svima. To su ove svjetiljke svih deset djevica. Svaka je dobila besplatnu svjetiljku. Ne pitamo se otkuda joj svjetiljka? Svaka je dobila besplatnu svjetiljku, a ono ulje je upravo odgovor ljubavi, i odgovor vjere na taj dar koji Krist daruje svojom smrću i uskrsnućem.

Draga braćo i sestre, Ozana je prepoznala taj veliki dar na Veliki Petak, prepoznavajući ljubav koja ju je potpuno osvojila i žečeći se potpuno predati. Njezini životopisci govore da je toliko činila, sve je pripadalo njezinu Učitelju, ništa njoj. Dolazili su k njoj u kuću koja je bila

kuća svih, a ona je dijelila darove mnogima koji su bili u potrebi.

Blažena Ozana nas poziva kako od svoga života učiniti svjetiljku koja svjedoči o trajnoj vjernosti Onomu koga smo izabrali pod svaku cijenu naslijedovati do kraja. Možda i sami imamo ulja, ali ne želimo ići s Gospodinom do kraja, nego možda samo jedan dio. Ozana nas podsjeća i svjedoči nam kako je mogući do kraja ići vjerno s Gospodinom.

Draga braćo i sestre, mi smo pozvani kao svjetiljke svjetiliti u ovome svijetu. I kao svjetiljke smo pozvani svjetiliti tamo gdje jesmo. Kad nas Krist poziva da bdijemo, onda je to konkretan poziv na stvarnost koju proživljavamo. Ozana nas poziva: ne bojte se biti svjetiljke tamo u gradu gdje jeste i gdje živite. Ne bojte se pokazivati da još ima ulja u vašim svjetiljkama. Ne bojte se pokazivati da poznajete Gospodina. Ozana stalno podsjeća: ne bojte se onih koji pokušavaju na razne načine ugasiti vaše svjetiljke, i ne mogu ih ugasiti. Odnosno, Ozana pokazuje, ono ulje jest vjera i koliko vjera u njezinu životu može biti snažna da se ne boji ni Hajrudina Barbarose koji prijeti Kotoru, nego poziva svoje sugrađane da se ne boje, da mole i da ostanu ustrajni i vjerni do kraja.

Draga braćo i sestre, prije tri godine smo započeli postupak za proglašenje svetom bl. Ozane Kotorske. Tri godine su protekle, a nama je poziv da ova svetica poprima sve više važnosti i u našemu životu, ne samo u životu sestara dominikanki i braće dominikanaca, nego i vas prijatelja naših sestara i nas dominikanaca. Ozana doista može biti aktualna svetica, svetica koja nas poziva na važnost susreta u novoj evangelizaciji i na važnost milosrđa na koje nas i Papa poziva da ga svjedočimo i živimo.

Evangelje nas podsjeća također kako je važno biti zajedno i kako su djevice pozvane biti zajedno. Što bi se dogodilo, braćo i sestre, da je i onih drugih, pet djevica ostalo iščekivati. Da su ostale biti zajedno uz drugih pet djevica? Teško je odgovoriti. Ali što bi se dogodilo da su i one ostale zajedno? Odnosno, kad nam ponекad ponestane vjere, kad naša vjera slabí, kako je važno biti zajedno i kako je važno da jedni

drugima pomažemo da tu vjeru živimo do kraja u vjernosti Gospodinu. Važno je da se prisjećamo tolikih svetaca i svetica, kao i bl. Ozane Kotorske koja nam pomaže da do kraja držimo upaljenom svoju svjetiljku.

Braćo i sestre, možemo ljubiti samo onoga koga poznajemo. Kad nas Gospodin poziva da ga upoznamo, onda nas poziva da ga uzljubimo. I ako je ovo je vrijeme odsutnosti, u kojoj prepoznajemo njegovu prisutnost, dopustimo, poput bl. Ozane da se i naš život pretvara u svetište koje svijetli i nad koje se, kao nad celijom bl. Ozane u Kotoru, tajanstveno spušta nebo i mir koji svi nalaze i za kojim svi teže.

Braćo i sestre, neka doista i naš život bude

upaljena svjetiljka koja svijetli, posebice koja svijetli onima koji su u teškim noćima i ne vide smisla svome životu. Neka naša svjetiljka svijetli svima onima koji su u teškim mukama i bolovima i ne vide nikakvu utjehu i snagu. Neka naša svjetiljka, koja snažno svijetli po zagovoru bl. Ozane, bude svjetiljka one drugačije i snažne prisutnosti Krista Gospodina u našemu životu. Neka i naše redovničke i župne zajednice budu svetište u koje ljudi rado dolaze i u kojem nađe i snagu i milosrđe. Neka naše redovničke zajednice i naše župne zajednice budu poput one Ozanine celije i kuća svih, gdje svi rado dolaze i iz koje svi odlaze s mirom. Amen.

BLAŽENA OZANA I DJELA MILOSRĐA

Život blažene Ozane urešen je brojnim krepotima koje su utkane u njezino ovozemaljsko putovanje. Govor o životnom putu blažene Ozane proizlazi iz promišljanja o njezinoj skrivenoj stvarnosti – o otajstvu jedne snažne, nježne i krhke žene. Milosrđe je drugo ime za ljubav. Blažena Ozana je svojim konkretnim življenjem, kako u samoći tako i u odnosu s ljudima, svjedočila živoga Boga - ljubav i milosrđe.

„U Marijinu svjetlu Crkva na licu svake žene promatra odsjeve ljepote koja je odraz najuzvišenijih osjećaja što ih može imati ljudsko srce, a to su: posvemašnja sebedarna spremnost na žrtvu iz ljubavi; snaga koja može odoljeti i najtežim bolima; neograničena vjernost i neumorna aktivnost; umijeće prodorne pronicljivosti povezano sa sposobnošću da pronađe riječi ohrabrenja i utjehe.“ (Ivan Pavao II, Redemptoris mater, br.46)

Blažena Ozana gajila je i živjela osobitu pobožnost prema Kristu raspetom čija je muka svjedočanstvo bezgranične, neprocjenjive Božje

ljubavi prema čovjeku svakog vremena i prostora. Blažene Ozana je rasla u milosrdnoj ljubavi koja je konkretna, a s time je rasla i njezina bol po kojоj se silno željela suočiti gorkoj muci raspetoga Krista, koji se nije zatvorio u svojoj boli već je širio ruke u znak predanja Ocu i primanja onih koji su žedni čiste ljubavi koja ne traži uzdarje. To je bio životni kompas blažene Ozane.

„U vremenu u kojem su čovječanstvo zahvatile duboke promjene, žene nadahnute evanđeljem, mogu mu silno pomoći da se ne usmjeri u propast.“ (Ivan Pavao II, Mulieris dignitatem, br.1) U tom duhu, svoj doprinos je dala i daje blažena Ozana, koja milosrdnim i majčinskim pristupom čovjeku kojega svjetovni poticaji vode u predvorje propasti, zagovara i štiti od ralja te iste propasti.

“Trebamo neprestano razmatrati djela milosrđa. To je izvor radosti, mira i spokoja. Naše spasenje o tome ovisi. Milosrđe: riječ koja otkriva samo otajstvo Presvetoga Trojstva. Milosrđe: vrhovni i najviši čin u kojem nam Bog pristupa. Milosrđe: temeljni zakon koji izvire iz srca svačake osobe koja iskreno gleda u oči svojih braće i sestara na putu vjere. Milosrđe: most koji spaja Boga i čovjeka, otvarajući nam srca nadi da smo voljeni usprkos našoj grešnosti.” (Papa Franjo, Bula Misericordiae Vultus, br.2)

Sukus života blažene Ozane jest ljubav prema raspetom Kristu čija su joj je viđenja ranila srce te ga učinila sposobnim za djela milosrđa.

Milosrđe je drugo ime za ljubav. Blažena Ozana je svojim konkretnim življenjem, kako

u samoći tako i u odnosu s ljudima, svjedočila živoga Boga - ljubav i milosrđe.

s. Mirjam Peričić OP
(2016, za web stranicu)

Dominikanke u Kotoru na dan Blažene Ozane

U ranim jutarnjim satima, dok su tmasti oblaci priječili suncu obradovati zemlju svojim prvim zrakama, uputila se mala zajednica sestara iz Korčule na hodočašće blaženoj Ozani u Kotor. Pomalo tugaljivo vrijeme nije ih spriječilo da, putujući prema svome cilju, radosno zapjevaju retke himne "Andjele bijeli" u čast svojoj susteri, Ozani Kotorskoj.

Nizali su se tako retci psalama i molbenice, noseći breme svih nakana i želja upravljenih Gospodinu po zagovoru naše blaženice. Bijele sestre konačno stigoše u Kotor i pohitaše u crkvu sv. Marije, gdje se nalazi neraspadnuto tijelo bl. Ozane. Taman je otkucalo 10 sati i otpoče euharistijsko slavlje koje je predslavio fr. Nikola Mioč OP, a propovijedao mons. Srećko Majić, peraški župnik. Euharistijsko slavlje je zaključeno molitvom pred Ozaninim tijelom te cjelivanjem njezinih relikvija. Potom je mala korčulanska hodočasnička četa ostala u tihoj molitvi pred svojom nebeskom zaštitnicom. Valjalo je izručiti Ozani sve vapaje i molitve sestara i bližnjih koji nisu mogli hodočastiti u Kotor.

Potom se sestre uputiše u crkvu sv. Pavla gdje se nalaze dvije isposničke ćelije. U jednoj od njih je pedesetak godina, u molitvi, postu i vezući, provela blažena Ozana. Pogled u skučenu, prohладnu

ćeliju otvorenu samo dvama malim prozorima izaziva divljenje, ali poziva na preispitivanje vlastitog življenja i budi misao o prolaznosti svega zemaljskoga. U tom trenutku obavijenom svečanom tišinom, tek hladna stijena, koja čini velik dio unutrašnjosti ćelije, kao da želi nešto reći o mističnom životu kojega je bila svjedok. Prizor je to nad kojim se dade razmatrati o Ljubavi. U poslijepodnevним satima, duhovno okrijepljene korčulanske hodočasnice uputiše se iz Kotora natrag na svoj otok, noseći svojoj zajednici i mještanima blagoslov Trojedinoga Boga, isprošen po zagovoru blažene Ozane. (www.dominikanke.hr)

KAŠTEL LUKŠIĆ:

Blagoslov nove ikone blažene Ozane

U nedjelju, 24. travnja 2016., u župi Uznesenja BDM u Kaštel Lukšiću blagoslovljena je nova ikona blažene Ozane koju je izradila umjetnica Jelena Dreven, učenica pok. Josipa Ružića. Ikona je darovana obitelji Kazoti i biti će izložena u crkvi Gospe Lurdske u Dračinama. Ikonu je blagoslovio fr. Anto Bobaš u nazročnosti braće i sestara dominikanske zajednice i župljana. Nakon euharistijskog slavlja

s. Jaka Vuco ukratko je nazročnima predstavila život bl. Ozane. Sestre dominikanke darovale su relikvije od vela bl. Ozani. Takoder su se mogle dobiti knjige, sličice i Devetnice bl. Ozani. Neka bl. Ozana pomogne sve koji se njoj utječu i neka se širi sjaj njezine svetosti na slavu Božju. (www.dominikanke.org)

Drage sestre i svi čitatelji,

Pred nama je svetkovina sv. Dominika. Vjerujem da će sestre koje su hodočastile njegovim stopama u mesta njegova rođenja i apostolata dublje doživjeti što znači slaviti njegov blagdan i ovaj veliki jubilej Reda. Ovaj kratki osvrt na događanja od prošlog broja Ave Marie već je protkan tim duhom. Svima čestitam svetkovinu našeg Utemeljitelja sv. Dominika!

18. ožujka – Održan korizmeni susret kardinala Josipa Bozanića s redovnicama grada Zagreba. Imendansku i uskrsnu čestitku uputila mu je, u ime svih redovnica, naša s. Ana Begić.

3. do 9. travnja – Duhovne vježbe za sestre u Subotici održao je katedralni župnik mons. Stjepan Beretić

23. i 24. travnja – Održan je susret redovničkih odgojitelja i odgojiteljica u Buškom Blatu na temu: „Protagonisti i dinamike odgojnog procesa u početnoj formaciji mladih redovnika i redovnica“, a ciklus predavanja za četrdesetak odgojitelja je održao p. Mihály Szentmártoni. Sudjelovale su naše učiteljice novicijata i juniorata: s. Marija Goreti Milanović i s. Dolores Matić.

27. travnja – Grupa sestara iz Korčule hodočastila je bl. Ozani u Kotor. Sestre su sudjelovale prije podne na euharistijskom slavlju na kojem su također nazočili hodočasnici iz Dubrovnika predvođeni braćom dominikancima.

27. travnja – U samostanu bl. Hozane u Zagrebu proslavljena je svetkovina bl. Ozane. Svečano euharistijsko slavlje predslavio je provincial fr. Anto Gavrić, u koncelebraciji sa subraćom, župnikom i svećenicima gostima. Na misi je pjevalo zbor župe Krista Kralja uz orguljsku pratnju prof. Marija Perestegija.

Kao priprava za ovo slavlje održano je trodnevje tijekom kojega su misno slavlje predvodili dominikanci fr. Zvonko Džankić, fr. Mirko Vlk i fr. Slavko Slišković. Pjevali su mladi župe Krista

Kralja, djeca iz DV Blažena Hozana i mladi iz kapele Ranjenoga Isusa. Također svaku večer je bio prigodni program. S. Barbara Bagudić izvela je monodramu o bl. Ozani: *Biti s Bogom dovoljno je za sreću*. Djeca iz vrtića izvela su mjuzikl o bl. Ozani „Put do neba“ a djeca OŠ Visoko izvela su dva kratka igrokaza: *Put i Bl. Ozana*.

29. travnja – Proslava sv. Katarine Sijenske u Splitu i obilježavanje 800. obljetnice Reda započela je 30 travnja svečanom Večernjom i euharistijskim slavlјem koje je predslavio don Ivan Marić. Nakon mise održan je svečani koncert na kojem su nastupili dječji i mješoviti zbor pod ravnanjem s. Pavle Negovec, a kao gošća večeri sudjelovala je pjevačica Doris Dragović. Svečano euharistijsko slavlje u nedjelju 1. svibnja predslavio je provincial fr. Anto Gavrić.

13. svibnja – Vrhovno vijeće održalo je svoju sjednicu u Šibeniku, u novoj kući.

21. i 22. svibnja – U Samoboru je održan seminar za sestre juniorke koji je vodio fra Ivan Matić OFM, na temu o Božjem milosrđu. Sudjelovale su naše sestre, s. Suzana, s. Josipa i s. Dolores.

22. svibnja – S. Zorka Sentić i s. Jasenka Mravak proslavile su 60. obljetnicu redovničkih zavjeta u Korčuli. Duhovnu obnovu i euharistijsko slavlje predvodio je fr. Iko Mateljan.

26. svibnja – s. Nevenki Njegovec proslavljena 60. obljetnica redovničkih zavjeta, u Zagrebu.

12. lipnja – S. Borislava Malagurski i s. Sofija Aladžić proslavile su 60. obljetnicu zavjeta u Subotici.

19. do 27. lipnja – Sestre su hodočastile stopama sv. Dominika u Francusku, Španjolsku i Italiju. Išle su 33 sestre, a hodočašće je vodio fr. Jozo Čirko.

1. srpnja – Vrhovno vijeće je održalo svoju sjednicu u Korčuli.

3. do 9. srpnja – Održane su duhovne vježbe u Zagrebu koje je vodio don Marinko Mlačić, generalni vikar Šibenske biskupije.

Premještaji

S. Rahela Rukavina premještena iz Korčule u Šibenik.

Imenovanja

Zagreb – Nakon smrti zagrebačke potpriore s. Vladimire Antolić, na tu dužnost imenovana je s. Slavka Sente.

Korčula – Korčulanska je zajednica dobila novu – staru upravu: Za prioru je ponovno imenovana s. Blaženka Rudić, potpriora je s. Marinela Rukavina, ekonoma s. Diana Bačak, kućne savjetnice: s. Kristina Maleš i s. Anita Sučić.

Naši pokojnici

Nedjeljko Odrljin, šogor s. Jakice (23. 03. 2016.)
Kata (Kaja) Jajčević, nevjesta s. Miroslave (31.03. 2016.)

Hrvoje Vučić, nećak s. Regine (4. 05. 2016.)

Iva Tošić, sestra s. Jelke (25. 05. 2016.)

Dominik Baćak, brat s. Diane (8. 06. 2016.)

Zdravko Rapo, nećak s. Miroslave (17.06.2016.?)
s. Severina Divković, dominikanka (4. 07. 2016. 2016.)

Mara Poljak rođ. Vučić, sestra s. Regine (8. 07. 2016.)

s. Katica Džepina, dominikanka (9. 07. 2016)

OBAVIJEŠTI

Duhovne vježbe u Korčuli

od 4. do 10. rujna – voditelj o. Damjan Kružičević OSB

Dani Kongregacije

od 14. do 16. listopada u Mukinjama (na Plitvicama)

Svima želim ugodan i blagoslovjen ljetni odmor.

s. Blaženka Rudić

Sabrala, prevela i priredila s. Slavka Sente

U Bologni je u subotu 16. srpnja 2016. započela je Opća skupština provincijala, pod predsjedanjem Učitelja Brune Cadorea. Skupština će trajati do 5. kolovoza, kada je predviđena posebna audijencija kod Svetoga Oca. Učitelj Bruno poziva cijelu dominikansku obitelj da se moli za uspjeh ove Skupštine.

Sveti Otac, Franjo, uputio je svoj apostolski blagoslov Učitelju Reda fr. Bruni Cadoreu i svim sudionicima Generalne skupštine u Bologni, a također i cijelome Redu. Apostolski blagoslov Papa je naslovio na Učitelja Reda, koji je i tražio taj blagoslov, a potpisao ga je državni tajnik Svetoga Oca kardinal Pietro Parolin.

Papin blagoslov

Povodom Opće skupštine provincijala Reda propovednika, koji će se održati u Bologni, u godini izvanrednog Jubileja milosrđa i osamstote obljetnice potvrde Reda, od Honorija III., Njegova Svetost papa

Franjo upućujući srdačnu i iskrenu čestitku, zaziva darove Duha Svetoga, podsjećajući da je milosrđe stup koji podupire život Crkve.

Njezino cjelokupno pastoralno djelovanje mora biti uključeno u nježnost i nikakav navještaj ili svjedočanstvo u svijetu ne može biti bez milosrđa. Vjerodostojnost Crkve prolazi preko života milosrdne i samilosne ljubavi koja daje

novi život i hrabrost gledati u budućnost s nadom.

Sveti Otac želi da svi koji slijede karizmu sv. Dominika – neumornoga apostola milosti i oproštenja, samilosnoga prema siromasima i gorljivoga branitelja istine – mogu svjedočiti milosrđe, isповijedajući ga i utjelovljujući u život, i da mogu biti znakovi Božje blizine i nježnosti, kako bi društvo danas moglo otkriti žurnost solidarnosti, ljubavi i praštanja.

Dok moli da ga svojim molitvama podržite u njegovoj Petrovoj službi, Papa, po zagovoru Kraljice svete krunice i svih svetih iz dominikanske obitelji, upućuje vama, kao i svim kaptularcima, traženi apostolski blagoslov, kojega rado proširuje i na cijeli Red.

U Vatikanu, 15. srpnja 2016.

Kardinal Pietro Parolin
Državni tajnik Svetoga Oca

TIJEKOM OVE JUBILARNE GODINE DOMINIKANCI GLEDAJU U BUDUĆNOST S OSVRTOM NA PROŠLOST

Osamstota obljetnica Dominikanskog reda prigoda je za „povratak na njegove korijene“, a ne za veličanje samih sebe, već za proslavu u „poniznosti i istini“, kaže poglavar Reda propovjednika, o. Bruno Cadoré.

U ekskluzivnom intervjuu za Register u Rimu, 87. učitelj Reda propovjednika govori o sadašnjem stanju Reda, o današnjim izazovima i o jubilarnim dođanjima.

Izabran na općem kapitulu u Rimu 2010. godine, fra Cadoré je rođen u Le Creusot u Francuskoj 1954. godine te je bio liječnik prije nego je 1979. godine ušao u dominikanski novicijat. Po službenoj dužnosti je veliki kancelar Papinskog sveučilišta sv. Tome Akvinskog, Angelicum, postigao je doktorat iz moralne teologije, a također je stručnjak iz bioetike.

NCR: Koliko je Dominikanskom redu važna ova obljetnica?

Bruno: Kao uvijek u jubilarnim slavlјima, ono što je bitno jest zahvaliti Gospodinu za 800 godina, za povjerenje koje nam je On dao i za mnogo braću i sestre koji su dali život kroz sva ova stoljeća. Jubilej je uvijek značajan iz dva razloga: na prvom mjestu, da gledamo na naše korijene i na našu povijest te da kroz njih prepoznamo Gospodinovu milost i kako nam je Gospodin nastoјao pomoći da iz te tradicije izvučemo ono najbolje. Tome je najbolje pristupiti s realizmom i poniznošću, jer smo u ovih osam stoljeća imali vremena učiniti neke vrlo lijepе stvari, ali i iskusiti neke neuspjehe. Dakle, s tog gledišta, i gledajući unazad na povijest, to je također dobra prigoda da osnažimo sami sebe, gledamo na budućnost i na svijet, kako bismo iz tog

iskustva mogli razumjeti kako možemo danas služiti u svijetu i u Crkvi.

Često se sjetim mitske ptice *Sankofu*, iz afričke kulture, koja gleda iza sebe, gleda odakle dolazi i kamo ide u budućnosti. Znači, za Red je pravo vrijeme učiniti to isto, pravi trenutak poniznosti, gledajući istinu – što smo učinili, zašto i s kime? Jesmo li razumjeli poslanje koje nam je Gospodin dao?

NCR: Znači li dakle ova godina vrlo mnogo, crpeći iz vaših tradicija i baštine, s ciljem gledati naprijed?

Bruno: Da, kako dominikanska braća, svećenici i laici propovijedaju i nastoje od Evandželja učiniti radosnu vijest. To je zapravo naše poslanje: razgovarati sa svijetom i, za vrijeme tog razgovora, nastojati da se Evandželje upozna kao radosnu vijest, kao nekoga tko dolazi usmjeravati ovaj svijet.

NCR: Malo prije ste rekli da se ovom jubilarnom godinom slavi 800 godina Nove evangelizacije.

Bruno: Da, jer evangelizacija je uvijek nova, u smislu da je svijet u pokretu, traganje za istinom je pokret, a povijest pokreće odnose među ljudima, kulturama i religijama. Tako je u svakom trenutku povijesti potrebno ovaj svijet

doživljavati kao nov. A za mene je iznenađenje to da je svijet uvijek nov jer On, Gospodin, ne prestano stvara svijet. Dakle, za evangeliziranje je potrebno uvijek imati nov pogled na svijet – i tako nastojati biti iznenađeni načinom Gospodinove prisutnosti u ovom svijetu.

NCR: *Kakva je trenutna situacija u Redu obzirom na zvanja? Gdje zvanja najviše rastu?*

Bruno: Imamo 6.000 braće, a tako nešto i sestara (klauzurnih sestara) – njih ima više-manje 3.000. U dominikanskoj su obitelji i apostolske sestre, njih ima oko 25.000. Također u dominikanskoj obitelji imamo i laike, sekularne institute i dominikansku mladež, kao i laike koji žive u bratstvima; njih ima oko 120.000. Zatim je tu svećeničko bratstvo Reda. To su brojke, ali u Bibliji se kaže da nije toliko važno imati brojeve.

Od 6.000 braće, 1.000 ih je u početnoj formaciji, što je lijepi znak. Ta nova braća su mlađi, tj. mlađu su od 30 godina i oni odlaze u provincije Starog svijeta. Imamo novih zvanja u Aziji, Indiji, Pakistanu, Filipinima, Myanmaru, Kini, ali imamo i nove braće u Sjedinjenim američkim državama, Africi, Europi. Dakle, trenutno imamo sreću što nam dolaze nova braća sa svih strana svijeta, više ili manje, ne naravno u istim brojkama, ali pokret, dinamizam je svugdje prisutan.

Red je prisutan u oko 100 zemalja, i imamo 40-45 provincija ili ustanova. Znate, osnovna celija života u Redu je zajednica, a različite zajednice u istoj zemlji, na istom području tvore jednu provinciju i one su danas međusobno povezane u izgrađivanju Reda.

NCR: *Često se govori o krizi zvanja na Zapadu. Je li to nešto što dominikanci nisu puno iskusili?*

Bruno: Ako izraz „kriza“ shvaćamo kao poziv na razlučivanje i na pokretljivost, prihvatanje novih zvanja uvijek predstavlja krizu. To znači poziv na razumijevanje. Što moramo razumjeti? Kad se radi o zvanjima, trebamo priхватiti Gospodinovu poruku.

Moja je briga uvijek – a prepostavljam da je to briga i sve moje braće – razumjeti: što nam Gospodin želi reći kad nam iskazuje to povjerenje šaljući novu braću propovijedati ovdje ili ondje? Što oni donose Redu? Koju vrstu kulture donose Redu? Koju vrstu društvenih sposobnosti, koju vrstu profesionalnih sposobnosti, koju vrstu iskustva unose u Crkvu?

NCR: *Što biste rekli, koji je bio najveći doprinos Reda propovjednika tijekom proteklih osam stoljeća?*

Bruno: Nadam se da je (Red) nastojao pomoći ljudima razumjeti da Gospodin želi razgovarati s njima u poniznosti i biti im prijatelj na razne načine – kroz bratstvo, kroz pastoralnu nazočnost, kroz teološko istraživanje – nastojeći pokazati da je ljudsko biće u stanju razumjeti nešto od tog Gospodinovog razgovora, trudeći se, radeći na tome da budu priznata ljudska prava, podupirući ih i promičući.

Nadam se da je Red otvorio to propovijedanje braći, sestrama, svećenicima, laicima i ženama, nastojeći izgraditi obitelj, pružiti svjedočanstvo Gospodinova prijateljstva ili želje imati prijateljstvo ili odnos s ljudima. Dakle, nadam se da je to plod dominikanskog propovijedanja.

NCR: *Propovijedanje naravno zauzima središnje mjesto u Redu. Koji je bio najveći doprinos Reda u tom smislu?*

Bruno: Propovijedanje je važno, u tom smislu: primati Božju riječ; nastojati živjeti s tom riječi; nastojati je razumjeti i dijeliti na toliko mnogo načina.

Naravno, može se govoriti o propovijedaju u euharistijskom slavlju, u homiliji, koja je jedan od načina propovijedanja, ali postoji i propovijedanje kad se poučava ili kad se jednostavno šuti ili živi sa siromašnima i onima koji su zaboravljeni.

NCR: Red je osnovan u vrijeme kad se od Božjih ljudi očekivalo da ne budu više iza zidova samostana, nego da žive više apostolski život. Moglo bi se reći da je to na liniji poziva pape Franje da se ide na periferije, da se bude s onima koji najviše trpe. Vidite li dakle ovo vrijeme kao priliku za obnovu Reda, obzirom na aktualne mnogovrsne probleme u današnjem društву?

Bruno: Jako mi se svida način na koji papa Franjo govori o propovijedanju, o evangelizaciji koja nije tako daleko od onoga kako o njoj mi govorimo. On o tome govori sve više i više, i poziva čitavu Crkvu da to čini – i on to čini. I kad gledamo njega, vidimo nekoga koji nastoji činiti ono što govori i vidimo nekoga tko vjeruje. Dakle, to je u tom smislu nešto novo, barem u komuniciranju o Crkvi.

U isto vrijeme, možemo reći da nam papa Franjo govori ono što nam je Isus govorio na početku, kad je rekao: "Idimo. Moram ići u druge gradove i sela". Kažem to zato što je model za osnutak Reda upravo to: ta prva zajednica propovijedanja o Isusu. Za sv. Dominika je Isus bio poslan propovijedati; a onda, kad je to učinio, pozvao je neke ljude da to čine s njim, a onda

je obilazio sela i gradove navještajući radosnu vijest o Božjem kraljevstvu. Sv. Dominik je želio činiti samo to: okupiti zajednicu oko Njega i poslati tu zajednicu, sa sobom ili bez sebe, u čitav svijet da širi tu vijest: da Kraljevstvo Božje dolazi po Nekome tko je Radosna vijest.

Zato bih rekao da to nije ponovno rođenje, nego ponovni poziv u Red, biti Red.

NCR: Dakle, povratak na korijene?

Bruno: Da, a jubilej je upravo to. I to čineći, moramo pitati sebe i druge: koji su to drugi gradovi do kojih moramo doći, drugi ljudi s kojima moramo razgovarati?

A onda, to je važno, jer ponovno rođenje ili osnaživanje će doći iz toga. Kad pogledate današnje nove kulture, nove načine života, tada morate shvatiti da moramo mijenjati naše načine govora, poučavanja, postojanja kako bismo njima govorili, s njima razgovarali.

Tehno-znanstvena kultura je promijenila način na koji ti, ja – mi – živimo. Imamo neka produljenja našeg uma, našeg mozga, a također i produljenje načina komuniciranja. Iz tog razloga, kako bismo trebali govoriti o Evandželju? Kako bismo trebali govoriti o Nekome tko nam prilazi bez ikakvih uvjeta?

On bi želio biti tvoj prijatelj bez ikakvih uvjeta, pa i onda ako Ga ne prihvatiš. Upravo te prosi za tvoju gostoljubivost. Dakle, moramo pronaći način kako sve to podijeliti u ovom sekulariziranim vremenu, a što nije nimalo lako. Ali istovremeno, moramo to činiti u ovom trenutku ljudske povijesti u kojem su religije i vjersko istraživanje jako prisutni. Duhovne potrebe su jako prisutne, iako bi naši suvremenici rekli: "Ja nisam vjernik, ali tražim nešto duhovno."

Dakle [trebamo promišljati]: kako služiti razgovoru koji bi Gospodin želio imati sa svakim?

NCR: Koji događaji su planirani za ovu obljetnicu?

Bruno: Nema mnogo događaja, iz dva razloga: Rekli smo da bismo željeli da ovaj jubilej bude prigoda za proces poniznosti i istine među

nama. To je ono što želimo činiti: Mi ne želimo veličati Red. Ja ga jako volim, i to je prekrasan Red, ali to nije cilj. Dakle, prvi je razlog: poniznost i istina.

Drugi razlog je da mi u Redu volimo supsidijarnost, tako da će svaka provincija nešto organizirati u skladu sa svojom kulturom, poviješću, snagom i sredstvima.

Za čitav Red imali smo svečano otvaranje jubilejskog slavlja početkom studenoga, na dan svih svetih Reda, što je važno, jer kad je Papa potvrđio Red, rekao je da podjeljuje službu propovijedanja kao sredstvo posvećivanja braće. Dakle, moramo učiti propovijedati od onih koji su sveti. I to smo započeli, predlažući na našoj mrežnoj stranici, barem za sve članove Reda i njihove prijatelje, dnevni *lectio divina* – tako svaki dan svaki član Reda i svi drugi mogu izdvojiti malo vremena da se vrate Božjoj riječi. To je za mene vrlo znakovit i jednostavan događaj: uzeti Bibliju, čitati je, razmatrati i moliti. Samo to.

Imat ćemo i tri veća simpozija: Prvi je bio u veljači, o Božjoj riječi i propovijedanju, prigodom obljetnice objavljivanja *Dei Verbum* (Dogmatska konstitucija o božanskoj objavi Drugog vatikanskog koncila). Drugi će biti u rujnu na Salamanci [Španjolska] da se prisjetimo

“Salamanca procesa” kad su prva braća i sv. Dominik pridonijeli u oblikovanju početka ljudskih prava. Dakle, ono što možemo učiniti jest: nastojati raditi zajedno s braćom i sestrama da danas pružimo tu vrstu iskustva.

A onda kraj jubileja, koji se nadamo proslaviti pjevanom Misom koju će predvoditi Sveti Otac, ako mu to bude moguće. Osim toga, na kraju, imat ćemo Kongres da utvrdimo poslanje Reda u budućnosti. U ovom trenutku ga pripremamo. Neka pitanja vezana uz naše propovijedanje na kojima rade pojedine skupine, pitanja su vezana uz župe, domorodce, nove komunikacije, kako možemo biti bolji u evangelizaciji.

NCR: Kakve izazove očekujete u budućnosti?

Bruno: Nemojte zaboraviti da moramo nastojati slijediti primjer Isusa, prvog propovjednika. Dakle, to znači ne zaboraviti da uvijek ima novih gradova, novih kultura do kojih moramo doći. Također, nikad ne zaboravite, da – uvijek – ima ljudi koji nemaju glasa u ovom svijetu; i nikad ne zaboravite, kad se brinete o vjerskim poslovima, postoji napast od zatvaranja u sebe, vjerujući da si ti središte svijeta. Kao što znate, središte svijeta je netko drugi.

Intervju od 6. svibnja 2016,
prijevod: IPD jezici

PUTEVIMA SV. DOMINKA

U godini jubileja 800. obljetnice potvrde Reda sestre dominikanke pošle su na hodočašće nazvano ***Putevima sv. Dominika*** koje je trajalo od 19. do 27. lipnja. Na hodočašće je pošla trećina Kongregacije, a voditelj je bio dominikanac fr. Jozo Čirko. Sestre su posjetile mnoga mjesta u Španjolskoj, Francuskoj i Italiji, vezana za život sv. Dominika i nastanak Reda.

HODOČAŠĆE – Putovima sv. oca Dominika

Razlog našeg hodočašća- kao što i sami zna-te- je proslava 800 godišnjice od potvrde našeg Reda. Osamsto godina nije ni puno (kad pogle-damo cjelokupnu povijest!), a nije ni malo (gle-dajući našu povijest i osobe koje su toj povijesti pripadale).

Kroz ovo hodočašće prošli smo puno toga, i osobnog i zajedničkog. Slušati o povijesti osnivanja našeg reda, pratiti puteve sv. Dominika znajući da je on tamo živio i djelovao zaista je čudesno. Imali smo priliku doživjeti obilje milosti i poticaja za dalje, snage i ohrabrenja, obnoviti prvotni žar i ljubav prema svom Redu i velikanim koji su davali svoje živote, patnje, kušnje, trpljenja i svoja odričanja radi Krista i spasavanja duša. Svakim korakom naše tijelo, a i duša, mogli su osjetiti izvorni duh sv. oca Dominika, vidjeti da se njegovo stado prepoznaće po otvorenosti i gostoljubivosti na svim stranama svijeta.

Jesmo li uspili svoju dušu i tijelo osvježiti na samim izvorima vidjet ćete kroz naša

daljnja razmišljanja i kroz naša djelovanja.

A sada krenimo ispočetka, točnije od nedjelje, 19. lipnja :

Iz Korčule smo krenuli u 13 i po minibusu, nas 17, prema Stobreću gdje nas je čekao drugi bus s kojim smo putovali ostatak našeg putovanja. U Stobreć smo došli u 18 sati, prekrcali stvari i zaputili smo se prema Splitu gdje smo pokupili sestre iz Splita, sa našim vodičem- p. Jozom Čirkom, i sestre iz Dubrovnika. Iz Splita smo se uputili po sestre iz Zagreba.

U jutarnjim satima stigli smo u Italiju gdje smo napravili malu pauzu. Nastavili smo put prema Francuskoj uz molitvu, pjesmu i priču.

U popodnevnim satima stigli smo kod se-stara benediktinki u mjesto La Trinite, u okolici Nice. U slobodnom vremenu razgledavali smo prirodu i samostan sestara benediktinki. Nakon sv. Mise s Večernjom i većere svatko je proveo ostatak vremena kako mu je odgovaralo. Neki su se šetali, neki molili, neki spavali...

Ujutro, nakon sv. Mise s Jutarnjom i doručka pozdravili smo se sa sestrama i polako krenuli prema autobusu.

Ispred busa zapjevali smo, te pjesmom i zastavama dali podršku našim nogometašima. U dobroj atmosferi krenuli smo dalje prema Prouilleu i Lurdru.

Još je puno toga bilo između, ali sve događaje nismo još uspjeli proživiti do kraja, a neki se i ne mogu staviti tako lako na papir. Nadamo se da smo vam barem dio toga uspili preniti!

Bilo je lijepo, korisno i zanimljivo. Svi koji niste išli nosili smo vas u svojim srcima i molitvama!

s. Emanuela Rašić, novakinja

FANJEAUX

Trećeg dana našeg putovanja, u utorak oko 9 sati krenuli smo za Fanjeaux i Prouille, dva mala mjesta na jugu Francuske u kojima je niknuo Dominikanski red. Nakon gotovo cijelog dana vožnje prelijepom francuskom prirodom oko 16 sati stigli smo u Fanjeaux. U samostanu klauzurnih sestara dominikanki dočekale su nas dvije sestre. Razgledali smo crkvu čijim prostorom, osim nekoliko klupa gotovo praznim, dominira veliki križ. Pod križem je oltar na kojem je, kako nam je rekla tamošnja sestra, i sv. Dominik služio misu. Pokazala nam je i malu kapelicu u vrtu u kojoj je prikazano „čudo u Fanjeauxu“ kada je knjiga koju je napisao sv. Dominik iskočila iz vatre, dok su one koje su napisali krivotrijci izgorjele. Na povratku iz Španjolske ponovno smo posjetili sestre, te smo tom prigodom i noćili kod njih. U ugodnoj atmosferi i skromnosti samostana, bilo je zanimljivo zamišljati kako su nekad ovuda koračali prvi Dominikovi učenici. Posjetili smo i kuću u kojoj je sv. Dominik boravio dok je bio župnik u Fanjeauxu, a u kojoj su iz njegova vremena sačuvani bunar i kamin s udubljenjem za pečenje kruha. Posjetili smo i Seignadou („Znak Božji“), malo brdašce s kojeg se pruža prekrasan pogled na okolna mjesta. Upravo je ondje sv. Dominik video oganj kako se spušta nad svetište Gospe

prujske, te je tako Prouille postao mjesto prvog samostana sestara.

A u samostanu u Prouilleu prisustvovali smo Večernjoj molitvi sestara, kojih u toj međunarodnoj zajednici ima dvadesetak. Sestre mole uz zvuke citre, što je neke od nas navelo na razmišljanje ne bi li se i kod nas to moglo pokušati. Nakon klauzurnih sestara i mi smo molili Večernju u crkvi čiji su najstariji dijelovi iz doba sv. Dominika. Posebno je dojmljivo bilo pjevati „O lumen“ gledajući sliku sv. Dominika u prostoru kojim je i on koračao. Posjetili smo i malu uzvisinu pokraj samostana s koje je sv. Dominik razaslao braću u svijet. Tamošnja sestra pričala nam je o samostanu: u zajednicu sestre dolaze iz raznih zemalja i borave ondje po nekoliko godina, kako bi bolje upoznale povijest Reda i doživjele onaj prvotni duh koji je sv. Dominik nastojao udahnuti sestrama. Sestre se uglavnom bave ručnim radom te imaju suvenirnicu u kojoj se mogu naći razni zanimljivi predmeti i knjige. Ugošćuju i brojne posjetitelje, koji, posebno u ovoj jubilarnoj godini, dolaze u velikom broju.

s. Jana Dražić, novakinja

LURD

Nakon Prouilha došli smo u Lourdes (Lurd), u srijedu 22. lipnja. To je bio četvrti dan našega hodočašća. Smješteni smo bili kod naših sestara dominikanki. One su prve osnovane sestre apostolskog djelovanja. U njihovoj prisutnosti osjećale smo se domaće, bio je u nama isti duh koji nas prati...

Nakon jutarnje svete mise koja je bila održana u njihovoj kapeli, krenuli smo u Marijansko svetište. Prvo smo se uspinjali po postajama križnog puta kojeg je predmolio naš pater Jozo. Postaje križnog puta su upečatljive po zornom prikazu Kristove patnje gdje su figure prikazane u ljudskom aspektu.. Potom smo išli razgledavat bazilike. Bili smo i u bazilici svetog Pia X. koja se nalazi pod zemljom. U toj bazilici se održava sveta misa kad je na trgu ružno vrijeme, pa je prostorno velika. U njoj se nalaze slike nekih svetaca i blaženika, pa tako i slika sv. Dominika, bl. Alojzija Stepinca, sv. Leopolda Bogdana Mandića, sv. Jeronima...

Posjetili smo spilju gdje se ukazivala Gospa sv. Bernardici. U jednom ukazanju Gospa je rekla sv. Bernardici gdje da kopa da pronađe izvor koji do tada nije bio otkriven. S lijeve strane spilje nalazi se taj mali izvor. Imale smo divno

iskustvo i sa kupkom. Uranjanje u Lourdsку vodu. Ovo se ne može opisati riječima. Osjećale smo se 'očišćeno', predano Bogu, osjećale smo zajedništvo sa našom nebeskom Majkom.

Uvečer je bila svečana procesija sa Gospinim kipom. U procesiji molili smo krunicu sa gorućim svijećama koja se isprekidala marijanskim pjesmama i duhovnim nagovorima. Na kraju svečanosti stali smo na trg dok su hodočasničke zastave izašle na svoje prijestolje gdje se vijorila i naša. Potom su slijedile molitve vjernika i Božji blagoslov.

Naravno napunile smo boce sa svetom vodom iz Lurda. „Čovjek mora imati vjeru i moliti se, jer voda nema vrlina bez vjere.“ - sv. Bernardica

s. Ozana Kolarić

CALERUEGA

Nakon Palencije koja je imala važnu ulogu u obrazovanju našega svetog utemeljitelja, i to u vrijeme kada je Španjolska bila opustošena glađu, zaputili smo se, u petak, 24. lipnja u Caleruegu, rodno mjesto sv. Dominika, na sam izvor života koji je tako duboko obilježio Crkvu.

Caleruega je malo mjesto u pokrajini Burgos, biskupije Osma u kojem je započela povijest koja već 800 godina onim istim žarom, ljubavlju i zanosom, kojim je izgarao sv. Dominik, nastavlja neustrašivo prorociti ono što je on započeo.

Na ovome svetome tlu povijest progovorila svakome od nas. Za mene, koja sam na samome početku redovničkoga života, biti ondje gdje je sve počelo je zaista neizreciva milost i blagoslov.

Dan na ovome svetome mjestu započeli smo Jutarnjom molitvom i slavlјem sv. Euharistije koju je predvodio p. Jozo Čirko u kripti (ispod crkve monahinja) u kojoj se po tradiciji nalazi soba u kojoj je rođen sv. Dominik. Tu se nalazi i oltar blaženog Manesa, Dominikovog brata i blažene Ivanice, majke sv. Dominika.

A sačuvane su i kosti bl. Manesa i Felixa de Guzman, Dominikova oca.

Vjernici toga kraja i šire oduvijek su na to mjesto pobožno hodočastili, te su u znak sjećanja i blagoslova uzimali zemlju s tog mjesta. Zbog odnošenja zemlje uskoro se naišlo na podzemne vode kojima taj kraj obiluje pa je tako na mjestu rođenja sv. Dominika, nastao izvor sa živom vodom, jasni simbol bogatog djelovanja utemeljitelja dominikanskog Reda.

Nakon sv. mise imali smo i tu milost napiti se te žive vode koja izvire iz izvora sv. Dominika.

Dobro "napojeni" krećemo u obilazak samostana pod vodstvom p. Jesusa koji nas je proveo svakim kutkom samostana i s tolikom strpljivošću i ljubavlju govorio o životu sv. Dominika, njegovoj obitelji, povijesti Reda... te nam na nevjerljatan način približio našu povijest, lik i djelo našega sv. oca ali i ono najvažnije, onaj izvorni dominikanski duh koji svi mi nastojimo čim više i bolje zaživjeti.

Obišli smo i crkvu sv. Sebastijana, mjesto gdje je kršten sv. Dominik.

Ovako nešto je gotovo nemoguće opisati i pretočiti u riječi... Tu je žila kućavica jedne svete povijesti i to se samo srcem može dotaknuti.

Ali, evo, pokušat ću opisati barem maleni djelić od svega što smo imali prilike vidjeti:

U Caleruegi najvažniji objekt je samostan dominikanskih monahinja čija gradnja obuhvaća dijelove rodne kuće sv. Dominika.

Naime, 1266. kralj Alfons X kuću Guzmanovih povjerava dominikanskim monahnjama iz Gormaza, pošto je obitelj Guzman ostala bez nasljednika (oba Dominikova brata su također bili svećenici). Tako da su dominikanske monahinje kroz stoljeća čuvarice rodnog mesta sv. Dominika. Pored samostana 50-tih godina 20. stoljeća sagrađen je samostan braće Propovjednika koji je dugo godina služio kao kuća novicijata a potom je prenamijenjen u kuću duhovnih susreta za one koji žele provesti neko vrijeme u zemlji gdje je sv. Dominik napravio prve korake.

Samostan braće svojom ljepotom i veličinom ostavlja bez daha. U njemu kao da se mogu osjetiti otkucaji Dominikova srca. Obiluje

umjetninama(slikama, kipovima, relikvijama...) i kao da je cijela povijest Reda pohranjena i sačuvana u tome samostanu kao u kovčeg s blagom, blagom koje već 800.godina hrabro odolijeva svim neverama života i vremena.

Dio vremena posvetili smo i razgledavanju muzeja ,koji pripada monahinjama, a također je u sklopu samostana, te smo između ostalog mogli smo vidjeti i neke stare dokumente koji su ostali sačuvani unatoč svim neprilikama vremena jer je mjesto mnogo puta kroz povijest bilo na meti pljačkašima.

Okružen krilima dvaju samostana u visinu se diže stražarska kula(toranj) visok oko 17m koja potječe iz vremena velike rekonkviste što su je Španjolci poduzeli da bi oslobodili dio vlastite zemlje od islamskog kraljevstva. Stražarski tornjevi bile su građevine u pograničnim zona-ma i služile su kao obavijesne osmatračnice u slučaju da se neprijatelj opet povrati. Otac sv. Dominika, Felix de Guzman, dobio je od Castilijskog kralja mjesto Caleruegu, da u njoj organizira obranu u slučaju napada islamske vojske.

Časna majka potpisuje se u knjigu dojmova u Caleruegi.

Sljedeće mjesto koje smo posjetili je vezano za majku sv. Dominika, Ivanicu iz Aza, kojoj se iskazuje posebno štovanje zbog toga što je u jakoj vjeri odgojila svoja tri sina, i što se uvijek s velikom ljubavlju odnosila prema siromasima o čemu govori i sljedeća zgoda:

Jednom je, videći nevolje jadnika, a davši već mnogo od svog imanja, razdijelila siromasima i sadržaj jedne baćve vina koje je bilo veoma poznato u tome mjestu. Kad se muž vraćao i približavao Caleruegi, izišli mu u susret susjedi koji ispričaše događaj o vinu podijeljenu siromasima. Vrativši se kući, reče svojoj ženi da ga posluži vinom iz te baćve. Ona zbunjena ode u podrum, klekne na koljena i pomoli se Gospodinu. Puna vjere pristupi baćvi i nađe da je puna izvrsnog vina pa počasti svog muža i ostale. A svi su se čudili.

Nakon ručka u prekrasnoj dominikanskoj sali, krećemo put Osme koja je značajna za dominikance zbog toga što je naš sveti otac ondje bio kanonik, a u katedrali koju smo posjetili nalazi se i relikvija Dominikove majke (dio kosti izvađen iz lijeve ruke). Potom, put nas vodi do sljedećeg mesta, također veoma važnog za nas i naš Red, a to je Santo Domingo de los Silos. Naime, kada je blažena Ivanica, Dominikova majka, prije nego li je začela, u snu vidjela da u sebi nosi psića koji u ustima drži baklju; on je izišavši iz utrobe, zapalio kako se čini cijeli svijet. Time je bilo naznačeno da će se od nje roditi odličan propovjednik koji će bakljom žarke riječi jače razbuktati ljubav što je hladnjela u svijetu, a to se poslije i obistinilo. Baš na tome mjestu ona je molila Gospodina za razjašnjenje tog sna.

Dan završavamo večernjom molitvom i povratkom u Caleruegu.

DOMINIK – slavni vođa i otac propovjednika, koji je poput nove zvijezde zasjao potkraj stoljeća. Svjetlo koje će cijeli svijet obavijen tamom, obasjati svojim zrakama.

CALERUEGA – usred polja žita i loze visoravni Castilje. Izolirana pozicija i ravnica čini je mjestom širokih horizonata, a beskrajnoj panorami najbolje se diviti zamišljajući malenog

Dominika kako istražuje horizont i pohranjuje u svome srcu želju za propovijedanjem Riječi Božje svim narodima.

Budimo zahvalni našem Otkupitelju što nam je dao takav uzor i vođu na putu kojim idemo ovdje na zemlji te nam udijelio milost našim vlastitim nogama dotaknuti to sveto tlo na kojem počiva naša povijest.

Natalija Cindrić

Mjesto rođenja sv. Dominika.

Završetak hodočašća na grobu sv. Dominika

Svoje jubilejsko hodočašće sestre dominikanke okrunile su posjetom grobu sv. Dominika u Bolonji.

BOLOGNA – Tišina usred grada

Grob sv. Dominika- usred buke, vike, mnoštva ljudi, vrućine, mnogo automobila, i svega što dolazi s jednim velikim gradom, nalazi se oaza tišine, mjesto gdje sva buka nestaje, mjesto gdje puštam da mi moj čača (rekli bismo mi u našoj dominikanskoj obitelji) progovori zadnji puta prije nego što hodočašće završi i vratimo se u svoju svakodnevnicu, koja bi trebala biti nakon ovog bogatog puta itekako bolja, svakim danom sve naprednija, pomalo izmijenjena. Prvo si posvjestiti da je tu položeno njegovo tijelo, tijelo koje je toliko dobra učinilo za svoga zemaljskog života. Da gledam u njegovu glavu, glava koju su za života krasile oči pune istine, milosrđa i ljubavi. Svašta mi je u tim trenucima prošlo kroz pamet. Moj se san ostvario prije nego što sam zamislila da će uopće i biti tako – doći na grob sv. o. Dominika, čovjeka čija me karizma duboko privlači i zadržava uz sebe. A onda polako u sebi shvatiš da Dominik živi, da on i dalje diše, preko svakog člana Reda, pa tako diše i preko mene. Njegov duh i ja prenosim. Njegov duh i drugi mogu osjetiti i upoznati preko mene. Svi mogu upoznati Dominika, samo ako ja to hoću. Vjerujem da je svaka sestra u

trenucima dok smo slavili sv. misu na grobu sv. Dominika imala svoje riječi za našeg sveca, i vjerujem da je svaka bila ganuta. Sv. Misa, Salve Regina i zadnji pozdrav ‘ćači’ do nekog idućeg susreta oči u oči. U Bologni usred buke grada, vjerno u tišini, vapijući Bogu u Nebu za svoje sestre i braću, čeka uskrsnuće tijela, našu najveću nadu. Dominiče, hvala što si nam i ti poklonio ovo hodočašće na sva mesta kojima si i ti prolazio. Znam da si bio cijelo vrijeme s nama, jer ti nikada ne napuštaš svoje sestre i braću, kako si i obećao!

Poseban osjećaj je bio sjetiti se Dominikovih riječi kojima je tješio braću: „Ne plačite. Bit ću vam korisniji kad odem s ovoga svijeta, nego što sam ovdje na zemlji.“

s. Manes Puškarić

Stopama sv. Dominika – Na njegovu grobu

Svome hodočašću prigodom 800. godišnjice priznanja Dominikanskog reda dadosmo ime: "Stopama svetog Dominika". U duhu i stvarno, prolazili smo poviješću dugom 800 godina, obilježenom snom i sanjarenjem, natopljenom znojem i žrtvama pojedinaca i skupina, obilježenom tisućama pitanja te djelotvornim i životvornim odgovorima onih koji su povjerivali Bogu i posvetili mu svoj život u Redu.

Na mjestu Dominikova rođenja u kripti crkve Svetog Dominika u Caleruegi slavili smo euharistiju i meditirali nad, još i danas, živim vrelom koje je poteklo na mjestu Dominikova rođenja. Onaj kojemu uspomenu čuva, nastavio se boriti za život duša u Bogu, za život Boga u dušama. Red se probijao kroz klance i ravnice, svladavao prepreke, a onda se kao iskra prebacivao i nalazio nova uporišta i nove oaze životu dominikanske obitelji. Putovanje smo završili slavljem euharistije, te pjevanjem *Zdravo Kraljice i O Svjetlosti na Dominikovu grobu*, u Bolonji. Tu se završilo njegovo zemaljsko putovanje, tu se oprostio s braćom dotične zajednice i sa svom svojom braćom i sestrama, koji su živjeli, koji žive i koji će živjeti u bilo kojem kutku zemaljske kugle.

Zanimljivo je naglasiti da se Dominik nije nastanio u Bolonji, već se uputio u sjevernu Italiju na veliku misiju propovijedanja kad je bolest prekinula plan njegova puta i prisilila ga da se zadrži u Bolonji dok sile ne povrati i zdravlje ne popravi. Nitko nije slutio da će to biti milosni dani posljednje pripreme za Nebo i oproštaj s braćom. Nije pomogao ni čisti zrak na brežuljcima oko Bolonje gdje su ga braća smjestila u jedan benediktinski samostan ponad grada. Dominik se želio vratiti u Samostan svetog Nikole naglašavajući da ne želi "biti sahranjen nigdje drugdje osim pod nogama svoje braće! (Izjava brata Venture iz Verone, priora samostana u Bolonji, Guy Bedouelle, Dominik ili dar Riječi, str.59.)

Umro je 6. kolovoza, godine 1221. obdaren prisutnošću i ljubavlju braće, te poslije javne

ispovijedi i obećanja braći da će im biti korisniji pred Bogom kad umre, nego li za svoga zemaljskog života. Dominikanci, poznati po skromnosti, da ne kažem aljkavosti prema sebi i svojima, zakopaše ga u koru Crkve pod noge braće gdje je proveo punih 12 godina. Na njegovu grobu se događala brojna čudesna, a braća su lomila i skrivala zavjetne darove da se ne bi pročulo o njegovoj svetosti. Na zahtjev pape Grgura IX, godine 1233. Dominikovo tijelo je prenešeno u mramorni grob, koji je godine 1267. zamijenjen još ljepšim, u kojem i danas počiva.

Kod prvog prijenosa tijela osjetio se divan miomiris kao dokaz da su Dominik i njegovo djelo dragocjeni u očima Gospodnjim. Taj je dan, 24. svibnja 1233. godine ujedno i početak crkvenopravnog postupka za proglašenje svetim Oca Dominika. Postupak je završen već sljedeće godine, jer ga je Grgur IX, 3. srpnja 1234. godine ubrojio među svece katoličke

Crkve. Dominikovo tijelo je otpočinulo u zemaljskom počivalištu, a njegova duša se preselila u naoručje Nebeskog Oca odakle i dalje molitvom i zagovorom pomaže svoju braću i sestre koji mu dnevno vapiju: "Vrši Oče što si rekao, molitvom pomozi nas!" (Antifona Divne l' nade)

Njegova je karizma nastavila živjeti po brojnoj braći i sestrama, po djelima njihovih ruku i darovima uma, po njihovoj žrtvi, molitvi i ljubavi. Tu na tom mjestu, iz tog groba "čula" sam i sasvim jasno shvatila davno pročitane stihove srpskog pjesnika J. J. Zmaja koji se mogu primjeniti na sve grobove ove zemlje:

"Gde ja stadoh - ti ćeš poći!
Što ne mogoh - ti ćeš moći!
Kud ja nisam - ti ćeš doći!
Što ja počeh - ti produži!
Još smo dužni - ti oduži! "

(J. J. Zmaj, Svetli grobovi)

Svakoj sestri je srce zadrhtalo, duša se nadimala od ponosa što pripada Dominikovoj obitelji, što je dio Dominikova sna, što je iskra Dominikove baklje kojom je svijet zapalio. Svaka od nas je pozvana i poslana na granice, tamo gdje se potrebe čovjeka susreću s Evangeljem Isusa Krista, tamo gdje pojedinac vapi za ljubavlju Boga i čovjeka.

Osjećam da je svaka od nas ponesena sestoču mesta i mogućnošću dodira zemnih ostataka svoga Utemeljitelja obnovila svoje zavjete

i svoju spremnost da budemo kćeri dostoje svoga Utemeljitelja, da budemo mala svjetla u današnjem teškom i tamnom vremenu kad se vrijednosti smatraju kočnicama ljudskoj slobodi, a moralna izopačenost istinskom slobodom, kad je čovjek sam sebi Bog i mjerilo postojanja.

Uz želju da po nama Dominikova karizma živi punim životom, da ostane privlačna i životvorna, zahvaljujem Bogu za milost posjeta Bolonji, dana 27. lipnja godine 2016. gdje smo i završili svoje hodočašće mjestima povezanim uz važna događanja Dominikova djelovanja, a koja i danas o tome svjedoče svojom arhitekturom, svojom poviješću upisanom u kipove i tradiciju, slike i pismene zapise. Vlastita povijest nam je bila na dlanu, govorila snagom opravdanom i provjerenom riječju i djelima. Nastavljamo dalje osnažene Isusovom opomenom i naredbom: "Idi, pa i ti čini tako!" (Lk 10,37)

s. Katarina Maglica OP

Jedno hodočašće i jedna knjiga

Prvu polovicu ove godine moj život je obilježilo jedno hodočašće i jedna knjiga. Hodočastili smo putovima sv. Dominika po Španjolskoj, Francuskoj i Italiji, mi trideset i tri sestre iz naše kongregacije. Obišli smo i posjetili mnoga mesta značajna za razumijevanje života našeg utemeljitelja i oca, sv. Dominika. Zahvalna sam

Bogu i svima onima koji su nam to hodočašće organizirali i omogućili jer sam sad po prvi puta mogla dotaknuti svim svojim osjetilima osobu i život našeg utemeljitelja.

Već sam nekoliko puta pokušala staviti na papir sve doživljeno i proživljeno na tom hodočašću i nedostaju mi riječi za opisati ono što

smo tamo vidjeli i osjetili. Predivno je bilo slaviti sv. misu na mjestu Dominikova rođenja i slušati čudesne događaje vezane uz njegovo rođenje ispričane od svećenika kojeg sam doživjela kao svjedoka tih događaja. Zašto kažem svjedoka? Imala sam osjećaj kao da je fr. Jesus, dominikanac Španjolac koji živi u Caleruegi, živio u vremenu bl. Ivanice, Feliksa, Antonija, bl. Manesa i sv. Dominika. Toliko je njegova riječ bila živa. Ispričao nam je događaje koji su još uvijek živi u tradiciji toga malog mjesta. Pričao nam je bl. Ivanici koja je rodila dva sina i nakon toga željela još djece, ali nije mogla začeti. Pričao nam je o njenom hodočašću i njenim molitvama i njenom trećem začeću, petnaest godina nakon rođenja bl. Manesa. Pričao nam je o njenom snu sa psićem i gorućom bakljom. Već samo začeće sv. Dominika bilo je čudesno, a tako i cijeli njegov život. Od začeća događali su se čudesni događaji. Ispričao nam je fr. Jesus kako su ljudi nakon Dominikova proglašenja svetim uzimali zemlju sa mjesta gdje je Dominik rođen. Tako je potekao izvor koji i dan danas teče. I mi smo pili vodu na tom izvoru.

No kakve veze s tim hodočašćem ima jedna knjiga koju sam nedavno pročitala? Uvelike je utjecala na to kako sam doživjela ovo hodočašće, dodala mu je jednu Marijansku dimenziju, ako mogu tako reći. „Šampioni krunice“ najnovija je knjiga o krunici koja se bavi poviješću i herojima krunice, a uvelike spominje sv. Dominika, utemeljitelja svete krunice. Napisao ju je

američki svećenik Donald Calloway, koji nije dominikanc, ali mislim da je s tom knjigom zadužio cijeli dominikanski red. Prvi dio knjige bavi se poviješću nastanka molitve krunice i vjerno opisuje proces nastanka. Pojašnjava zašto se sv. Dominika smatra utemeljiteljem krunice i što je krunica značila sv. Dominiku i cijelom Redu. Jedna me je rečenica posebno dotakla, a to je rečenica koju je izrekao kardinal Michael Browne, 1963, g, tada bivši Učitelj reda: „Budućnost Dominikanskog reda i njegov apostolat počiva na vjernosti u propovijedanju krunice.“ Nekoliko godina kasnije, točnije 1975. g. fr. Vincent de Couesnougle, tadašnji Učitelj reda rekao je: „Tradicija prepoznata u Crkvi čini nas nasljednicima poslanja kojeg je Blažena Djevica Marija dala našem ocu Dominiku: ‘Idi i propovijedaj krunicu.’“ To je bilo srce i duša Dominikova propovijedanja, a trebalo bi biti i srce i duša naših života i našeg apostolata. Isto kako je Djevica Marija rekla sv. Dominiku da će njegov uspjeh u obraćanju duša ovisiti o tome koliko propovijeda njen psaltir (krunicu), isto to vrijedi i za sve sinove i kćeri svetog Dominika.

Krunica je srce našeg apostolata, a bila je i srce našeg hodočašća. Zaustavili smo se u Lurdu gdje smo proveli dvije noći i jedan dan i Onoj koja zna „najbolje sve naše nevolje“ predali sve svoje nedaće, bilo tjelesne, bilo duhovne. Bila je to doista jedna oaza, ne samo na našem hodočašću, nego i oaza na putu života i nisam mogla ne pomisliti kako je i sv. Dominik morao doživjeti blizinu, ljubav i pomoć naše Nebeske Majke. Mislim da svetog Dominika ne možemo razumjeti bez ove dimenzije njegove duhovnosti.

U Francuskoj smo obišli kuću u kojoj je živio u gradiću Fanjeaux, mjesto na kojem je molio, prvi samostan koji je osnovao u mjestu Prouilhe, mjesto i samostan gdje se dogodilo čudesno

iskakanje Dominikove knjižice iz vatre. Još uvi-jek se čuva greda sa stropa u koju je ta knjiga udarila pri iskakanju iz vatre. Pretpostavljam da su u ono doba stropovi bili niski. Sveta su to mjesa kadra probuditi živu vjeru. U Prouilhe-u mi je bio poseban doživljaj posjetiti mjesto sa kojeg je sv. Dominik poslao braću propovijedati u različite europske gradove. Jedna redovnica nas je povela iz samostana u Prouilhe-u uskim puteljkom kroz šumu do male uzvišice na kojoj je nalazi Gospin kip iz 19. ili 20. st. (nisam upamtila točno). Tada nam je sestra objasnila kako je upravo ovo mjesto s kojeg je Dominik uputio braću po gradovima, dvojicu po dvojicu, raspršivši ionako malobrojnu zajednicu. Pomi-slila sam kako je to mjesto sigurno moralo biti

važno sv. Dominiku, ali ostaje nam nepoznato po čemu mu je toliko bilo važno.

Vrhunac hodočašća bio mi je posjet grobu sv. Dominika. Ostali smo tamo kratko, ali oni trenuci molitve pred grobom sv. Dominika i pred relikvijom njegove glave opečatili su cijelo moje hodočašće. Osjećala sam da sam i ja pozvana nastaviti djelo našeg utemeljitelja, živjeti njegovu karizmu. Trebaju nas ljudi našega vremena, trebaju istinu koju će im naviještati vjerni sinovi i kćeri svetog Dominika. Osnažene vjere i žarke i usrdne molitve, posebice krunice, trebamo poći ususret ovom svijetu, žednom prave vjere i čiste molitve.

s. Barbara Bagudić

Dominikovo milosrđe prema krivovjercima

Francuska – prva kćer kršćanstva na europsko-me tlu, a zatim Francuska – prva kćer revolucije, odbacivanja svega što razum ne može argumentirati, kćer koja se osamostaljuje. Zemlja je to koja je bogata na mnogo razina. Možemo reći da je tako bilo i u Dominikovo doba. Kao i svugdje drugdje, događaju se ratovi, država ima uspone i padove, kao što i Crkva ima uspone i padove.

Kao i danas, pojavljuju se ljudi koji nevolje koje se događaju u Crkvi koriste za svoje osobne probitke, osobna shvaćanja, za svoje osobne filozofije i stvaranje svojih sljedbi. Tako se dogodilo i u Dominikovo doba. Krivovjerci uzimaju maha! Ima onih koji među mnogima u Crkvi vide da ne žive siromaštvo, pa počinju to živjeti na mnoge druge načine, daleko od majke Crkve, istinske Kristove zaručnice. I postižu uspjehе. Vide oni nedostatke ljudi koji si dio Crkve, ali ne vide onaj dio koji živi siromaštvo, koji se žrtvuje, koji svaki dan kreće iznova bez obzira na svoje nedostatke i pogreške.

Tako to biva kod nas ljudi. Često puta više naglašavamo negativno, nego li ono dobro. Ali ti

krivovjerci nisu računali da je jedan od tih siromašnih, spremnih na žrtvu i milosrđe, punih ljubavi prema Crkvi, bio i jedan svećenik imenom Dominik. Bog uvijek zna na koga se može među ljudima osloniti, jer samo on vidi što se krije u ljudskim srcima. Mi ljudi smo po naravi skloni osudi, pa ne ostavljamo mjesto za pogled u ljudsko srce, jer se rijetko zaustavljamo u Božjem srcu. Da nam je pogled tamo češće usmjeren, znali bismo da milosrđe likuje nad sudom. Dominik je bio čovjek takva srca, i zato je bio izabran od Boga. Čovjek velike inteligencije

srca i skromna duha. Vidio je sve loše što donosi krivovjerje u Francuskoj, ali je silno vatio i želio vratiti te ljude u okrilje Crkve, dokazujući im svojim životom i riječima, da se i tu može živjeti siromaštvo i čistoća na onaj izvoran način.

Mnogo se toga dogodilo u Dominikovom životu, kroz molitvu i odricanje, kroz suošjećanje prema čovjeku, da je mogao odlučiti vraćati krivovjerce u okrilje Crkve. Možda nam svima to sada zvuči ne baš toliko posebno, specifično, ali on je u tome bio jako uspešan. Zašto? Jednostavno njegov je nastup bio veoma bogat, iako je bio obučen veoma siromašno. Bio je bogat zbog njegova stava, duha, osobnosti, radosti i ponižnosti koja ga je krasila, a opet obilje njegove inteligencije nije niti jednog krivovjercu vrijedalo i ponižavalo. I to ih je osvajalo. Pameti su se bistrile, istina se polako očitovala, i ljudi su se počeli skupljati oko Dominika i oko Crkve.

Da, bilo je to davno, prije 800 godina. Mnogo toga se dogodilo u međuvremenu, sva ta krivovjerstva su nestala. Dominik je ostavio iza sebe ispisani dugu povijest, koja i dalje diše kroz njegov Red koji živi taj njegov prvotni duh. Ali kako to nama sve može pomoći? Što mi kao ljudi imamo od toga što je on bio milosrdan prema krivovjercima? Mnogo toga imamo. Reći ću vam samo ovo. Putujući kroz Francusku prema Fanjeauxu gdje je Dominik bio župnik, nastanjen među brojnim krivovjercima,

razmišljala sam kako li je on uspio živjeti među njima, kako li je uspio vratiti toliko njih u okrilje Crkve, kako li je to samo uspio?

Ali kada dođete u to mjesto, gdje i danas možete osjetiti snažnu Dominikovu prisutnost, dobijete odgovor na sva ta pitanja. To je mjesto koje se nalazi na uzbrdici, a ispod njega ogromna polja i nizine. Na jednu stranu cesta prema Španjolskoj, na drugu stranu velik grad Toulouse, a ispod uzbrdice Prouille, mjesto gdje je sv. Dominik okupio prve sestre dominikanke, i pogodite tko su one bile – same obraćenice s krivovjerja! To je mjesto molitve, tišine, a opet puno izazova. Shvatila sam odmah zašto je Dominik ostao ovdje i zašto je boravio toliko dugo godina među krivovjercima i imao ljubavi i milosrđa prema njima. On je bio čovjek potpuno predan Bogu, znao je da može računati na Boga i volio je Crkvu. Htio je svim tim ljudima dobro i volio je svakog čovjeka. Zato su ljudi i njega zavoljeli, jer je gledao ono dobro u svakom čovjeku, bio on u zabludi ili istini. Jer je Dominik znao da se istina ne posjeduje, već da se istini služi te da istina vlada iznad svake laži.

I mi od sv. Dominika možemo puno toga naučiti, a pogotovo iz njegova milosrđa prema krivovjercima. Danas je ponos Reda što su prve sestre bile obraćenice s krivovjerja. Samostan je još uvijek tamo, u dolini, okružen cestama prema ostatku svijeta i velikim gradovima,

nalazi se na mjestu gdje mnogo vjetrova puše, ali povijest ga ne ruši, kao ni one koje se nalaze u njemu. Dominikovo milosrđe me je u tim mjestima osvojilo. I danas ima mnogo zabluda koje često osuđujemo, koje možda ne nazivamo izravno krivotjerjem, ali često je upravo to – krivo shvaćanje i vjerovanje. Neka nas to

ne plaši , ali neka nas pogodi. Neka nas pogodi nevolja tih ljudi. Kao i Dominika. Neka nas pogodi do te mjere, da svoje živote mijenjamo na bolje, kako bismo bili primjer i poticaj svima da zažive istinu, baš poput svetog oca Dominika.

s. Manes Puškarić OP

napuštajući Caleruegu

na posljednji pozdrav
mahnule su zbogom
kolijevci gradu
obasjanom suncem
pa poput žive vode
što izvire u njemu
raspršile se posvud
bijele kapi

moje sestre

s. Jana Dražić

Sveti Dominik i djela milosrđa

Dominik je naučio milosrđe prema bližnjemu od svoje svete i pobožne majke. Ivana od Aze, iako plemičkog roda i dobra imovna stanja, nije prezirala siromahe. Naprotiv, dijelila je milosrdno i obilato. Tako je jednom porazdijelila vino iz obiteljske konobe. Kad je suprug Feliks došao iz lova zaželio je da mu donese najboljeg vina. Ivana je uzela maloga Dominika za ruku i spustila se u konobu.

Tamo je našla nove vrčeve punе najboljeg vina. To se smatra prvim čudom sv. Dominika, no on ga je pripisivao svojoj dobroj majci.

Dominik je već u najranijem djetinjstvu imao sućuti za

druge. Prikazivao je svoje odricanje i pokoru za grešnike. Majka bi ga našla kako spava na tvrdom podu umjesto na mekoj postelji. Kad je studirao u Palenciji zavladala je glad. Dominik je prodao svoje pergamene i spise, koji su tada

imali veliku vrijednost jer su se pisali pojedinačno rukom, i pomogao gladnim. Osnovao je neku vrstu ubožnice. Njegov primjer su slijedili drugi studenti i profesori. Govorio je: Ne mogu učiti iz mrtvih koža dok živi ljudi umiru od gladi. Jednom je htio sebe prodati kako bi otkupio jednoga roba, no bio je spriječen u tome.

Dominik je iskazivao svoje milosrđe zalatalima na put kri-

vovjerja strpljivo ih poučavajući i ustrajno propovijedajući. Cijelu noć je razgovarao s gostioničarem krivovjercem i do jutra ga priveo na put istine. Djevojkama koje su se željele oslobođiti krivovjera pribavio je kuću, poučavao ih i tako udario temelje nove redovničke zajednice.

Možda je Dominik najviše iskazivao milosrđe bližnjemu moleći i vapijući za grešnike. Kad je imao prilike, Dominik je grešnike „pokarao“ pokazujući im ljepotu prave vjere, strpljivo tražeći zajednički djelić istine. Nikada nije odobravao rat koji se vodio protiv krivovjera. Najveće djelo milosrđa bila je njegova molitva kojoj nitko nije mogao izmaći. Danju je Dominik govorio ljudima o Bogu, a noću je s Bogom razgovarao o ljudima, moleći njegovo milosrđe za grešnike. Često je glasno plakao i

pitao: Bože, što će biti od grešnika?

U toj velikodušnoj molitvi za sve i svakoga u dugim noćnim satima Dominik je razvio bogati molitveni izričaj koji je poznat kao devet načina molitve sv. Dominika. Osim molitve Dominik je prinosio i vlastitu krv bičevanjem za pokoru svojih grijeha i grijeha drugih. Želio se u potpunosti suočiti Kristu i osjetiti njegovu muku koju je podnio za spasenje duša.

Imao je sućutno srce za potrebe svih ljudi, kako svoje braće tako i svih onih koje je susreo na svom životnom putu. U društvu je bio veseo, ljubazan, u razgovoru ugodan i na taj način je ljude privlačio Bogu. Svoju brigu i milosrđe prema braći i bližnjima obećao je i nakon smrti: Bit ću vam korisniji kad odem s ovoga svijeta.

s. Blaženka Rudić OP

PREDSTAVLJENA POŠTANSKA MARKA povodom 800. obljetnice dominikanskog reda

Na spomendan prijenosa sv. Dominika, u utorak 24. svibnja, u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti javnosti je predstavljena nova poštanska marka Hrvatske pošte izdana u čast 800. obljetnice dominikanskog reda. Marka prikazuje lunetu portalna dominikanske crkve u Trogiru na kojoj je prikazan najznačajniji dominikanac u povijesti toga reda u Hrvatskoj, zagrebački biskup blaženi Augustin Kažotić (oko 1260. – 1323.), prvi hrvatski blaženik, rodom Trogiranin.

Obraćajući se nazočnim, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademik Zvonko Kusić poručio je da Akademija promocijom poštanske marke posvećene jubileju dominikanskog reda odaje posebno

priznanje dominikancima, ali i poruku javnosti o njihovoj neizmjerenoj važnosti za hrvatsku kulturu, znanost i društveni razvoj te za povezivanje Hrvatske s Europom. Akademik Kusić je podsjetio da je još utemeljitelj dominikanskog reda sveti Dominik 1221. u Hrvatsku poslao svog bliskog suradnika Pavla Dalmatinca, profesora na Bolonjskog sveučilištu. Spomenuo je i zasluge blaženog Augustina Kažotića koji je kao zagrebački biskup u Zagrebu utemeljio katedralnu školu, prvi viši studij u Hrvata, kao i na prvo sveučilište na hrvatskim prostorima koje su dominikanci osnovali u Zadru. "Važnu ulogu dominikanci su imali u dodiru zapadne i istočne Crkve i bili začetnici ekumenizma, a zaslužni su i za socijalni napredak zalaganjem

za jednakost ljudi", rekao je akademik Kusić koji je kao današnju vezu HAZU i dominikanskog reda spomenuo uglednog povjesničara dominikanca akademika Franju Šanjeka, tajnika Razreda za društvene znanosti.

O doprinosu dominikanca hrvatskom vjerskom, kulturnom, znanstvenom i društvenom životu govorio je i provincijal Hrvatske dominikanske provincije Naučenja Blažene Djevice Marije dr. sc. Anto Gavrić

koji je spomenuo temeljno geslo dominikanskog reda koje je formulirao prvi nasljednik svetog Dominika, blaženi Jordan Saski: "Sveto živjeti, učiti i propovijedati". Uz odlike svetosti, članovi se Reda propovjednika trebaju isticati znanjem i studijem. Stoga su uz dominikanske samostane vrlo često bile otvarane i škole. Osim blaženog Augustina Kažotića, podsjetio je da je dominikanski red dao i prvu hrvatsku blaženicu, blaženu Ozanu Kotorsku te 32 dominikanca mučenika ubijena u Bosni tijekom provale Tatara 1242., bl. Nikolu Milinovića, utemeljitelja samostana na Čiovu te Dominika Baraća za kojeg se priprema kauza za beatifikaciju. Uz bl. Augustina Kažotića, na poštanskoj marki je i motiv sv. Marije Magdalene, koju Red propovjednika časti kao svoju suzaštitnicu zbog njezine uloge kao prve navjestiteljice Kristova uskrsnuća. Provincijal je zahvalio Hrvatskoj pošti i HAZU što su se ovim dogadjajem pridružile obilježavanju proslave velikoga dominikanskog jubileja. "Neka ova poštanska marka povezuje ljude u Hrvatskoj i izvan Hrvatske", zaključio je dominikanski provincijal.

Osvrt na prigodnu marku dala je i dr. sc. Željka Čorak, članica suradnica HAZU i predsjednica Povjerenstva za izbor motiva te grafičkih i likovnih rješenja poštanskih maraka Republike Hrvatske koja je istaknula da je blaženi Augustin Kažotić imao osobine koje bi i danas bile poželjne u privatnom i javnom životu. "On je integrativni lik hrvatske povijesti, veza hrvatskog sjevera i juga, trogirski i dalmatinski redovnik i zagrebački biskup. No ta integrativna funkcija ne završava samo u Hrvatskoj jer je on Hrvatsku integrirao i u Europu kao student pariške Sorbone koji je kasnije djelovao i u Italiji i papinskom Avignonu. Bio je i autor prvih teoloških rasprava u hrvatskoj povijesti. Pišući o siromaštvu, smatrao je da zemaljska dobra valja korisno upotrebljavati", kazala je dr. sc. Željka Čorak. Podsjetila je

i na Kažotićeve sukobe s ugarsko-hrvatskim kraljem Karлом Robertom Anžuvincem kada je stao na stranu Crkve i naroda, zbog čega je postao politički prognanik te mu je bio zabranjen povratak u Zagreb pa je posljednju godinu života proveo kao biskup u Luceri u južnoj Italiji. Odmah nakon smrti u Zagrebu je bio štovan kao svetac i već u misalu od 1324. nalazi se obrazac mise u čast Augustina Kažotića "kad bude proglašen svetim", no tek je 1702. službeno proglašen blaženim, dok se kanonizacija još očekuje.

U ime Hrvatske pošte prigodnu riječ uputila je dr. sc. Stela Prislan-Fujs. Prigodna poštanska marka izdana je u arku od 20 maraka, a Hrvatska pošta izdala je i prigodnu omotnicu prvog dana (FDC). Naklada marke iznosi 100 tisuća primjeraka, a pušta se u optjecaj 24. svibnja. Autorica marke je Dubravka Zglavnik Horvat, dizajnerica iz Zagreba. Nominalna vrijednost marke je 3,10 kuna, a žig prvog dana bit će u uporabi 24. i 25. svibnja u Poštanskom uredu 10101 Zagreb, Jurišićeva 13, rekla je dr. sc. Stela Prislan-Fujs. Zahvalila je dominikanskom provincijalu na inicijativi za izradu prigodne poštanske marke a predsjedniku HAZU-a na prostorima na promociju marke.

Na predstavljanju marke među brojnim uzvanicima bili su i potpredsjednik Hrvatskog sabora Ivan Tepeš, zamjenica gradonačelnika Grada Zagreba, Vesna Kusin, pročelnik Ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba Ivica Lovrić, predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica fra Jure Šarčević, izaslanik zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića vlč. Marko Kovač. U glazbenom dijelu programa nastupio je zbor dominikanskih studenata. Program je moderirala dr. sc. Tanja Baran, v.d. glavne urednice Radio Sljemena.

(T.B.)

LIJEPO JE BITI NEZABORAVLJEN

Hvala Bogu koji mi je dao tu milost sam mogla svoju misiju vjeroučiteljice vršiti punih 10 godina u Tavankutu. Bilo je tu uspona, padova, provokacija, ama baš svega i svačega. Kad voliš svoj poziv i posao, ništa te ne može slomiti, pa ni mene koja sam došla iz velike zajednice u malu, nepoznatu. Ali Bogu hvala, uz pomoć dobrih ljudi, mladih i djece, počeo je moj rad. Bojala sam se kako će to sve ići sa župnikom Gabrićem, jer su govorili: „neće ona sa njim moći.“ On neko vrijeme samo sa strane promatrao i šutio. Kad je stekao uvid u moj rad pozvao me na razgovor. Izrazio mi je svoju punu podršku i prepustio mi velikodušno i otvorena srca sve što se ticalo aktivnosti u župi. Uz njegov blagoslov i potporu počeli su se obnavljati zaboravljeni običaji. Na prvom je mjestu bila obnova Dužijance (zahvala za žetvu), što je oduševilo i mlađe i starije. I uspjeli smo to pokrenuti nakon 30 godina stanke. Ja sam došla u Tavankut 1986., a Dužijanca je obnovljena već sljedeće, 1987. godine. Velika radost i polet omladine širila se cijelim selom. Oduševljen župnik odmah je sam tražio tko će biti Bandaš i Bandašica. Nije se trebalo puno mučiti oko toga, brzo je sve bilo riješeno. Tako je prva Bandašica bila Ruža Stantić, nećakinja s. Brigite, a Bandaš Marko Crnković, sada muž njezine Anice. Pripreme su tekle po planu i to najvećim dijelom u župnom dvoru i vjeronaučnoj dvorani. Tako je, nakon 30 godina, ponovno zaigralo bandaščino kolo u župnom dvoru i postavljen šator u dvorištu. Prva dužijanca je bila puna radosti i oduševljenja, ali skromna, a svaku godinu je bilo sve ljepše i svečanije. Za mojih

devet dužjanaca puno smo nabavili narodne nošnje i onda je sve išlo lakše. Svi su bili iznenađeni kako se župnik smekšao i 'otvorio novčanik'. On nije žalio ni truda ni materijalne pomoći kad je vidio da se radi za narod, zaista je uživao u tome. Neka mu je vječni pokoj i hvala za sve što je učinio za župu Tavankut, a posebno za vrijeme kad sam ja bila tamo, tijekom deset godina.

Pomalo s ganućem ali i s divljenjem promatram, odnosno čujem, kako su moji nekadašnji vjeroučenici danas već roditelji i veliki čuvari svojih običaja i nadasve dobro vjernici, i da nisu zaboravili 'svoju s. Beatu. U nedjelju 8. svibnja imali su u Tavankutu noć muzeja. Oni su došli na ideju da za tu prigodu naprave izložbu svih obnovljenih dužnjanci, od 1987. do 2015. Pozvali su i mene na otvorenje izložbe, kao zaslужna za obnovu dužijance, i da održim govor kako je sve to bilo. Bilo mi je dragو što su došli na tu ideju, ali, nažalost nisam mogla doći na proslavu. Obećala da ću napisati govor – pismo, koje će netko, umjesto mene pročitati. Tako je i bilo. Napisala sam onako od srca kako je bilo i poslala ga. Oni su to s radošću prihvatali i govor je pročitan pred punom dvoranom ljudi. Dobila sam poruku da se ponose sa mnom i da sam puno suza izmamila. Hvala Bogu ako sam u tim dušama ostavila trag vjere koju oni sada prenose na svoju djecu. Zahvalna sam im što su prepoznali u meni osobu koja ih voli i koja ih vodi putem vjere i ljubavi.

Hvala pokojnom župniku, Gabriću, bez njega ne bi bilo toga što je bilo.

s. Beata Zebić

Pismo s. Beata koje je pročitano na otvorenju izložbe Dužijanci

Faljen Isus,

Evo mene dobri ljudi da se podsjetimo na nezaboravne dane, dane koje sam provela punih 10 godina s vama. Ja pomalo matorim, ali duhom sam uvik s vama. Srićna sam da sam puno vas dovela do pravoga puta, iako je bio trnovit za mene. Bilo je tu puno prepreka sa svih strana, ali vi ste mi bili sve. Vjeronaučna dvorana i vaš smijeh i pjesma bili su život za mene. Ja sam došla iz kamena, a vi iz piska. Malo po malo počeli su se kopati temelji u pisku i počela je gradnja vaše budućnosti na čvrstoj stini, i uspili smo!

Bili smo divna zajednica koja je uživala u svim događajima naše župe. Malo po malo, uz vašu pomoć, naša se župa počela buditi iz sna. Vaša i moja upornost urodila je dobrom plodom. Kada je pokojni župnik Gabrić video i osjetio što se sve tu radi, otvorio je svoja vrata i srce. Tu su bile Zlatne harfe, križni put na Kalvariji, mnoge priredbe, izleti po Slavoniji, ali najljepša i najsvečanija je bila obnova Dužijance. Ja, iako dite iz Dalmacije, zavolila sam sve vaše običaje. Uz vašu pomoć ništa mi nije bilo teško. Počelo se od maloga i skromnoga (samo neka se slavi!), tu su bili omladinski vjeronauci, na kojima su se rješavali problemi i uspostavljali se kontakti s drugim župama koje su nam puno pomogle za prvu Dužijancu. Tu je bilo i Bunjevačko kolo, koje nam je velikodušno ustupilo narodne nošnje. Veliku zahvalnost i poštovanje dugujemo gospodinu Josi Duliću i njegovoj ženi Eržiki, hvala im od srca, bili si divni. Skup s omladinom i župnikom pao je dogovor tko će biti Bandaš i Bandašica. To su bili: Marko Crnković i Ruža Stantić. Pripreme i dogовори su počeli. Nakon trideset godina, šator u župnom dvorištu, svirka, kolo – to je bio melem za srce svakog Tavankućanina, a meni je to bio jedan od najljepših događaja u mom životu. Ničega ne bi bilo bez vas, koji ste danas očevi i majke, pa

se i vaša djeca danas mogu birati za Bandaše i Bandašice – ponos ste Tavankutske župe. Moje srce zakuca jače kada čujem ime nekog novog Bandaša ili Bandašice, jer su to dica 'moje dice', dice koju sam ja učila i vodila putem vjere i poštivanja vaših običaja. Samo ću nabrojiti poneke zbog koji se uvijek radujem jer su ustrajni na započetku putu vjere i u očuvanju običaja: vlč. Mićo, Ladislav, Kristina Tokodi, Dalibor, Kristina Kovačić, Sanda, Ivica Dulić, Ivana Buljovčić, Kata, Ana i još puno onih koji nisu ovđe spomenuti, ali ih nosim u srcu.

Ne mogu ne dodati: vječna neka je hvala pokojnom župniku vlč. Gabriću za kupljene narodne nošnje. Hvala KUD-u Matija Gubec – Tavankut. Posebno velika hvala gdje. Nevenki Kovačić za svaku dekoraciju ružama – bilo za dječje nastupe, Prve Pričesti ili vjenčanja – neka je nagradi dobri Bog svojom blizinom i dobrotom.

Na kraju, od srca hvala svima vama, baš svima s kojima sam dijelila vrijeme i životne pute, sve vas nosim u srcu, vas i lijepo uspomene. Sreli smo se nekoći i dijelimo lijepo uspomene, no molitva je živa i još uvijek mjesto naših susreta i zajedničkoga hoda, njome vas pratim. Ono što vam želim ostaviti za kraj jest: čuvajte živom svoju vjeru, živite dostojno kršćanskoga poziva kojim ste pozvani i naravno tuđe poštujte, ali svoje ne dajte – još više čuvajte.

S ljubavlju, u Kristu vaša s. Beata Zebić

KORČULA: Proslava 60. obljetnice redovničkih zavjeta u Korčuli

Na svetkovinu Presvetog Trojstva, 22. svibnja, sestre su se radosno okupile da svečano proslave 60 godina od polaganja prvih zavjeta s. Zorke Sentić i s. Jasenke Mravak. Slavlje smo započele svečanom svetom misom koju je predvodio p. Iko Mateljan OP.

Pater je u propovijedi posebno naglasio koju čast kršćanstvo ima iskazujući hvalu Trojedinome Bogu te kako svi mi, a pogotovo redovnici i redovnice, moramo biti zahvalni na daru života i što možemo služiti Bogu na posebniji način. Posebno se osvrnuo na naše sestre jubilarke te i njima zahvalio na daru služenja Bogu punih 60 godina dodajući i pokoju šalu a sve to sa željom da naglasi kako su sestre kroz svoj dosadašnji redovnički put prošle kroz radosti i križeve, a sve to iz ljubavi prema Bogu.

Slavlje se nastavilo uz svečani ručak koji je pratilo puno smijeha, pjesme, veselja, govor č. m. Katarine Maglice, govor sestara jubilarki, tradicionalne neretvanske i cetinske pjesme koje su nas sve ostavile bez daha, a pogotovo nas mlađe sestre. Slavlje je zaokružio i mali skeč sestara novakinja te kratka zahvala sestrama za sve žrtve, molitve, radosti i ljubav koje su davale

u ovih 60 godina kroz svoje služenje Bogu uz poticaj da i nadalje služe u takvom ozračju Bogu. Ovo slavlje nam je još posebniye budući da je jubilarna godina Reda, pa više razmišljamo o našoj tradiciji. Tako smo i mi tijekom svečanog slavlja pridali jubileju posebnu pozornost osvrnuvši se posebno na našu stoljetnu Kongregaciju u kojoj s. Zorka i s. Jasenka već veselo služe 60 godina u zajedništvu sa svima nama, sestrama dominikankama!

S. Manes Puškarić OP

SPLIT – ŠKRAPE: Proslava 800. jubileja OP Reda i blagdan sv. Katarine Sijenske

Blagdan sv. Katarine Sijenske, zaštitnice Europe, svečano je proslavljen u splitskoj župi Prečistog Srca Marijina, Blatine-Škrpe, 30. travnja i 1. svibnja, uz 800. jubilej Reda propovjednika.

Župa djeluje u sklopu samostana Svete Katarine Sijenske, pa su domaćini ovog susreta bile časne sestre dominikanke. Sveti Dominik svojim je životom ostavio sjajan primjer istinske kršćanske predanosti, hrabro je i odvažno svjedočio vjeru i pomagao najpotrebitijima u društvu. Utemeljio je Red propovjednika, a njegove je stope ustrajno slijedila i mlada djevojka Katarina koja je istom hrabrošću posvetila svoj život Kristu. Postala je suzaštitnicom Europe i veliki uzor ne samo dominikancima nego i svim vjernicima.

Proslava njoj u čast započela je subotu 30. travnja pjevanom Večernjom i euharistijskim

slavljem koje je predvodio don Ivan Marić. Nakon mise održan je svečani koncert koji je otvoren skladbom posvećenoj upravo sv. Katarini. Stihove je napisao don Ivan Bodrožić, a uglazio maestro don Šime Marović. Skladba "Katarini Sijenskoj" izvedena je prvi put, kao prizvedba, a otpjevao ju je mješoviti župski zbor. Na orguljama je svirao maestro don Ivan Urlić, mag. muz., a solističku je dionicu otpjevala Marija Šamija.

Na koncertu su nastupili dječji i mješoviti župni zbor koje već dugi niz godina vodi č.s. Pavla Negovec, članica dominikanske Kongregacije Svetih Andjela Čuvara. Gošća večeri bila je Doris Dragović koja je posjetitelje obogatila pjesmom i kratkim svjedočanstvom. Istaknula je važnost svakodnevnog obraćenja i opredjeljenja za Gospodina, u čemu je kao veliki uzor za sebe prepoznala Mariju Magdalenu.

- Potrebno je mnogo hrabrosti, ali i ustrajnosti da se ostane na tom putu, kojim su prolazili brojni sveti ljudi prije nas, a danas u njima gledamo primjere uzorne kršćanske predanosti - rekla je.

Pred sam kraj koncerta don Ivan Urlić izveo je skladbu "Incantation pour un jour saint", autor je Jean Langlais, a mješoviti zbor izveo je službenu himnu 800. jubileja Reda propovjednika "Laudare, Benedicere, Praedicare", koja u sebi sadrži geslo dominikanskog reda i pjeva se na više svjetskih jezika.

Članovi dječjeg zbora: Karlo Kosor, Antonija Bušić i Hana Unić pročitali su originalne stihove na engleskom, francuskom i španjolskom jeziku, ali i prijevod na hrvatski jezik, za što se pobrinula č. s. Fidelis Jagnjić. Solističku dionicu otpjevao je Toni Kuljić.

Svečano euharistijsko slavlje u nedjelju 1. svibnja predvodio je dominikanski provincijal o. Anto Gavrić. - Slavimo veliku ženu sv. Katarinu koja je svojim životom samo htjela raditi za slavu Božju, ne gledajući kako će ljudi primiti njezine riječi, hoće li se kome svidjeti ili ne. Samo je htjela ugoditi Gospodinu - rekao je o. Gavrić i pozvao vjernike da u ovoj velikoj obljetnici dominikanskog reda, s pouzdanjem u Boga još više mole za zagovor sv. Katarine, da nas nauči kako ljubiti Krista i Crkvu.

Jelena Milovac/Kristina Bitanga/
Laudato/M.R.

KONCERT – povodom 800. obljetnice Reda i blagdana sv. Katarine Sijenske

Proslava 800. jubileja Reda propovjednika i blagdan sv. Katarine Sijenske bili su povod svečanom koncertu održanom 30. travnja u župi Prečistog Srca Marijina u Splitu. Župa djeluje u sklopu samostana Svete Katarine Sijenske, a domaćini ovog susreta bile su časne sestre Dominikanke.

Sveti Dominik svojim je životom ostavio sjajan primjer istinske kršćanske predanosti,

hrabro je i odvažno svjedočio vjeru i pomagao najpotrebitijima u društvu. Utemeljio je Red propovjednika, a njegove je stope ustrajno slijedila i mlada djevojka Katarina koja je istom hrabrošću posvetila svoj život Kristu. Postala je suzaštitnicom Europe i veliki uzor ne samo Dominikancima nego i svim vjernicima.

Ova svečana proslava otvorena je skladbom posvećenoj upravo njoj. Stihove je napisao don Ivan Bodrožić, a glazbu maestro don Šime Marović. Skladba *Katarini Sijenskoj* izvedena je prvi put, kao praizvedba, otpjevao ju je mješoviti župski zbor, na orguljama je svirao maestro don Ivan Urlić, mag. muz., a solističku je dioniciu otpjevala Marija Šamija.

*Zaštitnice naša Katarino dična,
Pjevamo ti slavu uz nebeskog Kralja
Europu štiti i svoj narod vjerni
Vodi ga u slozi do vječnoga raja.*

Program se dalje odvijao u izvedbama mješovitog zbora, dječjeg zбора sa solistima i posebne gošće, Doris Dragović, koja se otvorena srca i s radošću pridružila ovoj proslavi.

Zborove već dugi niz godina vodi č. s. Pavla

Negovec, članica dominikanske Kongregacije Svetih Andđela Čuvara.

Skladbu *Veliki oče* izveo je muški dio mješovitog zbora, *Dominik* su otpjevali solisti Karlo Kosor, Antonija Bušić i dječji zbor uz dodatnu pratnju Mihaela Kosora na gitari. Don Ivan Urlić na orguljama i Luka Kosor na violini zajedno su izveli skladbu *Adagio*, skladatelja Tomasa Albinonija. Dvije skladbe Nikše Krpetića *U najljepši grad na svijetu i Bogu*, *Redu i narodu* izveo je dječji zbor, a Handelov *Kriste uskrsli* izveo je mješoviti zbor. Program je dodatno obogatila Doris Dragović izvedbama triju svojih pjesama: *Marija Magdalena*, *Malo mi za sriću triba* i *Ovo je naša krv*. Doris je svojim kratkim svjedočanstvom istaknula važnost svakodnevnog obraćenja i opredjeljenja za Gospodina, u čemu je kao veliki uzor za sebe prepoznala Mariju Magdalenu. Potrebno je mnogo hrabrosti, ali i ustrajnosti da se ostane na tom putu, kojim su prolazili brojni sveti ljudi prije nas, a danas u njima gledamo primjere uzorne kršćanske predanosti.

Pred sam kraj koncerta don Ivan Urlić izveo je skladbu *Incantation pour un jour saint*, autor je Jean Langlais, a mješoviti zbor izveo je službenu himnu 800. jubileja Reda propovjednika *Laudare, Benedicere, Praedicare*, koja u sebi sadrži geslo dominikanskog reda i pjeva se na nekoliko svjetskih jezika. Članovi dječjeg zabora Karlo Kosor, Antonija Bušić i Hana Unić pročitali su originalne stihove na engleskom, francuskom i španjolskom jeziku, ali i prijevod na hrvatski jezik, za što se pobrinula č.s. Fidelis Jagnjić. Solističku dionicu otpjevao je Toni Kulic.

Program je zaključen uručivanjem zahvalnica, poklona i buketa časnoj majci Katarini Maglici, Doris Dragović, don Ivanu Urliću i časnim sestrama Pavli Negovec i Fidelis Jagnjić.

Sljedećeg je dana, 1. svibnja, svečanu misu predvodio dominikanski provincijal o. Anto Gavrić. Istaknuo je veličinu sv. Katarine kao žene koja je hrabro i odvažno svjedočila svoju vjeru i predanost Kristu, a svi bismo u njoj trebali pronalaziti uzor.

Jelena Milovac

SPLIT: Koncert u čast sv. Dujma

Za svečanu proslavu u čast sv. Dujma, vjernici su se tradicionalno pripremali devetnicom koja je ove godine, u Jubileju Božjeg milosrđa, bila obogaćena organiziranim hodočašćima svih dekanata Splitsko-makarske nadbiskupije sv. Dujmu. Tijekom devetnice izmjenjivali su se župni zborovi Splitsko-makarske nadbiskupije. Sedmoga dana devetnice, u srijedu 4. svibnja, u splitskoj prvostolnici sv. Dujma, pjevalo je mješoviti zbor župe Prečistog Srca Marijina – Gospe Fatimske sa splitskih Škrapa, a za orguljama je bila prof. Josipe Leko (Leipzig). Zbor je, nakon misnog slavlja, održao zapaženi koncert duhovnih skladbi.

Koncert je tematski bio podijeljen u tri dijela. Prvi dio je bio posvećen Jubileju 800. godina od utemeljenja dominikanskog Reda. Zbor je, sa kora katedrale do glavnog oltara, došao u procesiji pjevajući a cappella *Divne l' nade*. To je inače gregorijanski napjev, nastao je u prvoj polovici 13. stoljeća, a sestre i braća dominikanskog Reda ga pjevaju u svim važnijim slavljkima.

Prva izvedena skladba *Laudare, benedicere, praedicare* (Fr. Giuseppe Pietro V. Arsciwals,

OP) je dominikanska Jubilejska himna. Skladba je izvedena u originalnoj verziji, na službenim jezicima dominikanskog Reda: engleskom, francuskom i španjolskom jeziku.

Druga skladba *Veliki oče*, nepoznatog autora, je izvedena od muškog djela zbora. Skladba *Anđele bijeli* don Šime Marovića bila je posvećena najpoznatijoj hrvatskoj dominikanki blaženoj Ozani Kotorskoj. Don Šime Marović je autor nove skladbe posvećenoj Svetoj Katarini Sijenskoj dok je tekst napisao don Ivan Bodrožić. Solistica u ovoj skladbi je bila Marija Šamija. Istoimenoj sveticici je posvećen samostan sestara dominikanki na splitskim Škrapama.

Skladbu Albe Vidakovića *Zdravo, o moj anđele*, izvele su ženske članice zbora. Anđeli čuvari su inače zaštitnici kongregacije sestara dominikanki koje djeluju u Hrvatskoj i čija je članica i s. Pavla Negovec.

Središnji dio koncerta su sačinjavale skladbe: *Jubilate Deo* (W. A. Mozart), *Molitva* (F. Dugan), *Sicut cervus* (G. P. Da Palestrina) i *Exultate justi in Domino* (L. G. Da Viadana) i izvedene su bez orguljske pratnje.

Završni dio koncerta sačinjavale su "poletnije" skladbe: Nebesa silna (B. Marcello), Kraljice neba (L. Cherubini) i Kriste Uskršli iz oratorija "Mesija" (G. F. Handel).

Na orguljama je zbor pratio mag. muz. don Ivan Urlić a mješovitim zborom je ravnala s. Pavla Negovec.

Prije koncerta, a još više nakon stizale su pohvale i čestitke sa svih strana. Ovdje vam donosimo poruku koju nam je uputila

č. m. Katarina Maglica prije samog nastupa:
„Neka sve bude na visini koju jedino vi uspijivate postići. Neka se poruka vaših pjesama utisne u srca i duše slušatelja! Prenesite im radost koja se u Bogu obnavlja, iz zajedništva se rađa i živi hranjena mladošću duha, obiteljskim ugođajem koji među vama struji i žrtvom koju pridonosite da bi se Božja riječ na daleko čula!“

Petarm

Nagradni izlet sudionika natjecanja iz vjeronauka u Boku Kotorsku

Učenici s područja Dubrovačke biskupije koji su sudjelovali na županijskom natjecanju iz vjeronauka, nagrađeni su izletom u Boku Kotorsku u subotu 28. svibnja.

Prva „postaja“ nagradnog izleta za 80-ak učenika i njihovih mentora bili su Perast i Gospa od Škrpjela gdje ih je dočekao župnik don Srećko Majić, te ih upoznao s bogatom povijesnu ovog grada, a napose umjetno napravljenog otočića Gospe od Škrpjela. Don Srećko je kazao kako su otok i kapela podignuti u znak zahvalnosti Gospu za ozdravljenje jednog od dvojice braće Martešića koji su na tom mjestu 1452. pronašli Gospinu sliku. Peraštani su tijekom stoljeća nasipavanjem kamena povećali površinu otoka. Već u 15. st. na hridi je podignuta kapelica, u koju je stavljena Gospina slika. Veća crkva sagrađena je 1630. godine.

Nakon toga učenici i mentorji nastavili su prema Kotoru gdje su imali priliku prošetati starim dijelom ovog lijepog grada, a posjetili su i dvije značajne crkve: katedralu sv. Tripuna gdje

su se upoznali s njezinom poviješću, te crkvicu sv. Marije u kojoj je izloženo neraspadnuto tijelo prve hrvatske blaženice Ozane Kotorske, o kojoj je učenicima nekoliko rečenica rekla sudionica izleta dominikanka s. Tješimir Bešlić, s obzirom da je i bl. Ozana bila dominikanka.

Motiv za ovogodišnji izlet u Boku Kotorsku bio je sv. Leopold Bogdan Mandić, koji je jedan od zaštitnika Godine milosrđa, te su stoga na kraju učenici i mentorji posjetili i Herceg Novi, njegovo rodno mjesto, gdje su posjetili župnu crkvu u kojoj je sv. Leopold kršten, te gdje se čuvaju neki od predmeta vezanih uz ovog sveca: krstionica u kojoj je kršten, isповједaonica u kojoj je isповijedao, te njegova misnica i štola. Nakon toga posjetili su i crkvu sv. Leopolda gdje su imali priliku iskazati štovanje njegovim relikvijama.

Nagradni izlet održan je u organizaciji Katedetskog ureda Dubrovačke biskupije.

Šime Zupčić

8. DANI HRVATSKIH SVETACA I BLAŽENIKA

Dan sv. Marka Križevčanina

I ove su godine, u Križevcima, održani Dani Hrvatskih svetaca i blaženika, koje priređuje Udruga dr. Stjepan Kranjić, na čelu s dr. Tannjom Baran, (v.d voditeljica Radio Sljemena). Prvi dan je bio posvećen sv. Marku Križevčaninu. Misno slavlje predvodio je bjelovarsko-križevački biskup mons. Vjekoslav Huzjak. U propovijedi je biskup govorio da je sv. Marko znao dostići ono što je vječno, da je mogao zaštiti Isusa, napraviti kompromis, ali da time ne bi ostvario svetost. „Biti svet znači prihvati Isusa u punini, a ne uzimati od Crkve samo ono što nam se sviđa“ - istaknuo je propovjednik te naglasio da se ne smije osuđivati one ljude koji nisu Božji, sveti, već da se za njih treba moliti. „Sv. Marko svoje progonitelje nije proklinjao, već je molio za njih.“

Program je nastavljen u Gradskoj galeriji otvorenjem izložbe „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu“ akademskog slikara Ante Mamuše. Izložbu prati sadržajan katalog u kojem je estetsku analizu napisao likovni kritičar Stanko Špoljarić. U njemu je objavljen i popis svih hrvatskih svetaca i blaženika te slugu i službenica Božjih, a prikazani su i portreti svih naših proglašenih duhovnih velikana. Nakon zatvaranja izložbe u Križevcima, ta ista izložba bit će otvorena 13. srpnja u Trogiru, rodnom gradu bl. Augustina Kažotića, kao i uz Redovničke dane 18. rujna u galeriji „Vinko Draganja OP“ dominikanskoga samostana u Splitu. Početkom 2017. izložba će biti postavljena u Slavonskom Brodu, tijekom korizme u župi bl. Augustina Kažotića na Peščenici u Zagrebu, a nakon korizme u župi sv. Leopolda Bogdana Mandića u zagrebačkoj Gornjoj Dubravi.

Program ovog prvog dana vodila je dr. Tannja Baran.

Dan sluge Božjega Bonifacija Pavletića

Drugi dan hrvatskih svetaca i blaženika bio je posvećen sluzi Božjem Bonifaciju Pavletiću.

Euharistijsko je slavlje predvodio sisački biskup mons. Vlado Košić

U propovijedi je biskup Košić ispripovijedao kako je proces za proglašenje blaženim moslavačkog sina brata Bonifacija Pavletića otvoren prije nekoliko dana. A da je Bonifacije bio jednostavan i skroman čovjek, postolar kojeg nerijetki mole da i njima napravi cipele za Nebo. Podsjetio je da je sluga Božji živio običnim životom, u ispunjavanju dnevnoga reda, da je redovničkom životu učio mlade kandidate. Ali da je služujući u bolnici mnogima pomoćao, darivao im svoju ljubav. „Brat Bonifacije je slabo govorio talijanski, ali je govorio jezikom ljubavi koji svi razumiju. Zato su najteži bolesnici željeli da baš on bdije s njima, da on bude uz njih“ - naglasio je biskup Košić govoreći o tome da svece ne čini ni njihova družba, ni stalež, ni činjenica jesu li oženjeni ili su u celibatu, ni vrijeme u kojem žive, već da svece čini savršena ljubav.

Nakon mise održan je u Hrvatskom domu okrugli stol „Štuju li Hrvati dovoljno svoje svece?“ Razmjenom mnogobrojnih mišljenja došlo se do zaključka da štovanje hrvatskih svetaca i blaženika treba i može biti izrazitije, a da se u to moraju uključiti svi, od učitelja do medija.

Program je glazbeno obogatio pjevač Ivan Mikulić, a moderatorica je bila Lejdi Orebić.

Dan sv. Leopolda Bogdana Mandića

Treći dan Hrvatskih svetaca i blaženika bio je posvećen sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću. Misno slavlje je tom prigodom predvodio provincial Hrvatske kapucinske provincije fra Jure Šarčević. U propovijedi je o. Šarčević govorio o nedavnom dolasku tijela sv. Leopolda Bogdana Mandića u Zagreb, podsjetio je na to da je 1942., kada je umro, na grob sv. Leopolda došlo oko 150 tisuća ljudi iz Padove i okolice, te da su oni govorili da je umro svetac, što znači da ga je narod odmah kanonizirao. Zatim se propovjednik spomenuo da je na Mandićevu kanonizaciju u

Rim 1983. godine došlo oko 200 tisuća vjernika, a da je nedavno u Zagreb došlo oko 250 tisuća ljudi. „Što privlači tolike ljude niskom neuglednom čovjeku krhka zdravlja?“ - pitao je propovjednik zaključivši da to što je sv. Leopold bio potpuno predan Bogu pa je Bog preko njega

činio velike stvari. O. Jure je još otkrio kako su, nakon nedavnog boravka tijela sv. Leopolda u Zagrebu, kapucini primili pet dokumentiranih čudesnih znakova po njegovu zagovoru.

T.B. i s. S.S.

Dan hrvatskih dominikanskih blaženika

Bl. Augustin Kažotić, bl. Ozana Kotorska, bl. Nikola Milinović, fr. Dominik Barać

Duhovno-glazbenim programom posvećenim hrvatskim dominikanskim blaženicima u povodu 800 godina postojanja dominikanskoga reda Reda propovjednika, misnim slavlјem koje je predvodio provincijal Hrvatske dominikanske provincije dr. Anto Gavrić te premijernim prikazivanjem crtanoga filma „Sveti Dominik“ u križevačkoj su župnoj crkvi sv. Ane u nedjelju 29. svibnja 2016. završeni 8. Dani hrvatskih svetaca i blaženika.

Hrvatskim dominikanskim blaženicima bl. Augustinu Kažotiću, bl. Ozani Kotorskoj, bl. Nikoli Milinoviću i fr. Dominiku Baraću posvećeni pretprogram, govoreći i pjevajući o njima, izveli su dominikanka s. Slavka Sente, dominikanac fr. Ivan Babić te zbor dominikanskih bogoslova zajedno sa sestrama dominikankama.

Govoreći o bl. Ozani s. Slavka je istakla kako je vrijedno, „u ovoj našoj jubilarnoj godini, spomenuti se velikana koji su proslavili Red, odnosno koji su svojim svetim životom dali doprinos njegovu rastu, sazrijevanju i poslanju. Među njima je i naša bl. Ozana.“

Osvrnuvši se potom ukratko na njezin život, posebno je naglasila Ozanino traganje za Bogom. Sve što ju je okruživalo govorilo joj o njegovu postojanju. „Ali ona ide još dalje. Želi saznati gdje On stanuje, može li ga ona vidjeti? Kad joj je majka još rekla da u Kotoru postoje

slike dobrog Boga, koje ga prikazuju kao malo dijete i potom Raspeta na križu, Katina je čežnja da i ona ide u Kotor i sve to vidi, postajala sve veća.

Već je, dakle, u najranijoj njenoj mladosti prepoznajemo kao onu koja traga za istinom o Bogu i čovjeku. Nije li to upravo svojstveno dominikanskom redu kojemu se, kasnije, Kata, odnosno, sestra Ozana pridružila!

Došavši u Kotor, zaposlila se kao kućna pomoćnica u domu suca i gradskog vijećnika Aleksandra Buće i njegove žene, plemenite Marine. Gotovo cijeli dan bio joj je prožet mišlju na Boga. Znala je svaki svoj posao pretvoriti u molitvu. Kad god je mogla odlazila je u crkvu i s ganućem motrila sliku raspetog Krista. U kući svojih gospodara, Buća, provela je sedam godina. Bog je čudesnim putovima vodio ovu

izabranicu. Otkriva se joj se u raznim viđenjima; kao maleno dijete i kao Raspeti na križu.

„Kata je željela Božju ljubav uzvratiti ljudima. A vrhunac ljubavi je u sebedarju. Godine 1514., u svojoj 21. godini života, prigrlila je treći red sv. Dominika, gdje je kao redovnica dobila ime **sestra Ozana**. Dozvolom kotorskog biskupa Tripuna Bisantija, dragovoljno je izabrala samoću, zatvorena u jednoj maloj sobici uz crkvu sv. Bartola, kasnije uz crkvu sv. Pavla, u kojoj će proboraviti, s jednim kratkim prekidom, 52 godine.

Povukla se u skučeni prostor, ne da bi pobegla od svijeta i svjetskih čari, nego da bi iz izvjesne distance bolje vidjela i razumjela sve patnje i brige cijelog svijeta. Na te će nakane danomice uzdizati svoje molitve Bogu i činiti razne pokore.

No, premda odvojena od svijeta, Kotorani su brzo osjetili dah Ozanine svetosti. Dolazili su na njen mali prozorčić jednostavni ljudi kao i oni s najviših društvenih i crkvenih položaja, donoseći joj svoje probleme, molbe, duševne i tjelesne boli. Božjom je milošću liječila njihove rane. Tko bi joj se god približio i razgovarao s njom, vraćao bi se u svakodnevnicu smirena i zadovoljna srca, a mnogi i s tjelesnim ozdravljenjima.

Nijedan se kotorski građanin nije latio nekog važnijeg posla, a da se prije toga nije posavjetovao s Ozanom. Uistinu su se brojna

čudesna događala na njen zagovor.

Njena je isposnička čelija bila prava škola mudrosti. Mirila je zavađene, zbog čega su je prozvali ‘andeo mira’.

Ozana je prozvana **ekumenskom** sveticom, jer se pred njom mole i pravoslavni i katolici. Tako ona smanjuje napetosti i udaljenosti koje postoje među njima.“ - rekla između ostalog s. Slavka.

Uslijedilo je misno slavlje koje je u koncelebraciji s križevačkim župnikom Stjepanom Sovičekom, te uz sudjelovanje đakona Marija Brezaka, predvodio dominikanski provincijal dr. Anto Gavrić. On je u propovijedi govorio o tome kako svatko od nas ima svoje drage svece i blaženike po kojima nam Bog pokazuje svoju blizinu te da nam Bog po njima svjedoči koliko je osjetljiv na naše potrebe. „Sveci su svježina koja nam je potrebna u našim svakodnevnim nevoljama i patnjama“ – rekao je propovjednik podsjetivši na ključne trenutke života bl. Augustina Kažotića i bl. Ozane Kotorske. Sjetio se neobičnosti blaženoga zagrebačkog nadbiskupa koji je s puno ljubavi nastojao osigurati boljitet naroda koji mu je bio povjeren na više razina i veličine kotorske zazidane djevice, koja je, iako nije putovala kao bl. Kažotić, udaljena od svijeta pomagala mnogima, molitvom, savjetima, porukama. Progovorio je o veličini utemeljitelja čiovskoga dominikanskog samostana iz 15. st. bl. Nikoli Milinoviću te o mučeniku fr. Dominiku

Baraću, koji je bio žrtva komunističkoga režima, a za kojega Hrvatska dominikanska provincija priprema proces za proglašenje blaženim. Spomenuo je dr. Gavrić i imena u javnosti vrlo slabo znanih hrvatskih dominikanskih redovnika ili redovnica koji su na glasu svetosti, trideset dvojicu dominikanskih mučenika iz Bosne iz 13. stoljeća, pet dominikanki koje su u 16. stoljeću u Starom Gradu na Hvaru ubili Turci, dominikanke Magdalenu Pereš iz 17. stoljeća iz okolice Visokog u Bosni i s. Jordanu Markezić iz 20. stoljeća iz Istre. Dr. Gavrić je na kraju uputio na bogatu povijest hrvatske svetosti, na to da se svećima treba diviti, ali da ih je važnije slijediti, a da je svaki svetac najvažnije primio u svojoj obitelji, da su mnoge svece majke pratile na njihovu putu te da je važno moliti svece za snagu naših obitelji. Glazbeni obol euharistijskoj svečanosti dao je dječji zbor župe sv. Ane.

Nakon toga je premijerno prikazan crtani film „Sveti Dominik“ iz serijala crtanih filmova „Moja katolička obitelj“ EWTN televizije koju

je za hrvatsku publiku producirala Laudato televizija. Film u dvadesetak minuta približava lik, djelovanje i poruke sv. Dominika iz perspektive djece i mladih.

Time su završeni četverodnevni 8. Dani hrvatskih svetaca i blaženika kojima se željelo potaknuti na bolje poznavanje i intenzivnije štovanje hrvatskih duhovnih velikana.

Manifestaciju su, uz pokroviteljstvo Bje-lovarsko-križevačke biskupije, organizirali: Udruga za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“, župa sv. Ane Križevci te župa BDM Žalosne i sv. Marka Križevčanina Križevci, uz potporu Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica, Glasa Koncila, Grada Križevaca i Koprivničko-križevačke županije. Suorganizatori su bili: Galerija hrvatske sakralne umjetnosti „Laudato“ Zagreb te križevačke gradske ustanove: Gradski muzej, Pučko otvoreno učilište i Glazbena škola Alberta Štrige.

Tanja Baran i s. Slavka Sente

KRIŽEVCI: 5. Dječji Kranjčić u Križevcima posvećen dominikancima

„Vatra dominikanske riječi“

U Hrvatskom domu u Križevcima, u subotu 23. travnja 2016., održana je završna svečanost 5. Susreta hrvatskoga dječjeg duhovnoga stvaralaštva „Stjepan Kranjčić“ za književno i likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola u Republici Hrvatskoj. Tom su prigodom dodijeljene nagrade učenicima najuspjelijih radova, likovni su radovi prikazani na prigodnoj izložbi „Ljubav prema istini“, dio književnih radova javno je izведен, a najširi je izbor radova po žanrovima (poezija, proza, igrokazi) objavljen u zborniku „Vatra dominikanske riječi“.

Nakon toga je prof. Ljilja Vokić u križevačkoj Osnovnoj školi Ljudevita Modeca održala

okrugli stol „Kršćanske vrednote u dječjem stvaralaštvu“ za mentore, a učitelj Ozren Bogdanović za učenike. Susret je završen turističkim obilaskom Križevaca.

Susretu su u ime organizatora nazočili ravnatelj Osnovne škole Ljudevita Modeca Dražen Bokan i predsjednica Udruge za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjić“ Tanja Baran, a okupljene su pozdravili voditeljica u Upravi za odgoj i obrazovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Marija Ivanković, predsjednik Hrvatske redovničke konferencije fra Jure Šarčević i provincial Hrvatske dominikanske provincije fr. Anto Gavrić, a nazočili su izaslanica zagrebačkoga gradonačelnika Milana Bandića Višnja Fortuna, pročelnik za društvene djelatnosti u Križevcima Mladen Tenodi i križevački župnik Stjepan Soviček. Na susretu su bile i s. Mirjam i s. Slavka.

Bilo je veoma zanimljivo slušati dječju domisljatost što su je izrazili u slici, pjesmi i prozi. Najbolji su radovi dobili nagrade.

Pokrovitelji završnoga susreta 5. Dječjeg

Kranjića bili su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Hrvatska dominikanska provincija, Grad Križevci i Koprivničko-križevačka županija, a doprinos organizaciji Susreta dale su križevačke župe sv. Ane te BDM Žalosne i sv. Marka Križevčanina, **Sestre dominikanke Kongregacije svetih anđela čuvara, Dječji vratić „Blažena Hozana Kotorska“ Zagreb, Zbor dominikanskih bogoslova**, Pučko otvoreno učilište Križevci, Glazbena škola Alberta Štrige Križevci, Srednja škola „Ivan Seljanec“ Križevci, Turistička zajednica Križevci, Zvečev d. d. i roditelji djece OŠ Ljudevita Modeca.

Organizatori Osnovna škole Ljudevita Modeca i Udruga za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjić“ predložili su, budući da u Katoličkoj Crkvi traje proslava jubileja 800. godišnjice Reda propovjednika, da tema ovogodišnjega natječaja bude **Snaga R(r) iječi i sv. Dominik** u povodu 800 godina dominikanskoga reda. U Križevce je na natječaj pristiglo 156 književnih te 104 likovna rada iz ukupno 66 škola iz cijele Republike Hrvatske. Na književni natječaj javio se 151 učenik iz 47 škola te 17 učenika koji su se na natječaj javili samostalno. Natječaj je obuhvaćao tri žanra (poezija, proza, igrokaz) te je pristiglo 90 pjesama, 55 proznih radova i 11 igrokaza. Na likovni natječaj javio se 91 učenik iz 36 škola te 13 učenika koji su se na natječaj javili samostalno.

Za objavu u zborniku „Vatra dominikanske riječi“ stručno je povjerenstvo izabralo 64 književna i 24 likovna rada.

Susret hrvatskoga dječjega duhovnoga stvaralaštva "Stjepan Kranjčić" jedini je natječaj i susret za dječje duhovno književno i likovno stvaralaštvo na nacionalnoj razini u Republici Hrvatskoj za djecu osnovnih škola. Nazvan je prema križevačkom župniku na glasu svetosti Stjepanu Kranjčiću koji je i sâm pisao književne radove katoličke tematike. Organizatori su

raspisali natječaj na krilima uspješnoga natječaja i književnoga susreta za duhovnu književnost na nacionalnoj razini za odrasle - Susreta hrvatskoga duhovnoga književnoga stvaralaštva „Stjepan Kranjčić“ koji će ove godine biti održan osmi put. Dječjim susretom „Stjepan Kranjčić“ želi se potaknuti stvaranje suvremenih dječjih duhovnih književnih (poezija, proza, igrokazi) i likovnih radova protkanih kršćanskim vrednotama. Detaljnije se o svemu može doznati na internetskoj stranici (usp.www.djecji.kranjcic.hr.)

Dvije monodrame o dvoje svetih ljudi – Ozana Kotorska i Stjepan Kranjčić

Dan 4. lipanj na Festivalu kršćanskoga kazališta posvećen je hrvatskim svecima. U dvorani sv. Franje u Samostanu sv. Duha u Zagrebu izvedene su dvije monodrame: *Blažena Ozana ili Biti s Bogom dovoljno je za sreću i Oproštaj od Gospodina*.

Nakon uvodnih riječi voditelja, fra Ivana Marije Lotara i izbornice festivala, prof. dr. sc. Sanje Nikčević, publiku je pozdravila s. Slavka Sente, dominikanka, i naglasila kako je bl. Ozana Kotorska naša prva blaženica o kojoj

premalo znamo. Podsjetivši da dominikanski red ove godine slavi svoju 800. obljetnicu ukratko je izložila biografiju blaženice. Predstava o bl. Ozani Kotorskoj autorski je projekt s. Barbare Bagudić, dominikanke iz dubrovačkoga samostana. Prema riječima s. Barbare motive i inspiraciju za inscenaciju života bl. Ozane našla je u životopisu blaženice i molitvi pred lijesom s njenim očuvanim tijelom u Kotoru, dok joj je poticaj za realizaciju projekta bio intervj u jednim kršćanskim glumcem, ali i želja da skromno doprinese u procesu proglašenja bl. Ozane sveticom te potakne njeno štovanje. Godine 2014. s. Barbara počela je pisati tekst, a premjera predstave bila je 27. travnja 2015., na blagdan blaženice. S jednostavnom scenografijom i nekoliko rekvizita, u tri prizora prikazuje se život bl. Ozane. Prvi prizor prikazuje mladu pastiricu Katarinu Kosić, koja u selu Relezi, zamišlja sliku Isusa iz gradske crkve, koju nikada nije vidjela, a majka joj je o njoj pričala. Katarini se Isus i ukazuje. U izuzetno dojmljivom prizoru mlada se pastirica dvoumi kako ga naslikati, kako ga prikazati kao ljudski lik, a onda se dosjeti da ga može vidjeti pogledavši sebe jer je ona slika Boga. Taj moment razigrano dočarava postavljanjem „praznog“ okvira pred svoje lice. Katarina izražava svoju zahvalnost roditeljima na brizi i daru vjere, no čeznuće za Bogom (*u srcu je želja vidjeti, upoznati Gospodina, uvijek Ga ljubiti i vjerno Mu služiti*) vodi je u Kotor. Drugi prizor razotkriva kako je Katarina već sa

14 godina radila u kući plemića Buće kao kućna pomoćnica. Na svet život u toj kući, potiče gospodarica, okupljajući sluge svaku večer na molitvu i uputivši Katarinu na svete sakramente ispovijedi i pričesti. Nakon još jedne vizije, Katarina se zaređuje i uzima ime Ozana. U trećem prizoru gledamo blaženicu, isposnicu u njenoj maloj čeliji pored crkve sv. Bartolomeja, iz koje se nakon sedam godina seli u drugu čeliju, posred crkve sv. Pavla. Tamo Ozana posteći i moleći promatra svijet iz daljine, ali svijet, odnosno ljudi, dolaze k njoj na savjete i razgovor. Dva prozorčića su komunikacijski kanal, kojim teku pitanja, dvojbe, molbe. Blaženica uvijek upućuje na molitvu i predanje Kristu. Iako zatvorena u svojoj čeliji i sama, bl. je Ozana posvetila svoj život molitvi za druge i ustrajno pomažući i slušajući probleme svojih sugrađanima. S. Barbara, vjerojatno zbog duboke zagledanosti u život bl. Ozane, njen lik prenosi gledateljima s izuzetnom prirodnosću i fascinantnom lakoćom izražavanja dramskih napetosti, koje se odvijaju u samom liku bl. Ozane, kada pada u napast ili kada čezne za Božjom blizinom. Nekoliko uždaha oduševljenja čulo se tijekom izvedbe, a završetak, kada Ozana odlazi na svoj put prema Gospodinu, izazvao je snažan pljesak i odobravanje publike.

U drugome dijelu večeri publiku je pozdravio glumac Dubravko Sidor, profesionalni i proslavljeni glumac, iznijevši kratak osvrt o monodrami *Oproštaj od Gospodina*, koja je u Sidorovoј režiji i izvedbi nastala prema tekstu Stjepana Tomića, a u produkciji *Udruge za promicanje znamenitih Križevčana Dr. Stjepan Kranjčić*, koju entuzijastično vodi gđa. Tanja Baran. *Oproštaj od Gospodina* govori o omiljenom križevačkom župniku Stjepanu Kranjčiću i njegovim reminiscencijama pred kraj života. Kranjčić je rođen 1918. godine u Petrijancu, a od 1947. do 1950. obnašao je službu tajnika

Nadbiskupskoga duhovnog stola u Zagrebu. Kako se tih godina sudilo kardinalu Stevincu i Kranjčić je protjeran sa svoga mesta na Kapitolu, te se sklanja k sestrama karmelićankama u Hrvatski Leskovac, a potom „po kazni“ dobiva mjesto župnika u Križevcima, gdje ne biva odmah prihvaćen od vjernika. No tijekom šesnaest godina službovanja postaje poznat i omiljen zbog predanog pastoralnog djelovanja, požrtvovnosti i spremnosti na pomoć u svakom trenutku, bez obzira na prostornu udaljenost od potrebitog, (koju savladava biciklom) ili doba dana/noći, kao i vremenskih uvjeta. Također, ostala su zapamćena njegova hodočašća k Majci Božjoj Bistričkoj, na koje je svake godine išao pješke. Predstava je osmišljena za ambijent križevačke crkve sv. Ane, gdje je na manifestaciji *Dani Stjepana Kranjčića* i praizvedena 10. travnja 2016. godine (dan Kranjčićeva premoruća, 1968.). No, Dubravko Sidor vješto, sceniskim pokretom i gestom dočarava kipove svecata (Djevice Marije i sv. Josipa) i oltarne slike (sv. Ane koja u naručju drži malu Mariju) bez ijednoga scenografskoga elementa, dok mu kao kostim služi reverenda, a kao rekvizit tek mali crveni molitvenik. Kranjčić boluje od zločudnog tumora na mozgu, stoga su njegova sjećanja, iako se čine jasna, istovremeno i mutna, a

možda i nisu utemeljena, već ih on sam stvara. U središnjem dijelu monodrame, Kranjčić u društvu Franje Kuharića, budućeg zagrebačkog nadbiskupa i kardinala posjećuje kardinala Stepinca u kućnom pritvoru u Krašiću. Tu se bude u Kranjčiću uspomene na blagotvornost Kuharićevu i svetačko trpljenje Stepinčeve. Kako ga u prisjećanju ometa nemogućnost točnog prisjećanja, Kranjčić se pita što je točno Kuharić rekao Stepincu kako bi ga nasmijao pred samu smrt, pokušava se sjetiti je li mu uopće išta rekao ili su samo komunicirali osmjehom, koji je iskazivao Kristovu radost i u najvećoj nemoći i muci koju su u tim trenucima proživljavali. Sidor maestralno izvodi tekst, nijansirajući istovremeni sudsos muke i radosti. U nastavku, Kranjčić se prisjeća skromnog (žganci s mljekom), ali ugodnoga ručka kod Kuharićeve obitelji u Pribiću. U ovome dijelu publike se razdragano osmjejuje na igru riječi koju Sidor izvodi: Kuharić dobro

kuha jer se preziva Kuharić! Kranjčić, oprاشtajući se sa Gospodinom, odnosno životom, ističe kako je Gospodin sloboda!

Monodrama o Stjepanu Kranjčiću, kao i ona o bl. Ozani, u podtekstu govori kako je čovjek slika Božja. To ne razotkriva samo u Kranjčićevu liku i djelovanju, već i u djelu njegova imenjaka i sugrađanina, Štefa, koji se pobrinuo za Kranjčićeve dostojanstvo kada je ovaj, zbog vrtoglavice izazvane bolešću, pao na križevačkom trgu i bio izrugivan.

Dakle, dvije monodrame o hrvatskim svetim ljudima izvedene na FKK-u, nose snažnu kršćansku poruku, koju je publika te večeri osjetila, razumjela i nagradila oduševljenim pljeskom: Bog je u nama, mi smo Njegova slika, stoga i naše djelovanje u svijetu mora biti posvećeno kako bismo Ga prepoznali i služili Mu, služeći jedni drugima.

Dr. sc. Miriam Mary Brgles

OPROŠTAJ OD S. RAHELE RUKAVINA U KORČULI

Odlazak s. Rahele u Šibenik predviđen je već više od godinu dana. Nama je dobro došlo što je kroz to vrijeme ona još ostala u Korčuli. Ali eto približio se i taj dan odlaska nakon 15 godina života i rada u korčulanskoj zajednici. S njome smo se oprostile i zahvalile joj u subotu, 2. srpnja, a u nedjelju je pošla na duhovne vježbe u Zagreb. Nakon toga čeka je Šibenik.

Kroz tih 15 godina s. Rahela je obavljala mnoge i razne dužnosti. Bila je učiteljica novicijata, zatim vrhovna savjetnica i tajnica Kongregacije. Predavala je vjerouauk u osnovnoj i srednjoj školi, vodila pjevanje u crkvi sv. Nikole, pripremala prvpričesnike u župi. No, vjerujem da je najviše traga ostavila u dušama najmanjih u našem vrtiću baš kao što su i oni ostavili najdublji trag u njoj. Susretala je s ljubavlju mnoge

roditelje, djecu i mlade. Pripremala priredbe za Božić i završetak predškolaca, išla s njima na izlete, dijelila sve radosti i brige sa svojim susedstrama u istom apostolatu.

U našoj zajednici zdušno je animirala molitvu i pjevanje, umjetnički radila cvjetne aranžmane u kapeli i po kući, rado priskočila u svakom poslu, gradila sestrinske odnose radosti sa svakom sestrom. Zato nije tako lako otići iz ove

zajednice nakon 15 godina i nije lako pustiti s. Rahelu da ode.

Oprostila sa svojom grupom djece, s tetama u vrtiću, s pjevačima u crkvi sv. Nikole i s nama sestrama. S. Blaženka je zahvalila s. Raheli na svemu što je i gdje je ugrađivala svoje darove tijekom 15 godina, ne samo u zajednici, nego i u gradu Korčuli, te da će joj to iskustvo biti od velike koristi u onom što započinje. Časna majka je naglasila važnost novog koraka u životu s. Rahele jer ona udara temelje jednom

novom apostolatu, tako važnom za roditelje i djecu i za nas sestre. S. Rahela je znala da trenutak rastanka oduzima glas i doziva suze te je ono što je željela reći sestrama sročila na papir, a časna majka pritekla u pomoć i pročitala. Li-jepo je podijeliti to iskustvo s drugima.

s. Blaženka Rudić

ZBOGOM DRAGA KORČULO

Zahvalni govor s. Rahele zajednici u Korčuli 2. srpnja 2016.

Drage sestre, nisam baš neki govornik, a u ovakvim situacijama ni ono što bih vam sada rekla neće biti moguće pa sam izabrala lakši način, napisala sam ono što vam želim reći, premda ni to neće biti sve. Najprije zahvaljujem Bogu za ovih 15 god. Sjećam se kada sam došla u ovu zajednicu, nije mi bilo lako, nova sredina, nova zaduženja: škola, novicijat, sviranje, razne službe, sve je to bilo za mene izazov na koji sam trebala odgovoriti. Trudila sam se koliko sam znala i umjela. Kasnije radom u vrtiću shvatila sam da je to ono što me istinski raduje, obogaćuje, i onu ljubav koju sam davala djeci stostrukom se vraćala! To je ono najljepše u radu s djecom; vidjeti ih radosne i kada ti kažu: „Mi

imamo dvije mame; jednu doma, a tebe u vrtiću.“ Nedostajat će mi, to je sigurno, ali opet ću naći i djecu i nove radosti! Neću biti - “Rahela koja plače za djecom jer ih više nema.“

Svaki početak je težak, to mi je jasno, i zato što mi se čini teži, Bogu sam već uputila mnoge molitve da blagoslovi početak novog apostolata, da blagoslovi sve one s kojima ćemo raditi, nas sestre da budemo znak Božje dobrote i ljubavi i da naša prisutnost u novom prostoru bude na dobrobit svima. A meni neka udjeli bar malo od Salomonove mudrosti. Ne tražim baš puno!!!!

Petnaest godina, nije malo! Ovu zajednicu sam imala ‘baš rad’, kak bi rekli Zagorci, počevši od starijih sestara, osobito pok. č. Viktoriju koja me je u početcima pratila molitvom, koja je uvijek primjećivala kako mi je, a ponekad je bio dovoljan samo zagrljaj, njoj tipičan, da opet bude sve dobro. Sve vas starije sestre nosit će u srcu. Hvala vam za svu ljubav, molitve i

oprostite ako sam vas kadgod ražalostila.

Zahvaljujem č. Majci Katarini, priori s. Blaženki za ono najljepše što su mi omogućile: put u sv. Zemlju. Pa da nije i ništa drugo bilo, a bilo je puno toga, bilo bi i to dovoljno!

Zahvaljujem i svim sestrama na svemu dobrom, lijepom kroz ovih 15 godina, ah, tko bi i nabrojio sve ono za što bih trebala zahvaliti!!! Pamtit ću sve one lijepе trenutke i nosit ću ih u srcu. Ova zajednica je dio mene, a posebno one s kojima sam radila! Sad više neće biti ni moje sestre Marinele. Mislim da nisam to baš iskorištavala, možda tu i tamo, za koji kolačić! Oprosti mi za sve suze koje si zbog mene prolila, za nerazumijevanja koja si od mene doživjela, ali ti si mi najbliža, pa sam si dozvolila da tebe i najviše ljutim!

I na kraju, preporučam se u vaše molitve i molim oproštenje od svih vas!

s. Rahela Rukavina

JUBILEJSKI DAN HRVATSKE DOMINIKANSKE PROVINCije

U sklopu proslave Dana hrvatske dominikanske provincije na svetkovinu Blagovijesti (4. travnja, jer je 25. ožujka bio Veliki Petak) i ove je godine održan studijski dan provincije. Tim povodom u Zagrebu je gostovao češki dominikanac Petr Tomas Karel Živny, koji predaje na sveučilištu u Milatu, a bavi se i psihoterapijom. Uvodne riječi uputili su organizator studijskoga dana, regens studija Provincije, fr. Srećko Koralija i provincial fr. Anto Gavrić. Trebamo dopustiti da Riječ odzvanja preko nas i tako ulazi u konkretnе životne prilike onih s kojima se susrećemo, da niti jedna životna situacija ne uđali čovjeka od susreta s Gospodinom, uvodno je poručio provincial Gavrić.

Gostujući predavač fr. Petr Živny za temu prvoga predavanja odabrao je naslov "Teoretski, praktični i istraživački aspekti propovjedničke komunikacije", iznoseći rezultate istraživanja do kojih je došao u svojoj doktorskoj disertaciji. Današnje društvo definirao je kao "postcrkveno" te utvrdio da postoji ozbiljna križa homiletike u takvom vremenu: "Propovjednik koji propovijeda kratko je omiljen, a to nije dobar znak duhovnoga života." Iznoseći brojne savjete za propovjednike, fr. Petr je zaključio da propovijed prije svega treba doticati ljudska srca i izvirati iz poniznosti i molitve.

Vjerska formacija i mentalno zdravlje bila je tema drugoga predavanja, u kojem je fr. Petr izložio poveznice između mentalnoga zdravlja, kako ga je definirala Svjetska zdravstvena organizacija i vjerske formacije putem obrazovanja, obiteljskoga odgoja i vjeroučenja te praktičnoga života u župama. Mentalno zdravlje je dio općeg zdravlja, a ne samo odsustvo mentalne

bolesti, a osim sprječavanja bolesti, ono podrazumijeva očuvanje mentalnog zdravlja te dostizanje punog osobnog potencijala. "Evangelije je puno empatije. Isus pomaže ljudima, smanjuje njihove boli, bilo fizičke, bilo psihičke", istaknuo je predavač. S druge strane, upozorio je da zbog orijentalnoga jezika Svetoga pisma koji progovara zapadnom čovjeku, u odsustvu dobre egzegeze lako može doći do nerazumijevanja, a vjernik može završiti u "slijepoj ulici".

Mentalno zdravlje je veliki Božji dar koji trebamo nastojati postići, a očituje se prvenstveno u kvalitetnoj komunikaciji, objasnio je fr. Petar, a vjerska formacija je za mentalno zdravlje važna, pri čemu je važnija duboka duhovnost, a ne samo religioznost: "Postoji opasnost da pravila postanu puno važnija od same duhovnosti ili da religiju koristimo samo da bismo nešto dobili. Isusove riječi: 'Što god učiniste jednomo od ove moje najmanje braće, meni učiniste' središte su duhovnoga života, a to je puno teže od obavljanja rituala."

Poteškoće s kojima se susreće današnji čovjek su brojne, a samo neke od njih povezane s mentalnim zdravljem su preosjetljivost, strah, anksioznost, skrupuloznost, opsesija, infantilnost, depresija te razne psihoze. Evangelije na toliko mesta govori "Ne boj se" te svjedoči o ozdravljenjima, što je sve sadržaj koji bi u vjerskoj formaciji trebalo stavljati u prvi plan. Pred svećenicima je, dakle, težak zadatak kada je riječ o konkretnom pomaganju ljudima suočenima s poteškoćama u mentalnome zdravlju, ali uvjek se treba prepustiti Božjoj riječi i jednostavno pitati Njega kako pomoći čovjeku.

Ana Dagelić

NOVI ČLANOVI LAIČKOG BRATSTVA

U novicijat laičkog bratstva "Sveti Dominik" primljeni su novi članovi

U utorak, 24. svibnja, na spomen Prijenosa svetog oca Dominika, u crkvi Kraljice sv. krunice u Zagrebu u novicijat laičkog bratstva "Sveti Dominik" primljeni su novi članovi. Rozalija Bregović Pračić, Rado i Roska Čibarić, Ivana

Đuras, Vladislav i Dubravka Hinšt, Ivan i Rozalija Jakšeković, Tina Jeletić, Ante i Zvonimira Kisić, Ivica i Marinka Kisić, Ivna Kocijan, Vesna Merlić, Vjera Mrvelj, Nataša Murko, Robert Ramić, Robert i Katarina Tomljenović te

Željka Šubarić, za vrijeme Svetе mise izrazili su želju da žele biti članovi dominikanske obitelji. Obred primanja kandidata u laičko bratstvo predvodio je p. Domagoj A. Polanščak, duhovnik koji će pratiti novake tijekom godine novicijata kad će iskusiti život dominikanske obitelji obdržavanjem pravila svetog Dominika. Kao znak ulaska u novicijat novi članovi primili su blagoslovljeni škapular, a neki su dobili i novo redovničko ime.

Prigodnu homiliju p. Domagoj Augustin završio je riječima upućenim braći i sestrama novacima i novakinjama: "Započinjete pripravu za poslanje koje vam je Bog darovao, a koje ste vi prihvatali, poput Isusovih prvih učenika. Odlučili ste se za važan iskorak u vašem vjerničkom životu. Ovaj iskorak je prvi korak, a bit će ih još mnogo. Put je samo jedan, ali to ne znači da na njemu nema prepreka ili krivih smjerokaza. Ipak, imat ćete najboljeg vodiča - Isusa Krista, ali i njegovog vjernog učenika sv. Dominika, čije ime nosi vaše laičko bratstvo. O njemu je bl. Jordan Saski, njegov nasljednik na čelu Reda propovjednika, napisao: "Svagdje se riječu i djelom iskazivao kao evanđeoski muž". Neka vam ove riječi budu poticaj da kao pravi

evanđeoski muževi i žene, kao glasonoše rado-sne vijesti, spremno i na različite načine navije-štate život i učenje Isusa Krista."

Dvostruko slavlje toga dana svojom nazočnošću uveličali su župljeni Kraljice sv. krunice, članovi dominikanskih laičkih bratstava "Ozana Kotorska" i "Augustin Kažotić", obitelj, rodbina i prijatelji naših novaka te braća dominikanci. Poslije mise slavlje je nastavljeno prigodnim družeњem i domjenkom. (www.dominikanci.hr)

DUBROVNIK: U dubrovačkom samostanu otkriven armenski kameni križ - hačkar

U nedjelju, 24. travnja povodom obilježavanja 1.700 godina mučeničke smrti sv. Vlaha i 800 godina Reda propovjednika, u dominikanskom samostanu u Dubrovniku svečano je otkriven armenski križ, takozvani "hačkar". Hačkari su vrijedna pojava srednjovjekovne armenske umjetničke kulture. Na području Armenije javljaju se početkom IV. stoljeća te predstavljaju jednu vrstu bogato izrađenih stećaka. Najčešći motivi na njima su križevi na ravnoj ili izdubenoj površini u obliku rozeta ili sunčevih diskova kao simbola vječnosti, ukrašeni uzorcima lišća, grožđa, životinja ili apstraktnih oblika. Česti su

motivi likovi Krista, Bogorodice i svetaca, a podizani su kako bi se obilježio neki važan događaj iz života naroda.

Autor ovog hačkara Artak Hambardzumyan izrazio je povezanost hrvatskog i armenskog naroda upotrijebivši u njemu i motiv hrvatskog pletera. Lik sv. Vlaha je uklesan u križu, dok je na podnožju uklesana posveta na hrvatskom, armenskom i engleskom jeziku: U SPOMEN NA 1700. OBLJETNICU MUČENIŠTVA SV. VLAHA I MUČENIČKOG PUTA ARMENSKOG NARODA.

Povodom otkrivanja ovog vrijednog spomenika vjernicima su se obratili fr. Stjepan Krasić OP, crkveni povjesničar, Arman Hovnannisyan, konzul Veleposlanstva Republike Armenije u Rimu i posebni izaslanik njegove ekselencije Sargisa Ghazaryana, armenskog ambasadora, Naira Asatryan, predsjednica Društva prijatelja Armenije te gosp. Vinicije Lupis, povjesničar, inicijatorom cijelog događaja. Križ je blagoslovio prior dubrovačkog samostana, fr. Matijas Lovro Farkaš OP. Blagoslov i otkrivanje križa bili su popraćeni izvedbama dviju armenskih pjesama na izvornom glazbalu mlađih armenskih glazbenika koje opjevaju tragičnu armensku mučeničku prošlost. Postavljanjem ovog hačkara je trajno obilježena povijesna povezanost Armenije, domovine sv. Vlaha, s gradom Dubrovnikom i hrvatskim narodom. (www.dominikanci.hr)

DUBROVNIK: Dominikanski provincijali iz Europe u Dubrovniku

U srijedu 30. ožujka u Dubrovniku je započeo godišnji skup dominikanskih provincijala

iz cijele Europe. Nakon uvodnih pozdrava u kongresnoj dvorani hotela Petka, provincijal Hrvatske dominikanske provincije fr. Anto Gavrić predstavio je Hrvatsku dominikansku provinciju, njezinu povijest, rasprostranjenost nekadašnju i današnju, s glavnim značajkama apostolata. U video-zapisu provincijali su mogli vidjeti sve današnje samostane koje provincija vodi u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Sloveniji, dva samostana sestara dominikanki (Korčula i Zagreb), te upoznati likove svetosti (Augustin Kažotić, Ozana Kotorska, Dominik Barać). Život i raznoliku apostolsku djelatnost Provincije fr. Anto je prikazao kroz video spot službene himne "Laudare, benedicere, praedicare", nastao prigodom otvaranja Godine jubileja 800. obljetnice Reda propovjednika.

Tema ovogodišnjeg skupa europskih dominikanskih provincijala je "Red kao škola milosrđa". Prvoga dana predviđeno je nekoliko tematskih izlaganja. Prvo predavanje "Milosrđe – biblijski i teološki pristup" održao je fr. Srećko Koralija, regens studija Hrvatske dominikanske provincije. Zatim je belgijski provincijal Philippe Cochinaux imao izlaganje na temu »Milosrđe usred neuspjeha«, prikazujući teologiju neuspjeha. Poljski dominikanac Tomasz Gaj, kao odgojitelj mlađih dominikanaca, prikazao je »Odgoj za milosrđe«. U drugome dijelu prvoga dana trojica provincijala iz Nizozemske, Irske i Toulouse iznijeli su svoja osobna svjedočanstva u tematskom okviru "Kako biti milosrdan kao provincijal". Nakon toga je uslijedila plenarna rasprava.

Na skupu, s pedesetak sudionika, sudjelovao je i učitelj Reda fr. Bruno Cadoré.

Dominikanci svečano proslavili 80. rođendan o. Dietharda Zilsa

U povodu 80. rođendana njemačkoga dominikanca i velikoga prijatelja Hrvatske i hrvatskoga naroda, o. Dietharda Zilsa, upriličena je u utorak 19. travnja u dvorani Bl. Augustina Kažotića dominikanskoga samostana Kraljice svete krunice u Zagrebu duhovna poetsko-glazbena večer. Bila je to prigoda da se javnosti predstavi poezija o. Zilsa iz prve zbirke "Hodočasnik

riječi" i njegova nova knjiga "Trotz und Träume. Zwischen Politik und Liturgie". Riječ je o pjesmama i mislima o raznim životnim temama koje Zils upućuje mlađim ljudima, a u kojoj je jedno poglavje na hrvatskome jeziku posvećeno Bosni i Hercegovini. O životu i radu o. Zilsa govorili su književni kritičar Zdravko Gavran, dominikanac o. Frano Prcela, zamjenik

ministra znanosti, obrazovanja i sporta Hrvoje Šlezak i sam o. Diethard Zils. Odabранe stihove kazivao je dramski umjetnik Rene Medvešek, u glazbenom dijelu nastupila je klapa Janjevo, a kroz program je vodila Tanja Baran.

U uvodnome dijelu voditeljica je prenijela pristigle čestitke i pozdrave onih koji nisu mogli nazočiti rođendanskoj proslavi o. Zilsa, među ostalima, potpredsjednika Hrvatskoga sabora Ivana Tepeša, ministra kulture Zlatka Hasanbegovića, ministra vanjskih poslova Mira Kovača i predsjednika HAZU-a Zvonka Kusića. Među nazočnima u publici posebno je pozdravila predsjednika HKVRP-a fra Juru Šarčevića i ravnatelja Ureda za hrvatsku inozemnu pastvu vlc. dr. Tomislava Markića.

Program je kao domaćin otvorio provincial Hrvatske dominikanske provincije o. Anto Gavrić, ispričavši nekoliko zanimljivosti iz života o. Zilsa, naglašavajući pritom Zilsovu snažnu privrženost Hrvatskoj i hrvatskome narodu. Iz njihova intervjeta, vođenog 1994. godine, Gavrić je istaknuo nekoliko Zilsovih odgovora koji jasno pokazuju da je ovaj "hodočasnik riječi" veliki putnik, čije je srce zauvijek ostalo u Hrvatskoj, njegovoj, kako sam piše, "prvoj ljubavi", "a prva ljubav nema zaborava".

Pjesmom je o. Zils iznosio istinu o hrvatskome narodu kad nam je u ratno doba bilo najteže i istina najpotrebnija.

Naime, o. Diethard Zils, rođeni Nijemac, snažno se vezao uz Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu te naučio hrvatski jezik. Njegova odvažna riječ u presudnim trenucima za hrvatski narod ostaje živim svjedočanstvom njegove velike ljubavi prema Hrvatskoj. Prvi predsjednik Republike Hrvatske Franjo Tuđman zato ga je odlikovao Redom hrvatskoga pletera.

U nastavku programa književni kritičar Zdravko Gavran, analizirajući Zilsove pjesme iz zbirke "Hodočasnik riječi", istaknuo je Zilsa kao "pozitivno socijalno angažirana pjesnika snažne evandeoske duhovnosti i biblijske religioznosti".

Zamjenik ministra znanosti, obrazovanja i sporta Hrvoje Šlezak svjedočio je kako je slušajući poeziju o. Zilsa i lijepe riječi predstavljača, natjerao sebe na mali ispit savjesti. Pomislio je, ako ovaj čovjek, rođeni Nijemac, koliko voli Hrvatsku, naš jezik i narod, koliko bih je onda ja trebao voljeti, koliko je volim, koliko se za nju borim na poziciji na kojoj jesam i koliko se svaki od nas trudi da našoj Hrvatskoj bude bolje? Bezbroj puta zahvalio je Zilsu na svemu što je

činio i što još uvijek čini za našu domovinu.

O. Frano Prcela, koji trenutačno u Mainzu živi i radi s Zilsom, a poznaju se već trideset godina, biranim riječima govorio je o slavljeniku. Opisujući njihov prvi susret u nekom parku u Njemačkoj, kad je po Zilsovoj vanjštini stekao posve pogrešan dojam o njemu, Prcela je naglasio da je, osim toga da ne sudimo ljude po onome što vidimo ili po sviđanju, od Zilsa naučio nekoliko ključnih životnih istina. Prvo, naučio je od njega da "vjera traži dativ", da vjeri treba pristupati otvoreno i kreativno jer se tek tada sposobljuješ izdržati hod kroz tamu, a plod takva hoda bit će nova nada, novi optimizam. Tek tada će, ondje gdje nuda nema nikakva uporišta, gdje se sve čini izgubljenim, drvo nade zasaditi pustinju. Naučio je nadalje da svijet ne počinje s nama, nego da postoji i neka druga stvarnost, postoji onaj drugi, postoji Bog. Naučio je od o. Zilsa da je jezik puno više od samog sredstva komunikacije te da Zilsu učenje jezika malih i neznatnih naroda dopušta da se u tom narodu udomaći i bude istinski hodočasnik riječi. A slušajući o. Zilsa kako neopterećen materijalnim svako jutro u svojoj samostanskoj sobici radosno pjeva, čemu se mladi naraštaji često čude, naučio je da se radovati drugomu može bez ikakvih interesa ili skrivenih misli. Radovati se drugom, po uzoru na Zilsa, može se jedino i samo zbog radosti toga drugoga.

Tu radost i taj žar koje u sebi nosi pokazao je i sam o. Zils dok je pričao nekoliko svojih zgoda o povezanosti s Hrvatskom, što je lijepo sročeno u stihu hrvatskoga pjesnika Drage Ivaniševića koji Zils često citira: "Kud god idem, sa mnom je Hrvatska." U Rimu je nedavno imenovan Papinim misionarom milosrđa, a sve načoće na kraju proslave Zils je darivao svojom prvom zbirkom pjesama "Hodočasnik riječi".

Poetsko-glazbenom programu u dvorani prethodila je svečana misa u crkvi Kraljice svete krunice, koju je na hrvatskom jeziku predvodio o. Diethard Zils, a propovijedao je nekadašnji dominikanski provincijal o. Mato Bošnjak. (IKA)

MARIJA BISTRICA: Osmo kruničarsko hodočašće na Mariju Bistricu

U subotu 7. svibnja, bilo je osmo kruničarsko hodočašće u nacionalno svetište, Mariju Bistricu. Osim hodočasnika koji su samoinicijativno došli na ovu prvu subotu u mjesecu svibnju pomoliti se pred likom Nebeske Majke, okupilo se tristotinjak kruničara iz raznih župa u kojima, sestre i braća OP reda, okupljaju molitelje slike krunice. Bile su zastupljene župe: Krist Kralj (Trnje), Kraljica svete krunice, Blaženi Augustin Kažotić, Pregrada, Blaženi Alojzije Stepinac (Trnjanska Savica), Savski Nart, Čret (podružnica župe Remete). Prije svete mise bila je molitva krunice, a nakon toga je održao izlaganje o krunici o. Domagoj Polančak OP. Misno slavlje je predvodio i propovijedao o. Mato Bošnjak. Iisticao je važnost krunice u životu svakog vjernika, što je potkrijepio primjerima iz života poznatih ljudi, vojnika, kao i onih koji su doživjeli obraćenje upravo zahvaljujući molitvi krunice. Odmah nakon mise svi su hodočasnici sudjelovali u Molbenici Pompejskoj Gospi.

Vrijeme je bilo lijepo, a osjećaj pripadnosti moćnoj Kraljici svete Krunice preplatio je srce i dušu svih sudionika na ovom prekrasnom slavlju.

Od naših su sestara bile na hodočašću s. Edita, s. Bernardica i s. Slavka koja je voditeljica kruničara u više župa i koja je jedna od inicijatora kruničarskog hodočašća.

BLATO – na Korčuli: Obilježena 50. godišnjica smrti bl. Marije Pr. Petković

Povodom izvanredne jubilarne Godine milosrđa i 50. obljetnice smrti blažene Marije Propetog Isusa Petković održan je kviz znanja o ovoj blaženici za djecu i mlade s područja Dubrovačke biskupije na temu „Milosrđe, to neka bude vaše obilježje“ u subotu, 14. svibnja, u Blatu. Sudjelovalo je čak 20 ekipa od po 5 članova, te su u rodnom mjestu blaženice pokazali znanje o milosrđu na način kako ga je svjedočila bl. Marija Propetog i otkrivali mnoštvo primjera kako se nadahnjivati na njezinu primjeru iskazivanja duhovnih i tjelesnih djela milosrđa u današnjem vremenu.

Natjecanje se odvijalo u dvije kategorije, te je među osnovnoškolcima pobjedu odnijela ekipa Golub (OŠ Blato) u sastavu: Mario Tulić, Ivan Dominik Sardelić, Mia Žaknić, Ida Farac i Tamara Marinović s mentoricom Julijanom Vujicom, dok su drugo mjesto osvojili Andeli (OŠ Cavtat, mentorica Katarina Radonić), a treće Legende (OŠ Petra Kanavelića, Korčula, mentorica s. Blaženka Rudić). Među srednjoškolcima pobjedu je odnio Ihtis (zbor mlađih Stope) u sastavu Marta Donjerković, Jelena Sardelić, Ivana Šeparović, Katarina Bosnić i Ana Milat s mentoricom Tončicom Šeparović, drugo mjesto su osvojile Golubice (Medicinska škola, mentorica Ana Matić), a treće Andeli (SŠ Blato, mentorica Slavica Bošković).

Sudionici kviza su posjetili svetište blažene Marije Petković, gdje ih je pozdravila provincijalna predstojnica Kćeri Milosrđa s. M. Emila Barbarić koja je kazala da je Godina milosrđa „za sve nas poseban vjernički i kršćanski izazov – poziv da odgovorimo zovu ljubavi i milosrđa na što nas poziva Bog Otac“, te je naglasila da Družba Kćeri Milosrđa, zajedno s vjeroučiteljima, ovim kvizom želi jače osvijestiti značenje milosrđa kakvo je bilo trajno prisutno u životu i djelovanju bl. Marije Petković. „Draga djeco i mlađi, i vi ste danas jednako tako pozvani biti svjedoci milosrđa i ljubavi u ovom našem svijetu. Svi ste vi danas ovdje pokazali da znate žrtvovati svoje vrijeme i trud. Pripremama

za ovaj kviz, zajedno s vašim vjeroučiteljima i animatorima, pokazali ste da se znadete zala-gati više od uobičajenog, pokazali ste da i danas naše društvo i Crkva imaju djece i mlađih koji su se izdigli iznad prosječnosti.“, zaključila je provincijalka, nakon čega su sudionici razgledali svetište i posjetili muzej, kao i rodnu kuću blaženice.

S poviješću župe i župne crkve mlade je upoznao župnik Župe Svih Svetih u Blatu i korčulanski dekan don Željko Kovačević. Sudjelovali su i na euharistijskom slavlju koje je u župnoj crkvi predvodio don Božo Baničević.

Kviz su organizirali Družba Kćeri Milosrđa i Katehetski ured Dubrovačke biskupije, a program je vodila s. M. Juliana Beretić.

(usp.) Šime Zupčić

LEKENIK: Dominikanci u Lekeniku

Naš Bog ostaje vjeran svojim obećanjima i zakletvama

U petak, 24. lipnja 2016., na svetkovinu Ivana Krstitelja, osmorica hrvatskih dominikanskih studenata predvođeni provincijalom o. Antom Gavrićem posjetili su župljane i župnika, preč. Tugomila Radičeka, župe Lekenik u Sisačkoj biskupiji koja je tog dana slavila svoga patrona.

Večernje misno slavlje, predslavio je i propovijedao otac Provincijal, a dominikanski studenti predvodili su pjevanje. U svojoj propovijedi o. Anto Gavrić istaknuo je Ivana Krstitelja i njegovo poslanje kao uzor životu kršćanina. Simbolika imenâ koja su nam zapisana u Evanđelju daju nam naslutiti poruku njegovog života. Zaharijino ime koje znači Bog ne zaboravlja u tom trenutku kada se narod pod stranom rimskom vlasti osjećao ostavljenim i čak i od Boga zaboravljenim objavljuje da Bog nikada ne zaboravlja svoga naroda i da je uvijek uz njega.

Naš Bog ostaje vjeran svojim obećanjima i zakletvama, na što nas upućuje i značenje Elijabetinog imena, a sve to biva potvrđeno rođenjem Ivanovim čije ime nam objavljuje Boga koji iskazuje milost. Stoga nastojanje Ivanovih roditelja da mu daju ime koje je odredio Bog, a ne koje su oni ili njihova rodbina smatrali zbog

običaja prikladnim ukazuje na potrebu otvorenosti životu i njegovoj osmišljenosti koja dolazi od Boga. Taj život, kako nam pokazuje Ivan Krstitelj, život je koji se daje za drugoga i u kojem su bitne one Ivanove riječi: "Nisam ja." koje potvrđuju njegovo odricanje od vlastite sebičnosti i okretanje drugomu.

Nakon misnog slavlja, dominikanski studenti predstavili su okupljenoj župnoj zajednici 800 godišnju povijest Reda, temelje njegovog djelovanja i njegove članove koji su u ovoj dugoj povijesti, iako ponekad zanemarivani, ipak ostali zapamćeni: od Jordana Saskog do Yvesa Congara i dr.

Na poseban način osvrnuli su se na dominikansku prisutnost u hrvatskim krajevima, ističući blaženike koji su u njima izniknuli poput bl. Augustina Kažotića i bl. Ozane Kotorske te ukazujući na važnost hrvatskih dominikanaca u razvoju hrvatskog školstva što potvrđuje i osnivanje zadarskog Općeg učilišta kao najstarijeg hrvatskog sveučilišta. Iako se zbog velike vrućine teško disalo, okupljena zajednica je s oduševljenjem koje se odražavalo i na njihovim licima slušala zanimljivu povijest Reda propovjednika, njegovih članova i njihovih postignuća. Ta zainteresiranost sigurno je bilo utoliko veća što je u toj župnoj zajednici niknuo i jedan od dominikanskih studenata, fr. Dominik Štefulić.

Nakon predstavljanja i kratkog druženja dominikanci su s mještanima Lekenika odaли molitvom i minutom šutnje počast žrtvama Domovinskog rata posebno onima koji su pali u borbi za suverenu domovinu obilježavajući na taj način i Dan državnosti (25. lipnja).

KORČULA: Djelatnici Katoličke osnovne škole iz Šibenika u Korčuli

U Godini jubileja 800. obljetnice osnutka dominikanskog reda, djelatnici Katoličke osnovne škole iz Šibenika hodočastili su 27.-28. svibnja na Korčulu sestrama dominikankama u njihovu Kuću maticu.

Riječ dobrodošlice uputila je priora s. Blaženka Rudić. O povijesti Kongregacije čiji koriđeni sežu iz Šibenika, hodočasnike je upoznala

vrhovna glavarica časna majka s. Katarina Mangkanica. Apostolat Kongregacije i djelatnosti sestara u Korčuli predstavila je s. Jakica Vuco, djelatnica Škole.

Tijekom hodočašća djelatnici su, uz molitvene sadržaje, uz stručno vodstvo posjetili i znamenitosti grada Korčule: katedralu sv. Marka, Opatsku riznicu sv. Marka, kuću Marka Pola i crkvu sv. Nikole.

Boravak na Korčuli bio je prilika i za hodočašće u svetište bl. Marije Propetog Petković u Blato. Sestre Kćeri Milosrđa približile su hodočasnicima život i djelovanje blaženice te današnje djelatnosti sestara.

Hodočasnici su upoznali i dio gospodarskih djelatnosti južne Dalmacije. Obišli su poznate vinograde Dingač, vinariju Korta Katarina i solanu Ston. Zanimljivost solane je što od davnine devet kristalizacijskih bazena nose imena svetaca, a deseti nosi naziv Mundo. Iz tog bazena dijeljena je besplatno sol ljudima koji nisu imali financijske uvjete priuštiti je za svoje domaćinstvo.

U Godini milosrđa, primjeri blaženice, apostolat sestara obiju zajednica i pomaganje solane ljudima u potrebi su dodatni poticaji za ostvarenje konkretnih djela milosrđa na raznim područjima života.

Mandica Starčević

BOLONJA: Braća blizanci, dominikanci, za-ređeni za svećenike, u Italiji

Od školskih klupa do fakulteta – osim drugih stvari, zajednička im je i strast za nogomet – pohađali su uvijek iste škole, sve do svršetka studija na fakultetu „Einstein“ u Riminiju. Nakon toga su obojica, jedan prije, a drugi godinu kasnije ušli u samostan braće dominikanaca u Bolonji. Neodvojivi su u svemu, pa i u redovničkom pozivu.

To je jedinstvena priča dvoje blizanaca iz obitelji Pari: fr. Michele (u svijetu Robert) i fr. Fabio, obojica rođena 14. listopada 1987. u Riminiju, na sjeveroistoku Italije. U subotu 16. travnja 2016. zaređeni su za svećenika u patrijarhalnoj bazilici sv. Dominika u Bolonji. Zaređio ih je nadbiskup Smirne, u Turskoj, Lorenzo Piretto, dominikanac.

„Današnje je ređenje milosni trenutak za Red u ovoj jubilarnoj godini,“ naglasio je nadbiskup Piretto, „a posebno za braću provincije sv. Dominika u Italiji – to je dvostruki blagoslov.“ Ono što ovo ređenje čini jedinstvenim

i posebnim jest da se radi o dvoje blizanaca u istome Redu. No, prema fr. Michaelu, nisu oni prvi ili jedini blizanci u Redu. Jedan takav slučaj je u Engleskoj, a drugi u Poljskoj provinciji. U Italiji su također i blizanke dvije dominikanske monahinje u samostanu u Bergamu.

Ova dva mladića odrasla su u vjerničkoj obitelji, a zvanje za redovnički život, kako sami svjedoče, osjetili su u svom osobnom kontaktu s Bogom, u molitvi. Zaljubljenici su i u studiju i kontemplaciju, što je svojstveno dominikanskom Redu.

fr. Michael je diplomirao na sistematskoj teologiji na Papinskoj sveučilištu sv. Tome Akvinskoga (Angelicum) u Rimu, a fr. Fabio je, nakon godine studija hebrejskog jezika u Jeruzalemu, bio usmjeren na studij Svetoga Pisma na Papinskom biblijskom institutu (Biblicum) u Rimu.

„Nismo ni ludi ni vizionari“ – kažu braća Pari. „Mi smo samo jednostavni mladići koji su odgovorili na Božji poziv. Tko se preda Bogu nema što izgubiti, nego, zapravo, može sve dobiti.“ (prij. s. Sl.)

BOLNA ISKUSTVA SESTARA DOMINIKANKI U IRAKU

Sestre dominikanke kongregacije sv. Katarine, maju dugu i bogatu povijest svoje djelotvorne prisutnosti u Iraku. Više od 150 godina služi iračkoj kršćanskoj zajednici. No, ne samo kršćanima nego svima, osobito muslimanima koji su u većini. Karizma Reda je odgoj, ali potrebe u toj zemlji su mnogostrukе. Tako se sestre brinu i za siromašne, bolesne po bolnicama, drže škole. Najveći dio njihovih zajednica je na sjeveru Iraka, posebno u Mosulu i Qaraqoshu, gdje je najveća kršćanska zajednica.

Od 2003. trpe mnogo i često, kao i sav irački narod, od čestih napada islamista. Unatoč mnogim prijetnjama, u početku su odlučile ostati s narodom u Mosulu. Međutim, kad su prijetnje postale sve veće, morale su se iseliti iz svoje kuće matice na sigurnije mjesto, u Qaraqosh, koje drže Kurdi. Ali ni tamo nije bilo sigurno pa su se morale seliti u Erbil. Još uvijek žive u neizvjesnosti, ali žele dijeliti sudbinu svoga

naroda, osobito kršćana, koji se zbog islamskih prijetnji moraju seliti iz mjesta u mjesto, tražeći siguran život. Budući da sestre nemaju više ni svoje kuće matice, ne mogu primati niti nova zvanja u ovom nesigurnom razdoblju, jer ne žele riskirati živote mladih djevojaka.

Početak iskustva s Issilom

Napadi na samostane u Mosulu i Qaraqoshu započeli su već 2003. Eksplozija nije usmrtila

niti jednu sestru u kući, ali ih je izbacila iz njihovih kreveta. Jedna neeksplodirana mina ostala je unutar samostana dok nisu došli pirotehničari i odnijeli je. Sestre još nisu smatrale da moraju bježati, nastavile su živjeti još nekoliko godina u tome mjestu unatoč čestim prijetnjama od strane islamista. Uvijek su bile u dobrim odnosima sa svojim muslimanskim susjedima. U Iraku su sestre držale škole. Mnogi sadašnji učitelji muslimani prošli su kroz njihove škole. Sestre su ih držale za prijatelje jer su poznavale te ljude. Redovito su im upućivali čestitke za Božić. Sestre su bile otvorene prema njima. No, kad su došli islamisti, osjetile su da su se odnosi njihovih susjeda promijenili, ohladili. Nisu znale zašto. Nisu razumjele što se zapravo događa, ali su počele uviđati da neki njihovi dotadašnji susjedi muslimani podupiru islamiste i da im zbog toga prijeti opasnost.

Neki muslimanske obitelji, koje su bile privržene sestrama, govorile su im iskreno: „Nemojte ostati. Vi ste u opasnosti. Nemojte slušati one koji vas uvjeravaju da se vama neće ništa dogoditi. Za vas, kao i za sve kršćane jako je opasno. Bolje vam je da odete.“

Sestre su dugo razmišljale da li ostati ili otići. No, kad su prijetnje postajale sve veće, i kad su granate počele padati na njihov samostan, odlučile su otići, ali nezapaženo. No, nisu htjele ostaviti na milost i nemilost ni svoje pokojne sestre, koje su bile pokopane na groblju, u blizini njihova samostana. Smislile su plan kako će to izvesti.

U ranim jutarnjim satima, kad se slavio ramazan, završetak 30 dnevнog posta, kada pobožni muslimani posjećuju obitelji i uživaju u obilnim obrocima, sestre su pošle na groblje koje je već bilo spaljeno, i iskopale 25 grobova svojih sestara, uzele njihove kosti i brzo ih strpale u posebne vreće. Sve su to zakamuflirale zajedno sa svojim stvarima, da ih ne bi slučajno okolne straže pretresale.

Bez da ih je itko opazio sestre su u 6 sati ujutro napustile grad i krenule na sjever gdje je jedan njihov samostan. Tamo je održana misa zadušnicu za preminule sestre (u vrećama), a

onda su ih pokopale u novi grob, s njihovim imenima, na svakom križu. (prij. s. Sl.)

Trnovit put do spasa

U Mosulu su sestre, kao i svi drugi kršćani, imali tri izbora: prijeći na islam, platiti veliki ‘kršćanski’ porez ili otići da spase živote.

Već je tridesetak drugih kršćana čekalo na izbjeglištvo.

Put do Qaraqosha je bio jako opasan. Islamska je vojska posvuda. Zato su se uputili najprije u pokrajinu Bashiqa, koja je od Mosula udaljena od 20 minuta vožnje. No, zbog velike opasnosti morali su ići zaobilaznim putem. I tako su, umjesto dvadeset minuta, putovali punih sedam sati.

Područje Qaraqosha drže Kurdi. Oni su uvjерavali kršćane da je tu sigurno, da oni neće dopustiti islamistima osvojiti tu zonu. No, njihovo je obećanje zaštite bilo slabo. Pet kršćanskih sela primilo je ultimatum: ili platiti visoki kršćanski porez, ili će se granatiranje nastaviti.

Ubrzo su se morali seliti u Erbil. U susjednoj pokrajini, gdje su većinom muslimani, a gdje je inače kaldejska kršćanska crkva, jedan je svećenik redovito posjećivao i pomagao izbjeglicama. Na putu do njihova izbjegličkog kamпа je ubijen iz vatrenog oružja. I nitko nije za to preuzeo odgovornost. Kao da je to najobičnija stvar. Čitava je kršćanska zajednica u velikom strahu. Tako i sestre dominikanke, kao i svi ostali kršćani u Iraku, bježe iz mesta u mjesto pred nemilim islamističkim razaranjem, mučenjem i ubijanjem.

Starije sestre, koje se nisu mogle seliti, nakon godinu i pol čak su 23 umrle od srčanog udara, zbog velikog straha što su ga pretrpjeli.

U novoj kući matici sestara dominikanki u Qaraqoshu, koju su sagradile nakon što im je dotadašnja razorena u Mosulu, sada su se nastanili islamisti. (prijev. s. Sl.)

IRAK: Dominikanke u Iraku pripremaju izbjegličku djecu u Erbilu za prvu sv. pričest.

U petak, 27. svibnja, iračka izbjeglička dječa imala su svoju Prvu svetu pričest. Bila je to prva, od tri skupine, koliko ih ima u izbjegličkom kampu u Erbilu. U tom kampu ima više od 5.500 izbjeglica, od kojih su većina djeca, njih 2.000. Ove je godine primilo Prvu svetu pričest njih 470, što je za sedamdesetak više nego prošle godine.

S obzirom na tolik broj prvopričesnika, morali su ih podijeliti u tri skupine. Prva je skupina imala 175 prvopričesnika. Misu za njih predvodio Mosulski nadbiskup Yohanno Petros Moshe u najvećem kampu u pokrajini Aishty u Erbilu, koji je za tu prigodu pretvoren u crkvu.

Druga skupina od 145 prvopričesnika slavila je svoj svečani dan u petak 3. lipnja, a treća, od 150 djece, u petak 10. lipnja.

Sva su ova djeca iz sirijsko-katoličkog obreda, a ovdje su sa svojim obiteljima, većina iz Qaraqosha, odakle su morali bježati pred progonom islamista, prije dvije godine.

Nakon službenog premještanja njihovog sjedišta iz Mosula u Qaraqosh, prije nekoliko godina, sirijski su katolici ostali bez službene biskupije ili bilo kakvog drugog središta.

Sada, nastanivši se u Erbilu, kaldejska crkva im je širom otvorila vrata, podržava njihovu vjeru i pomaže im suočiti se s njihovom nesigurnom budućnošću.

Ovi brojni prvopričesnici u kampu znak su nade da kršćanski plamen gori unatoč rastućoj opasnosti da ga se ugasi.

Drugi znak nade za iračke kršćane bio je u mjesecu ožujku kada su zaređena četiri đakona u istoj, privremenoj župi. Oni sada rade sa izbjeglicama, a za nekoliko mjeseci bit će

zaređeni za svećenike.

Trojica od tih đakona surađuju sa sestrama dominikankama koje se u Erbilu skrbe za izbjegličku kršćansku zajednicu, poučavajući djecu u katekizmu i brinu se za liturgiju.

Elise Harris (prij. s. Sl.)

ZAGREB: Svetkovina Majke Božje od Kamenitih vrata - s kardinalom Sarahom

“Iz onoga što sam sâm mogao upoznati, shvatio sam da je vjera ovoga grada duboko vezana uz lik Blažene Djevice Marije. Nipošto nije slučajnost da su vaši predi lik Blažene Djevice stavili na vrata kroz koja se ulazilo u grad. Sve je stavljeni pod Bogorodičin majčinski pogled pun ljubavi”, rekao je kardinal Robert Sarah, prefekt Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata predvodeći u utorak, 31. svibnja 2016. godine euharistijsko slavlje u povodu proslave svetkovine Majke Božje od Kamenitih vrata.

U koncelebraciji jubilarne, 25. obljetnice proslave zaštitnice grada Zagreba bili su, uz zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj mons. Alessandra D'Errico, i gotovo svi naši hrvatski nadbiskupi i biskupi.

Homiliju u euharistijskom slavlju izrekao je kardinal Sarah, koji je kazao da je i u najosjetljivijim povijesnim trenutcima Bogorodica uvijek štitila i čuvala hrvatski narod, nastavljajući pokazivati Put, te kako hrvatski narod, bez obzira na politički sustav koji ga je ugnjetavao, nije posvema zanijekao Isusa, jer je bio svjestan da je jedino On put koji vodi k istinskom dobru i k ispunjenju života. Tumačeći pročitani ulomak iz Lukina evanđelja (Lk 1, 39-56) o Marijinu hitanju Elizabeti, kardinal Sarah je naglasio kako

Evangelje uvijek požuruje, potiče na izlazak iz vlastitih navika, briga i misli. Ono nas podiže iz naših udobnosti i potiče nas da budemo bližu onima koji trpe ili onima koji trebaju neku materijalnu ili duhovnu pomoć, poput starice Elizabete koja se morala suočiti s poteškoćama majčinstva – rekao je Kardinal.

Marija je postala prva vjernica, nastavio je, koja se s Isusom u svome krilu otvara sebedarnoj ljubavi odlazeći u pomoć vremešnoj rođakinji Elizabeti. I mi, poput Marije, pozvani smo nositi Isusa drugima. U svome smo krštenju vjerom prihvatali Isusa i njegovu Radosnu vijest te je naša dužnost priopćiti ga drugima – napomenuo je Kardinal, te dodao:

„Tko je zadužen za naviještanje evanđelja ponajprije ga sam treba živjeti, jer se ne radi o propagandi, o promicanju nekoga nauka ili ideologije, nego o objavljivanju i prenošenju života. Kršćanin treba, svojom riječju i svojim životom, posadašnjiti samoga Isusa. Za to se ne traži neka posebna specijalizacija. Tkogod prima Isusa u svoje srce i ne slijedi ga samo riječima, nego djelima, njegov je svjedok, bez obzira gdje se nalazio: u svome domu, u uredu, na ulici, na radnome mjestu. Sve što jesmo, sve što činimo, uključujući i naše sposobnosti i snage u naviještanju evanđelja, Božji su darovi.“

Kršćani koji žive iskustvo Boga, za svetog su Augustina „građani nebeskoga grada, Božjega grada“ – istaknuo je kardinal Sarah, podsjetivši da upravo blaženi Alojzije Stepinac svjedoči kako Gospodin čini bogatima siromahe koji imaju vjere. Blaženi je Alojzije, nastavio je, bio svjestan da sve ovisi o Gospodinu. Bio je čovjek neizmjerno zaljubljen u Blaženu Djesticu te je, ojačan tom povezanošću s Djeticom Marijom, sav svoj život darovao u služenju Bogu i braći ljudima, osobito posljednjima i naruštenima.

Kazao je kako se Stepinac nije odrekao svoje katoličke vjere, te upitao koliko bi kršćana danas, pred svime što se protivi našoj vjeri, poput blaženog Alojzija ponovno reklo: „Da, ja sam kršćanin“?

Crkva mučenika, napomenuo je Kardinal, je živa Crkva koja rađa pouzdanje u ovoj zbrici

i pomutnji našega vremena. Nemojmo se nikada dati obeshrabriti pred ideologijama i pred njihovim đavolskim strategijama kojima žele razoriti Crkvu, brak, obitelj, te nauk, moral i Božje zapovijedi, jer nas Majka Božja uvijek prati i podupire u trenutcima kušnje – poručio je kardinal Sarah vjernicima, zaključujući kako je Bogorodica Čuvarica naše svetosti.

Proslava svetkovine Majke Božje od Kamenitih vrata završila je svečanom procesijom od zagrebačke katedrale do Kamenitih vrata, gdje je posvetnu molitvu predanja izmolio kardinal Bozanić, a završni blagoslov podijelio kardinal Sarah. (usp.Bitno.hr)

POLJSKA: Molitveni susret mladih u Lednicama u Poljskoj

Više od 60.000 mladih molilo je u subotu 4. lipnja 2016. na „Fish Gate“. Tema ovog 20 susreta u Lednicama bila je: „Amen“. Molitva bdijenja bila je upriličena sa proslavom 1.050. obljetnice kršćanstva u Poljskoj i 800. obljetnica Reda propovjednika.

„Moramo biti svjesni što znači za nas krštenje. Mi smo djeca Svemogućega Boga. Simbol naše vjere, križ, govori nam da nismo nikada sami. Došao je k nama i učio nas da ljubimo jedni druge kao braću i sestre. Neka vas Božja ljubav vodi sve vrijeme“ - rekao je kard. Dominik Duka, dominikanac, Praški nadbiskup i primat Republike Češke, obraćajući se mladim hodočasnicima. Kardinal Duka je donio relikvije sv. Ldalberta (Čeha i zaštitnika Poljske) na susretu u Lednicama.

„Ako želimo nadvladati europsku krizu i prijetnju o raspadanju Europe, moramo se

vratiti onim korijenima koji su oblikovali ljudi poput Charlemagne, Otto III. i sv. Adalberta, pravi zaštitnici Europe. Vi svi živite na temeljima ideja koje su oni gradili“ - zaključio je kardinal.

Predsjednik Poljske, Andrzej Duda napisao je pismo sudionicima u kojem podsjeća na veliku ulogu što su je dominikanci imali u evangelizaciji Poljske.

„Tijekom stoljeća dominikanski je red dao Poljskoj mnogobrojne istaknute pastire i učenjake, znatno se trudeći dati pravo lice poljskom katolicizmu. Susret u Lednicama je najnoviji pokazatelj kako su dominikanci poučavali, posebno mlade, kako slijediti Krista. Zbog toga bih želio izraziti našoj dragoj braći zahvalnost i priznanje“ – istaknuo je predsjednik.

Pokret mladih osnovao je fr. Jan Gora OP, koji je organizirao Prvi susret u Lednicama bio je još 1997., a organizirao gaje fr. Jan Gora, OP, koji vodi pokret mladih. (IDI prij. s.Sl.)

ZAGREB: Završna priredba predškolaca

DV Blažena Hozana

Naši predškolci iz skupine „Zečići“ imali su svoju završnu priredbu u srijedu, 01. lipnja 2016. i time se službeno oprostili od svog vrti-

ća, gdje su bezbrižno i radosno rasli. U veselom i punom uzbudjenja ozračju dvadeset i četvero djece, od kojih je 21 predškolac, izvelo je, za svoje najmilije, premijernu predstavu „Plesna haljina žutog maslačka“. Djeca su bila odlična, pravi mali glumci.

Oduševljena publika nagradila ih je dugim, velikim pljeskom. Pala je i poneka roditeljska suza, jer ipak došao je trenutak da njihov mali „vrtičanac“ napušta vrtić kao mjesto sigurnog, radosnog, toplog, zdravog i sretnog življjenja, mjesto gdje je njihovo dijete svakodnevno raslo u bezbrižnosti, mudrosti i milosti, usvajalo dobre navike i kršćanske vrijednosti te kreće u jedan drugi „odraslij“ i samostalniji život koji sa sobom nosi nove radosti i spoznaje, ali i odgovornosti i brojne školske obvezе. U ime vrtića pozdravne riječi i zahvale uputila je ravnateljica sestra Antonija Matić. Zahvalila je roditeljima na povjerenju i suradnji, a odgajateljima i drugim djelatnicima za predan rad i veliku brigu iskazanu prema djeci. Poslije završne svečanosti nastavljeno je zajedničko druženje u veselom i vedrom ozračju, upravo onakvom, kakvim svakodnevno odiše naš vrtički ambijent.

Hodočašće Katoličkih dječjih vrtića u Mariju Bistrigu

Tradicionalno hodočašće dječjih vrtića zagrebačke nadbiskupije u Mariju Bistrigu održano je 28. svibnja 2016. Naš vrtić je bio „glavni“ jer su naša djeca, roditelji i odgojitelji predvodili liturgijsko pjevanje i sviranje. Hodočašće je započelo okupljanjem na trgu ispred bazilike Majke Božje odakle je krenula zajednička procesija kroz svetište do „crkve na otvorenom“.

U 11 sati je bila sveta misa koju je predstavio upravitelj svetišta mons. Zlatko Koren, uz asistenciju ostalih svećenika koju su taj dan došli sa svojim vjernicima na hodočašće u Mariju Bistrigu.

Bilo je zaista lijepo i svečano te smo ponovno uz Božju pomoć našoj djeci i roditeljima dali mogućnost duhovne okrepe. U ovoj godini milosrđa ulaskom kroz Milosna vrata, molili smo zagovor i pomoć Majke Božje Bistričke. Na početku euharistijskog slavlja troje djece je pročitalo ovu pjesmu kao molitvu:

1. U godini milosrđa Marijo,

Mi došli smo k Tebi,

Naše obitelji Ti čvrsto

Danas privini k sebi!

2. Vodi nas uvijek Isusu,

svojem Sinu.

Blagoslovi sve nas i

Cijelu domovinu!

3. Molimo Te, da svi

Milosrdni kao Otac budemo,

I da cijelom zemljom,

Ljubav i Dobrotu širimo!

Korčulanski predškolci na izletu

U subotu 28. svibnja 2016. organiziran je izlet za predškolce u Dubrovniku. Osim ravnateljice vrtića, s. Sare, njihovih odgajateljica, s. Mihaele i Jerkice, s. Rahela i s. Kristijana su im se također pridružile. Polazak je bio u 7 sati sa trajektnog pristaništa Dominče u Korčuli, a povratak trajektom u 18,30 iz Orebića. Atmosfera u autobusu od samoga jutra bila je na visini, djeca su bila vidno uzbudjena i sretna, također njihovi roditelji i odgajateljice. Veliki dio dana proveli su na Lokrumu u veseloj i bezbrižnoj igri na otvorenom, gdje su se imali prilike susresti s paunovima i posjetiti botanički vrt. Posjet akvariju pri povratku u sam grad Dubrovnik, otvorio je velike mogućnosti za razvoj istraživačkog i ispitivačkog duha isprepletenog s aktivnim čuđenjem djece. Nekoliko djece savršeno poznaje i jasno imenuje većinu riba i ostalih morskih životinja.

Usljedio je posjet katedrali u kojoj su kratko kroz pjesmu i molitvu preporučili Bogu svoje obitelji i sve one kojima je to potrebno. Kratko zaustavljanje u Stonu pri povratku u Korčulu omogućilo im je malu šetnju i čašće sladoledom.

s. Kristijana Remetin

Smotra vjerskih projekata dječjih vrtića u Dubrovniku

Na smotri projekata iz područja vjerskog odgoja u predškolskim ustanovama, koja je održana u subotu 14. svibnja 2016., naš vrtić je predstavila s. Kristijana Remetin s temom Noina arka. Na vrlo zanimljiv način je povezala ovu religioznu temu i tjelesni odgoj.

PROŠIRENJE DJELATNOSTI DV BLAŽENA HOZANA U ŠIBENIKU

Početkom rujna započet će s radom Dječji vrtić Blažena Hozana Podružnica Šibenik na novoj lokaciji u Šibeniku, Velimira Škorpika 8, u okruženju Katoličkog školskog centra. U podružnici Šibenik planira se provoditi primarni redoviti cijelodnevni program za djecu od navršene prve godine života do polaska u osnovnu školu. Djeca će biti raspoređena u tri odgojne skupine: jedna jaslička skupina i dvije mješovite vrtičke skupine. Osnivač vrtića je vrhovna uprava sestara dominikanki Kongregacije svetih Andjela Čuvara. Voditeljica podružnice biti će s. Rahela Rukavina. Obavijesti za novi vrtić možete pratiti na linku Dječji vrtić Blažena Hozana.

ZAGREB: U samostanu bl. Ozana, u Zagrebu s. Nevenka Njegovec je proslavila 60. obljetnicu redovničkih zavjeta. Taj je dan bilo Tijelovo, crkveni i državni praznik, pa je atmosfera bila opuštenija i svečanija. S. Nevenka se s radošću i zahvalnošću sjeća svojih prvih dana u redovničkom životu, a vjernost zadanim obećanjima nije, hvala Bogu, nikada bila upitna. Svjesna svih zamki koje redovničku dušu mogu zavesti, čvrsto se uvijek držala Gospodina, i – kako sama kaže – tražila u svakodnevnoj molitvi njegovu snagu i pomoć. Isto tako se rado sklanja pod okrilje Blažene Djevice Marije, s ljubavlju niže zrnca njezine krunice. Eto tajne zašto je s. Nevenki radostan smiješak uvijek na usnama!

SAD: Sestre dominikanke u Michiganu izađuju dominikanske križeve

Početkom ove godine (2016.) dominikanke iz Grand Rapids, počele su izradivati dominikanske križeve, povodom 800. obljetnice OP reda, ponajprije za rehabilitacijski centar u Marywoodu Campus u Grand Rapids, Michigan. Žele, naime, da u svakoj bolničkoj sobi visi križ, crno-bijele boje, kako bi svi bolesnici i oni koji ih posjećuju dobili blagoslov pogledom na taj križ.

Usput tumače što znači crno-bijela boja, što je inače dominikanski znak. Bijela boja predstavlja Istinu nasuprot krivovjerja, te odražava Kristovu radost, a crna boja simbolizira život služenja i pokore. Križevi su znak iscjeliteljske snage molitve koju sestre žele prenijeti na svakog posjetitelja Marywoodske bolnice, bilo da je riječ o pacijentima ili njihovo obitelji i prijateljima.

„Završavanje križeva je vrlo zahtjevan i precizan posao“, kaže Petar Mary Korson, govoreci o stupnjevima rada koji uključuje glančanje, premazivanje i bojanje. Više-dimenzijsalne križeve treba izrezivati, rezbariti na drvu i onda premazivati crnom i bijelom bojom.

Ispod križa stoji i molitva: *Milosrdni, ljubljeni Bože, drvo je postalo križem našega otkupljenja. Neka svi oni koji pogledaju na ovaj križ zadržiju snagu i zaštitu, kako bi križeve što ih nose na vlastitim ramenima, lakše prihvatili i nosili u evanđeoskom duhu do konca svoga života.*

SVETI LEOPOLD BOGDAN MANDIĆ U SVOJOJ DOMOVINI, HRVATSKOJ

Prema riječima organizatora, u Dubravu je tih dana pristiglo 246 hodočasničkih autobusa, te oko 200. 000 vjernika.

Osvrt Nikoline Nakić na ove događaje

“Molim blagoslovljenu Gospu da mi izmoli milost , nakon što izvršim svoje poslanje u Padovi, da mogu odnijeti svoje siromašne kosti usred svojega naroda za dobro onih duša. Ovdje me žele, ali ja sam poput ptice u krletci: moje je srce uvijek tamo preko mora.”

Bio je to samo još jedan skroviti uzdah skromnog omalenog kapucina Leopolda, želja koju si je dopustio poželjeti. Za sebe je tamo nekih dalekih proteklih godina imao drugačije planove: srce je vuklo u misiju, na Istok, tinjala je želja za radom na jedinstvu razjedinjenih kršćana, stvarnosti koju je upoznao još za djetinjstva u miješanoj pravoslavno katoličkoj sredini.

Tijelo svetog Leopolda Bogdana Mandića stiglo je iz Padove u Zagreb, u srijedu 13. travnja 2016. U Zagrebačkoj je katedrali bilo izloženo vjernicima na štovanje tijekom cijelog četvrtogodisnjeg obdobja. Nakon večernje svete mise bilo je preneseno u crkvu, njemu posvećenu, u Gornjoj Dubravi, gdje je ostalo do petka 18. travnja. Nakon toga je preneseno na jednodnevno štovanje u Ljubljani, da bi potom ponovno bilo vraćeno u Padovu. Nepregledno mnoštvo hodočasnika sve je ove dane strpljivo čekalo u redu da dotakne lijes sa svecem.

Postao je tako taj Istok personifikacija mesta gdje je želio biti, gdje se htio davati i gdje je želio gorjeti , mjesta gdje su se ostvarivali njegovi mladenački snovi i gdje se hranio njegov svećenički zanos.

Jednog je dana pričestio neku dobru osobu. Po svršetku zahvale Bogu došla je do njega i rekla: Oče, Isus mi je naredio da vam ovo kažem: Vaš je Istok svaka od duša kojoj pomažete slušajući njihove isповijesti.

Nije ta pobožna duša znala ni što riječ Istok Leopoldu predstavlja ni što je za njega ustvari ova poruka značila. Potpunu promjenu plana. Predanje. prepustanje Božjoj volji. Njegov Istok

upravo je postala malena ispjedionica, mjesto naizgled obično i svakodnevno u stvarnosti pravo bojno polje za ljudske duše.

Dobar je boj bio taj naš kapucin, svakodnevno, neumorno, višesatno. Za sve koji su ga poznavali bio je malen i boležljivi fratar, tih i samozahtajan. No sudeći po rijeci ljudi koja se neumorno iz dana u dan slijevala u njegovu sobicu znajući da bi im odrješenje zapravo mogao dati bilo koji svećenik no birajući uporno baš

njega, sigurno je: prepoznali su sveca. Fizički malenog, a ljudski diva čija je veličina bila upravo u darivanju samoga sebe, potpunom žrtvovanju u skrovitosti njegovog isповједничkog kutka. Prkošenju vremenu, snu, bolesti.

Prošlo je puno godina od snivanja o Istoču, godina potpunog predanja i pomirenja kao i neumornog rada, no još uvijek se usuđivao željeti: da na koncu života dadne sebe i svome narodu.

S godinama je postalo jasno i da se ono maleno krhko tijelo pod poljupcem vječnosti opire zakonima materijalnog svijeta. Pridružilo se ono tako predivnom misteriju koji prati od Bogu milih najmilije: da postanu vidljivi znak Isusovog obećanja vječnosti.

I sigurno je: Bog svojim najmilijima baš ništa ne odbija. Ni onaj čeznutljivi uzdah upućen prije toliko godina dobri Bog njemu i nama ne zaboravi. Na koncu uvijek je On taj koji nas poznaje bolje od nas samih i koji određuje najbolji trenutak. Ostvarila se davna želja malog kapucina da se vrati odakle je potekao i dade sebe na dobro dušama.

Tko je ovo mogao predvidjeti! Nekima možda nije ipak dano razumjeti kako su ovdje ljubav i vjera savršeno kliknule i kako su se prepoznale, kako su nam ove nježne krhke kosti postale svjetionik.

Divna je ova ljubav kojoj svjedočimo dok mislima i molitvama grlimo najdražeg gosta. Prekrasno je gledati kako se sin ovog naroda vraća u nj proslavljen u vječnosti, kao da nam ga je sam dobri Bog sačuvao kao najdivniji dar, divno je ovih dana svjedočiti tome i teško je, teško ne osjećati glas odozgor koji nas cjeliva i govori:

Vraćam vam ga, vjerni moji.

Usp. Nikolina Nakić
Bitno.net (15. 04. 2016.)

Sv. Leopold Bogdan Mandić rođen je u Herceg Novom. Bio je nizak rastom i mucao je. Živeći u svom mjestu među pravoslavcima, Bogdan je veoma rano upoznao i iskusio problem rastavljenosti kršćana pa je ulaskom u kapucinsko sjemenište sa 16 godina želio postati apostolom jedinstva. Odlaže u sjemenište u Udinama u sjevernoj Italiji. Za svećenika je zaređen 20. rujna 1890. Nakon kratkog boravka u Zadru, Kopru i na Rijeci, po volji svojih poglavara bio je konačno određen za Padovu.

Preminuo je 30. srpnja 1942. godine, u Padovi, gdje se tada okupilo više od 170.000 ljudi kako bi mu odali počast. Blaženim ga je proglašio papa Pavao VI. 1976. a svecem papa Ivan Pavao II. 1983.

Sabrala s. Slavka S.

KORČULA: Blagoslov zvonika i zvona u samostanu sv. Nikole na Korčuli

U nedjelju, 26. lipnja, provincijal Hrvatske dominikanske provincije o. Anto Gavrić blagoslovio je restaurirani zvonik i zvona dominikanskoga samostana sv. Nikole u Korčuli.

Na svečanoj svetoj misi provincijal je u svojoj propovijedi istaknuo da bi naše vjerničko svjedočenje trebalo biti stameno, stabilno poput ovoga zvonika koji stoljećima svjedoči Božju prisutnost, dok zvona s njega podsjećaju i pozivaju na molitvu. Vjernik svojim riječima svjedoči odvažno i jasno Božju prisutnost, govori, zahvaljuje i slavi Boga poput zvona koja zvonko ječe i slave Gospodina.

Zvonik je sagrađen krajem 16. ili početkom 17. stoljeća, u renesansno-baroknom slovu, na tri kata. Sadašnja tri zvona nabavljenia su 1927. godine. Posvećena su sv. Nikoli, Gospo od Presvetog Ružarija, a treće je posvećeno sv.

Dominiku i sv. Vinku Fererskom.

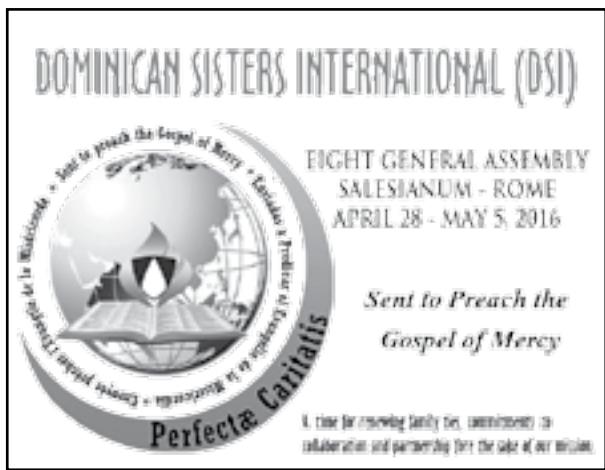
Zvonik je bio u dosta "rastresenom" stanju a samostanska zvona zbog toga godinama nisu zvonila. Radovi su započeli ove godine, nakon svetkovine Bogojavljenja (Sveta Tri Kralja). Radove na obnovi zvonika izvodila je SpegraInžinjering, poduzeće iz Splita specijalizirano za obnovu starih građevina, na čelu s gosp. Miljenkom Vučićem. (www.dominikanci.hr)

OSMI MEĐUNARODNI SKUP VRHOVNIH POGLAVARICA SESTARA DOMINIKANKI U RIMU od 28. travnja do 5. svibnja 2016. – sažeti pregled svih događanja na skupu –

Svake tri godine, međunarodna udruga sestara dominikanki, pod nazivom DSI, iz svih kontinenata (Afrike, Azije, Europe, Latinske Amerike i Karibi i Sjeverne Amerike) održava studijski skup na kojem promišljaju o njihovu zajedničkom poslanju Reda, kako bi pojačale međusobnu apostolsku suradnju kao i suradnju s drugim granama dominikanske obitelji. Ove je godine Asembleja održana na Salezijanumu, u Rimu, od 28. travnja do 5. svibnja. Sudjelovalo je oko sto vrhovnih poglavarica ili njihovih delegatkinja iz raznih dominikanskih kongregacija iz svih pet kontinenata. Sve su one, tijekom sedmice dana, zajedno molile, razmišljale i raspravljale o zajedničkoj suradnji propovjedničkog poslanja.

Naslov ovogodišnjega skupa bio je: Perfectae Caritatis: „Propovijedanje Evanđelja milosrđa“. U bogatom programu ovoga skupa obuhvaćene su tri značajne obljetnice: 800. obljetnice osnutka OP Reda, 50. obljetnica koncilskog dokumenta o posvećenu životu Perfectae Caritatis, i 20. obljetnica postojanja DSI. U tom su se kontekstu odvijala razmišljanja, predavanja, molitve i rasprave. Skupu se pri-družio i Učitelj Reda fr. Bruno Cadore, koji je u nedjelju, 1. svibnja, održao predavanje, predstavio svetu misu i bio na raspolaganju za pitanja i razgovore. Osim njega, na skupu su govorili poznati stručnjaci iz raznih zemalja, s teološkog i pravnog područja.

Glavna koordinatorica DSI, sr. Marie

Theresa Clement, izvjestila je skup o proteklom trogodišnjem radu ove međunarodne sestarske organizacije, kao i svoja viđenja za sljedeće tri godine. Naglašena je važnost suradnje s braćom i sa svim granama dominikanske obitelji.

Izvjestila je skup o tijeku postupka da ova međunarodna organizacija sestara dominikanki postigne status **konfederacije**. Tu je ideju započela bivša koordinatorica DSI, s. Fabiola Velasquez Maya, tijekom svog mandata predsjedanja ovom novom organizacijom sestara dominikanki. Konfederacijom, ova međunarodna organizacija sestara dominikanki, dobiva pravnu vrijednost pred crkvenim, redovničkim

i državnim institucijama. U svakom slučaju, želja je DSI na što učinkovitiji način, sa svih gledišta, povezivati sestre dominikanke po cijelome svijetu, kako ne bi niti jedna Kongregacija bila izolirana. Potrebne smo jedna drugoj kako bismo mogle bolje zajednički djelovati, u istom OP poslanju. Naravno, svaka Kongregacija u toj konfederaciji i dalje ostaje posve slobodna u svojoj strukturi i načinu djelovanja, prema mjestu, vremenu, načinu i potrebi pojedinih zemalja i zona.

Svaka kongregacija slobodno pristupa konfederaciji, bez ikakve prisile. Isto tako može se isključiti kad god želi. Ali ako se uključi dužna je plaćati članarinu koja se određuje na generalnim skupovima DSI. Uključivanje u konfederaciju međunarodnih sestara dominikanki ima svoju prednost, jer smo zaista povezane, imamo prilike razmjenjivati iskustva, probleme i radosti. Mi jesmo članice dominikanske obitelji, ali postoji razlika između braće i sestara. Braću povezuje Učitelj reda kojemu oni duguju poslušnost. On ih može premještati, potvrđuje provincijale, šalje im zajedničke poslanice kojih se moraju pridržavati. Nas, sestre, to ne obvezuje. Nama Učitelj ne potvrđuje naše vrhovno

vodstvo. Mi smo u tom pogledu sasvim neovisne o njemu. Ne dugujemo njemu izravnu poslušnost, nego svojoj vrhovnoj poglavarici. Većina Kongregacija je papinskoga prava, što znači da Kongregacija za redovnike pri Svetoj Stolici potvrđuje naše vrhovno vodstvo. Ali mi pripadamo dominikanskoj obitelji jer želimo svoje poslanje usmjeriti prema dominikanskoj karizmi. Zato mora postojati neka koordinacija koja nas povezuje i vodi k istom cilju. U tom pravcu ide i konfederacija međunarodnih sestara dominikanki (DSI). Zajedništvo nam pomaze da se međusobno ohrabrujemo, pomažemo, uključujemo u zajedničke pothvate gdje se brani istina, pravo na život, prava žena, ljudska prava općenito, suzbijanje trgovinom ljudima, osobito žena.

Naša je Kongregacija Svetih Anđela Čuvara uključena u DSI, sa svim pravima i obvezama.

NOVE ČLANICE

KOORDINATORSKOG SKUPA DSI

Sr Marie Therese Clement – međunarodna koordinatorica

Sr Fuastina Jimoh – regionalna koordinatorica za Afriku (ponovno izabrana)

Sr Noemi Zambano – regionalna koordinatorica za Latinsku Ameriku i Caribbean

Sr Bernadette Kiley – regionalna koordinatorica za Aziju Pacific

Sr Else Britt-Nilson – regionalna koordinatorica za Europu (ponovno izabrana)

Sr Gene Poore – regionalna koordinatorica za Sjevernu Ameriku

KONTINENTALNA IZVJEŠĆA

Slijedila su izvješća o pojedinim kontinentima, kako ih je doživjela ili primila o njima pismena izvješća glavna koordinatorica DSI, s. Marija Thereza Clement..

EUROPA - mnoge kongregacije su 'umorne', nemaju podmlatka, obeshrabrene su. Neke su opterećene kako i kome ustupiti samostane, jer kongregacije jednostavno izumiru. Lijepo je kad sestre imaju nekoga s kim mogu podijeliti svoje brige, zato su zajednički susreti dobrodošli, rekla je, između ostalog glavna koordinatorica s. Marija Thereza Clement.

Inače, Europa je vrlo složena zemlja. Zbog mnogo različitih jezika vrlo je teško komunicirati. Osim toga, od 149 članica koje su prihvatile DSI, 80 njih imaju službenu adresu u Europi. Oko 200 sestara koje žive u Europi došle su iz drugih kontinenata. Europska koordinatorica (bivša, sr. Sara) željela je okupljati mlade sestre iz Srednje i Istočne Europe. Dogodio se do sada jedan takav susret, u Düsseldorfu, 2011., potom 2103., a 2014. je održan susret za odgojiteljice, odnosno magistre. I tu je uočena potreba dobre formacije mlađih sestara.

U Europi je samo šest posto sestara ispod 60 godina. Osim toga, Europa postaje sve više sekularizirana. Sve su to problemi s kojima se susrećemo, s kojima moramo računati, istaknula je s. Marija Thereza.

ALBANIJA - Jedna je sestra dala kratak izvještaj o svojim sestrarama koje rade u **Albaniji**. Imaju puno posla. Bave se odgojem djece, promiču higijenu i zdravstvenu zaštitu kod obitelji. Inače, tamo je većinom muslimansko stanovništvo. Sestre ne prave razliku među ljudima. Jedan je musliman, prilikom posjeta njihove vrhovne poglavarice izjavio da su njezine sestre kao Bog, jer su tamo gdje treba i ne pitaju tko je koje vjere.

AZIJA - osobito na Filipinima, čini se, sve civate. Nemaju problema s podmlatkom. Ali to je multietnička zemlja i multi-religiozna, što ponkad stvara ne male teškoće.

Zadivljujući je **procvat zvanja u Vijetnamu**, gdje ima i po 20 novakinja. Imaju svoje škole, staračke domove, pućke kuhinje, skrb za izbjeglice. Mnoge su poglavarice govorile o važnosti odgoja mladih članica, što se pokazalo općim problemom u svim zemljama.

LATINSKA AMERIKA – ima jako puno dominikanskih kongregacija, sve su povezane u konfederaciju, pod nazivom Codalc. Tu spada Meksiko, Karabi, Bolivija, Brazil, Argentina, Paragvaj, Portoriko i mnoge druge manje zemlje. Sestre su posebno uključene u organizacije koje promiču pravdu i mir, osobito pravo žena, i skrb za djecu.

Ipak, koordinatorica se požalila zbog premale suradnje. Neke Kongregacije uopće ne sudjeluju sa Codalcom, ne javljaju se nikada na susreta. Budući da je ovaj kontinent veoma rasprostranjen, otežano je i putovanje, a također je problem i zbog jezika kao i zbog finansijskih teškoća. U svakom slučaju, neprestano se radi na povezivanju i upoznavanju.

SJEVERNA AMERIKA obuhvaća 24 zemlje. Ima oko 5.000 doživotno zavjetovanih sestara. Sastaju se obično svake godine, svaki put u drugoj zemlji. Zanimljivi su statistički podaci o dobnoj granici: od 25 do 29 godina 380 sestara, od 30 do 39 = 733; od 40 do 49 = 910; od 50 do 59 = 1770; od 60 do 89 = 11.816; od 90 do 99 = 3.679.

U Sjevernoj Americi ima sve manje sestara, a željele bi obuhvatiti mnoge projekte. Prisutne su na mnogim sveučilištima, u organizacijama za ljudska prava i prava žena. Ali nedostaje im članova. Zato je sazrela odluka o ujedinjenju nekih kongregacija koje godinama nisu imale zvanja. Išlo je teško, ali sada su sretne. Surađuju se gdje god je to moguće. Održavaju susrete na kojima zajednički mole, razmišljaju, izmjenjuju iskustva i stvaraju planove za budućnost. U svakom slučaju, osjećaju se blagoslovjenima zbog ovog zajedništva, posebno s DSI koji ih povezuje s dominikankama cijelog svijeta.

Kongregacije prolaze od raznih izazova do ostvarenja tih izazova, svaka na svoj način. Najveća je stvar što su sestre svjesne da pripadaju ljudima koji ih trebaju, i kojima su potrebne, osobito patnicima i ljudima na rubu društva.

AFRIKA je veliki kontinent, podijeljen je na zone, s mnogo jezika. Sestre se uspiju povremeno sakupiti na raznim skupovima. A vrlo često, zbog velike udaljenosti, komuniciraju putem elektronske pošte, Skypea i slično. Svaki susret pravo je obogaćenje i za mlade i za starije članove dominikanske obitelji.

PORUGAL – osjeća sve veću potrebu suradnje. A to znači, slušati jedni druge, bez namestanja svojih stavova. S nadom gledati u budućnost.

VENEZUELA – male zajednice, vrlo zahvalne i otvorene. Izazovi dolaze izvana i iznutra. Često puta ne preostaje drugo nego moliti i čekati.

ŠPANJOLSKA ima mnogo iskustava djelovanja na svim područjima. Imaju škole, katehizaciju, mrežnu povezanost, sudjeluju u organizacijama za ljudska prava, imaju više kuća za duhovne obnove, ali također i školu za odgojitelje. Da bi dominikanska obitelj u Španjolskoj bila što povezanija, imaju tajništvo koje o tome vodi skrb. U svakom slučaju, ulaže se mnogo truda i vremena u zajedničke organizacije. U to su

povezivanje angažirani mnogi koji imaju smisla za različite projekte i onda to promiču na razne načine. Glavni promicatelj zajedništva dominikanske obitelji bio je provincialov tajnik. Mnogo su pridonijeli zajedništvu i susreti vrhovnih poglavarica koje su, iz prve ruke, bile upoznate s projektima i one su tu ideju prenosile svojim zajednicama. Dakle, sve ovisi o angažmanu pojedine osobe koja želi i znade raditi.

IRAK, zbog teških prilika mnoge su sestre izgubile živote. Na mnogim su mjestima trebale napustiti svoje samostane, bilo da su iz njih istjerane ili su razrušeni od islamista, i premjestiti se u druge krajeve. Ali ima hrabrih sestara koje riskiraju živote da bi ostale uz svoj narod koji ih treba. Drže školu i u izbjegličkim kampovima kako djeca ne bi ostala zakinuta za obrazovanje. Potpora su svojim sugrađanima, osobito kršćanima koji žive u trajnoj nesigurnosti. Kažu da nemaju jasnu viziju za budućnost. Svi su kršćani u Iraku u trajnoj opasnosti. Neki od muslimanskih čelnika ne prihvaćaju sestre, ali one svejedno ostaju, i pod cijenu života. Nikada se, naime, ne zna kad će ih netko ubiti. Islam je kršćanima postavio tri uvjeta: prijeći na islam, platiti skupu cijenu ostanka u zemlju ili umrijeti. Sestre su odlučile ostati uz svoj narod. Mnogo računaju na pomoć svoje dominikanske obitelji diljem

svijeta, osobito molitvu. Njihova je kuća matica bila u Mosulu. Odatle su protjerane. Nastanile su se u Karakashu. I kad su napravile tu kuću i skoro se uselile, došli su i tu islamisti i protjerali ih. Sada trenutno nemaju kuću maticu. Vrhovna se poglavarica teško sastaje sa svojim vijećem, jer su sestre raštrkane diljem zemlje, a putovanja su vrlo opasna i prijevozi otežani. Trenutno ne mogu primati nove članice, jer ih nemaju gdje smjestiti. No, unatoč teškoćama, odlučile su ostati u zemlji, kao i mnogi hrabri kršćani. U Iraku je jedino sigurna nesigurnost. Narod nema svoju prošlost, sve je porušeno, spaljeno od islamista, nema ni budućnost, jer ne mogu ništa planirati za sutrašnji dan. Svakoga trena mogu biti istjerani ili ubijeni. Jedino imaju sadašnjost, a to je vrijeme milosti. No, neki kažu da one već svojom odlučnošću daje nadu za budućnost. Najveći jamac za budućnost je ustrajnost u kušnjama i vjera u Božju pobjedu. Trenutna vrhovna glavarica zahvaljuje svima na bilo kakvoj pomoći, te svjedoči da Božja Providnost nadilazi njihova očekivanja. Velika je milost što ne očajavaju nego su pune nade i čak optimizma da ih Bog neće napustiti i da će voditi njihove korake prema poslanju gdje je u ovom trenutku najvažnije.

Mnogi se pitaju zašto se sve te strahote događaju u Iraku. Iskustveni analitičari znaju da je to

zbog velikog bogatstva koje Irak ima svojim naftnim poljima. Netko je dobro rekao da su Iračani najsromašniji, a žive u najbogatijoj zemlji. Drugi je razlog ratovanju što je Irak na strateško vrlo povoljnem položaju, može kontrolirati cijelu zovu. Središte je Sredozemlja.

U Bagdadu muslimani tjeraju sestre jer žele po bolnicama zaposliti svoje ljude. U svakom slučaju, situacija je vrlo složena i opasna, a zato i izazovna, ali samo za hrabre.

U zoni gdje su Kurdi na vlasti puno je slobodnije. Sestre imaju svoje škole koju pohađa dvjestotinjak djece, različite vjeroispovijesti. Rade i u bolnicama. Otvorile su i Dječji vrtić. Djeca idu u školu tri puta tjedno, u tri turnusa. Škole su besplatne.

FRANCUSKA - tu su 23 kongregacije dominikanke i dvije belgijske. Ujedinjene su u Bratstvo, kojemu je sada na čelu s. Fabiola Velasquez Maya, bivša koordinatorica DSI. Sestre zajednički surađuju s braćom i sa cijelom dominikanskom obitelji u Francuskoj. Organiziraju česte susrete.

HAITI – tu vlada veliko siromaštvo. Djeca prave kruščice od zemlje, jer nemaju što jesti. Sestre rade puno s tim narodom. Nema struje, ni ti pitke vode. Zbog toga ima puno raznih bolesti, jer i lijekovi nedostaju.

NIGERIJA – situacija je vrlo teška, ima puno nereda, nasilja, političkih i vjerskih problema. Svaki dio Afrike ima svojih problema. Otkako je katolički predsjednik izabran na čelu države, situacija je još gora, jer ga većina muslimana nije htjela. Mnogi kršćani su se morali iseliti. Sestre su ostale s narodom koji je ostao na svojim ognjištima. Nigerija je posve nesigurna. Za

sada nemaju zvanja jer roditelji ne žele da im kćeri idu u to nesigurno područje na sjeveru Nigerije. Tu je svaki način nasilja moguć. Ubijute za najmanju stvar koju imaju, i nitko ne odgovara za ništa. Pravo bezvlađe.

NEKI PRIJEDLOZI OP VRHOVNIH POGLAVARICA

U diskusiji su izraženi različiti prijedlozi. Amerikanke bi htjele organizirati zajedničku formaciju, posebno za odgojitelje. Možda dva puta godišnje po jedan mjesec, i to zajedno, braća i sestre. Raspravljalo se o mnogim prijedlozima zajedničkoga rada, kao što su zajednički novicijati, škole za odgojitelje i slično, ali je to teško realizirati zbog prevelike zemljopisne udaljenosti, kulturne, političke i kontinentalne razlike. Ostalo se kod mišljenja da je takve projekte lakše ostvarivati na kontinentalnoj, a još bolje na mjesnoj razini.

Bilo je prijedloga da Europa imenuje jednu sestru kao predstavnici u UN. Tome su se druge usprotivile, ističući kako je prije svega teško izdvojiti jednu sestru kad nas ionako ima premalo. Drugo, tko će to financirati? Smatraju da već DSI ima predstavnicu, i da nije potrebno dodavati drugu osobu.

Inače ta sestra, Margaret Mays (hrvatsko-slovenskog podrijetla), koja je u ime DSI u UN

kao promatrač, može se smatrati kao antena koja prenosi signale cijeloj OP zajednici sestra, gdje se treba više založiti. Osim toga, vrlo je važno zadobiti status ne samo promatrača, nego kao redovitog člana koji ima pravo odlučivati. Kad je glasovanje za neku rezoluciju, važno je koliko će glasova poduprijeti ili odbiti. To bi bila prava i jedina svrha predstavnice DSI u UN.

Struktura DSI se temelji na dobrom odnosima među svim granama dominikanske obitelji.

ŽENE, PRVE NAVJESTITELJICE

Na susretu je jedno predavanje održao fr. Orlando Rueda Acevedo, OP, zadužen za sestre apostolskog života u dominikanskom Redu.

On je isticao općenito važnu ulogu žena, navodeći mnoge primjere iz Biblije. Najočitiji je Isusov primjer, jer On najprije šalje žene u apostolat. Sv. Dominik osniva najprije žensku zajednicu, koja će biti baza propovijedanja. Muškarci idu iza žena. Žene otkrivaju i naviještaju Isusa uskrsla. Apostoli su spori, jedan nešto brži.

Fr. Orlando je naveo primjer sv. Katarine Aleksandrijske koja je propovijedala svojim životom. Obitelj je zatvara. Ona prinosi svoj život. Marija Magdalena je sa svojim mirisima najljepša propovijed. Ona propovijeda s balzamom. Bol i balzam, predstavlja svijet žene.

U Isusovo su vrijeme negirali da žena uopće može biti važna, religija se, prema njihovu

vjerovanju, temelji na muškarcima. Kao da one nisu u stanju vjerovati. Slično su se izražavali i grčki filozofi, Platon i Aristotel.

Isusov je stav prema ženama drugačiji. On im se približava, prihvata njihov miris, milosrdan je prema grešnici. Ponizno moli Samaritanku da mu dade piti, otkriva joj da je On onaj kojega ona čeka. Nježan je na sprovodu sina udovice. Nije se moglo zamisliti da žena nešto svjedoči. Isus im daje važnost: Marta i Marija, Samaritanka, žena grešnica, udovica itd. Ženi povjerava da prva navijesti njegovo uskrsnuće. Mogao je to učiniti Ivanu kojega je posebno ljubio, ali nije. Mogao je Petru kojemu je predao ključeve, ali nije. Bila je to Marija Magdalena – apostol apostola.

Ona nije bila sama. S njom je bila skupina žena. U trenutku kad su se osjetile same, sa svojim mirisima, pojavljuje im se andeo. Pomast – snaga uskrsnuća. Žene mijenjaju život. Bol nestaje, nastaje radost, postaje balzam – krizma. Ali tu ne završava. Andeo ih pita što tu čine? Idite propovijedati. One trče prenijeti poruku uskrsnuća. Tu je apostolski život redovnica, žene evanđeoskog propovijedanja. I Dominik to tako shvaća. I tu vidimo da prvi propovjednici nisu muškarci nego žene.

Što je apostolski život u dominikanskom Redu? – upitao se fr. Orlando i nastavio.

Apostolski život nije ništa drugo nego što je Isus tražio od Marije Magdalene: *Idi, reci mojoj braći!* Dakle, idi i propovijedaj. Mi nismo toliko za pastoral po župama. Mi trebamo ići u svijet, na ulice, na trgrove. Moramo naviještati u zgodno i nezgodno vrijeme. Kome? Prvenstveno siromasima, tj. onima kojima je potrebna hrana Božje riječi, onima koji tu Božju riječ trebaju staviti u djelo, bilo u političkom, kulturnom ili vjerskom životu.

Važno je biti apostoli, a to znači oni kojima ljudi vjeruju kad ih vide. To znači, apostoli koji propovijedaju svojim životom, više nego riječima, jer ljudi dobro uočavaju što je životno, a što naučeno propovijedanje.

Fr. Orlando se također osvrnuo na važnost zajedništva. Apostolski život je u zajedništvu. Koja je vaša zadaća? Upitao je Orlando i odmah nastavio: biti znak jedinstva, znak zajedništva. Zajedništvo se ne propovijeda, ono se živi. To je najučinkovitiji način propovijedanja. U tom je zajedništvu bitno poštivanje drugoga. Imamo mnogo primjera žena i muškaraca koji su prolazili kroz mnoge teškoće, bili ranjeni. Bez križa, bez trnja ne može se biti svjedokom. Živjeti radost zajedništva, to je velika propovijed. Radost je znak čiste savjesti. Nemojte mnogo govoriti. Više djelujte. To je najveće svjedočanstvo u današnjem vremenu – zaključio je o. Orlando Rue-
da, socius zadužen za sestre apostolskog života.

SAVJETI PRAVNICE WIJLENS

U ponedjeljak, 2. svibnja imala je svoje izlaganje pravnica dr. Myriam Wijlens. Ona je, gotovo, vapijući isticala nužnost da se neke članice sestarskih zajednica, osim svih drugih zanimanja, trebaju osposobljavati i za pravnice, odnosno studirati kanonsko pravo, jer je to svakoj kongregaciji jako potrebno. Pravnika ima sve manje, posebno za kanonsko pravo. Jako je važno – naglasila je – da zajednice imaju u svojim redovima osposobljenu članicu za koja će pomoći

pri sastavljanju konstitucija, u odnosu prema drugim crkvenim ili državnim institucijama. Nadalje je istakla kako treba biti jako oprezan kada se biraju osobe za odgovorne službe, da ne bude ni prestara ali niti premlada. Često su zajednice u dilemi kad izaberu mladu sestru, je li ona potrebnija u vrhovnom vijeću ili da je se ostavi u apostolatu. U svakom slučaju, potrebno je osposobljavati svakoga člana za odgovornost.

Kad se traži rješenje treba polaziti od tradicije zajednice.

Navela je niz primjera koji ukazuju kako treba promišljeno birati članice vijeća. Vrlo je teško izabrati jednu sestru za poglavaricu samostana (većeg) ako je ona u radnom odnosu, jer se ne može posvetiti sestrama kako bi trebala. Ona npr. kaže da sestre mogu raditi u raznim ustanovama kao što je starački dom, ali nije dobro da starješica bude jedna od redovitih zaposlenica.

Ekonome i tajnice ne trebaju biti članice vijeća.

Kad se spajaju dvije kongregacije, iz različitih zemalja, nije dobro da se prenesu sva dobra iz jedne na drugu kongregaciju. Uvijek je bilje da materijalna dobra ostanu u zemlji u kojoj jesu.

Ne mogu se smatrati članovima zajednice svi koji surađuju sa sestrama i koji im pomažu.

Postoji pravna strana i to treba poštivati.

U radu po skupinama, sestre, koje imaju svoje samostane u različitim kontinentima, iznosile su niz teškoća kako to sistematizirati pravno. Mnoge, naime, imaju više zvanja iz misijskih zemalja nego u kući matici. Vrlo je važno znati zadržati ravnotežu između misija i vrhovne uprave. Za sve je to potreban stručni, pravni potez. Ne smije se ići na samlost ili nečije inzistiranje.

Sestre koje imaju misijske postaje izvan Europe, odnosno izvan svoga kontinenta, valja voditi računa kako je sestrama teško prelaziti iz jednog kontinenta u drugi. Može to biti privremeno, ali ne trajno.

Posebno je važno da se male kongregacije povezuju u konfederaciju. U tom slučaju, ako je poglavarica jedne kongregacije u nemogućnosti voditi zajednicu, njezino mjesto preuzima ona koja je na čelu konfederacije.

Kad je bila riječ kako bi svaka kongregacija trebala izdvojiti pojedine sestre za neke svjetske državne institucije, kao što je UN, mnoge su komentirale kako je to vrlo teško. Jer, ako je sestra dobra i sposobna za takve službe, zasigurno je potrebnija vlastitoj kongregaciji. Teško je ‘žrtvovati’ koju sestru, kad ih već imamo premalo.

BOŽJE MILOSRĐE U BIBLIJI

U četvrtak 3. svibnja imala je predavanje sr. Barbara Reid, teologinja, egzegeta na teološkom fakultetu u Chicagu. Moglo bi se reći da je to bio dan duhovne obnove. Ona je govorila Božjemu milosrđu, osvrćući se na biblijska izvješća Staroga i Novoga zavjeta. Sadašnji papa Franjo proglašio je ovu godinu Godinom milosrđa. Ali su milosrđe isticali već i Pavao VI., pa Ivan Pavao II, a osobito Benedikt XVI.

Svi smo mi bili nevjerni, izdajice Boga, ali On nas uvijek čeka s ljubavlju i milosrđem. – istaknula je s. Barbara i nastavila. On vidi naše slabosti, ne sudi nas po njima nego nas po njima oblikuje i odgaja kako bismo i mi mogli drugaćijim očima promatrati tuđe slabosti. Isusov pogled je neobično važan. Sjetimo se njegova pogleda kad ga je Petar zatajio. Petar se tada **sjetio** Isusovih riječi. U tom se **sjećanju** prepustio da se nad njim iskaže milosrđe.

Ako se osvrnemo na starozavjetne slike, vidimo kako Bog **sjetio** svake vrste životinje koje su trebale ući u Noinu barku. **Sjeća** se svake trave, svakog drveta. Bog se **sjetio** svog naroda koji pati u Egiptu.

Marija u Veliča govori kako se Gospodin **sjeti** Abrahama i potomstva njegova.

Bog se sjetio i Marijine poniznosti. Gledao ju je s ljubavlju. Ona pripada poniznim kao svaka žena u ono doba. (Post 16,11; 29,32; 1Sam 1,11; 9,16; Jud 16,19 – smiluj se sjeti i smilova svome narodu.

Napokon, izraz sjećanja upotrebljava i razbojnik na križu: „Isuse, sjeti me se kada dođeš u svoje kraljevstvo“.

Bog se sjeća svakoga od nas. Farizej gleda ženu kao grešnicu. Isus je gleda Božjim milosrđem. Utješne su to misli za sve nas koji se osjećamo malenima i grešnima pred Bogom. Ali i poticaj da i mi sve ljudе gledamo Isusovim pogledom, onako kako On nas gleda.

DOMINIKANSKI LAICI ILI TREĆORECI

fr. Carlos Antones Rui, koji je zadužen za dominikanske laike, iznio je podatke koji govorere da u dominikanskoj obitelji ima oko 3.000

monahinja, 6.000 braće, 27.000 apostolskih se-stara i 144.000 laika.

Laici su dio dominikanske obitelji, istaknuo je. Oni također polažu zavjete. Dobivaju svoje poslanje. Oni trebaju imati neke točke zajedništva, trebaju se osjećati članovima cijele dominikanske obitelji, ne samo jedne provincije ili Kongregacije.

Bilo je govora o nazivlju; trebaju li laici, u svojoj formaciji, upotrebljavati naziv novicijat, profesija, kad je to ipak drugačije nego u redovničkom životu. Kome oni obećavaju poslušnost i u kom smislu?

Fr. Carlos je protumačio da profesija kod laika prvenstveno znači svjedočanstvo, pristajanje da oni žele živjeti kao Isus. Terminologija nije posve jasna. Trebalo bi to doraditi zbog jezičnih nejasnoća, ali to je manje važno. Laici se, dakle, obvezuju živjeti evanđeosku čistoću, i poslušnost i siromaštvo, ali u svom životnom hodu, u obitelji, na radnom mjestu. Upravo oni mogu biti sol i kvasac u svijetu, o čemu govorи Isus i to često puta na mnogo težem terenu nego mi redovnici i redovnice. Treba ih podržati i voditi u tom njihovom poslanju.

ZALAGANJE ZA PRAVDU I MIR

Fr. Mike Deeb, OP - zadužen za promicanje pravde i mira i trajni delegati u tom svojstvu pri UN, govorio je kako pravdu i mir trebamo tražiti promicati evanđeoskim načelima.

Isus naviješta slobodu, to je za nas temelj, rekao je fr. Mike. Evangelizirati znači dati Radosnu vijest siromasima. Kad se govorи o pravdi onda se pri tom prvenstveno misli na materijalna dobra: imati hranu danas i sutra. Treba se, međutim, pitati zašto postoji siromaštvo, bolest i druge probleme. Koji su uzroci tome? Ali pravda nije samo u materijalnim stvarima. Ona ima puno šire značenje. Radosna vijest je ponuđena svima, Bog želi i daje dostojanstvo svakom čovjeku, ne samo bogatima, ne samo mojoj kulturi, mome narodu, mojoj zajednici. Pozvani smo, dakle, promicati i

naviještati pravdu svima.

Kako se suočiti s izazovima? Moramo ohrabriti one koje rade na tom području. Osnažiti strukture za pravdu i mir na svim mjestima. Bilo bi dobro kad bi svaka kongregacija imala osobu koja bi istraživala i upoznala prilike u kojima živi i tako promicala pravdu i mir. Ako se poznaju sve okolnosti, lakše se i brže može pružiti pomoć, kad se dogodi kakva nesreća. To praktički znači, upoznati se s društvenim problemima okoline gdje djelujemo. Sigurno da je teško izdvojiti jednu osobu koja bi se samo time bavila. To se i ne traži, ali valja biti osjetljiv i senzibilizirati druge, osobito mlade da primjećuju siromuhe, da primjećuju nepravde koje trpe ljudi u svijetu. Svatko je pozvan dati svoj doprinos pravdi i miru u svojoj okolini, boriti se protiv nepravde i nejednakosti.

DOMINIKANSKI VOLONTERI

Puno se govori o dominikanskim volonterima. To je još mnogima nepoznata tema, jer to nije tako jednostavno. Treba misliti na mnoge stvari: na financiranje puta, na smještaj, hranu, zdravstvenu skrb. Sve to treba dobro osmisliti prije nego se nekoga pošalje u koju zemlju volontirati. Negdje je to već sve uređeno, jer im jednostavno trebaju (besplatni) radnici, pa se dotične organizacije za sve pobrinu. Naglašeno je da volonteri moraju biti osposobljeni za posao koji žele raditi. Osim toga, ako se radi o

laicima, može se računati samo s onima koji dijele našu dominikansku duhovnost. Na sve to treba misliti kad se nekoga šalje volontirati u ime dominikanske obitelji. Neke predlažu da bi trebao postojati koordinator, bilo na kontinentalnoj ili međunarodnoj razini, koji bi znao gdje treba volontirati i onda slao volontere. Ako se radi o sestrama, ne može se poslati bilo koju, samo zato jer to želi. I za njih vrijedi isto kao i za laike, da trebaju biti sposobljene za poslanje na koje se spremaju, da imaju animatorskog duha, ali nadasve smisla i spremnost na žrtvu. Sve su se vrhovne poglavarice složile da su članice s takvim kvalitetama najpotrebnije upravo u svojim zajednicama.

UČITELJ BRUNO

Na skupu je, u nedjelju sudjelovao Učitelj Bruno. Najprije je potaknuo sestre na suradnju, a osobiti je naglasak stavio na zajedništvo. Druga njegova misao je bila milosrđe. Istaknuo je da Red treba, poput Dominika, govoriti, propovijedati **o milosrđu**. Dominik je imao samilosti za sve koji još nisu upoznali Isusa. Dominikova samilost je bila tako ljudska, bio je uvijek raspoloživ slušati, vidjeti patnju, solidarizirati

se. Milosrđe se ne sastoji samo u praštanju, oprاشtanju, nego milosrđe koje oslobađa, oslobađa istinu, oslobađa osobu. Takvo milosrđe valja nuditi ljudima. Prvi način Dominikove molitve je bio prisan odnos s njim, zato je vatio: Isuse, Sine Božji, smiluj se meni grešniku. Duh Sveti pobuđuje u nama milosrđe i čini nas propovjednicima milosrđa.

Zanimljivo je kako su prvi učenici primili krštenje od Ivana, a onda se okreću Isusu i pitaju ga gdje stanuje. Napuštaju Ivana i odlaze za Isusom. On ih dalje šalje naviještati. Velika je stvar znati prepoznati gdje stanuje Gospodin i odazvati se njegovu pozivu spremno, bez pridržaja.

Nije dovoljno samo propovijedati milosrđe. Ono mora biti prepoznato i življeno najprije u zajednici gdje živimo. Ali isto ako znati živjeti milosrđe i s osobama s kojima živimo i radimo, s Bogom i s nama samima.

Učitelj Bruno je potom nastavio govoriti **o zajedništvu**, koje je također jedan od načina propovijedanja. Radi se o mogućnosti, o sposobnosti osobe da živi zajedništvo. Evandeosko zajedništvo pomaže prihvati Riječ i živjeti po njoj.

Zajednički život ima više vidova: zajednički život gdje se osluškuje Riječ, zajednički život gdje se oblikuje Riječ, zajednički život otkriva u onima kojima se propovijeda sposobnost da budu u zajedništvu s nama. Zajednički život je već sam po sebi propovijedanje. Da bi zajednički život to bio, treba bdjeti i htjeti biti jedno.

Slaviti svoju pripadnost zajedništvu, zajednici. To nam daje život i smisao. Svi smo odgovorni za zajednički mistični život.

Ovaj sam Red izabrao zato jer se on prinosi za Crkvu. Traži se spremnost, ne rasprave. Zašto insistirati na zajedništvu? Jer mi se čini da se tu najbolje uči prospekt ljudskoga života prema Evandželju.

Učitelj je u svom izlaganju stalno pozivao na zajedništvo, jer samo tako možemo djelovati evanđeoski, poput prve Crkve (Sve im bijaše zajedničko). Sveti Dominik je izabrao baš taj model. Najviše što nas ujedinjuje je radost što možemo naviještati Božju Riječ, svatko u svojoj sredini, na način koji je najprikladniji i najpotrebniji u određenim situacijama mesta i vremena.

Zajednica štiti pojedinca, ona i njegove eventualne negativnosti preobražava u dobro, čini ga darom za druge.

Važno je znati ujediniti dvije stvarnosti: ljudsku i Božansku. Jedino kad se to ujedini možemo biti cijeloviti ljudi, kvalitetni propovjednici.

Sestre propovjednice?

Jedno od pitanja Učitelju Bruni bilo je da li sestre mogu propovijedati za vrijeme mise, odnosno homilije.

Učitelj je pojasnio da se u Katoličkoj Crkvi znade tko su prezbiteri, tko predvodi liturgijsko slavlje i što sve u to spada. Homilija je isključivo služba prezbitera. Ne može se svako propovijedanje poistovjetiti s homilijom. Homilija, za vrijeme misnog slavlja, spada na službenog prezbitera ili đakona, a ostali mogu propovijediti bilo kada i bilo gdje, naravno ako su ospozobljeni i poslani. Treba poštivati tu hijerarhiju Crkve. Poštujmo pravila, ona će poštivati nas. Homiliju, dakle, drži onaj kojemu je to dano od Crkve.

NAJAVE

Proslava 800. obljetnice Reda zaključuje se 21. siječnja 2017. u Rimu. Papa će za tu prigodu dati posebnu bulu. Zaključku proslave prethodit će kongres od 16. do 20. siječnja. Do sada su bila tri kongresa: 1981., 1983., i 1991. Na tom kongresu se neće iznositi što sve činimo. Svi činimo, nego konkretni prijedlozi: kako pripraviti naše mlade za propovijedanje, što radimo za pravdu i mir. Dijalog. Različita služenja u apostolatu: promicanje krunice, pastoral, bolnice itd. Zatim komunikacija: radio, mediji. Detaljne informacije o kongresu bit će poslane na sve adrese dominikanskih institucija.

S. Slavka Sente

DUHOVNE VJEŽBE U SAMOSTANU BL. OZANE U ZAGREBU

U samostanu bl. Ozane u Zagrebu održane su, od 3. do 9 srpnja duhovne vježbe za sestre. Voditelj je bio Don Marinko Mlakić, generalni vi-kar šibenske biskupije. Svoje je nagovore temeljio na biblijskim likovima.

Na početku je duhovne vježbe usporedio sa slikarom koji, kod stvaranja nove slike, sa svih strana promatra pojedine detalje da bi se mogli potom uskladiti sa cjelinom.

Svatko od nas je jedan prekrasni detalj koji dobiva svoj smisao i puninu tek kad se uklopi u cjelinu, u zajednicu Božjega naroda, u zajednicu u kojoj živimo. Važno je znati uskladjavati detalje

s cjelinom. Ako se pojedinac bavi samo svojom karijerom, i to dotjeruje do najvećih visina, ne vodeći računa o zajedničkom dobru, teško ili nikako se on neće moći uklopiti u cjelinu.

Još je teže kad se pojedinci (u zajednici) posvećuju mnogim stvarima, ljudima, projektima, a zanemare molitvu, takav rad nikada neće imati željene rezultate, a za neuspjehe uvjek će biti netko drugi kriv. Jedino u zajedništvu s Bogom možemo pronaći svoju skicu. To je Isus Krist s kojim trebamo stupiti u osobni odnos.

Bog nam je dao razum i slobodnu volju kako bismo mogli nadograđivati, modelira-

ti svoj život prema svojoj iskonskoj slici, Bogu Stvoritelju.

Naš zemaljski život je trajno gibanje, putovanje. I sada, u duhovnim vježbama, želimo se zajedno s Isusom povući. On nam želi posvetiti malo više vremena, kao što je to učinio s učenicima kad ih je pozvao na osamu. Isus ih poučava, otkriva im mnoge stvari, ali oni to slabo ili nikako ne mogu shvatiti, naročito kad im je govorio o svojoj patnji. Zato ga Petar odvraća od takvih misli. Međutim, Isus otvoreno govorи: Tko ne uzme svoj križ i ne ide za mnom, nije mene dostojan.

Isus u duhovnim vježbama svakoga pojedinačno pita, tko je On za tebe, za mene? Nitko ne smije ostati ravnodušan. Moramo dopustiti da nas Bog izazove. Svoj čemo odgovor najbolje pronaći u biblijskim likovima. Isus čeka na odgovor. O našem odgovoru ovisi naš identitet. Putokaz u traženju identiteta mora biti istina da nas je Bog stvorio na svoju sliku.

Trebamo se znati diviti sebi, ali u okviru Božjeg stvaralačkog djela. Sveti Irenej kaže da je Sin Božji postao čovjekom, da bi čovjek postao Sinom Božjim. Slično govore i drugi crkveni oci.

Kad je Bog stvarao čovjeka zamislio ga je u zajedništvo sa sobom: načinimo čovjeka, sebi slična....

Nisi ti ono što vidiš u ogledalu, nego ono što vidiš u Riječi Božjoj. To je naša istinska slika. Vrijednost je čovjekova beskrajna.

Kad je bila riječ **o grijehu**, duhovnik je nagnasio da ne smijemo zanemariti da zlo u svijetu

postoji. Kao što u pšenici postoji kukolj, nitko ga nije posijao a još manje želio, ali on je tu. Ne možemo ga iščupati, na silu. Trebamo biti strpljivi i znati mu se suprotstaviti. Ne dopustiti da nas zlo svlada, da neprestano govorimo o njemu, da nam od oduzima svu pažnju i radost. Zlo će se odijeliti od dobra našom strpljivošću i poniznošću.

Zmija, đavao nastoji zavesti Evu lažima, varavim obećanjima, omalovažavanjem Božje zapovjedi. Sotona je zavidan, ulazi između čovjeka i Boga, želi ih rastaviti. Isus i njegova milost sastavlja ono što je grijeh rastavio. Čovjek je najslabiji upravo kad se udalji od Boga. Tada ga je lako zavesti.

U Bibliji se govorи o dva stabla, jedno je stablo života. Iz njega nije zabranjeno jesti. Bog ne uskrćuje čovjeku ništa. Želi mu dati puninu života.

Drugo je stablo spoznaje dobra i zla. Iz njega ne smije jesti. Čovjek ne može u svoje ruke uzeti spoznaju, kao da je on gospodar. Ne smije izokretati zlo u dobro. Čovjek često sluša ono što mu odgovara, a ono što mu ne odgovara to odbacuje. Kad izokreće ljestvicu vrednota, kad ne poštuje Božje zapovijedi, tada umire. Sam ruši temelj na kojem stoji. Izvor zla je u neposluhu prema Bogu. Zmija – đavao želi tu mudrost zlorabiti.

Nadalje je propovjednik govorio o požudi tijela, požudi očiju i oholosti života. Adamu su se, nakon neposluha, zaista otvorile oči, ali nisu postali kao Bog, kao što ih je zmija prevarila, nego su vidjeli svoju golotinju. Kad sagriješiš, sotona te napušta, čovjek se počne skrivati. Najveća je tragedija kad se ne prizna grijeh, kad ga se želi zanijekati. Kajanje nam vraća mir. Zanimljiva je komunikacija između Adam, Eve i Boga. Adam svaljuje krivnju na Evu, Eva na zmiju. S Bogom nema rasprave, ili čemo priznati svoj grijeh i kajati se ili čemo ratovati s Bogom.

Tražiti sebe izvan Božjeg poslanja znači pronaći samog sebe, golog, razorenog. Pomoć dolazi jedino od onoga tko je kadar raskinuti grijeh, vratiti mir. Bog ne ostavlja čovjeka u zlu i smrti, nego ga želi spasti po Isusu Kristu.

Jedinstvo između Boga i čovjeka uspostavlja

se poslušnošću prema Ocu. Kristova poslušnost (poništi sam sebe) protuteža je neposlušnosti čovjeka.

Poslušnost vidimo na primjerima mnogih biblijskih likova: Noa, Abraham, Mojsije. Ona se ne može glumiti. Isus upozorava na lažne proroke, činit će i znamenja samo da zavedu slabe. Valja biti oprezan. Neki nisu svjesni da su zavedeni, pa svoja iskustva još nude drugima i tako se širi lanac grijeha i zla.

Biti poslušan znači postati darom. Poslušnost, to je vrlina koja nedostaje u svim kategorijama života. Kad redovnik postavlja uvjete, to nije dobro.

Snaga i moć molitve nije neka čarolija, da se ispune naši planovi, nego sebe stavljamo u Božje ruke, kao sredstvo ostvarenja Božjega plana.

Isus šalje dvojicu po dvojicu: može se protumačiti kao dvije Božje zapovijedi: prema Bogu i prema čovjeku. Ljubav prema Bogu mora se odražavati i na ljubavi prema čovjeku Naši zajednički odnosi trebaju biti svjedočanstvo Božje ljubavi. Nemoguće je ljubav dijeliti vani ako je ne živimo u zajednici.

Isus kao učitelj govorio je u prisopodobama. Središte njegovih govora bilo je kraljevstvo Božje. Koliko više rastemo u vjeri toliko postajemo sposobniji ući u dubine sv. Pisma.

Prispodoba o mudrim i ludim djevcicama

Mudrost i ludost – Isus stavlja u kontekst eshatološke stvarnosti – biti budan. Čekanje zaručnika označava naš odnos s Bogom, koliko nam je stalo do njega. Koliko truda ili ulja ulažemo, trošimo, koliko i što smo sve spremni učiniti i istrošiti se za susret sa Zaručnikom?

Ovdje sve djevojke imaju istu ulogu, iste uvjete. Mudrost i ludost pokazuju svojom usredotočenošću na ulogu koju trebaju izvršiti.

Mudrost je znati prepoznati posljedice sadašnjih odluka.

Svatko je osobno pozvan na svetost. Ima baš sve uvjete. Nema razmjene dobara. Svatko je dobio mjeru koju može nositi, ne može uzimati ništa od drugoga, jer se to ne uklapa u njegov okvir, u njegovu sliku, u njegovu ulogu.

Vrijeme nitko ne može sebi prisvojiti. Svi ga imaju dovoljno, a nitko previše. Mudrost se očituje i u tome da znam rasporediti svoje vrijeme. Naglasak je na iščekivanju. To je poziv da se usredotočimo na smisao života. Mudrost je okrenuta prema budućnosti. Ne zaustavlja se na trenutnom, lažnom miru, spavanju.

Bogataš i Lazar

Ovdje se ne radi o socijalnoj nepravdi. Pitaćemo se zašto Bog dopušta takvu nepravdu? Ali u drugom činu sve se mijenja. Lazar je u raju, bogataš u paklu. Bogataš nije za života učinio ništa loše, ali niti ništa dobra. Nije računao da će umrijeti. Lazar ne odlazi u krilo Abrahamo-vog zbog svoga siromaštva, nego zato što se nije tužio ni žalio, a imao je razloga. Bogatstvom se ne smije zavaravati kao da nikada neće proći, a u siromaštvu se ne smije kukati kao da to neće proći. Bogataš nema imena. Osoba i u najvećoj bijedi ima svoj identitet.

Kana Galilejska

Majka Marija – poznaje ljudsko srce, primjećuje patnju. Vjeruje da Isus može ispuniti praznинu ljudskoga srca.

Isus je oslovljava sa ŽENO. Nije to uvredljiva riječ. Tako je naziva i s križa. Tako se obraća i Samarijanki i Mariji Magdaleni. U Isusovu izričaju to znači dostojanstvo, žena predstavlja ljudski rod. Takvim oslovljavanjem Isus želi reći da čini čudo ne zato što mu je ona Majka, nego radi vjere čovječanstva.

Isusov čas – u mom životu dolazi kada mu otvorim svoju prazninu. Mi smo ti koji uvjetujemo njegov čas. Marija nas poučava kako ćemo se obratiti Isusu, kako ćemo dobiti ono što želimo. Treba ga slušati. Marija nas hrabri i potiče da uvijek vjerujemo i nadamo se da Isus može sve što ga zamolimo.

Milosrđe

Nalazimo se u Godini Božjega milosrđa. Milosrđe je snaga koja sve pobjeđuje. Papa nas potiče da smo svi pozvani na milosrđe. Jedan od vida milosrđe je i praštanje. Teško je praštati,

ali ono je oruđe za mir i radost srca.

U primjeru farizeja i carinika, propovjednik je istaknuo kako današnji čovjek smatra da mu ne treba milosrđe. Ne moli se, ne kaje se, ne okuplja se oko Isusa. Pouzdaje se u sama sebe.

U prispopodobi o nađenoj drahmi, srž poruke je u traženju. Bog slavi, raduje se kad nađe izgubljenog grešnika.

Najljepša prispopodoba koja govori o Božjem milosrđu je svakako **priča o rasipnom sinu i milosrdnom ocu**. Po židovsku zakonu otac nije trebao dijeliti imanje dok je živ. Svi su, za očeva života, mogli biti u kući. Ako tko želi ići, može, ali bez baštine. Ocu je ovdje važniji sin nego imanje. Da mu je uskratio što je želio, sin ne bi imao iskustva o svome dobrom ocu. Otac je stalno gledao kad će se sin vratiti. Po povratku mu istrča ususret. Sa svima se raduje Tako se i Bog raduje kada se grešnik kaje.

Očeva kuća, otvorena je svima. U njoj vidi-mo Crkvu u kojoj je Božja prisutnost u punini. Sve moje, tvoje je.

Mlađi sin predstavlja ljude koji krivo shvaćaju slobodu. Zabluda je što traži baštinu, za koju misli da mu pripada, ali bez ikakve odgovornosti, ne želi nikome polagati računa o svojim postupcima. Za njega nema ni morala niti ikakve zapreke. Mislio je da sa novcem može baš sve. Obezvrijeduje oca. Ne prihvata njegovu brigu i savjete, iskorištava njegovu dobrotu.

Dolazi k sebi tek kad ga je snašla nevolja, kad ga je život istrošio. Shvaća da je izgubio vlastito dostojanstvo. Tada razmišlja o svom dobrom ocu. Često se misli da se dobrota povezuje s popustljivošću. Sin je sve izgubio, samo mu je očeva ljubav ostala.

Stariji sin. Sva čovjekova nesreća proizlazi iz nepoznavanja Boga. On je tu, sve ti je na raspolaganju, možeš uživati u punini sva dobra, sve milosti, a ti ne mariš za to. Stariji sin predstavlja izabrani narod. On je poput farizeja koji su stalno mrmljali, trajno bili nezadovoljni. Svjestan je da je po zakonu on baštinik, da mu to nitko ne može oduzeti, ali prigovara ocu što je on dobar i prema mlađem sinu. Sve što radi ne radi iz ljubavi. Nezadovoljstvo ga dovodi do mržnje i prema

ocu i prema bratu. Može netko biti u samostanu a da mu srce ostane prazno. Otac ga podsjeća da je onaj mlađi sin njegov brat. On ne shvaća da je očeva kuća njegova kuća, da nema što zavidjeti, biti mrzovoljan. Grijeh protiv Duha Svetoga je kad se ne vjeruje Očevoj ljubavi, a ona je tu, posve nas prožima. Pitamo se, tko je izgubljen, da li mlađi ili stariji sin? Priča je nedovršena. Svatko je sebi priča i dovršava.

Kao pripravu za ispovijed propovjednik je izabrao tekst o **Isusovu čišćenju hrama**. Hram je veličanstveno zdanje koje je odražavalo ljetoput vjere. Temeljna svrha hrama je da u njemu čovjek susretne Boga. Međutim, kad se to izgubi iz vida, hram propada, razaraju ga svi kojima je on samo zgrada. Klanjanje Bogu pretvorilo se u trgovanje. Isus odbacuje trgovачki mentalitet molitve i klanjanja. Trgovачki odnos prema Bogu je strašno uvredljiv.

Nakon izgona trgovaca iz hrama Isus nastavlja ozdravljati dušu i tijelo. Daje čovjeku ono što ne može dobiti nigdje drugdje, što mu nitko drugi ne može dati. Budući da ljudi nisu poslušali njegovu poruku, Isus napušta rukotvoreni hram, jer gradi hram svoga tijela u kojem ćemo se klanjati, ulazeći u sakralno zajedništvo s njim i tako svoj život pretvarati u hram. U svome tijelu, svojim umom trebamo se klanjati Bogu.

Nastavljujući ispit savjesti, propovjednik se osvrnuo na **Deset Božjih zapovijedi**. Svaka zapovijed je biranje života. I redovničko je pravilo biranje života. Doživljavam li Isusa kao Spasitelja? Jesam li, i koliko njegov hram? Kako se On u meni proslavlja? Gledam li bližnjega okom Božjim? Poštujem li ljudske odnose?

Ja sam dar. Bog mi je darovao sama sebe. Odražavam li ga u svome životu, mogu li drugi prepoznati da sam ja njegova slika i prilika? Iskorištavam li talente? Jesam li zadovoljan s onim što mi Bog dade ili zavidim drugima?

Propovjednik je nastavio nizati prekrasne slike iz Biblije, poput **Marte i Marije**. S tim je istaknuo kako Isus želi doći u naše domove, u sve ono što jesmo. Želi s nama prebivati cijelog života.

Biti do nogu, znači biti učenik, učiniti se učenikom. Marta je dobra domaćica. Ništa joj ne smije promaknuti. Sve čini kako bi ugodila Isusu i apostolima. No, je li baš tako?

Postoji opasnost da služenje postaje sredstvo, da se dokaže - ja sam centar. Takvo je služenje kao oruđe s kojim se obračunava s drugima. Marta pokušava Isusu određivati što mu je činiti. Možemo ovdje govoriti o duhovnoj pothlepi Mislimo da sve o nama ovisi. Isus blago kori Martu ukazuje joj što je za njega važno. Marija je izabrala bolji dio, kaže Isus, vjerojatno na Martina veliko čuđenje.

Danas nitko nema potrebe slušati drugoga. Toliko govora, a toliko samoće. Svi govore, ne dopuštamo da je netko iznad nas. Kao da jedni drugima ne damo doći do riječi.

Slušanje je stav kada izlazimo iz sebe. Naš govor najbolje otkriva koga slušamo. Slušanje je jako zahtjevno. Slušanje je uvijek borba protiv samoga sebe. Slušanje traži duboku poniznost. Slušanje je gostoljubivost, ne stavljati sebe u centar nego druge. Tako je Marija, zapravo gostoljubivija od Marte. Božja Riječ se nudi, traži slušatelje. Akcija se rađa iz kontemplacije. Slušanje Boga čovjeka čini sposobnim mijenjati lice zemlje.

Slijedila su potom predavanja o uskrsnuću, o ustrajnosti, o potpunom predanju, u čemu nam je najveći uzor Blažena Djevica Marija.

s. Slavka Sente

KINA: Obraćenje kineske umjetnice na kršćanstvo

U Kini sve više i više ljudi traži put, istinski život koji je smislen, ispunjen Božjim milosrđem i njegovom slavom – ustvrdila je Yan Xu, kineska umjetnica koja se obratila na katolicizam proučavajući srednjovjekovne iluminirane manuskripte.

Nakon što je 2003. godine dala otkaz na radnom mjestu, čitav dan je provodila skicirajući urbane elemente.

„Volim crtati klasične zgrade u gradu i to me je dovelo do katedrale sv. Josipa“, koja je bila „veličanstvena, prekrasna“ – rekla je kineska umjetnica u razgovoru za *Catholic News Agency*. Ostala sam tamo, a onda se i vraćala kako bih skicirala svoje slike – kazala je. „Trećega dana, svećenik mi je prišao i razgovarao sa mnom o katoličkoj vjeri. Godinama mi nije bilo stalo do religije te sam sada htjela znati više o vjeri.“

„Svake nedjelje sam pohađala misu i molila Gospodina da mi pokaže put, premda nisam bila katolkinja“. Nakon gotovo sedam godina – u kojima je ključnu ulogu imao studiji ilustriranih srednjovjekovnih manuskripta – Xu je na uskrsnome bdijenju u katedrali sv. Josipa bila krštena.

„Kina je daleko od Rima, ali katolici u Kini uvijek mole ne bi li Papa jednoga dana posjetio našu zemlju“ – kazala je. Biti katolik u Kini znači biti dio manjine. Većina je ljudi – zbog službene socijalističke ideologije – bez vjerske pripadnosti. Međutim, vjernici vrlo živo shvaćaju svoju religiju.

„Volim svoju Crkvu, ima toliko divnih mlađih katolika. Često idemo na misu, zajedno molimo krunicu... Katolička me vjera čini boljom osobom“ – kazala je Yan Xu.

Među poteškoćama u prakticiranju vjere u Kini navela je činjenicu da nema praznika za katoličke svetkovine, tako da za Božić, Veliki tjedan, Uskrs ili Veliku Gospu, ako se želi stići na misu, često se mora tražiti slobodan dan. Javno slavlje mise je dopušteno – kazala je –, ali samo unutar crkvenih zgrada. Vijesti o Papi

i Svetoj Stolici mogu se pratiti preko interneta.

Nije tajna kako postoje napetosti između Katoličke Crkve i kineske vlade, koja je ustavila paralelno Katoličko patriotsko udruženje i u više navrata imenovala biskupe bez vatikanskog odobrenja. Neki su svećenici, uključujući biskupe, bili zatvarani zbog svoje vjernosti Svetoj Stolici.

Nakon što je diplomirala povijest umjetnosti 2007. godine, Xu je i sama počela slikati u

stilu srednjovjekovnih ilustracija, a za portret sv. Tome Akvinskog je bila i nagrađena. Toma Akvinski – objasnila je – potiče me da razmislijam kako otkriti Božje naume za mene. Zapravo, Božji su planovi često nepojmljivi, jednostavno moraš moliti. U umjetnosti nalazim utjehu, jer – kako kaže – „slikati ili predočavati Božje stvari je za mene poseban način molitve“.

(RV | Bitno.net)

IZVANREDAN PRIMJER SUŽIVOTA

Grad u kojem kršćane i muslimane dijeli samo jedan zid – onaj između crkve i džamije!

Iz Pakistana nam uglavnom stižu zastrašujuće i tužne vijesti o stradanjima i progonima kršćana. No evo jedne drugačije priče!

U gradu Nazimabadu, u većinsko muslimanskoj pokrajini Punjab, može se vidjeti jedinstven prizor! Već duže od dvadeset godina, kršćani i muslimani mole odijeljeni samo jednim zidom – onim koji dijeli crkvu od džamije.

Premda su u početku bile udaljene stotinjak metara, zbog različitih proširenja i dogradnji crkva i džamija završile su jedna kraj druge. Kako ne bi jedni druge ometali u molitvi, poglavari kršćanske i muslimanske zajednice dogovorili su različito vrijeme okupljanja na službu. No to nije sve. Kako ne bi ometali kršćane, muslimani su odustali i od vanjskog razglaša.

– Nismo postavili zvučnike na krov džamije kao što to obično činimo, već samo u unutra kako ne bismo ometali u molitvi našu braću i sestre kršćane – objasnio je imam Quari Zubair.

O ovom zanimljivom suživotu svjedoči i dugo-godišnji župnik o. Basheer.

– Kada su 1994. Godine naša braća muslimani počeli gradnju džamije pokraj naše crkve, te

pitali imamo li prigovore, prihvatali smo njihovu odluku s entuzijazmom. Promijenili smo raspored jutarnje mise kako ne bismo ometali njihovu jutarnju molitvu. Prava ljudskost znači služiti čovjeku: mi smo najprije ljudi, a tek onda muslimani ili kršćani i to nas zbližava – kaže o. Basheer.

A 70-godišnji Muhamed Rafique, unatoč svojim godinama još se uvijek divi i ponosi ovim suživotom.

– Kada me netko pita kako je moguće da muslimani i kršćani mole jedni kraj drugih, odgovaram mu kako sve zasluge za to idu gradu i zajednicama koje imaju otvoreno srce i ne želete ulaziti u sukobe i rasprave – objašnjava Muhamed.

I dok ih tijekom molitve dijeli zid, nakon molitve i kršćani i muslimani nalaze se u pokrajnjem parku na zajedničkom druženju i razgovoru, jer, kako kaže imam Zubair citirajući Muhameda: “Zaista Arap nije bolji od Nearapa, niti je Nearap bolji od Arapa”.

Miodrag Vojvodić | Bitno.net (22.05.2016)

Bl. Reginald iz Orléansa (oko 1175. – 1220.)

Provevši u Redu propovjednika manje od dvije godine, bl. Reginald iz Orléansa ostavio je dubok pečat u njegovoј povijesti i duhovnosti. Bio je, kako svjedoči bl. Jordan Saski, "muž velika ugleda, učen, čuvan po plemenitosti." Profesor kanonskoga prava na pariškom sveučilištu, potom dekan zajednice regularnih kanonika u Orléansu, Reginald je 1218. napustio tu zajednicu kako bi se pridružio netom osnovanom Redu propovjednika. Habit je primio iz ruku sv. Dominika, s kojim se sprijateljio i postao mu jedan od glavnih oslonaca u počecima Reda. Koliko je sam Reginald ljubio Red, vidi se iz zgode što ju je opisao očevidac, bl. Jordan Saski: "Pada mi na pamet da ga je za života brat Matej katkada s divljenjem pitao, budući da je znao kako je u svijetu bio slavan a i preosjetljiv: 'Učitelju, je li Vam žao što ste obukli ovaj habit?' Na to će on, spustivši glavu: 'Mislim da nisam ništa zasluzio u ovom Redu jer sam u njemu uvijek nalazio odviše radosti.'"

Bl. Reginald odigrao je jednu od ključnih uloga u počecima bolonjske dominikanske zajednice te bio iznimno cijenjen zbog učenosti, pobožnosti, propovjedničkih vrlina i uzornosti života. Unatoč tomu, sačuvano je jako malo podataka o njegovu životu. To ipak nije utjecalo na štovanje, koje mu od trenutka smrti nisu prestali iskazivati vjernici i članovi Reda propovjednika. Za dominikance

i dominikanke ostao je primjer učena i uzorna redovnika, raspoloživa za potrebe svoje zajednice, osjetljiva za potrebe siromaha, predana propovjedničkoj službi, poslušna redovničkim poglavarama, djetinje pobožna Gosi i vjerna Kristovu pozivu.

U Parizu i Orléansu

B. Reginald rođen je najvjerojatnije u mjestu Sv. Gilles. Smješteno nedaleko od grada Arles, blizu obala rijeke Rhone i Sredozemnoga mora, nastalo je gradnjom seoskih kućica uz benediktinsku opatiju, utemeljenu potkraj 7. stoljeća. U doba Reginaldova rođenja, potkraj 12. stoljeća, Sv. Gilles bio je među četiri najpoznatija europska hodočasnička odredišta. Datum

Reginaldova rođenja nije poznat, ali se, pretpostavljajući da je u trenutku smrti početkom 1220. imao oko 45 godina, smatra da je rođen oko 1175. Ni o njegovu djetinjstvu ne zna se ništa. Pretpostavlja se ipak da ga je obitelj u njegovoј dječačkoj dobi dala na odgoj u benediktinsku opatiju u rodnom mjestu, gdje je i sam trebao postati monah. No, primivši kod benediktinaca osnovnu izobrazbu, oko 1193., otišao

je na nastavak školovanja u Pariz. Na tamošnje sveučilište, na kojemu su predavali neki od najvećih umova onoga doba, slijevali su se studenti iz svih francuskih krajeva, ali i šire. Među njima bio je i Reginald, koji je tada imao oko 18 godina. Željan znanja, nije se, poput brojnih svojih kolega, prepustio bezbrižnom i hedonističkom životu, nego se posvetio učenju. Studirao je filozofiju i teologiju te primio u Parizu svećeničko ređenje. Posvetio se potom studiju kanonskoga prava i oko 1206. postigao doktorat. U to doba počeo je i sam predavati kanonsko pravo na pariškom sveučilištu, postavši ubrzo jedan od njegovih najpoznatijih profesora.

Početkom 12. stoljeća dekan zajednice regularnih kanonika sv. Aignana iz Orléansa, Stjepan de Garlande, dao je sagraditi kapelu sv. Aignana nedaleko od pariške katedrale. Prema nekim pretpostavkama, kanonici iz Orléansa upravo u toj kapeli, u koju je navodno dolazio moliti, upoznali su Reginalda, mada im je sigurno i ranije bilo poznato ime slavnoga profesora kanonskoga prava. Svakako, oko 1211. izabrali su ga za svoga dekana, a on je prihvatio izbor, napustio pariško sveučilište i preselio u Orléans.

Regularni kanonici iz Orléansa, koji su slijedili pravilo sv. Augustina, imali su velike posjede i vodili školu. Za upravlјati time trebalo je mnogo razboritosti i umještosti, osobito u delikatnim okolnostima koje su vladale kada je Reginald postao dekan zajednice regularnih kanonika. Naime, biskup Orléansa Manasses bio je u sukobu s francuskim kraljem Filipom Augustom, pri čemu je naišao na otpor regularnih kanonika, koji su stali na kraljevu stranu. Usred tih neugodnih događaja preminuo je njihov dekan te su regularni kanonici, kako smo vidjeli, za novoga dekana izabrali Reginalda. On je uspio zaštитiti prava regularnih kanonika pred biskupom Manassesom, s kojim se uskoro sprijateljio. Za manje od jedne godine, zahvaljujući Reginaldu, regularni kanonici izmirili su se s biskupom, koji je 1213., kako bi počastio Reginalda, dao regularnim kanonicima bogat poklon.

Osim što je uspio izmiriti regularne kanonike i biskupa Manassesa te razborito upravljati svojom zajednicom i njezinim dobrima, Reginald je pokazao mnogo očinske skrbi i milosrđa prema slugama koji su bili pod njegovom jurisdikcijom. Nekima je, suprotno onodobnim feudalnim običajima, dao slobodu. Sačuvan je jedan dokument kojim Reginald u siječnju 1212. potvrđuje da je Emelinu, kći Godfreyja Malahue, i svo njezino potomstvo od oslobođio obveze služenja na imanjima zajednice regularnih kanonika iz Orléansa.

Za života u Orléansu Reginald je neumorno propovijedao i počeo razmišljati o povlačenju s dekanske službe kako bi se u potpunosti posvetio propovijedanju. Ujedno se zanosio idejom odricanja od vremenitih dobara i prihvaćanja potpunoga siromaštva. Vjerojatno je planirao stupiti u neku redovničku zajednicu, ali je uvidio kako onodobne monaške zajednice nisu dovoljno uključene u "aktivni apostolat", a drugih redovničkih zajednica nije poznavao. Tako je svoju želju da se u potpunosti posveti aktivnom apostolatu propovijedanjem Kristova evanđelja s ciljem promicanja i obrane vjerskih istina morao za neko vrijeme odgoditi.

Dominikanac

Reginaldova želja da se posveti propovijedanju s rečenim ciljem podudarala se s ciljem što ga je tih godina utemeljenom i 1216. od Crkve službeno potvrđenom Redu propovjednika dao njegov utemeljitelj, sv. Dominik. Članove svoga Red, koji su prihvatili pravilo sv. Augustina, utemeljitelj je ubrzo u manjim skupinama poslao u onodobna europska središta, uključujući i Pariz. Bl. Jordan Saski pripovijeda kako su 1218. i u Orléans "bila poslana neka mlada i jednostavna braća", koja su "bila poput sjelemenja, iz kojega je kasnije nastalo brojno potomstvo." Nije poznato je li se Reginald ondje s njima upoznao, jer je upravo te godine (jedni smatraju prije Uskrsa, drugi kažu u travnju, a treći potkraj lipnja), na poziv orléanskog biskupa Manassesa krenuo s njim na hodočašće u Svetu Zemlju. Put ih je vodio preko Rima, gdje je Reginald otkrio kardinalu Hugolinu (kasniji papa Grgur IX.), inače prijatelju sv. Dominika i njegova Reda, svoju želju da se, živeći u dobrovoljnom siromaštvu, posveti propovijedanju. Kardinal Hugolin rekao mu je kako je s tim ciljem utemeljena redovnička zajednica, čiji se utemeljitelj tada nalazio u Rimu. Potom se Reginald, vjerojatno posredstvom kardinala Hugolina, upoznao sa sv. Dominikom, koji je ranije, kao i Reginald, bio regularni kanonik i živio prema pravilu sv. Augustina. Reginald mu je povjerio kako želi odreći se materijalnih dobara i posvetiti se propovijedanju. No, ubrzo se Reginald teško razbolio, toliko da su liječnici smatrali kako mu nema lijeka. Bl. Jordan Saski pripovijeda kako je sv. Dominik nekoliko puta posjetio bolesnoga Reginalda i "ohrabrio ga da prihvati Kristovo siromaštvo i zajedništvo s njegovim Redom." Reginald mu je izrazio "potpuno slobodan pristanak da će ući u taj Red", na što se "i zavjetom obvezao." Ubrzo

nakon toga, Reginald je ozdravio. O tom, u svojoj *Knjižici o počecima Reda propovjednika*, bl. Jordan Saski piše: "Ozdravio je, dakle, od svoje teške bolesti, gotovo beznadne, ali ne bez čudesna zahvata Božje moći. Naime, dok je ležao u vrućici, dode mu Djevica Marija, kraljica neba i majka milosrđa, te mu iscjeliteljskom pomazšću pomaza oči, nosnice, uši, usta, pupak, ruke i noge, dodajući: 'Mažem ti noge svetim uljem da budu spremne naviještati evanđelje mira.' Takoder mu pokaza cijeli habit Reda. Smjesta, dakle, ozdravi. Tako se naglo oporavio da su se liječnici, koji su bili gotovo izgubili nadu u njegovo ozdravljenje, čudili kad su vidjeli znakove zdravlja. To je važno čudo učitelj Dominik javno obznanio mnogima koji su još na životu. I ja sam bio nazočan duhovnom nagovoru u Parizu kad je on to ispripovjedio dosta velikom broju ljudi."

Kasnije se smatralo da je nakon ovog Reginaldova viđenja promijenjen dominikanski habit, i to tako što mu je dodan škapular. No, suvremeni povjesničari i hagiografi ipak uglavnom odbacuju takvo mišljenje. Škapular nije bio nepoznat dio redovničkoga odijela. I prije utemeljenja Dominikanskoga reda nosili su ga neki monasi i regularni kanonici, te je sigurno bio dio dominikanskoga habita i prije rečenoga

viđenja bl. Reginalda. To se vidi iz izjava što su ih neki dominikanci dali u procesu za Dominikovu kanonizaciju. U Jordanovim riječima nigdje nema spomena da je habit što ga je Gospa pokazala Reginaldu bio drugačiji od onoga što su ga tada nosili dominikanci. Jordan jasno kaže kako je Gospa pokazala Reginaldu "cijeli habit Reda", ali u njegovu pisanju nema ni traga kasnijoj tvrdnji da je zbog Reginaldova viđenja došlo do promjene habita. Da se to uistinu dogodilo, Jordan bi to sigurno spomenuo.

Čim je ozdravio Reginald je u samostanu sv. Siksta u Rimu stupio u Red propovjednika. Nedvojbeno je habit primio iz ruku samoga sv. Dominika, u čije je ruke ubrzo i položio zavjete. Svetac mu je potom dopustio da nastavi svoje hodočašće u Svetu Zemlju, pa je Reginald tako postao prvi dominikanac koji je kročio u Kristovu zemaljsku domovinu. Po povratku u Rim dočekala ga je naredba sv. Dominika da, u svojstvu njegova vikara, ode u Bolognu.

U Bologni

Prve dominikance početkom 1218. u Bolognu je poslao sam utemeljitelj Reda. Isprva su onđe djelovali u benediktinskoj kapeli sv. Prokla, a potom u crkvi sv. Marije kojom su upravljali regularni kanonici. Dana 21. prosincu 1218. bolonjskoj zajednici pridružio se i Reginald. O početku njegove djelatnosti u Bologni bl. Jordan Saski piše: "Uskoro se sav predao propovijedaju. Njegova je besjeda bilo vrlo vatrena, riječ mu je plamnjaka kao buktinja, te je zapaljivala srca sviju. Jedva je tko bio tako tvrd da bi se mogao oduprijeti njezinom žaru. Cijela je Bologna kipjela jer se činilo da je ustao novi Ilij. U one je dane brat Reginald primio u Red mnogo građana Bologne, te je broj učenika počeo rasti i mnogi im se pridružiše."

Među stalnim slušateljima Reginaldovih propovijedi bila je i Diana Andalò. Ona se s dominikancima upoznala ubrzo nakon njihova dolaska u Bolognu, a posebno otkako su se preselili uz rečenu crkvu sv. Marije, jer se u bližini te crkve nalazio Dianin obiteljski dom. Jednoga dana osobito ju se dojmila Reginaldova

propovijed o taštini, uznositosti i rastrošnosti djevojaka. Pobojavši se da i sama ne postane takva, odlučila je posvetiti se svom duhovnom životu. U kolovozu 1219. upoznala je sv. Dominika i otkrila mu da želi postati redovnica. On joj je dopustio da na njegove ruke položi zavjet čistoće, čemu je nazočio i Reginald. Kasnije je, na njezine molbe, sv. Dominik odlučio utemeljiti u Bologni samostan za klauzurne redovnice, u kojega je i Diana stupila. Privučena Reginaldovim propovijedanjem i ohrabrena Dominikovim primjerom, postala je dominikanka i odigrala važnu ulogu u povijesti bolonjskoga samostana sestara dominikanki, u kojemu je i preminula 11. lipnja 1236. Zbog svetosti života i stoljetnoga štovanja što su joj ga vjernici iskazivali, proglašena je blaženom 8. kolovoza 1888.

Reginaldovo propovijedanje privlačilo je sve više vjernika, pa je crkva sv. Marije postala pretjesna za sve one koji su htjeli slušati slavnoga propovjednika. Osim toga, zbog sve većeg broja zvanja, koje je za Red većinom oduševio Reginald, i stambeni prostori kojima su dominikanci uz crkvu sv. Marije raspolagali, postali su nedostatni. Stoga je redovnička obitelj, predvođena Reginaldom kao svojim starješinom, planirala preseliti uz crkvu sv. Nikole koja se nalazila uz vanjski dio gradskih zidina, gdje je bilo dovoljno prostora i za gradnju većeg samostana. Za to su, posredstvom kardinala Hugolina, dobili suglasnost bolonjskoga nadbiskupa, a rektor rečene crkve, Rudolf iz Faenze, ne samo da se složio s time nego je i sam zamolio Reginalda da ga primi u Red propovjednika. No obitelj Andalò, koja je imala pravo patronata nad crkvom sv. Nikole, usprotivila se prijedlogu da se ona preda dominikancima. Ipak, posredstvom svoje unuke, već spominjane bl. Diane, njezin djed Petar predomislio se i 14. ožujka 1219. predao crkvu dominikancima. U ime Reda, crkvu je preuzeo Reginald.

Reginaldove su propovijedi u Bogni dolazili slušati vjernici svih društvenih slojeva, a brojni mladići i sveučilišni profesori, slušajući njegove propovijedi, oduševili su se za redovnički život i postali dominikanci. Jedan od njih,

Moneta iz Cremone, u to doba profesor filozofije na bolonjskom sveučilištu, izbjegavao je Reginalda bojeći se da ga ne bi oduševio za Dominikanski red. Njegov strah nije bio bez temelja, jer je, čuvši jednu Reginaldovu propovijed, uistinu odlučio stupiti u Red, što je potkraj 1219. ili početkom 1220. i učinio. I Pavla Dalmatinka, profesora kanonskoga prava na bolonjskom sveučilištu, Reginald je oduševio za Red. Pavao je kasnije bio prior bolonjskoga samostana, a potom mu je povjerena briga za širenja Reda u Ugarsko-Hrvatskom Kraljevstvu. Bio je prvi provincijal dominikanaca u hrvatskim krajevima i jedan od prvih hrvatskih teologa, a život je završio mučeničkom smrću. I njega i spomenutoga Monetu iz Cremone, premda nisu službeno beatificirani, u Dominikanskom redu štujе se kao blaženike.

Izvori svjedoče da je Reginald, osim primjerom svojega života i propovijedima, nova zvana znao isprositi i molitvom. Kao primjer za to redovito se navodi slučaj Rolanda iz Cremone, sveučilišnoga profesora filozofije, koji je postao prvi dominikanac kojemu je povjerena katedra teologije na pariškom sveučilištu. On se, nakon obraćenja, pridružio dominikancima 1219. Te godine nekoliko mlađih članova bolonjskoga samostana pobjojali su se da tek utemeljeni Red neće moći opstati, pa su odlučili napustiti ga i pridružiti se nekom monaškom redu. To je rastužilo bolonjsku zajednicu, osobito njezina poglavara Reginalda. Okupio je zajednicu i razgovarao sa subraćom o problemu, ali se nije prepustio očaju i tuzi, nego se predao molitvi. Dok su subraća, okupljena u kapitularnoj dvorani, raspravljala i tješila se međusobno, a Reginald gorljivo molio, u samostan je došao Roland iz Cremone i zatražio da ga se odmah primi u Red propovjednika. Vidjevši u tom događaju odgovor na svoje molitve, Reginald nije želio čekati da se za novoga člana sašije habit, nego je skinuo svoj škapular i njime odmah zaodjenuo Rolanda. U tom trenutku sakristan je zazvonio samostanskim zvonom i zajednica je zapjevala, a građani Bologne ubrzo su ispunili samostan i crkvu sv. Nikole. To je ohrabrujuće djelovalo na

čitavu samostansku obitelj, a posebno na dvojicu mlađih frata koji su, kako smo rekli, već bili odlučili napustiti Red i stupiti u neki drugi. Sada su odustali od svoje namjere i zamolili su zajednicu za oprost, te su ostali u Redu.

Kako je već rečeno, privučeni primjerom dominikanaca u svom gradu i oduševljeni Reginaldovim propovijedima, brojni bolonjski mlađi i sveučilišni profesori stupili su u Red propovjednika. Dominikanska zajednica brojčano je narasla, pa je sv. Dominik, kako priopovijeda bl. Jordan Saski, stigavši u kolovozu 1219. u Bolognu, "kod sv. Nikole našao velik zbor braće, koji je briga i revnost brata Reginalda odgajala prema Kristovu pravilu." Bio je Dominik zadowoljan stanjem svoje redovničke obitelji u Bologni i zasigurno je sa zahvalnošću promatrao sve što je Reginald učinio za tamošnji samostan. Vjerojatno ga je svijest o Reginaldovim sposobnostima i vrlinama, koje su snažno došle do izražaja upravo u Bologni, potaknula da ga posalje na novi zadatak, u Pariz. Utjemeljitelj Reda prepostavljao je da će Reginald u Parizu, gdje je nekoć živio, s jednakim ili još većim uspjehom propovijedati, učvrstiti tamošnju zajednicu i raditi na proširenju Reda u Francuskoj. Stoga mu je naredio da iz Bologne preseli u Pariz. Sačuvana vredna ne govore ništa o Reginaldovim osjećajima ili bilo kakvoj reakciji zbog premještaja, pa se može zaključiti da je, u duhu redovničkoga posluha, bez prigovora prihvatio premještaj i u jesen 1219. preselio u Pariz. No, njegov premještaj u Pariz rastužio je bolonjske dominikance, čiju reakciju bl. Jordan Saski opisuje sljedećim riječima: "Njegovi duhovni sinovi, koje on nedavno bijaše riječju evanđelja rodio za Krista, ne mogahu se utješiti. Plakali su što se tako žurno moraju otrgnuti od svetih prsa svoje duhovne majke na koju su se bili navikli. No sve se to zbivalo na Božji poticaj."

Posljednja postaja – Pariz

Prvi dominikanci došli su u Pariz u rujnu 1217. Za svoj smještaj unajmili su kuću "pokraj bolnice Bl. Djevice Marije, nasuprot vratima pariškog biskupa." Početkom kolovoza 1218. preselili su

u dio kuće sv. Jakova što su im ga, na uporne molbe pape Honorija III., darovali "učitelj Ivan, dekan Sv. Kvintina i pariško sveučilište". Kada je u svibnju 1219. u Pariz došao sv. Dominik, tamošnja samostanska zajednica već je brojala tridesetak redovnika. Poslije nekoliko mjeseci, u listopadu ili studenom 1219., Reginald je došao u Pariz gdje, kako priповijeda bl. Jordan Saski, "neumornim žarom duha počne propovijedati, riječju i djelom, Isusa Krista, i to raspetoga."

O Reginaldovu propovijedanju u Parizu bl. Jordan je svjedok iz prve ruke, jer je i sam prisustvovao Reginaldovim propovijedima i upoznao se s njime. Štoviše, upravo ga je Reginald oduševio za Red propovjednika te imao odlučujući utjecaj i na odluku Jordanova prijatelja Henrika, kanonika Crkve u Maastrichtu, da i on postane dominikanac. O tome bl. Jordan piše: "U međuvremenu, kad je brat Reginald, blage uspomene, došao u Pariz i odvažno propovijedao, ja sam, potaknut Božjom milošću u sebi, odlučio i zavjetovao se da će stupiti u taj Red, držeći da sam našao pouzdanu stazu spasenja, kakvu sam i prije dolaska braće zamislio često razmišljajući o tome u svom srcu. Kad se moje srce utvrdilo u toj odluci, sa svom sam brižljivošću počeo raditi da druga i prijatelja duše moje (Henrika, op. a.) pridobijem za istu odluku jer sam uvidio da bi po naravi i milosnom rasploženju bio vrlo uspješan u propovijedanju. On se opirao, ali ja nisam prestao navaljivati. Pobrinuo sam se da podje bratu Reginaldu na ispovijed i primi kakvo ohrabrenje."

U nastavku bl. Jordan priповijeda Henrikov put do čvrste odluke da će i sam stupiti u Red propovjednika, o čemu se savjetovao s Reginaldom. Obojica su se zavjetovala da će stupiti u Red, što su kasnije i učinili, te provodili uzoran život i stekli mnogo zasluga za svoju redovničku obitelj, osobito bl. Jordan, koji je postao prvi naslijednik sv. Dominika na čelu Reda. Henrikovo i Jordanovo značenje za Red nagovjestilo je viđenje što ga je imao neki dominikanac, a prenio ga je sam bl. Jordan u svojoj *Knjžici o počecima Reda propovjednika*. Dotični je dominikanac prije Reginaldove smrti "imao viđenje kao da

vidi bistar izvor kako se isušio, a umjesto njega izbila su odmah dva druga vrela." Pokušavajući dokučiti što bi to značilo, bl. Jordan piše: "Je li to viđenje sadržavalo neku istinu, ja se, svjestan svoje besplodnosti, ne usuđujem ustvrditi. Samo jedno znam: da je brat Reginald u Parizu primio obećanje samo dvojice: ja sam bio prvi, a drugi je bio brat Henrik, budući prior u Kölnu (...)."

Smrt i štovanje

Reginaldov boravak u Parizu potrajavao je samo nekoliko mjeseci, otprilike od listopada ili studenoga 1219. najkasnije do početka veljače 1220., kada se razbolio i preminuo. U Dominikanskom redu proveo je manje od dvije godine. Datum njegove smrti, kao ni većina drugih datuma iz njegova životopisa, nije poznat. Zna se ipak da je preminuo prije nego li je bl. Jordan Saski 12. veljače 1220. obukao redovničko odijelo. Kratko prije smrti, Reginald je primio bolesničko pomazanje i potom je zaželio da ga polože na zemlju, na kojoj je i preminuo. Začudo, bl. Jordan u svojoj *Knjžici o počecima Reda propovjednika* ne opisuje Reginaldovu posljednju bolest i smrt, nego samo kratko kaže: "Ali ga uskoro Bog pozva sa zemlje: stekavši savršenstvo u malo vremena, dugo je živio. Obolevši i došavši na vrata tjelesne smrti, usnu u Gospodinu te uđe u slavno bogatstvo Božje, on koji se za života pokazao odlučnim ljubiteljem siromaštva i neznatnosti. Pokopan je u crkvi Gospe od Poljâ, jer braća još nisu imala mjesto za ukop."

U nastavku bl. Jordan kratko opisuje viđenje što ga je imao "one noći kad je duh svetog muža (Reginalda, op. a.) poletio k Gospodinu". Kaže: "Vidio sam, dakle, braću kako plove u nekoj lađi. Lađa se potopila, ali su se braća spasila i neozlijedena izašla iz vode. Držim da je ta lađa bila sam brat Reginald, kojega su braća u to vrijeme smatrala svojim stupom nosačem."

Budući da dominikanci tada još nisu u svojoj samostanskoj crkvi u Parizu imali mjesto za ukop preminule subraće, Reginald je prije smrti izrazio želju da ga pokopaju u crkveno-samostanskom kompleksu sestara benediktinki

Gospe od Poljâ. Kako je još za života uživao glas svetosti, vjernici su ga odmah nakon smrti stali štovati, utjecati se njegovom nebeskom zagovoru i dolaziti na njegov grob, ali i svjedočiti o čudесnim uslišanjima po njegovu zagovoru. Uslijed vjerskoga rata, koji je bjesnio Francuskom od sredine do potkraj 16. stoljeća, premda nije prestalo, Reginaldovo je štovanje splasnulo. Početkom 17. stoljeća samostan Gospe od Poljâ dodijeljen je karmeličankama te je u njemu

utemeljen prvi francuski ženski Karmel, čije su članice radile na obnovi Reginaldova štovanja. Stoga su pokušale pronaći njegov grob, za koji se zaboravilo gdje se točno nalazi, jer su u međuvremenu na crkveno-samostanskom kompleksu bile učinjene neke promjene. Osim toga, karmeličanke sve do 1630. nisu bile u posjedu čitavoga kompleksa, te je izvan njihova vlasništva, a da to nisu ni znale, bio i dio kompleksa u kojem se nalazio Reginaldov grob. Stoga su njihovi prvi pokušaji da pronađu Reginaldove posmrtnе ostatke bili bezuspješni. Ipak, 1641. uspjele su pronaći Reginaldov grob, ekshumirale su njegove posmrtnе ostatke, položile ih u srebrni lijes i prenijele u jednu samostansku ćeliju. Kasnije su njegovi posmrtni ostaci premješteni u samostansku kapelu relikvija, a karmeličanke su, kako bi sačuvale uspomenu na njega, zamolile o. Ivana Franju Senaulta, vrhovnoga poglavara oratorijanaca, da napiše Reginaldovu biografiju koja je objavljena 1645. Nažalost, Reginaldove posmrtnе ostatke uništili su potkraj 18. stoljeća francuski revolucionaristi.

Kao rezultat Reginaldova štovanja, ponajviše u Francuskoj i Italiji, nastala su kroz stoljeća brojna umjetnička djela koja prikazuju njegov lik i zgode iz njegova života, osobito njegovo čudesno ozdravljenje i trenutak kada mu Gospa pokazuje dominikanski habit. Početkom 17.

stoljeća dominikanci su u Parizu podigli samostan čiju su crkvu željeli posvetiti bl. Reginaldu, ali – vjerojatno zato jer njegovo štovanje još nije bilo službeno odobreno – ta je crkva ipak posvećena navještenju Blažene Djevice Marije. Unatoč tomu, vjernici su nastavili štovati Reginalda, nazivajući ga blaženim i svetim. Njegovo štovanje nastavilo se kroz stoljeća, a od 1870. promicanju Reginaldova štovanja posvetio se provincijal Tuluške dominikanske provincije, fr. Hijacint Marija Cormier, kasniji general Reda i blaženik. On se pobrinuo za prikupljanje dokumentacije koju je predočio vrhovnomu Zboru reda u Gentu 1871. i na temelju koje je službeno pokrenut postupak za Reginaldovu beatifikaciju. Na sretni ishod kauze nije trebalo dugo čekati. Već 8. srpnja 1875. papa Pio IX. potvrđio je njegovo štovanje, čime je Reginald proglašen blaženim. Spomendan mu se slavi 12. veljače.

LITERATURA: Antonio Touron: *Ristretto delle vite dei primi discepoli di S. Domenico*. Roma 1744., str. 333 – 342. – Ceslaus Bayonne: *Life of Blessed Reginald of St. Gilles*, O. P. Westchester 1877. – Norbert Georges: *Blessed Diana and Blessed Jordan of the Order of Preachers*. Ohio 1933. – Maria Giovanna Cambria: *Il Monastero domenicano di S. Agnese in Bologna*. Bologna 1973. – Geraldo di Frachet: *Storie e leggende medievali*. Bologna 1988. – Jordan Sasaki: *Počeci Reda propovjednika*. Zagreb 2000.

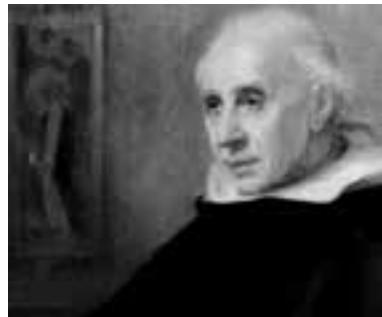
Ivan Armand

Bl. Hijacint Marija Cormier, OP

- Živeći od Božje Providnosti -

⌘ STOTA OBLJETNICA NJEGOVE SMRTI ⌘

Hijacint Marija Cormier, dominikanac, rođen je u Orleansu u Francuskoj, na svetkovinu Bezgrešnog Začeća, godine 1832. Krsno mu je ime bilo Henry. Otac mu je umro kad je on još bio mali; nakon toga, Henry i njegov jedini brat, Eugen, otišli su, zajedno s majkom živjeti kod ujaka koji je bio svećenik. Obojica, Henry i Eugen, upisani su u sjemenišnu preparandiju, ali već godinu dana kasnije brat Eugen je preminuo, ostavivši malog Henrika tužnog i osamljenog.

Nakon završenog teološkog studija, Henry je zareden za svećenika 1856. Tada je iskoristio priliku te se povukao neko vrijeme kako bi produbio svoj duhovni život.

U to je vrijeme, jedan drugi Henrik, Lacordaire, gorljivi dominikanski propovjednik, neumorno radio na obnovi dominikanskoga Reda u Francuskoj i upravo je otvorio novicijat. Čim je Henry Cormier za to saznao, odmah je zamolio da bude primljen u Red.

No, budući da je tjelesno bio prilično slab, braća su sumnjala hoće li moći izdržati takav način života, ali su ga ipak priupustili u novicijat i dali mu ime Hijacint Marija. Međutim, kad je došlo vrijeme zavjeta, njihova se sumnja pokazala opravdanom: Hijacint je, naime, trpio zbog krvarenja i zajednica je izgubila nadu u njegovo ozdravljenje, te se bojala priupustiti ga na zavjete. Tražeći sigurno i najbolje rješenje za fr. Hijacinta, Lacordaire ga je poveo u Rim, tražeći od Pape posebnu dispensu za njega. Međutim, kad je Papa vidio ovo slabašno stvorenje, pomislio je da on neće još dugo živjet, pa je odgovorio da će moći biti pripušten zavjetima ako kroz 30 dana prestane krvarenje. Hijacint je kroz to vrijeme činio sve što je mogao da bi ozdravio, ali 29. dan, dakle, dan prije nego mu je Papa zadao rok, Henrik je toliko oslabio da je morao primiti bolesničko pomazanje. Misleći da mu je ionako preostao još samo jedan dan života, a toliko je čeznuo biti redovnik, bilo mu je dopušteno položiti zavjete. No, na iznenađenje sviju, on se

tada počeo oporavljati, te je nastavio, snažna i krepka zdravlja, služiti Redu punih pedeset godina.

Bog je vodio Hijacinta Cormiera putovima potpuna predanja kako bi preko njega mogao obnoviti prvotni žar najprije u Francuskoj dominikanskoj provinciji, a onda i u cijelom dominikanskom Redu. U provinciji je vršio razne odgovorne službe, a 1904. izabran je i za Učitelja Reda. Bilo je za očekivati da će započetu reformu u svojoj provinciji nastaviti u cijelom Redu. Njegova su braća bila iznenađena koliki si je teret, kao Učitelj, nametnuo: osim što je proučavao, poučavao i mnogo pisao, bio je redoviti ispovjednik u osam velikih samostana, a u mnogima kao izvanredni ispovjednik. Unatoč svih tih njegovih zaduženja, svakoga je dana provodio nekoliko sati pred Presvetim.

Kao učitelj Reda, o. Cormier je posebnu pažnju posvećivao novacima Reda. Volio je novake jer su oni budućnost Reda i mnogi njegovi spisi bili su namijenjeni mladima. U svom je pristupu bio nježan poput djeteta, ali kad se radilo o načelima Reda, bio je čvrst i neumoljiv kao stijena. Sam je doslovce provodio stegu koju je tražio u Redu. On je osnovao i Angelicum, međunarodnu studijsku kuću za Red, u Rimu, a podupirao je i mnoge druge odgojne projekte.

Hijacint Marija Cormier je umro u 17. prosinca 1916. Postupak za njegovo proglašenje blaženim pokrenut je 1945. Tijekom tog

postupka istraženo je 171 djelo koje je napisao taj gorljivi apostol. Blaženim ga je proglašio papa Ivan Pavao II. 20. studenoga 1994., litur-

gijski se slavi 21. svibnja. To je, naime, dan njegova izbora za Učitelja Reda.

(prij. s. Sl., usp. sr. Mary Jean Dorcy, O.P.)

Pismo bl. Cormiera sestrama dominikankama u Korčuli

Povodom stote obljetnice smrti o. Hijacinta Marije Cormiera (1916. – 2016.), dobro je prisjetiti se da je upravo on uvrstio našu Kongregaciju svetih andela čuvara u dominikanski red, i to 21. studenoga 1905. godine. Otada smo i mi postale predmetom njegova zanimanja i zauzimanja za naš duhovni rast. Zato će, na nagovor o. A. M. Miškova, uputiti sestrama pismo povodom saziva njihova Vrhovnog zbora 1912. godine, sljedećeg sadržaja: (*preveo o. A. M. Miškov*).

Predrage sestre!

Veseli me, što vi kanite držati vaš Vrhovni Zbor i nadam se da će to doprinijeti učvršćenju sretno započetog djela, kako bi moglo iz dana u dan napredovati, imajući žile zdrave, jake i dobro zalivene. Stoga:

1. Brinite se oko dobrog odgoja novakinja, posvećujući im sve vrijeme i potrebnu brigu. Mogu se one malko upotrijebiti u vanjskom djelovanju, da iskušate njihovu sposobnost i da im još pružite priliku da upoznaju na kakav se život spremaju. No neka se to tako uredi da ne bi sporedne stvari naškodile onome što mora

biti glavno.

2. Neka se dnevni red po raznim kućama tako uredi da djela kršćanske ljubavi ne bi bila povodom izostavljanja najbitnijih vježbi redovničkoga života, kao što je razmatranje, ispit savjeti, kapitol očitovanja.

3. S istog razloga treba se znati oduprijeti mnogim ponudama posla, iako se čine korisnima. Ne može se prihvatići sve što nam se nudi, već se treba ograničiti na ono što je u skladu s pravilima zdrava razbora. Gdje su se zanemarila ta pravila, neke kongregacije, koje su bile dobro započele, brzo su ishlapile i propale.

4. Od prevelike su pak važnosti добри odnosi podređenih kuća sa kućom maticom; dobro na to pazite, ne samo iz sklonosti, već i po savjeti, ne čineći ništa samovoljno ili skrivajući.

5. Osim djela kršćanske ljubavi, što su vam naložena, veliku važnost dajte dobrim primjerima vjernicima u čitavom mjestu.

6. Napokon, veoma je potrebno biti u dobrom odnosima s klerom. Odnosite se prema njima s poštovanjem, zahvalnošću, skromnošću i razboritošću. Nutarnji ustroj u raznim kućama ima biti u rukama mjesne starješice, ali pod upravom Vrhovne Nadstojnice.

Obećajem vam svoju molitvenu podršku i šaljem vam očinski blagoslov.

U svetom ocu Dominiku našem dragom Patrijarhu

Odani vam
Fr. Jacint Marija Cormier
Vrh. Učitelj Reda
Rim, 12. kolovoza 1912.

DA SE BOLJE UPOZNAMO

S. TADEJA BOŠNJAK

Prošlih je dana došla u Zagreb s. Tadeja na liječničke preglede. Iskoristila sam prigodu da mi kaže nešto o sebi za naš list Ave Marija. Moram priznati da nije bila previše oduševljena govoriti o sebi, jer, kaže, ne voli javna očitovanja. Diskretno je živjela, tako misli i 'otići' s pozornice ovoga svijeta. E, ali ovaj put joj nije uspjela njezina samozataja, jer je AM prilično uporna. Isplatilo se, vidjet ćete!

Ave Marija (dalje AM): Recite nam, sestro, gdje i kada ste rođeni?

s. Tadeja (dalje s. T.) Rođena sam 19. kolovoza 1941. u selu Rosulje (Jelah), Usora, općina Tešanj, od oca Ante i majke Anice rođ. Kovačević. Bilo nas je sedmero, četiri sestre (Anda, Marija, Anica, i Kata) i tri brata (Marijan, Mijo, Mato). Ja sam treća po redu. Bilo nas je, zapravo osmero, ali je jedna sestrica, Ana, umrla u svojoj trećoj godini života. Ona je rođena prije mene.

AM: Kako je proteklo Vaše djetinjstvo? Od čega ste živjeli?

s. T. : Živjeli smo u skladnoj, kršćanskoj obitelji koja se bavila poljoprivredom, kao i svi naši mještani. Bili smo okruženi muslimanskim i pravoslavnim življem, ali se onda nije osjećala neka

razlika. Svi su jedni drugima pomagali, i poštivali se. Od ranog su se djetinjstva u našoj obitelji djeca upućivala u svaki posao, tako sam i ja naučila sve raditi, u polju, u kući i oko blaga. Majka se većinom brinula oko nas, dok je otac bio u polju ili gdje je trebalo. Roditelji nam nisu mogli priuštiti uvijek nova odjelca, ali se mama brinula da sve bude uredno, zakrpano, čisto. Kako je koji odraštao, mlađi su preuzimali njegovo odijelo, knjige, a ponekad i cipele. Tako je to kod svih brojnijih obitelji, zato ta djeca znaju dijeliti uvijek s drugima, nisu sebična. Svi vidimo da takav duh zajedništva i brige za drugoga, nedostaje današnjoj djeci. No, svako doba nosi svoje prednosti i nedostatke. U svakom slučaju, svi smo pohađali i završili školu, uglavnom smo svi bili dobri đaci.

AM: Je li se u vašoj kući molilo zajednički?

s. T. : Dakako, u nas nema kršćanske kuće u kojoj se ne bi molilo, i to ujutro i uvečer. Redovito smo svi išli u crkvu, a obavlja se obavezno i prvi petak, neki prvu subotu, a neki prvu nedjelju u mjesecu. S tim smo odrastali i to smo svi ponijeli u život, gdje god se tko nalazio. Taj molitveni obiteljski život, kakav je bio u našem kraju, sačuvao je onaj pravi hrvatski duh i vjeru u Boga. Ono što su ti dali otac i majka, to

ti ostaje, to se ne zaboravlja! Mi u Bosni imamo i svoje običaje, na primjer, narod u crkvi moli uzdignutih ruku. Kod podizanja svi podižu ruke, a da i ne govorim o zajedničkom pjevanju u crkvi. Kad se zapjeva Zdravo Tilo Isusovo, nema niti jedne duše koja ne daje svoj glas i ne otvara usta, bilo veliki ili mali, mladi i stari. Često se s nostalgijom sjećam svih tih lijepih običaja i sretna sam kad čujem da se to negdje još sve drži. Daj Bože da i mlađe generacije nastave kršćansku tradiciju.

Ja sam se uključila i u crkveni zbor, to mi je bilo posebno dragoo. Zbor je vodila jedna gospođa i tko god je osjećao da može pjevati, uključio se.

AM: *Vi ste rođeni neposredno prije ili baš za vrijeme Dugog svjetskog rata, jesu li ti teški dani pogodili i Vašu kuću?*

s. T. : Znate što će vam reći? Sve je išlo mirno i veselo do Drugog svjetskog rata, a onda se sve promijenilo. Otac mi je bio u Hrvatskoj vojsci, bio je ranjen i te je posljedice nosio cijelog života. Zahvalni smo Bogu što je ostao živ, premda su nam bili javili da je poginuo. No, pokazalo se da je samo ranjen i onda je, teškom mukom, dospio u bolnicu u Zagrebu. U vrlo opasnom okruženju u kojem smo se nalazili, mama je ipak uspjela, teškom mukom, posjetiti oca u bolnici. Samo ju je Bog čuvao na tom teškom putu do Zagreba. Kad bi vam ona mogla o sve-mu tome pričati, i što je bilo s ocem, kako se i on uspio, nakon imputacije noge, vratiti u Bosnu, bila bi to preduga priča, pravi roman. Ali, ostavimo ta tužna vremena, neka ona ostanu samo u našem sjećanju i u zahvaljivanju Bogu što smo svi ostali živi i još čvršći u vjeri u Boga i u ljubavi prema svome narodu. Osim toga, ima još uvijek puno onih koje povijest nije ništa naučila, pa je bolje da se o tome ne govoriti i da se sada sjećamo lijepih trenutaka kojih je također bilo, unatoč svemu. Jedan od najradosnijih dana za našu obitelj bio je kad se otac vratio kući. Premda je ostao bez noge, sa protezom je brzo naučio

hodati i raditi kao da je najzdraviji čovjek.

AM: *Kad se 'rodilo' vaše redovničko zvanje, i to baš za dominikanku?*

s. T. : Mogu slobodno reći da su možda baš patnje mojih roditelja, osobito oca, pridonijele tome. Dakako i naš vjernički, obiteljski život.

Kao i svaka druga djevojčica i djevojka, razmišljala sam o svom budućem životu.

Kad se moja najstarija sestra, Andja, udala, još sam više razmišljala o tome, što će sada biti s njom, što ona dobiva ili gubi. Ona je bila zdrava, lijepa djevojka, radila je u poduzeću. No, kad se udala, jednostavno je nestala s pozornice. Došla su joj djeca na svijet, jedno, pa drugo, i morala se, naravno, posvetiti samo djeci. Mi, kao da više nemamo pravo na nju. Svi smo mi drugi bili za nju u drugom planu. To tako mora biti, ali to nije odgovaralo mojim stremljenjima. To je za mene bio preuzak krug. Nisam mogla sebe zamisliti u takvoj uskoj ulozi. Ja bih željela uvijek svima pripadati, biti svima sve, ne samo jednom malom krugu ljudi koji se zove obitelj. Ne mislim pritom da je obitelj manje vrijedna, dapače, i to je Božji dar, ali ja sam tražila puno veću širinu ljubavi, veće polje rada i zanimanja. Bila je to, očito, klica zvanja koja se još više razbudila upravo nakon udaje moje sestre.

Kad sam ocu izrazila želju za samostanom, a bila sam tada još dosta mlada, savjetovao mi je neka se ne žurim, neka malo sazrijem, tada

ću biti sigurnija je li to za mene ili ne. Bio je mudar moj otac, velike se životne odluke ne donose preko noći, u djetinjoj dobi.

Pitate me kako sam izabrala baš dominikanke? U našu su župu došli misionari, dominikanci, p. Drago Kolimbatović i p. Pavao Njegovec. Dok je p. Pavao propovijedao smirenog, polako, p. Drago je doslovno skakao. Govorio je zanosno, uvjerljivo i nitko nije mogao ostati ravnodušan. Obično su imali staleške propovijedi. Kad je govorio nama, mladima, osjetila sam da i ja želim biti časna sestra. Jako mi se svidalo njihovo bijelo odijelo, i pitala sam ih da li postoje časne u njihovom redu. Odgovorili su mi da postoje, pričali su mi čime se bave i dali mi njihovu adresu. Budući da sam upravo tražila svoj put, nisam se više dvoumila. Odmah

sam napisala molbu sestrama dominikankama u Korčulu, i u kratkom roku stigao mi je pozitivan odgovor. Nitko nije bio sretniji od mene što će i ja biti dominikanka, u istom, bijelom Redu kao i naši misionari. Sada shvaćam zašto mi je otac ranije savjetovao neka se ne žurim, jer onda još nisam znala za dominikanke! Moram još spomenuti da je p. Drago oduševio i dječake za svećenički, odnosno redovnički život. Među njima je bio i moj mlađi brat, Mato, koji je tada bio još mali, ali je odmah izrazio želju da će on biti, ništa manje nego p. Drago. Kasnije je ostvario svoj poziv, postao je i on dominikanac kao i p. Drago, i mislim da obojica sada žele biti kao sv. Dominik, te gorljivo naviještati Isusa.

AM. : Je li se još netko oduševio za redovnički poziv?

s. T. : O, da! Puno nas je iz moga mjesta krenulo u samostan. Neke su otišle u milosrdnice, neke u Kćeri Božje ljubavi. Bilo je i onih koje su kasnije odustale i vratile se kući. Za sestre dominikanke oduševila se i moja susjeda, Dragica Šarić, kasnije s. Tereza. Nas smo dvije zajedno krenule u Korčulu. Bio je to dugi put. Krenule smo vlakom, dva puta se moralo presjedati, da bi došle do Splita i onda brodom za Korčulu. Tada sam prvi put vidjela to nepregledno more i, dakako, bilo mi je uzbudljivo, ali sam se brzo navikla na sve.

AM: Kakvi su bili Vaši prvi dojmovi u samostanu?

s. T.: Kad dođeš kao odrasla osoba, onda sve gledaš zrelije i drugačije nego one koje su do lazile jako mlade. Nisam imala nikakvih problema. Na sve sam se brzo navikla jer mi niti jedan posao nije bio težak niti nepoznat. Osjetila sam da je to ono što želim biti, da je to ta širina za kojom sam čeznula.

U kandidaturi nas je bilo deset i sve smo se obukle iste godine, 1963., na Bezgrešnu. Oblače-

nje je trebalo, zapravo biti na Andele Čuvare, 2. listopada, ali kapela još nije bila gotova. Prve zavjete smo imale sljedeće, 1964. godine.

Učiteljica novakinja nam je bila s. Marija Kulonja. Osim nje, pouke nam je imao i p. Alfonzo Eterović, OP. U novicijatu je bilo veselo, bile smo sve zajedno: kandidatice, novakinje i profese. Radile smo sve što je trebalo, a najviše s radnicima, jer se pravila nova kapela.

U rekreaciji smo radili ručne radove, što smo obično poklanjali č. majci ili učiteljici za imendan, da one mogu darivati dobročinitelje.

AM: *Gdje je bilo vaše polje rada nakon prvih zavjeta?*

s. T.: Nakon prvih zavjeta, prvi premještaj mi je bio u starački dom u Korčuli. Tamo je bila s. Paulina Grbin i s. Marija Karmen Klarić. Tada sam prvi put osjetila da je i meni nešto teško, jer nisam nikada radila takav posao, ali onda se nije pitalo da li mi je drago ili ne. Poslušala i prihvatile posao sa starcima. Koliko sam mogla i znala nastojala sam im učiniti sve što su trebali i tražili. Inače je ustanova bila jako siromašna i primitivna, nije bilo ni pravog wc u kući, nego smo morali najvećim dijelom u kantama nositi u more. Uvjeti su bili vrlo loši. Nakon nekog vremena poglavari su me poslali u Zagreb, gdje sam pohađala tečaj u kojoj se učilo osnovne stvari za medicinsku struku. Taj je tečaj bio u Vlaškoj, kod sestara uršulinki, a vodile su ga neke sestre Crvenoga križa. Bilo je to kao neko osposobljavanje u slučaju rata. Tečaj je trajao godinu dana. Naučila sam davati injekcije, inzulin, i sve što je trebalo na takvom poslu, bez liječnike. Nakon toga sam se ponovno vratila u Korčulu, u starački dom. Starci su bili jako sretni i zahvalni sestrama. Svaki dan smo s njima molile krunicu. To im je bilo drago i veliko olakšanje, jer nije lako biti ostavljen od svojih najmilijih. Svaki je od njih imao svoju priču, nikad ispričanu. Mi smo im nastojale nadoknaditi svu pažnju i brigu.

Kuhala je s. Paulina, a kod staraca smo bile s. Marija Karmen i ja. No, kad je s. Paulina slomila kuk, i više se nije vratila u Dom, kuhinju je

preuzela s. Marija Karmen. Ja sam ostala sama kod bolesnika. Ali dolazile su mi na ispomoć neke mlađe sestre iz Kuće matice.

AM: *Kako dugo ste ostali u staračkom domu i gdje ste dalje sve bili?*

s. T. : U Domu sam bila do 1971., a tada sam dobila dekret za zagrebački samostan. I tu sam dvorila bolesnike, (s. Fides Žanetić, s. Akvinata Benusi, s. M. Ruzarija Franulović, s. Ivka Ivković). Išla sam i p. Rajku davati injekcije. Dolazili su čak i neki bolesnici izvana na injekcije kod mene. Sjećam se kako je č. Fides imala veliku ranu, ja sam joj to, s Božjom pomoću uspjela riješiti. Ona nije mogla vjerovati, mislila je da će joj možda ta rana curiti negdje unutra. No, nisam samo radila kao bolničarka u kući. Onda se trebalo primiti svakoga posla, gdje god je tre-

balu, u vrtu, kod robe i svuda. Išla sam i u autoškolu i položila vozački ispit.

AM: Ali uskoro ste započeli novu avanturu u inozemstvu, Göttingen, Hamburg?

s. T. : Početkom 1973. dobila sam premještaj u Göttingen, u Njemačku. Tamo je bila HKM koju su vodili dominikanci. Sa mnom je bila s. Emanuela Škarica, kao socijalna radnica, ja sam radila u bolnici, na kirurgiji. Tu su bolnicu držale sestre milosrdnice. Radila sam sa samim Nijemcima. Nisam znala dobro njemački, pa me, još prije nego smo pošle, učila č. Emanuela, ali i č. Kornelija. Ona je dobro znala izgovarati, pa dok bi peglale robu, ona mi je pomagala pri izgovoru. Tamo u Göttingenu smo bile samo jednu godinu, jer je provincijal premjestio fratre u Hamburg. Kad sam jednom, iz Göttingena išla posjetiti Hamburg, vidjela sam punu katedralu našega naroda. To mi se jako svidjelo i napisala sam č. majci da bih ja radije radila s našim narodom, nego tamo s Nijemcima. Majka mi je to odobrila i mi smo otišle s našom braćom u Hamburg. Bilo je to 1974.

Najprije smo stanovali kod Marijinih sestara, Njemica, a kasnije smo se preselile u Schmilinskystr 14, što nam je dao prelat, Ziegel. Bio je to samostan sestara sv. Elizabete. Kad ih je bilo sve manje, povukle su se u neku njihovu manju kuću, i onda je njihov samostan predan HKM, odnosno dominikancima. Mi smo bile prve sestre, s. Emanuela i ja na toj misiji, a kasnije nam

se pridružila i s. Diana Baćak. Ja sam tu kuhala, bila sakristanka i držala vjeronauk pravopričešnicima. Posjećivala sam bolesnike, hrvatske obitelji koje su bile u teškoćama. Bilo je tu svega i svašta. S. Diana je također imala vjeronauk. A prva braća koja su bila s nama u Hamburgu bila su: p. Veselko Begić i p. Dražen Bagić.

AM: Vaša spremnost na svaki posao i na svaku službu rezultirala je i mnoge premještaje. Je li vam to bilo teško?

s. T. : Kad sam jednom odlučila predati se Bogu onda sam, i ne znajući, prihvatile sve što mi On dade. To je bila ona širina o kojoj sam, još kao djevojka, razmišljala. Gospodin me uhvatio za riječ i doslovno me 'bacao' na sve i svašta. Nastojala sam da ga ne razočaram. Ne znam koliko sam u tome uspjela. Neka On, po svome milosrđu to prosudi.

AM: Što je bilo nakon Hamburga?

s. T. : U Hamburgu sam ostala do 1979. Tada sam se opet vratila u Zagreb, jer sam imenovana priorom toga samostana. Po završetku drugog mandata priore, opet sam se vratila u Hamburg 1. lipnja 1985. Tu sam ostala do početka 1996. Tada sam dobila premještaj u Korčulu, za ekonomu, gdje sam bila do početka listopada 2002. Tamo sam se, naime, razboljela pa sam se morala vratiti u Hamburg, na operaciju (štitnjača, dojka), jer se još nisam bila tamo odjavila. Bogu hvala, sve je dobro završilo i konačno sam se vratila iz Njemačke 1998.

AM: A onda prekoceanska misionarka

s. T. : Godine 2002. č. majka me šalje u Chicago zajedno sa s. Barbarom Bagudić, opet u HKM, gdje su djelovali naši dominikanci p. Nikola Dugandžić i p. Frano Prcela. Tu smo ostale do kolovoza 2006. Ponovno sam se vratila u Korčulu, gdje sam godinu dana bila podučiteljica (učit. S. Rahela Rukavina).

U listopadu 2007. premještena sam u Dubrovnik – Gruž, kod dominikanaca, gdje sam, službeno i sada.

AM: Osjećate li se, nakon tolikih avantura u samostanskom životu, sretna, ispunjena i spremna, ako treba i na nove izazove?

s. T. : Neka o tome odluči Onaj koji mi je i do sada davao snagu. Ne mogu reći da sam spremna, jer se osjećam pomalo istrošena, slaba, ali ako On vidi da u meni postoji još koji neiskorišten ili rezervni atom, zašto ne, evo me!

AM: Mislim da ste tim svojim avanturama ostavili primjer svima nama, a posebno mladima koji tek očekuju svoju šansu za nove avanture.

s. T.: Ne mislim da sam učinila nešto posebnoga. Ja sam samo slušala što su mi poglavari određivali i kuda su me slali. Meni se čini da tako svi redovnici čine jer nas na to obvezuje naše obećanje dano Bogu. Neka se On proslavi po svakom mom poslu, i neka mi bude milostiv za mnoge propuste i slabosti koje sam učinila po svojoj ljudskoj slabosti. Preporučila bih svim sestrama da molimo jedne za druge. To nam daje snagu, to nas čini bliskima, pravim sestrama koje teže istom cilju. U ovoj 800. obljetnici zahvaljujem Bogu što me pozvao baš u bijeli, dominikanski red gdje sam doživjela toliko radosti, i primila još više milosti. Draga mi je ona pjesma koja govori: sestro moja, ne dopusti da se svjetiljka ugasi. Svima nam je raditi na tome, kako bi Dominikova baklja i u našim rukama osvjetljavala put do neba.

Razgovor vodila s. Slavka Sente,
23. lipnja 2016. u Zagrebu.

ŠTO IMA NOVA U KATOLIČKIM KNJIŽARAMA?

**Fr. Zvonko Džankić,
OP: ANĐEO MARIJA
MIŠKOV: Vjerski i
nacionalni preporoditelj
hrvatskoga puka (1848.-
1922.)**

Andjela Mariju Miškova, doktora teoloških znanosti, autor prikazuje kao bogoljubna i domoljubna pučkoga tribuna, neutrudiva misionara i kulturnoga djelatnika, vjerskoga i nacionalnoga preporoditelja hrvatskoga naroda u vrijeme raspada višenacionalnih državnih zajednica i srljanja u nove mračne alijanse.

Sa stranica ove knjige govori nam pisac koji osvjetljava Miškovljev apostolski rad u kontekstu pučkih misija, jednoga od najznačajnijih i najvećih doprinosa ovoga neumornog misionara i propovjednika vjerskom preporodu kršćanskoga puka. Upoznaje nas s Miškovljevim vrlo plodnim spisateljskim radom s brojnim knjigama, knjižicama i priručnicima koji su svojom sadržajnom i jezičnom jasnoćom te izričajnom jednostavnošću bili od velike pomoći za vjersku pouku naroda, svećenika i izvrsno sredstvo narodne pismenosti, kao i s predanim radom unutar dvije najstarije i najznačajnije hrvatske kulturne ustanove: *Matrice hrvatske* i *Društva sv. Jeronima*.

Predstavlja vrsna govornika koji u svojim propovijedima progovara o bitnim temama ljudske egzistencije usmjerujući čovjekov odnos prema Bogu i bližnjem na evanđeoskim načelima, prokazujući grijeh, nepravdu, prijevaru i nemoral, odgajajući narod za ispravno življene u susretu s drugima i za druge, ostavljajući

neizbrisiv propovjednički trag na svim hrvatskim prostorima. Knjiga, namijenjena široku krugu čitatelja, otkriva nam kako je dominikanc Miškov svojim djelovanjem uvelike zadužio Crkvu u Hrvata i hrvatski narod i kao takav zасlužuje mjesto uz bok hrvatskih velikana te potvrđuje da je bio i ostaje jedan od najznačajnijih hrvatskih svećenika i domoljuba aktivan od osamdesetih godina XIX. do dvadesetih godina XX. stoljeća. (Iz recenzija)

**JUTARNJE
PROPOVIJEDI 2
UZDIGNIMO SRCA**
**Nova Papina knjiga
propovijedi iz Svetе Marte**

Papine poticajne jutarnje propovijedi milijunima ljudi nude utjehu i ohrabrenje za svakodnevno življenje. Upravo je objavljena i druga knjiga tih Papinih jutarnjih propovijedi naslovljena *Uzdignimo srca*.

Ujutro svakoga dana, koji započinje još prije pet sati, papa Franjo odvaja vrijeme koje želi provesti u molitvi i meditaciji Svetoga pisma, posebice dnevnih misnih čitanja. Potom svoja promišljanja dijeli s vjernicima tijekom jutarnje homilije, u tihoj misi s nekolicinom prisutnih u kapeli Doma svete Marte. Upravo te poticajne jutarnje propovijedi postale su jedan od najkarakterističnijih vidova njegova pontifikata. Propovijedi na tim jutarnjim misama predstavljaju živo srce njegova pastoralna; one nastaju spontano i predstavljaju poruke pune značenja koje se pozivaju na samu srž evanđelja.

U tim spontanim Papinim riječima milijuni ljudi nalaze utjehu i ohrabrenje za svakodnevno življenje. Stoga je i kod hrvatskih čitatelja odlično prihvaćen prvi svezak jutarnjih propovijedi pape Franje objavljen pod naslovom *U potrazi za pravim blagom*, a sada je na veliko zanimanje naišla i druga knjiga Papinih jutarnjih propovijedi naslovljena *Uzdignimo srca*, upravo objavljena u izdanju nakladničke kuća Verbum.

U ovoj novoj knjizi Papa progovara o raznim temama koje pokrivaju gotovo sva područja vjerskoga života: lik Krista Spasitelja, ljepota oprاشtanja, značenje sakramenta pomirenja, licemjerje kod kršćana, opasnost ogovanja, razlika između grješnosti i pokvarenosti, sloboda mišljenja, ljubav i mnoge druge. Papa o svemu tomu progovara jednostavnim riječima bogatim metaforama i slikama iz svakodnevnoga života, bivajući svakome blizak i razumljiv, obraćajući se tako srcu svakoga čitatelja, nudeći poticaj i nadahnuće za radostan i smislen život.

Knjiga *Uzdignimo srca* dostupna je u svim knjižarama Verbum (Bitno.net)

Benedikt XVI. Joseph Ratzinger: SVETA HILDEGARDA IZ BINGENA

Sveta Hildegarda iz Bingena (1098.– 1179.), "njemačka proročica", kako su je nazvali njezini suvremenici, jedna je od najneobičnijih i najfascinantnijih žena svih vremena. Bavila se medicinom i prirodnim znanostima, pisala je i skladala pjesme, a izmislila je čak i vlastito pismo. Aktivno je sudjelovala i u političkim i društvenim strujanjima svojega vremena, propovijedala je o Bogu i bila na glasu zbog svoje mudrosti te su joj po savjet dolazili kraljevi, svećenici, redovnice i redovnici, kao i obični pučani. Ova iznimna, kulturno i društveno osviještena žena propovijedala je na trgovima i crkvama, dopisivala se s papama, biskupima, carevima i pučanima. Krhka fizičkoga

zdravlja, bila je obdarena viđenjima, a postoje i brojna svjedočanstva o njezinim proroštvinama i čudima. Široj je javnosti postala poznata tek u novije vrijeme kada joj je papa Benedikt XVI. posvetio dvije kateheze te na poseban način nakon što ju je proglašio crkvenom naučiteljicom. U ovoj knjizi sabrani su svi tekstovi pape Benedikta XVI. o životu i nauku te velike žene Crkve, a u dodatku se nalaze njezine odabrane misli, biseri nauka i duhovnosti ove velike svetice za koju je papa Ivan Pavao II. rekao da je "svjetlo svojega naroda i svojega vremena".

Sv. Hildegarda "i nama danas, sa svojom odvažnom sposobnošću prepoznavanja znakova vremena, ljubavlju prema stvorenjima, svojom medicinom, poezijom, glazbom koja se danas rekonstruira, ljubavlju prema Kristu i njegovoj Crkvi koja je i u to vrijeme trpjela, ranjena i u tome vremenu grijesima svećenikâ i laikâ, i utočištu više ljubljena kao Kristovo tijelo, govori s velikom aktualnošću". Benedikt XVI.

Girolamo Savonarola: O JEDNOSTAVNOSTI KRŠĆANSKOGA ŽIVOTA - džepni uvez

O jednostavnosti kršćanskog života djelo je poznatog dominikanskog propovjednika i reformatora Girolama Savonarole koji je živio u 15. stoljeću, a koji je svoje vrijeme obilježio vatrenim propovijedima i reformatorskim nastojanjima, među ostalim i oštrim govorima prožetim visokim moralnim zahtjevima i žestokim napadima na ponašanje dijela ondašnje Rimske kurije nespojivim s kršćanskim naukom zbog kojih je bio osuđen na smrt i spaljen na lomači u Firenzi.

O jednostavnosti kršćanskog života smatra se ključnim Savonarolinim djelom, koje na najbolji način predstavlja njegovo naučavanje. Napisao ga je na prekretnici svojega životnog puta, a u njemu izlaže i brani program za obnovu kršćanskog života, raspravlja o odnosu

čovjeka i Boga, o procesu obraćenja i duhovnoj preobrazbi čovjeka.

Ova njegova knjiga imala je velikog odjeka u javnosti, što potvrđuju mnogobrojna izdanja, a univerzalnost, aktualnost i snaga poruke ovoga duhovnog klasika ne jenjava ni danas, o čemu svjedoči i ovo već drugo Verbumovo izdanje, sada u biblioteci Uskličnik.

Tko želi kršćanski živjeti, nužno je da živi u jednostavnosti prema položaju što ga je konačno odabralo... Na taj će način, u najvećoj mogućoj mjeri, uvijek biti zauzet u Božjim stvarima: ili će gajiti ljubav prema Bogu putem molitve i svih ostalih čina koji se odnose na kršćansko bogoslovje i sakramente, ili će gajiti ljubav prema bližnjemu putem tjelesnih, odnosno duhovnih djela milosrđa. Girolamo Savonarola (Verbum)

U dvorani „Vjenac“ Nadbiskupijskog pastoralnog instituta o knjizi su govorili autor knjige kardinal Robert Sarah, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, pomoćni zagrebački biskup mons. Ivan Šaško, asistent pri Katedri fundamentalne teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu mr. sc. Branko Murić, te dr. sc. Stjepan Brebrić, direktor Kršćanske sadašnjosti, izdavačke kuće koja je izdala knjigu.

U svojem je prigodnom obraćanju kardinal Bozanić zahvalio Kršćanskoj sadašnjosti što je knjiga, koja je već izašla na 12 svjetskih jezika, izdana i u hrvatskom prijevodu. Iako je nova, kazao je Kardinal, već je raširena po svijetu što govori o samom sadržaju i svjedočenju koje iz knjige izlazi. Kada je papa Benedikt XVI pročitao knjigu, vlastoručno je napisao pismo kardinalu Sarahu u kojem je napomenuo da bi ona trebala biti prevedena na mnoge jezike – rekao je Kardinal, zaključujući kako mu je draga da smo mi izvršili tu želju pape Benedikta XVI.

Stvarna kriza nije gospodarska i politička, nego kriza Boga, morala i Božje prisutnosti. Ovom knjigom želim staviti Boga u središte naših misli, našeg života – istaknuo je kardinal Sarah na početku svog govora. Zapad se organizira, smatra Kardinal, kao da Bog ne postoji i velik dio vjernika ne zna kamo ide, a u ljudsko se srce ugnijezdio virus podjela koji je posljedica grijeha. Poručio je kako tri temeljna oslonca u životu svakog vjernika moraju biti križ, koji kada promatramo učimo praštati, Euharistija u kojoj stojimo licem u lice s Gospodinom, te Blažena Djevica Marija. Čovjek ne može živjeti bez svoje majke. Ja sam sin jedinac. Otac mi je umro 1991., a majka 2007. Trpio sam kada mi je umro otac, ali kad mi je umrla majka osjećao sam se usamljeno. Bez Bogorodice čovjek ne može živjeti – rekao je kardinal Sarah.

Knjigu je predstavio i biskup Šaško, koji je opisao poglavљa knjige i odlike njezina sadržaja,

Wilfrid Stinissen: NOĆ JE MOJE SVJETLO

Namjera knjige *Noć je moje svjetlo* je pokazati da je tamna noć nezaobilazna etapa na putu k Bogu. Nikada nećemo moći potpuno shvatiti tajnu trpljenja.

Ono što nam se čini kao propast, često može biti na spasenje.

Oranje koje naizgled bezobzirno lomi i razbacuje zemlju, ne izgleda tako okrutno ako se zna da ubrzo dolazi žetva.

Ovo djelo ima kao polaznu točku *Tamnu noć* sv. Ivana od Križa, te želi dati pregled cijelog njegovog nauka. (Verbum)

Roberto Sarah, kardinal: BOG ILI NIŠTA. RAZGOVOR O VJERI

Nakon što je u protekloj godini prevedena na više svjetskih jezika, knjiga „Bog ili ništa. Razgovor o vjeri“ kardinala Roberta Saraha predstavljena je jučer i u hrvatskom prijevodu.

istaknuvši da ona omogućava susret s čovjekom Crkve koju istinski voli, susret s dobrim poznavateljem ne samo afričke civilizacije, već i zapadnog svijeta, ali i susret s čovjekom koji uči kako se evanđelje naviješta u zgodno i nezgodno vrijeme.

O društvenim pitanjima u knjizi kardinala Saraha govorio je mr. sc. Murić, a uime nakladnika zahvalu kardinalu za njegovo sudjelovanje na ovoj svečanosti izrazio je dr. sc. Stjepan Brebrić.

Svečanosti predstavljanja knjige prisustvovali su i apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Alessandro D'Errico, bjelovarsko-križevački biskup mons. Vjekoslav Huzjak, pomoćni zagrebački biskupi mons. Valentin Pozaić i mons. Mijo Gorski, te rektor Hrvatskog katoličkog sveučilišta prof. dr. sc. Željko Tanjić.

Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije
(Bitno.net)

26 autora i 77 suradnika **PUTOKAZI SREĆE** *Blaženstva i svjedočanstva vjernika*

Poruke blaženstava, koje se iščitavaju iz ovoga vrhunski pripremljenoga priručnika, univerzalne su. Neizmјerno su značajne i korisne svim ljudima. Svi težimo postignuću sreće koja se očituje u ljubavi, radoći i miru. Čestitam svim autorima i suradnicima koji su osmislili i stvorili ovo veliko djelo. U ovoj knjizi dragocjeno je ući u svjedočanstva utjelovljenosti milosrđa, isprirovjedanih kao prenošenje iskustva susreta. Istodobno, dok se u svjedočanstvima ocrtavaju Blaženstva, vide se i tragovi Prispodobe. Na životnim rubovima događa se preobrazba praznine u puninu siromaštva u duhu; preobrazba neprepoznavanja, nedostatnosti, ostavljenosti, zakašnjelosti,

slabosti, zatočenosti, ovisnosti, netrpeljivosti, nepodnošljivosti... u ljepotu susreta i u životnost koja obznanjuje: Blago meni! Blago nama!

U svjedočanstvima struji radost, vidljivost Boga u životima koji ne trebaju dodatna tumačenja.

Ova čudesna knjiga od prvoga do zadnjega retka pokazat će čitateljima koliko su jake spoне božanske ljubavi, milosrđa i milosti s onima koji u Njega vjeruju. Ovo je pravi priručnik za vjernike. S njim se dodiruje sam Bog, koji stalno stvara novoga, preobražena čovjeka.

Slijediti Krista – siguran je put prema sreći! To iščitavamo iz svako ga retka ove posebne knjige, ovoga časoslova sreće.

‘UČVRŠĆIVATI VJERU PROPOVIJEDA-NJEM’

Knjiga o povijesti sestara dominikanki

Sr. Barbara Beaumont, dominikanka, u Fanjeauxu, u Francuskoj, objavila je nedavno knjigu (na engleskom jeziku) pod naslovom ‘Učvršćivati vjeru propovijedanjem’: stranice povijesti sestara dominikanki

U knjizi su sabrani razgovori i predavanja što ih je ona održala tijekom protekle godine na raznim mjestima (USA, Francuska, Belgija) o povijesti dominikanskih žena.

Sadržaj

Uvod

Dolazak propovjednika

Historiografija i mitologija

Povijesti prenošenja dominikanskih vrednota

Duhovne vrednote i borba za opstanak

Čuvanje tradicije

Vraćanje tradicije

Francuske monahinje u belgijskom izgnanstvu

Dodatak

Razmišljanje o dominikanskoj duhovnosti

Knjiga se može naručiti na adresi: shop.fanjeaux@orange.fr. Cijena 10 €.

ŠTO KAŽU NAŠE NAJMLAĐE?

Izletnički dan na putu do Splita

U subotu, 30. travnja, u ranim jutarnjim satima naš je novicijat, na čelu sa č. Majkom i našom učiteljicom s. Goreti krenuo put Splita kod naših dragih sestara u Škrapama povodom proslave blagdana sv. Katarine Sijenske koja je njihova zaštitnica.

Ovu prigodu smo iskoristili i za posjet Vepricu, poznatom Marijanskom svetištu. Stigli smo oko podneva i nekoliko sati proveли u svetištu u molitvi i razgledavanju svetišta

koje očarava svojom ljepotom i odiše osobitom prisutnošću naše nebeske Majke koju smo prije polaska počastili zajedničkom molitvom krunice, a mi najmlađi smo svi zajedno zapalili i svijeću za našu Kongregaciju.

U Split smo stigli u popodnevnim satima, te sudjelovali na molitvi Večernje, zatim na euharistijskom slavlju i uživali u koncertu župnog i dječjeg zbora pod ravnanjem s. Pavle Negovec. Kao gost nekoliko pjesama je otpjevala i naša poznata pjevačica Doris Dragović koja nas je svojom izvedbom i glasovnim sposobnostima sve ganula do suza. U nedjelju, 1. svibnja, svečana sv. misa u Škrapama započela je u 10.30, a predvodio ju je provincial o. Anto Gavrić. Misno slavlje je također upriličio župni zbor pod budnim okom i dirigentskom palicom s. Pavle, a zaokružila su ga svjedočanstva o duhovnom pozivu naše novakinje s. Manes i bogoslova Josipa B. Kneza.

Natalija Cindrić

Susret sestara juniorki na Taboru

Ovogodišnji seminar sestara juniorki održan je u kući susreta Tabor, 20. i 21. svibnja. Voditelj susreta je bio fra Ivan Matić, OFM. Tema je bila milosrđe, preciznije "Milosrdan je i milostiv Gospodin". Na susretu je sudjelovalo 46 sestara različitih redova i družbi, od toga 3 dominikanke: s. Suzana, s. Josipa i s. Dolores.

Fra Ivan je govorio o očitovanju Božjeg milosrđa među nama, posvećenim osobama, te važnosti našeg poslanja na zemlji, koje ima neizrecivu važnost, spominjući se naših ranjenosti, koje su, kako kaže, najveća kočnica u našem poslanju, posebno one na području duha i

ljubavi. I mi, kao redovnici, nosimo u sebi cijelu stvarnost naših ranjenosti. One nas zatvaraju, dovode do stanja u kojima se bojimo suočiti sa ljudima, od kojih imamo osjećaje manje vrijednosti.

Puno puta to nije naša krivica, jer je to dio u nama gdje ljubav nije ljubljena. Kada nema ljubavi u nama, nastaju zidovi i duboke praznine, jer samo ljubav daje sigurnost. U našoj ranjenosti, kaže fra Ivan, često lutamo, živeći u grču nepraštanja i nevjere, želeći takvim situacijama izmaknuti, ali nas susreti ili osobe stalno vraćaju na naše ranjenosti.

Kada smo u sukobu sa drugima, kada imamo afektivne probleme, očit je znak da nismo ljubljeni, a želimo biti. Tada druge osuđujemo iz ne ljubavi, ne videći sebe u našoj ranjenosti, i to je, kako kaže fra Ivan, znak naše bolesti. Jedini način liječenja je isključivo u susretu sa Bogom, u spoznaju da je Bog sav za nas, za svakog pojedinog, i to je onda milosno za druge i za osobu. Ovakve stvarnosti ne možemo riješiti intelektualnim znanjem niti traženjem pomoći kod ljudi na većim položajima, jer samo Bog iscjeljuje dubine naših bića. Molitva kaže, kako je naš Bog svemogući Bog, koji svoju svemogućnost očituje milosrđem i praštanjem.

Za nas posvećene osobe je neizrecivo važno, koliko smo spremni ući u dijalog sa Božnjim prijateljstvom. Ako nemamo sakramentalnog sjedinjenja, nećemo dugo biti u zajedništvu sa Kristom. Najvažniji je svakako, kaže fra Ivan, sakramenat pomirenja, jer nema grijeha kojega Gospodin ne opraća. A kada Gospodin oprosti, tko nas onda može optužiti? Tada čovjek postaje novi čovjek, ima snagu uništiti grijeh i tamu, područja neprijateljstva čovjeka. Novi čovjek u nama ne osuđuje drugoga, ne hvata se samo za njegove negativne strane i upravo tu dolazi do izražaja koliko je sakramentalni život važan. Udaljavanje od sakramenata, fra Ivan je usporedio sa izlaskom iz sigurne prostorije vani na oluju.

Kada živimo u vjeri i Božjoj sigurnosti, tada nema više straha od nikoga i ničega. Iz takvog života dobivamo snagu, koja donosi unutarnju

radost, zbog koje ne možemo da-lje ne oprostiti ili govoriti protiv drugoga. Novost koju milosrđe donosi je upravo snaga, snaga koja daje i donosi iskustvo pobjednika. Božju ljubav i milosrđe prema nama, mi dalje iskazujemo u konkretnim očitovanjima prema drugima, prema bližnjima.

Za postići milosrđe, kaže fra Ivan, važan je način na koji se isповijedamo. Prvotno nam u središtu treba biti Božje milosrđe koje dotiče naše rane i ponistiava naše grijeha, koje uništava ono što nas koči da idemo dalje. Borba u nama se javlja kada nas napast želi zadržati u strahu i tjeskobi. Ako i dalje nakon isповijedi imamo osjećaj krivnje, znači da se bavimo onime čega nema. Nama se nije boriti protiv krvi i mesa, nego zlih sila, ali u Kristu smo mi pobjednici. Radost Božjeg milosrđa je nešto neprocjenjivo, jer iz njega promatramo i gledamo druge. Iz Božje ljubavi ne osuđujemo, nego prihvaćamo druge i zato su primljena ljubav i milosrđe nešto što ne može ostati neprimijećeno, na kraju, upravo od njih i živimo. Hvala fra Ivanu na poticajnim predavanima da usmjerimo svoj pogled u Gospodina i razveselimo se.

S. Dolores Munitić OP

Glasilo *Ave Maria* kroz svoju povijest

(u povodu 35 godina izlaženja, 20. obljetnice ponovnoga pokretanja
i jubilarnoga 100. broja glasila)

Godine 1972. pokrenut je periodik Ave Maria – glasilo Kongregacije sv. Andjela čuvara, koje ove godine “slavi” svoj 35. “rođendan”. Naime, glasilo je u svojoj prvoj fazi izlazilo od 1972. do 1985. (14 godina) i potom, nakon prekida, u drugoj fazi izlazi od 1996. do danas (24 godine). Kada zbrojimo godine izlaženja vidi se da je glasilo 35 godina prisutno u životu Kongregacije. K tome, njegovo ponovno pokretanje dogodilo se prije točno 20 godina, a broj koji je pred Vama jubilarni je 100. broj glasila. Svi ti jubileji i okrugle brojke, kojima treba dodati puna dva desetljeća uredničkoga staža aktualne urednice glasila, s. Slavke Sente, dobra su prigoda da se sagleda povijest glasila.¹

Pokretanje glasila

Premda su sestre dugo razmišljale o pokretanju internoga glasila Kongregacije, tek u kolovozu 1971. na Vrhovnomu zboru Kongregacije predloženo je “da se osnuje jedan informativni list unutar naše Kongregacije, koji bi nas povezao i sestre zainteresirao za opće stanje u Kongregaciji. Prijedlog je bio oduševljeno prihvaćen i ostvarenje te zamisli povjerilo se je s. Andeliki Prizmić.² Od ideje do pokretanja glasila prošlo je nešto više od osam mjeseci, pa je prvi broj sestrinskoga glasila tiskan u svibnju 1972. Glasilu je dan naslov *Ave Maria* “kao trajni pozdrav i sjet na dragu Nebesku Majku”³.

Neposredni povod tiskanju prvoga broja bio je posjet generale Reda Aniceta Fernandesa Korčuli u svibnju 1972. Taj značajni događaj sestre korčulanskoga samostana željele su zabilježiti u pisanom obliku kako bi ga podijelile s ostalim sestrama koje mu nisu mogle prisustvovati, ali i sačuvati ga za buduća pokoljenja. Časna majka Marija Kulonja dala je snažnu podršku konačnomu pokretanju glasila te na prvoj stranici prvoga broja kazala: “Vjerujem da svaka sestra živi kao duhovno udo sa svojom Kongregacijom, i da brige, napor, usponi i raznorazna ostvarenja zajednice, postaju brije, napor, usponi i ostvarenja svake pojedine. Daljine u ovom smislu ništa ne znače: Kanada i Assis u kojima djeluju naše sestre, jednako nas interesira. List se neće reducirati ni na što: u nje-

1 U ovom povijesnom pregledu i analizi služio sam se svojim rukopisom *Bibliografija glasila sestara dominikanki Ave Maria (1972. – 1985. i 1996. – 2001.).* Rukopis je dovršen 2011., a jedan njegov primjerak nalazi se u uredništvu glasila *Ave Maria* u Zagrebu.

2 Marija KULONJA: *Riječ časne majke.* U: *Ave Maria* (dalje: AM), I (1972) 1, str. 1.

3 Andelika PRIZMIĆ: *Osvrt na prvo desetljeće Ave Maria.* U: AM, X (1981) 1, str. 13.

S. Andelka Prizmić

mu može da uđe sve ono što se odnosi na duhovni i materijalni život u Kongregaciji. Ovdje napominjem: List će ostati na liniji Crkovnog učiteljstva, na Koncilskim dekretima, na duhu dominikanskog Reda. (...) List je namjenjen za sestre, pa zato želimo da svatko tkogod hoće u njemu surađuje: onako kako ko zna i može. Posebno se mora pisati o događajima u svakoj kući, da se tako dobije jedna zajednička slika stanja u Kongregaciji. Neka se nitko ne nečka pisati: to je samo za nas i našu sredinu.”⁴

Glavna urednica novopokrenutoga glasila, s. Andelika Prizmić, u prvom broju iznijela je ukratko program i cilj glasila te pozvala sve sestre na suradnju: “Naše Glasilo *Ave Maria* će izlaziti povremeno, kada se za to sakupi materijal i kada se pokaže potreba. To će ovisiti o sestrama, kako i koliko se zainteresiraju. Pozivam, dakle, sve sestre bez obzira na dob i kulturu: svaka duša ima svojih ljepota, svojih pogleda na život, - a i svojih borba i teških uspona... Ima se o čemu pisati. Neka svatko piše onako kako

4 M. KULONJA: *Riječ časne majke*, str. 1.

mu duša kaže, prema svojim ličnim mogućnostima: svaki cvijet cvjeta onako kako zna! Zato hrabro! Pogotovo vi mladje: pišući pero će vam postati laganje i lakše ćete se izražavati. Svaka misao i sugestija dobro će nam doći.”⁵

U nastavku, s. Andelika najavljuje dvije stalne rubrike: Historijat Kongregacije i Naši uzori. U prvoj će se prikazivati povijesni razvoj Kongregacije i pojedinih samostana, a u drugoj će se posvetiti pozornost dominikanskim svecima i blaženicima, posebno sv. Katarini Sienskoj, čija će se pisma prevoditi na hrvatski i redovito donositi unutar te rubrike. Osim toga, u svakom broju biti će rezervirano mjesto za prinose najmlađih članica Kongregacije, a na početku za poruku časne majke. Na koncu, glavna urednica ponovno poziva na suradnju, ali i upozorava: “Ponovno pozivam sestre na suradnju, jer ne bi bilo lijepo, a niti nam časno, da ovo naše ‘novorodjenče’ istom što je provirilo u život da bude moralno, ostavljeno i zanemareno od svakoga, umrijeti! Zamisao je dobra i može nam mnogo pomoći i biti od velike koristi za naš duhovni napredak, ako je shvatimo ozbiljno, svješću odgovornosti. Svakako neka ono što se piše bude ozbiljno, puno duha Božjega i istinske želje da postkoncilski duh unese u naše zajednice. Neka bude novih stremljenja, neka bude novih forma, neka bude novih pogleda, - ali sve zajedno neka ne bude rušilačko, nego neka izgradjuje na dobrim i korisnim tradicijama i novim dostignućima i dohvatinama, vraćajući se na čiste izvore našeg Uteteljitelja, kako to od nas traži Crkva i kako je izraženo u koncilskim dekretima.”⁶

Prvi broj glasila *Ave Maria* sestre su oduševljeno dočekale, što su neke i pismeno očitovale. Bivša časna majka Česlava Andreis prva je izrazila svoje zadovoljstvo, ali i zahvalnost Gospu za pokretanje glasila, čiji je prvi broj bio tiskan u Marijinu mjesecu svibnju. Anticipirajući taj radosni događaj, s. Česlava piše: “Puna duboke zahvalnosti Gospodinu i dobroj našoj

5 Andelika PRIZMIĆ: *Nešto o planu našega rada u AVE MARIA*. U: AM, I (1972) 1, str. 25.

6 Isto, str. 26.

Majci i sv. Dominiku, koji mi je dao da u suto-nu moga života doživim ovaj sretni dan izlaska glasila naše Kongregacije. Dugo se je rađala ova misao, i evo, Marijo, baš u Tvome mjesecu, ona se je rodila i ostvarila. Ovo je radosni doživljaj za svih nas, ali posebno za nas starije, da vidi-mo kako se članovi naše Kongregacije povezu-ju. (...) Ovo će biti i sredstvo povezivanja duša u našoj Kongregaciji, vez međusobne ljubavi u smislu Apostolata = nosite breme jedan drugo-ga. (...) Jednom će putem ovog glasila nečija ruka objaviti i moju smrt.”⁷

S. Ksaverija Orebić oduševljeno je pozdravila pokretanje glasila koje “pruža svakome mogućnost da poruči svojoj sestri ono što misli, pa bilo to ponekad i gorko.”⁸ Svoje oduševljenje izrazila je i s. Nives Bodlović: “Sreća me nani-jela u Korčulu i nađoh sestre užurbane u pri-premanju prvog broja *Ave Maria* – Glasila naše Kongregacije. To me je oduševilo i velikom ra-došću sam pozdravila čas da se ostvaruje od-luka donešena na Vrh. Zboru 1971. Veseli me taj pothvat, jer se nadam da će nas ovaj list međusobno povezati i niko neće ostati izoliran i svatko će doznaći za promjenu, napredak i rad u Kongregaciji. Posebno to veseli mene, kao što će veseliti i sve sestre koje žive po filijalama gdje sestre malo znaju kako sestre žive u drugim

kućama i njihov apostolat. Neka nam ovo Glasi-lo bude poticaj za medjusobnu suradnju, da se svagdano sve više približujemo visinama kamo streme naše duše, napajajući se na čistim izvo-rima našeg Utetmeljitelja, kako to želi Crkva. – Neka Duh Sveti vodi ovaj pothvat, eda donese duhovne koristi svim našim sestrama.”⁹

Od pokretanja glasila 1972. do prestanka njegova izlaženja 1985.

Prvi broj glasila *Ave Maria* objavljen je na 28 jednostrano otisnutih listova, šteće se već od dru-goga broja promijeniti, te će glasilo biti objavljivano na obostrano tiskanim listovima. Već u prvom broju formirano je nekoliko stalnih rubrika: *Riječ časne majke*, stranica povijesti, *Naši uzori*, vijesti iz Tajništva Kongregacije, stranica za pomladak Kongregacije i vijesti iz sestrinskih zajednica. Tim rubrikama od prvoga broja 1973. pridružila se ona rezervirana za nekrologe pre-minulih sestara, članova njihovih obitelji i dru-gih osoba bliskih Kongregaciji. Prva sestra čiji je nekrolog objavljen u glasilu bila je s. Vjekosla-va Poljanić, koja je preminula 7. veljače 1973. u Splitu. Do kraja 1985. *Ave Maria* ispratila je ukupno 36 sestara i stotinjak drugih osoba.

U rubrici *Naši uzori* uglavnom su sestre donosile prijevode pisama sv. Katarine Sienske, kojoj su posvetile čitav prvi broj iz 1980. u po-vodu 600. obljetnice svetičine smrti. Iz svojih zajednica sestre su slale kraće ili duže dopise i izvještaje, a nije izostajao ni izvještaj iz Tajništva Kongregacije. Osim vijesti o zbivanjima u Kongregaciji, glasilo je donosilo vijesti o hrvat-skim dominikancima, o zbivanjima u domo-vinskoj i općoj Crkvi te vijesti o Dominikanskoj obitelji diljem svijeta. Na stranicama povijesti s. Andelika Prizmić objavljivala je u nastavci-ma od 1972. do 1975. *Historijat Kongregacije sestara dominikanki Kongregacije Svetih Andela Čuvara u Korčuli*. Bio je to prvi i do 2005. jedini sustavni pregled povijesti Kongregacije. S. An-delika svojim je člancima dala veliki prinos po-znavanju lika i djela utemeljitelja Kongregacije

7 Pozdrav: “*Ave Maria*”. U: AM, I (1972) 1, str. 4.

8 Isto, str. 4.

9 Nives Bodlović: [U povodu pokretanja glasila]. U: AM, I (1972) 1, str. 26.

fr. Andjela Marije Miškova (u br. 2/1973.) i prve vrhovne poglavarice, časne majke Imelde Jurić (u br. 2/1974.). U oba slučaja riječ je o člancima koji donose prvi pokušaj cijelovitoga i sustavnoga prikaza to dvoje velikana, pri čemu je autorka svoje članke obogatila osobnim sjećanjima i svjedočanstvima drugih sestara.

Osim s. Andjelike Prizmić i druge su dominikanke svojim tekstovima dale obol proučavanju i poznavanju povijesti Kongregacije. Tu u prvom redu mislimo na s. M. Josipu Vidaković koja je kao prilog dvobroju 2-3/1980., tiskanom u povodu 75. obljetnice Kongregacije, objavila *Stablo Kongregacije* – kronološki pregled svih samostana i filijala od utemeljenja Kongregacije do tada. Poslije nekoliko godina, u prvom broju iz 1985. s. M. Josipa pisala je o povijesti sestara dominikanki u rodnoj joj Bačkoj, dok je s. Andjelika Prizmić još u broju 2/1978. pisala o povijesti zagrebačkoga samostana u povodu 40. obljetnice njegova utemeljenja. Prigodnim tekstovima obilježavani su i drugi jubileji, kako jubileji pojedinih sestara i zajednica, tako i same Kongregacije. Gotovo čitav rečeni dvobroj iz 1980. posvećen je povijesti Kongregacije u povodu 75. obljetnice njezina osnutka, dok je br. 2/1974. čitav posvećen liku i djelu prve časne majke Imelde Jurić u povodu 50. obljetnice njezine smrti. Glasilo je donosilo i neke tekstove utemeljitelja Kongregacije fr. Andjela Marije Miškova, prve časne majke Imelde Jurić i njezine tetke s. Roze Jurić.

Od prvoga broja glasilo je rado objavljivalo sestrinske poetske uratke. Najviše pjesama objavila je s. Andjelika Prizmić, ali su osim nje pjesme, među ostalima, objavljivale sestre Elvira Hrženjak, Terezina Doždor, Sofija Aladžić, Damjana Siketić, Slavka Sente, Fides Žanetić, Imakulata Klobučar, Alemka Ruža, Ljiljana Klarić, Milanka Nakić, Leticija Delonga, Tješimira Bešlić, Blaženka Rudić te vlč. Dragutin Kociper, klarisa Marija od Presvetog Srca (Anka Petričević), dominikanac Dominik Šantić i Kata Ivanković.

Spomenimo još da je u doba glavne urednice Andjelike Prizmić objavljen izvanredni broj glasila u povodu redovničkoga jubileja bivših vrhovnih poglavarica Česlave Andreis

i Manes Karninčić (br. 3/1973.) te prigodni brojevi u povodu 50. obljetnice smrti prve časne majke Imelde Jurić (br. 2/1974.), u povodu 50. obljetnice beatifikacije bl. Ozane Kotorske (br. 3/1977.), u povodu 600. obljetnice smrti sv. Katarine Sienske (br. 1/1980.) i u povodu 75. obljetnice utemeljenja Kongregacije (br. 2-3/1980.). Br. 2 iz 1982. bio je posvećen pokojnim sestrama Andjeliki Prizmić, Ruži Loje, Ani Pletikosić i Mirjani Domančić.

U počecima izdavanja glasila brojne sestre, kako mlađe tako i starije, uključile su se u taj pothvat pišući pjesme, članke, izvještaje iz svojih zajednica, nekrologe i druge napise u kojima su iznosile svoja iskustva i razmišljanja. K tome, likovno nadarene sestre svojim su crtežima često ukrašavale naslovnicu glasila. No, premda su ispočetka rado sudjelovale svojim prilozima, ubrzo je splasnula suradnja među sestrama, pa je u glavnoj urednici s. Andjelici Prizmić bilo sve teže, jer je morala osobno ispisivati sve veći broj stranica u glasilu. Teret uređivanja glasila uglavnom je sama nosila od njegova pokretanja do svoje smrti 3. kolovoza 1982. Nakon njezine smrti uredništvo je preuzeo kolegij od nekoliko sestara, ali je glasilo 1985. prestalo izlaziti.

Ponovno pokretanje glasila

Vrhovni zbor Kongregacije iz 1990. izrazio je suosjećanje sa svim sestrama koje žale što glasilo *Ave Maria* više ne izlazi, jer bi ono trebalo povezivati sve članice Kongregacije. Potičući na njegovu obnovu, Vrhovni zbor pozvao je sve sestre na suradnju naglasivši pri tom da "izlaženje, odnosno ne-izlaženje našega glasila ne ovisi samo o uredničkom vijeću, nego o svim članovima naše Kongregacije."¹⁰ Kao adresa uredništva naveden je samostan sv. Andjela čuvara u Korčuli. No, ni poslije pet godina glasilo nije bilo obnovljeno, pa je Vrhovni zbor potkraj kolovoza 1995. ponovno raspravljao o glasili. Istaknuta je želja svih sestara da se glasilo ponovno pokrene kako bi se omogućilo bolje povezivanje i međusobno informiranje sestara.

¹⁰ Rad i rezultati 13. Generalnog kapitula. Korčula 1990., str. 9.

Vrhovni zbor pozvao je svaku sestru da surađuje u obnovi i izdavanju glasila "koliko joj to sposobnosti dopuštaju." Uz nadu da će glasilo *Ave Maria*, ukoliko se sve sestre zauzmu, uskoro biti obnovljeno, Vrhovni zbor je glavnom urednicom imenovao s. Slavku Sente iz samostana bl. Hozane Kotorske u Zagrebu.¹¹

Novoimenovana urednica s. Slavka Sente prionula je svim silama na posao pa je uskoro, uz pomoć sestara, uspjela obnoviti glasilo *Ave Maria*. Predajući u svibnju 1996. prvi broj obnovljenoga glasila sestrama i ostalim čitateljima, s. Slavka Sente kaže: "U rukama vam je, drage sestre, 'u s k r s l i' broj našega glasila AVE MARIA. Ne znam, zapravo, kad je bio 'izišao' zadnji broj. Preminućem, naime, našeg prvog i jedinog urednika č. Andelike Prizmić, izgledalo je da je umrla i naša AVE MARIA."¹² Vjerljivo bi to tako i bilo da su posmrtni ostaci Glasila, zajedno s urednikom, završili samo na groblju. Međutim, sestre dominikanke, kao prave Marijine kćeri 'zakopale' su AVE MARIJU i njenog pokretača duboko u svoja srca. I tu je (doduše malo predugo) AM snivala, borila se, nadala i sazrijevala i napokon 'uskrsnula na novi život'. Koje li slučajnosti: upravo u liturgijskom uskrsnom vremenu. U Marijinom mjesecu svibnju! Sve je to, ujedno, i potvrda da AVE MARIA nije prestala biti prebirana zrncima krunice svake dominikanke Andjela Čuvara, i da upravo tome valja pripisati i ovo dugo očekivano 'uskrsnuće'.¹³

U nastavku uvodnika, s. Slavka zahvaljuje svima na suradnji i podršci te ujedno poziva sve sestre na još veću suradnju. U sličnom duhu pisala je i vrhovna poglavarica Kongregacije, s. Katarina Maglica: "Iskreno se radujem ovom prvom broju našeg glasila AVE MARIA, poslije toliko godina šutnje, nadajući se da će ovo postati list koji nas spaja, približava, infor-

mira i izgrađuje. Zahvalna sam s. Slavki koja se prihvatile dužnosti urednika i time preuzeila najtežu odgovornost. Uza svu njenu volju i nastojanje, uspjeh će izostati ako svi ne budemo sudjelovali. Svaka od nas ima što reći i kazati, o nečemu nas informirati ili nešto podijeliti sa svojom širom zajednicom. Budimo spremne i na ispravke naših poslanih tekstova, a možda ponekad i na neprihvaćanje određene materije, ako joj nije mjesto u ovakovom listu. Više nema posustajanja. Treba ići naprijed. Svi smo osjećali potrebu zajedničkog nam lista, o tome smo raspravljali na nekoliko zadnjih kapitula, tražili 'krivce' koji su mu prekinuli vijek, uvijek tražeći uzrok krivnje na nekome drugome. Mi smo ti krivci, svaka pojedina od nas. Jer za jedan list treba materija, materijalna i duhovna potpora, vrijeme, prostor, odgovarajuća pomagala, jaka volja i puno žrtve. Kad samo jedan elemenat iščezne, cijeli proces stane. Morate priznati da svaka može prepoznati svoj propust. Još uvijek je na vrijeme da ga popravimo."¹⁴

Obnavljanje glasila Kongregacije uistinu je izazvalo oduševljenje među sestrama, što dokazuje činjenica da su tri sestre (Terezina Doždor, Tješimira Bešlić i Beata Zebić) spjevale svaka po jednu pjesmicu u čast obnovljenomu glasilu i njegovoj urednici s. Slavki Sente.¹⁵ Osim toga, dobar dio sestara aktivno je sudjelovao u obnovljenomu glasili raznim tekstovima i pjesmama. No, s vremenom je oduševljenje ponovno splasnulo, pa glavna urednica s. Slavka Sente, slično kao nekoć s. Andelika Prizmić, često snosi najveći dio tereta u cjelokupnom procesu pisanja tekstova i uređivanja glasila, premda se pojedine sestre, osobito mlađe, ali i drugi autori, nerijetko javljaju raznim tekstovima i pjesmama.

Od ponovnoga pokretanja glasila 1996. do danas

Od ponovnoga pokretanja glasila 1996. ustalilo se nekoliko stalnih rubrika, a neke su nadošle

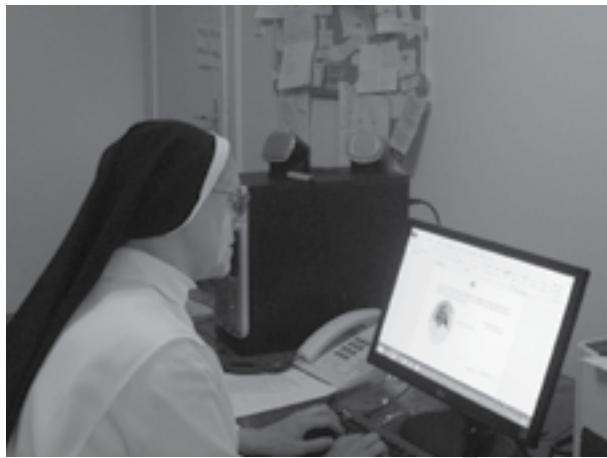
11 Usp. *Akti 14. Vrhovnog zbora sestara dominikanke Kongregacije Svetih andjela čuvara*. Zagreb 1995., str. 12.

12 U očitom zanosu i oduševljenju zbog ponovnoga pokretanja glasila, s. Slavka Sente zaboravila je da je glasilo kratko izlazilo i nakon smrti prve urednice s. Andelike Prizmić, te da ona stoga nije bila njegova jedina urednica prije obnavljanja glasila.

13 Slavka SENTIĆ: *Riječ Uredništva iliti urednika*. U: AM, XV (1996) 1, str. 1.

14 Katarina MAGLICA: *Riječ časne majke*. U: AM, XV (1996) 1, str. 2.

15 Usp.: Terezina DOŽDOR: *Ave Maria*. U: AM, XV (1996) 1, str. 3; Tješimira BEŠLIĆ: *Ave Maria!* U: Ibid., str. 62; Beata ZEBIĆ: *Bože hvala*. U: AM, XV (1996) 2, str. 36.

kasnije. Već od prvoga broja bio je rezerviran prostor za uvodnike vrhovne poglavarice, riječ urednice, vijesti iz Tajništva Kongregacije, priloge pomlatka Kongregacije i nekrologe premnulih sestara, članova njihovih obitelji i prijatelje Kongregacije. Od 1996. do početka 2016. *Ave Maria* ispratila je 57 sestara, te više od 140 članova njihovih obitelji, svećenika, redovnika, biskupa i prijatelja Kongregacije. Brojni tekstovi pratili su zbivanja u Crkvi u domovini i svijetu, donosili vijesti iz Reda s posebnim naglaskom na Red u Hrvatskoj i ponajviše na samu Kongregaciju, te uglavnom kratke prikaze knjiga. God. 1998. uvedena je rubrika *Razbibriga* u kojoj urednica često donosi viceve i druge prigodne tekstove, a od 2014. i nagradnu križaljku. Od 2010. glasilo resi zanimljiva i poučna rubrika *Zeleni kutić* koju vodi s. Maja Karmela Stričak.

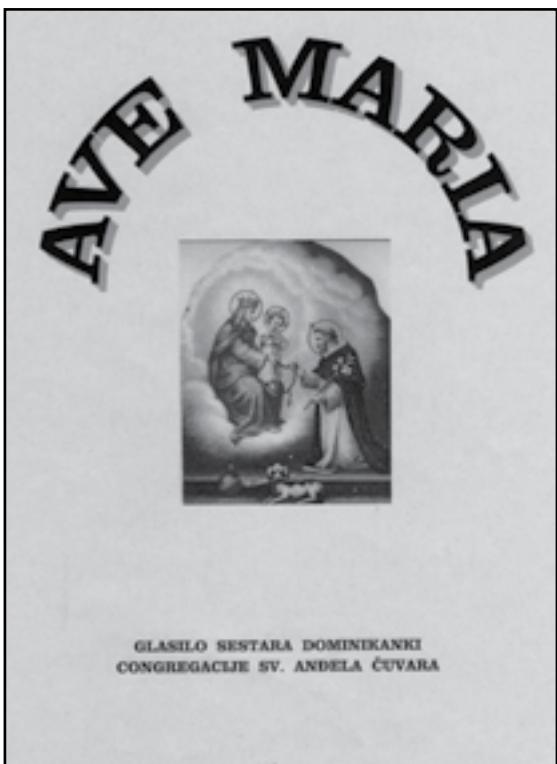
Priloge iz povijesti Kongregacije i o pojedinih sestrama, unutar rubrike *Stranice povijesti* i izvan nje, objavljivale su sestre: Marija Kulonja, Marija Josipa Vidaković, Ignacija Bojanić, Andelika Prizmić, Alana Maričić, Tješimira Bešlić, Blaženka Rudić, Slavka Sente, Jordana Đuderija, Fidelis Jagnjić i Dolores Matić. Svoj obol proučavanju sestrinske povijesti dali su na stranicama glasila i dominikanci Tomo Vereš, Stjepan Krasić, Augustin Pavlović i Frano Prcela, dijecezanski svećenici Alojzije Žlebečić, Lazar Ivan Krmpotić i Branko Ivanjko, te, u novije doba, laici Neven Fazinić i autor ovih redaka. Napomenuti nam je da su u povijesnoj rubrici objavljeni neki dokumenti što ih je napisala časna majka Imelda Jurić, s. Marija

Josipa Vidaković, nadbiskup Juraj Posilović, biskup Ivan Krapac i bl. Hijacint Marija Cormier. U povijesti Kongregacije posebno mjesto, sasvim opravданo, zauzima njezin utemeljitelj fr. Andeo Marija Miškov, pa je stoga opravdan i interes za njegov lik i djelo, ali i za njegovu pisano riječ. Stoga je urednica glasila od 1996. do danas objavila veći broj u rukopisu sačuvanih Miškovljevih tekstova, pri čemu osobito treba istaknuti da je od 1997. do 2004. objavila njegov rukopis *Dalmatinska Kongregacija Svetih Andela Čuvara Sestara Dominikanka utemeljena godine 1904 – 5*. To je povjesni prikaz nastanka i razvoja Kongregacije od njezina utemeljenja do 1912., a njegova važnost očituje se u činjenicu da ga je sastavio utemeljitelj Kongregacije. Veliki prinos proučavanju povijesti Kongregacije objavljuvaju svojih sjećanja na neke ljude i događaje dale su i sestre Ignacija Bojanić, Damjana Siketić, Marija Kulonja, Marija Josipa Vidaković, Kormelija Geci, Alana Maričić, Beninja Mekjavić i Hozana Kljaić.

Osobito treba istaknuti rubriku *Da se bolje upoznamo* koja donosi intervjuje sa sestrama dominikankama. Uvodeći tu rubriku urednica glasila s. Slavka Sente uistinu je omogućila da se bolje upoznaju sestre koje je intervjuirala, ali i povijest Kongregacije i pojedinih samostana, jer su dotične sestre svojim životima i raznovrsnim djelatnostima tkale tu povijest i bile njezine protagonistice. Od 1996. do 2016. u glasilu su objavljeni intervjui sa 42 dominikanke.¹⁶ Većinu sestara intervjuirala je glavna urednica osobno, nekoliko intervjua obavile su druge sestre, a nekoliko ih je preuzeto iz drugih publikacija.

I u novom periodu izlaženja glasila *Ave*

¹⁶ U glasilu su objavljeni intervjui sa slijedećim sestra: Blaženka Rudić, Kazimira Patrewucha, Dinka Franičević, Benvenuta Bojanović, Felicitas Vukmanić, Gabriela Batistić, Imakulata Klobočar, Vinka Bodlović, Marija Josipa Vidaković, Nada Ivanković, Samuela Dubravica, Sofija Aladžić, Damjana Siketić, Klaudija Slavodić, Jerka Huljev, Marija Kulonja, Julijana Jagnjić, Zdravka Jovanović, Viktorija Brajićić, Nada Gabrić, Celestina Budimir Bekan, Ksaverija Orebić, Dominika Loch, Ladislava Rakulić, Milena Filipović, Danijela Bašić, Cecilija Škriljevečki, Amata Prčić, Kornelija Geci, Ivana Perkov, Metoda Alajbeg, Eugenija Ivković, Marija Lurdes Bešlić, Miroslava Jajčević, Brigita Stantić, Rahela Rukavina, Barbara Bagudić, Ana Begić, Lujza Apan, Alfonza Ostrogonac, Magda Čulin i Jaka Vuco.

Maria donose se brojni tekstovi stranih autora. Među njima posebno su vrijedni prijevodi govor, pisama i drugih tekstova vrhovnih učitelja Dominikanskoga reda, ali i tekstovi drugih dominikanskih autora. Većinom se za prijevođe tih tekstova brinula sama urednica s. Slavka Sente, ali ponekad je imala pomoći i drugih prevoditelja poput sestara Felicitas Vukmanić, Regine Vučić i Ivane Škrinjar, dominikanaca Ante Gavrića, Augustina Pavlovića, Mirka Vlka i Domagoja Augustina Polanščaka, te autora ovih redaka.

Kako zadaća glasila *Ave Maria* nije samo informirati sestre o zbivanjima u Kongregaciji, Redu i Crkvi, nego i pridonositi njihovu duhovnom životu, od prvoga broja 1996. nije nedostajalo meditativnih i drugih tekstova koji su smjerali upravo u tom pravcu. Oformljena je i rubrika *Meditativni kutak*, ali su i izvan nje objavljeni tekstovi raznih autora s područja duhovnosti i teologije posvećenoga života. Ostvarujući vrlo uspješno propovjedničku misiju svoga Reda, članke i priloge s tog područja pisale su, među ostalima, sestre Katarina Maglica, Slavka Sente, Blaženka Rudić, Bernardina Lukač i Barbara Bagudić. Obogaćenju duhovnoga

života sestara želi pridonijeti i rubrika *Velikani Dominikanskoga reda u 20. stoljeću* koja je pokrenuta 2008., a 2016. preimenovana je u rubriku *Velikani Dominikanskoga reda* kako bi se u njoj moglo pisati o velikanima od utemeljenja Reda do suvremenoga doba. Vođenje te rubrike urednica je povjerila autoru ovih redaka, koji je ispisao većinu do sada objavljenih tekstova u toj rubrici.

Pjesništvo, koje se njegovalo u prvoj fazi izlaženja glasila od 1972. do 1985., nije zanemareno ni u drugoj fazi od 1996. do danas. Među brojnim sestrama koje su se okušale u stihotvorstvu ovdje spominjemo slijedeće: Terezina Doždor, Damjana Siketić, Milanka Nakić, Dolores Matić, Tješimira Bešlić, Beata Zebić, Ljiljana Klarić, Mihaela Matić, Nada Ivanković, Ozana Gazdek, Nevenka Negovec, Blaženka Rudić, Gabriela Batistić, Imakulata Klobučar, Sofija Aladžić, Barbara Bagudić, Cecilija Škriljevečki, Rafaela Brajičić, Ivana Pavla Novina i Kristina Maleš.

Spomenimo još da je 2004. tiskan posebni broj glasila u povodu održavanja izvanrednoga Vrhovnoga zbora Kongregacije, a uz posljedne brojeve u godinama 2014. i 2015. objavljen je prilog *Dani Kongregacije* koji donosi govore, predavanja i fotografije s istoimene manifestacije.

Nekoliko statističkih podataka

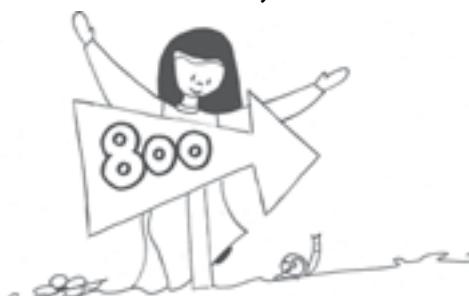
Na kraju ovoga kratkoga povijesnog prikaza glasila *Ave Maria* donosimo nekoliko statističkih podataka o njemu. Premda je pokrenuto prije 44 godine, glasilo *Ave Maria*, kada se oduzme razdoblje prekida njegova izlaženja od 1986. do 1995., ove godine navršilo je svoj 35. rođendan (1972. – 1985. i 1996. – 2016.) i 20. obljetnicu ponovnoga pokretanja (1996. – 2016.). Potonja obljetnica poklapa se s 20 godina uredničkoga staža s. Slavke Sente, koja već dva desetljeća neumorno i požrtvovno, “bilo to zgodno ili nezgodno” (2Tim 4, 2), uređuje glasilo. Također, ovaj broj (2/2016.) ujedno je jubilarni 100. broj glasila.

Prva urednica glasila, s. Anđelika Pržmić, od njegova pokretanja 1972. do svoje smrti 1982. uredila je 33 broja glasila na 1088

stranica teksta i pri-premala materijale za 34. broj. Nakon njezine smrti urednički kolegij od nekoliko sestara od 1982. do 1985. uredio je 8 brojeva glasila na 388 stranica teksta. Od ponovnoga pokretanja glasila 1996. do početka 2016. (zaključno s br. 1/2016.) s. Slavka Sente uredila je 58 brojeva glasila i dva priloga *Dani Kongregacije* na ukupno 4548 stranica.

Ukupno je kroz 35 godina njegova izlaženja, ne računajući broj koji je pred Vama, objavljeno 99 brojeva glasila *Ave Maria* na 6024 stranice. Obujmom je najmanji bio prvi broj glasila 1972. godine (brojao je 28 stranica), a najveći br. 3/2015. koji, zajedno s prilogom *Dani Kongregacije*, broji ukupno 179 stranica. Najmanje brojeva izišlo je 1976. (samo jedan dvobroj), a najviše u godinama 1973., 1977., 1980. i 2004. kada su tiskana po četiri broja.

Kako dalje?

Budućnost glasila *Ave Maria* nedvojbeno ovisi o samim sestrama, tj. o njihovoј zauzetosti oko pisanja priloga i izdavanja glasila.

Veći angažman sestara možda bi se mogao postići formiranjem uredničkoga vijeća, čime bi automatski više sestara "po službenoj dužnosti" bilo uključeno u izdavanje glasila, ali bi se također podijelio teret uređivanja. U tom pogledu dobro je podsjetiti na *Akte Vrhovnoga zbora Kongregacije* iz 2007. u kojima stoji: "Da bi [Ave Maria] uistinu bilo glasilo Kongregacije, pozivaju se sve sestre da šalju pismene priloge i izvještaje o svom djelovanju kako bi naša povezanost bila još veća.

Na taj način, kao u pravoj obitelji, sve sestre sudjeluju u radostima i brigama svake pojedine članice."¹⁷

Budući da Kongregacija ima svoju internetsku stranicu, preko koje javnost i sestre redovito obaveštava o životu i radu pojedinih sestara, zajednica i čitave Kongregacije, pomalo će slabiti informativna uloga glasila *Ave Maria*, jer će u donošenju novosti nedvojbeno zaostajati za internetskom stranicom. To vrijedi i za vijesti iz života Dominikanske obitelji i Crkve, koje je lako pronaći u tiskovinama i na internetskim stranicama netom se neki događaj odigra. Unatoč tomu, informativna uloga glasila neće potpuno nestati, premda će se smanjiti. No, time će se u glasilu oslobođiti više prostora za duže i sadržajnije tekstove koji će obogaćivati duhovni život sestara. Drugim riječima, premda će polagano gubiti svoju informativnu ulogu, glasilo *Ave Maria* trebalo bi sve više razvijati formativnu ulogu. Pri tom bi jednaku pažnju i prostor trebalo pokloniti tekstovima samih sestara, posebno onih koje se bave raznim područjima humanističkih znanosti, te tekstovima suvremenih dominikanskih autora i klasičnih bisera dominikanske duhovnosti.

Ivan Armanda

¹⁷ *Akti 17. Vrhovnoga zbora*. Korčula 2007., str. 13.

NAŠI POKOJNICI

Nebeski je Otac odredio da se 4. srpnja 2016., u 66. godini života i 47. godini redovništva iznenada preseli u blaženu vječnost naša draga

S. SEVERINA DIVKOVIĆ

dominikanka

29. kolovoza 1950. – 4. srpnja 2016.

s. Severina Divković došla je na duhovne vježbe u Zagreb. Dugo je godina bolovala od dijabetesa. Ali, bila je razborita. Redovito je uzimala lijekove, dolazila na kontrolu. No, nije htjela propustiti niti jednu prigodu koju joj pruža zajednica za duhovnu obnovu, tako ni ove duhovne vježbe. Potreba duše mora biti ispred svih drugih potreba i želja, pa čak iznad svih zahtjevnosti tijela. Zato vjerujemo da ju je Gospodin poziv zatekao spremnom. Odazvala se u jednom kratkom odazivu. No, ne može se reći da je bio kratak. Ovozemna komunikacija između Ane s. Severine Divković i njena Stvoritelja, njegovih poziva i njezinih odaziva trajao je točno 66 godina, od toga 47 u redovničkom životu. Svakoga se trena, tijekom tih 66 godina odazivala. Konačni odaziv bio je u ponедjeljak ujutro, 4. srpnja 2016., u 8 sati, kada je, nakon

Jutarnje molitve, išla sa sestrama na zajednički doručak. Očito, Gospodin je za nju pripremio poseban doručak, kao nekoć apostolima na obali Tiberijadskoga mora – *pripravljenu žeravicu i na njoj pristavljenu ribu i kruh*, uz poziv „*Hajde, doručkuj!*“ (Iv 21,9-12). Taj je doručak blagovala zajedno s njim.

I dok iznenadene i pomalo s nevjericom zaključujemo da je više nema među nama, da je njezino mjesto među nama ostalo prazno, zahvaljujemo Gospodinu što smo je sve do danas imale, što je s nama dijelila Božje darove, i što ćemo sada imati jednu zagovornicu na nebu.

Sahrana s. Severine bila je u Zagrebu, u srijedu 6. srpnja 2016., na Miroševcu. Ovom tužnom ali svečanom obredu nazočilo je mnogo braće dominikanaca, a ponajviše sestara dominikanki (35), kao i rodbina pokojnice.

Sprovodne je obrede vodio o. Alojz Čubelić, duhovnik sestara u Trnju. Nakon pročitane Riječi Božje, o. Alojz je podijelio s na- zočnima svoje razmišljanje o životu, i o liku s. Severine:

Govor o. Čubelića na sahrani s. Severine

Ako čovjek ima prigodu, ako ga obveze nisu posvema satrle, nekako se voli prepustiti laganom sanjarenju i maštanju koje ne iziskuje ni fizičko ni psihičko naprezanje, nego se stvari i misli događaju same od sebe, slobodno se odigravaju u našem duhu. To prepuštanje nam stvara dojam da je sve dobro i da se naposljetu isplati žrtvovati za određene ideale i vrjednote. Vrijeme Bogom darovano mu se čini nečim požljnim, primamljivim, upravo onakvim kakvim treba biti. Tu se nailazi na brojna iznenađenja, pa ta nesputanost čovjeka čini bićem koje uživa u životu i ne opterećuje se odveć onim što ga čeka i što će se u konačnici zbiti. Među te iznenadne i iznenađujuće misli može slijediti naš pokušaj da stvari pokušamo gledati iz božanske perspektive, to jest gledati svijet i ljude Božjim očima. Premda može izgledati preuzetno možda se plašimo takvoga pogleda koji poznaje i naše srce i bubrege, a mi jedva da smo na tragu pokušaja da liječimo ono što svakoga dana i svakoga treba nemilice kosi ljude na eliminacijskoj listi od raka, moždanog i srčanog udara, od nekog naglog prekida svih naših sanjarija, maštanja, ideja, susreta i svega onoga što nazivamo život. Zato povremeno imamo želju da se odmaknemo od onoga što je svakodnevno, uobičajeno, predvidljivo i monotono. Ako smo dopustili da u našem životu nema kreativnosti, radosti, uviđanja onoga što je odista bitno, onda se možemo uplašiti kako sve te stvari stoje u toj božanskoj perspektivi. Pa ipak, ne bismo se trebali bojati života, ni ovoga kojega živimo niti onoga koji predstoji. Pokojna sestra Severina upravo spada u tu kategoriju ljudi. Ona se nije bojala života,

čitav je život služila, činila dobro i na taj način slijedila načelnii Isusov program i ponudu za svakoga čovjeka. Ako smo skloni biti strogi prema drugima onda to može biti pokazatelj da nismo dobro gledali ni na drugoga, a ni da sebe nismo prihvatali i upoznali sa svim našim usponima i padovima. Zato smo danas ovdje da bismo prvo zahvalili dragom Bogu na sestri Severini koja je pokazala da je moguće vjerno, ustrajno i velikodušno služiti Onome koji je put, istina i život. Ona je do kraja svog života ostala vjerna prvobitnim obećanjima što ih je dala Bogu i čovjeku. Ta nada zapravo počiva na onomu što je Krist obećao i izvršio čovjeku. On je prolio svoju krv, bio poslušan do smrti Ocu, a sve to otvara ljudima mogućnost ponovnog pristupa k Bogu. Isus Krist je zalog bolje budućnosti. On upravo radi svoje životne dosljednosti jamči dobra koja u budućnosti isčekujemo. Zato nam sestra Severina na neki način sugerira svojim životom da usmjerimo pogled prema budućnosti. Ona nam poručuje da se otresemo mrtvih djela kako bismo služili Bogu životu. To je bit novoga Saveza. To nije propuh informacija u koje smo zaronjeni svaki dan, to nisu isprazna obećanja već je to obećanje Novog saveza. To je zapravo sam život vječni u koji vjerujemo da je sestra Severina prešla i u kojem gleda Onoga u koga je vjerovala i kome je čitav život služila. Amen.

o. Alojz Čubelić, OP

*Odmah nakon njega, s. Blaženka
Rudić je ocrtala u kratkim crtama
životni put s. Severine:*

Drage sestre i braćo,
draga obitelji s. Severine
Došli smo na ovaj sprovod s nevjericom da je ovo posljednji oproštaj od naše s. Severine, kao što smo s nevjericom primili vijest da je iznenada preminula. Za nas ljude nenađano, a za Gospodina po Njegovu planu. Rekao je: Ne znate ni dana ni časa.

Pošla je iz Korčule na duhovne vježbe u Zagreb. Planirala je otići na odmor kod svojih. Radila je normalno svoje poslove. Željela je sve dovršiti. Je li nešto slutila? Željela je poći na hodočašće sa sestrama, a ipak je neki osjećaj i liječnikov savjet odvratio od toga puta. Obavila je zbog toga pretrage. Ništa opipljivo i kritično nije se našlo, osim svega onoga što je već nosila. Zastao nam je dah kad smo čule vijest u ponedjeljak ujutro da je u nekoliko minuta borbe prestalo kucati njezino plemenito srce. Otac nebeski ju je pozvao u svoj dom. I ona je spremno pošla. Mi stojimo u vjeri pred tajnom Očeve odluke, i što nam preostaje nego reći: Dobro je sve što On čini. Iako u srcu osjećamo bol zbog nenadanog odlaska s. Severine i gubitak za našu zajednicu.

S. Severina Ana Divković rođena je 29. kolovoza 1950. u mjestu Pogorjevac kod Tuzle od oca Ive i majke Mare. Svoje djetinjstvo provela je u rodnom mjestu sa svojim sestrama i braćom, tu je završila osnovnu školu.

U zajednicu sestara dominikanki stupila je 6. prosinca 1966. Novicijat je započela 2. listopada 1967., prve zavjete položila 13. travnja 1969. a doživotne 24. kolovoza 1975.

Bila je na službi u Šibeniku, Orebiću, Veloj Luci, u Korčuli u Domu starih i niz godina u samostanu sv. Andjela Čuvara. Gotovo 20 godina je djelovala u zajednicama braće dominikanaca u Bolu, Maksimiru, u Dubrovniku u obje zajednice, u Gradu i u Gružu, te nedavno kratko na zamjeni u sv. Dominika u Splitu.

S. Severina bila je vrsna kuharica i cijeli svoj životni vijek je proživjela služeći na taj način sestrama i braći. Ali i u svakom drugom poslu se snalazila i sve obavljala brzo, savjesno i s ljubavlju. Bila spretna, vrijedna, uredna, požrtvovna. Vodila je brigu o svakome je li dobio ono što mu pripada. Nije joj bilo teško ustati, skuhati kavu kad se išlo na put, pripremiti što će se ponijeti.

S. Severina imala je ozbiljnih zdravstvenih poteškoća. Preživjela je emboliju i njene posljedice su uviyek bile prijetnja za njezin život.

Patila je od visokog dijabetesa i uzimala inzulin. No unatoč mnogim poteškoćama ona nije odustajala od normalnog života i rada u zajednici. Nosila je svoje bolesti strpljivo, iako su one nekada pokušavale ovladati njome.

Naša s. Severina dovršila je svoj životni put u Svetoj godini milosrđa i godini našega jubileja. Neka joj te milosne stvarnosti otvore vrata blažene vječnosti. Milosrdni Otac neka joj oprosti sve grijeha i propuste koje je u svojoj slabosti počinila i neka je pridruži zajednici svetih i blaženih.

Draga naša s. Severina, na ovom zemaljskom oproštaju želimo ti reći hvala za tvoj život i tvoje darivanje Bogu, nama sestrama, braći i svim ljudima koje si susretala na svom životnom putu. Hvala ti za tvoju ljubav, dobrotu, spremnost i služenje. Želimo ti reći i Zbogom, jer to nismo uspjeli zbog tvoga nenadanog odlaska.

Neka Gospodin bude tvoja nagrada i uživaj njegovu radost uvijeke!

s. Blaženka Rudić

Nakon sahrane, bila je sveta misa u našoj kapeli Bl. Ozane, koju je predslavio o. Anto Gavrić, provincial, uz assistenciju don Marinka Mlakića, fr. Alojza Čubelića i fr. Vjeke Lasića. Provincial se u svojoj propovijedi osvrnuo na život s. Severine koju je dobro poznavao jer je više godina radila u njihovim samostanima.

Propovijed o. Gavrića 6. srpnja 2016.

Svaki je život dar. I nije bez razloga što mi kršćani uz sprovod slavimo euharistiju. Kao kršćani zahvaljujemo Bogu, jer euharistija je naše neprestano zahvaljivanje Bogu za sve ono što nam dariva. Upravo stoga i danas, iako je teško, iako je tuga prisutna, gubitak je svakako prisutan, pa i u takvim trenucima mi smo u stanju zahvaljivanja. Zahvaljujemo Bogu za ovaj dar, za dar što je s. Severina bila nama i zahvaljujemo za ono što je ona sada za Boga. Nije očito uvijek, nije jednostavno kada netko, koga smo voljeli, nije tako jednostavno reći – hvala - u trenutku kad takva osoba odlazi. I još je manje jednostavno reći – hvala – kad ta osoba zauvijek odlazi.

Kad netko mlad umre, znamo biti i pogodenici i revoltirani, i znamo govoriti o nepravdi jer život je tek počeo, neostvaren. Kad netko u godinama, malo stariji umre, onda znamo promatrati njegov život i gledati na sve teškoće njegova života, patnje koje je prolazio, što je činio, što je ostvarivao, i možda smo se ponekad i ljutili. Možda je bilo i krivih riječi i krivih pogleda.

Ali nije li ovo, sestre i braćo, samo trenutak da i sami sebi postavimo pitanje: je li možda ova draga osoba otišla prebrzo, a htjeli smo joj možda još nešto reći? Možda smo se htjeli oprostiti, a nismo stigli ni oproštenje zatražiti. Možda smo joj rekli neke riječi koje nismo htjeli ili trebali reći, ili možda joj nismo rekli one riječi koje smo trebali ili htjeli reći. Možda nismo imali vremena niti reći "hvala", i "tako si nam draga bila", i "oprosti".

Kako onda zahvaljivati u ovim trenucima? Upravo nas Sveti pismo podsjeća na ludost koju mi, kršćani, živimo. Kao kršćani pozvani smo zahvaljivati Gospodinu, prvo zahvaljivati, jer svaki život je dar. Da život ove naše sestre nije dar, ne bismo danas molili za nju i ne bismo zahvaljivali Bogu za taj dar, za taj prekrasan dar. Iako je i tuga prisutna, iako je žalost dio ovih trenutaka, možda je i suza kanula, ali Krist nam govori u Evandjelu: Blaženi koji plaču, oni će se utješiti. I naše suze i naša tuga svoj izvor nalazi u samej ljubavi, jer znamo dobro kako Krist govori: mnogo se prašta onomu tko mnogo ljubi.

Drage sestre i braćo, čuli smo, Krist svojim učenicima na Posljednjoj večeri upućuje ove riječi i otvara im svoje srce, svjestan da će doći trenutak koji ne očekuju, na koji nisu spremni kad će otići, ali ih on podsjeća da se njihovo srce ne uznemiruje (Iv 14, 1-6). Upravo su te riječi i nama upućene, da se naše srce ne uznemiruje, jer s. Severina je otišla, nije više među nama, a opet je ostala dio nas i jedna od nas. Smrt nije ni početak ni kraj, čuli smo i u Evandjelu, smrt je samo jedan drugačiji nastavak ovoga našega života i naše egzistencije. Kad se Apostoli pitaju za mjesto gdje će završiti, Isus im govori da nije pitanje mesta, nego pitanje stanja. On je Put, Istina i Život. U ovim trenucima mi zahvaljujemo Bogu na daru života i na daru sestre koja se upravo u služenju darivala drugima. Dok promatramo njezin život, dok promatramo ono što

je ona činila i bila, u ime braće dominikanaca časnoj majci i vama sestre zahvaljujem za ovaj prekrasan dar sestre Severine, jer koliko sam je ja upoznao i bio s njome, doista je jedna draga sestra. Nedavno, kad sam je u Splitu susreo, kad je opet zamjenjivala, a toliko je bila u službi braće i u Zagrebu, i u Bolu i u drugim mjestima, ostao će mi upečatljiv jedan osmijeh koji je bio, kad je Severina pucala od smijeha, to je tako zarazno bilo. Odavala je ženu koja je bila uvijek zadovoljna i sretna, i to me uvijek osvajalo. Kad bih video Severinu uvijek sam se radovao tom njezinom osmijehu koji je govorio puno o njoj.

Gоворио је о једној ћени која јељубила пуно и која је волјела на браћу доминиканце. Ма, волјела је све. Сјећам се ратних година кад је била у Контаковој, у нашему самостану Загребу; толико јас је било у тим тренуцима, и толико је било мuke и патње, кошница је била у самостану, а она њезина радост спремност, она њезино сестринско зрачење, one отворене руке и отворено срце увјек је показивало да има хране и бит ће хране за све ма колико god ih bilo. I ako već nema u kuhinji увјек ће она наћи да сви који дођу, и они који ненадано дођу, да сви добију нешто. За ljubav коју је показивала нама браћи, нека је једна velika i duboka zahvalnost i вама sestre за сестру Severinu, a i zahvalnost Богу за ovaj prekrasan dar.

Došao je trenutak da nam taj dar uzme onaj koji nam ga je darovao. U trenutku kad Bog

uzima dar koji nam je darovao, mi pristajemo na to, pozvani smo da se pomirimo s tim. Ne možemo više sve kontrolirati kao što smo kontrolirali kad je osoba živa, pozvani smo da ne sudimo. Dar priziva dar, a sud priziva sud. Pozvani smo da oprostimo i da ona sjećanja sa sestrom s kojom smo živjeli ostanu i traju u nama.

Pozvani smo na pouzdanje. Kad volimo ljudе, osobe, onda se rado prepustimo tim osobama jer znamo da nas s ljubavlju primaju. Drage sestre i draga braćа, i u ovim trenucima mi prepуштамо našu sestrę Onomu koji je sama ljubav, koji je ljubav koja nadilazi sve ljudske ljubavi, jer On stvara iz ljubavi. Stvorenje i sav svijet stvorio je iz ljubavi. I stalno, neprestance stvara. Njegova ljubav nije na trenutak. Ne prestaje njegova ljubav. Ona traje, ona je vječna kao što i On vječno stvara. Nije stvorio niti jedno ljudsko biće da bi ga uništio, nego, čuli smo i Apostola Pavla kako nas podsjeća da On ostaje vjeran (usp. 2 Tim 2, 8-13). Apostol nas podsjeća da mi kročimo u vjeri. Ali kročiti u vjeri, kako kaže poslanica Hebrejima (11,1), da već imamo ono čemu se nadamo, tj. da će se doista dogoditi ono čemu se nadamo i da smo čvrsto uvjereni u zbiljnost onih stvarnosti koje ne vidimo. Zato nas Pavao i poziva da kročimo u vjeri.

Neka naša tuga, suze, budu odraz ove ljubavi, a mi budimo vjerni i neka naša molitva danas bude znak naše vjernosti Bogu i naše povezanosti s dragom sestrom. Neka one vrline budu

nama poticaj da nastavimo vjerno živjeti evanđelje koje ne može ništa okovati – podsjeća nas Apostol. Živjeti iz evanđelja i živjeti za evanđelje, po primjeru sestre koja je svoj život davala iz ljubavi i za spasenje drugih.

Neka Gospodin bude vječna nagrada za sve ono dobro što je sestra svojim životom činila svima nama i svim ljudima. Amen.

Kratki razgovor nakon sprovoda sa Severininom sestrom Finkom i Nevenkom

✠ A što će ti reći. Ona je mlađa od mene. U najranijem smo djetinjstvu ostale bez oca. Meni je tada bilo dvije godine, a Severini tek osam mjeseci. Samo Bog zna što je onda naša majka pretrpjela. Kasnije se preudala i dobile smo polusestru, Nevenku i polubrata Antu. Mogu reći da smo bili sretni kao djeca, igrali smo se i pomagali što smo mogli u kući i gdje je trebalo.

Kad je Ana (Severina) završila osnovnu školu pošla je samostan. To je bio za majku preteški bol. Punih šest mjeseci je plakala za njom i to u glas. Nisam znala kako bi je utješila. Tek kasnije, kad ju je išla posjetiti i vidjela je sretnu, onda se malo smirila. Nije više plakala, ali joj je njezina Ana bila uvijek na pameti i u srcu. Stalno ju je spominjala. Jako se radovala kad bi dolazila kući na ferije.

Severina nam je svima bila draga, svi smo je voljeli i ona je nas voljela. Eto, kad smo čuli da je umrla bila sam šokirana. Samo prije dva dana smo se čule i rekla je da ide na ferije. Žao mi je, ali što mogu. Život ide dalje. Neka joj Bog dade vječni pokoj.

s. Slavka Sente

jednog jutra
(sestri Severini)

ujutro
u jedno jutro
samo je više nije bilo
otišla je
samo tako
tamo daleko
otišla zauvijek
nema više
šaumrola
peglanja u zoru
sijedog pramena što iz vela viri
otišla je
samo tako
ujutro

u jedno jutro
samo Te više nije bilo
kad učenici stigli su na grob
otišla je
otišli ste
i sad zajedno promatraste
negdje
iz visina
i smijete se
smijete se
sretni

s. Jana Dražić

Ja vjerujem da moj izbavitelj živi (Job 19, 25)

S. KATICA DŽEPINA

dominikanka

4. prosinca 1920. – 9. srpnja 2016.

U subotu, 9. srpnja 2016., u podnevnim satima nečujno je predala svoju dušu Gospodinu naša s. Katica (Kata) Džepina, u 96. godini života i 74. godini redovništva. Preminula je u samostanu sv. Martina u Splitu u kojem je živjela od 1963., dugo godina prikovana uz krevet. Sprovod naše drage s. Katice bio je u utorak 12. srpnja 2016. u 15,30 sati na groblju Lovrinac u Splitu, a nakon toga je bila sveta misa zadušnica u crkvi sv. Dominika.

Sprovodnesu obrede i misu zadušnicu, prema tradiciji, vodili oci dominikanci. o. Luka Prcela se osvrnuo na Katičnu spremnost i otvorenost za Božji pohod. On joj je, naime, često donosio svetu pričest, jer zbog svoje bolesti i slabosti nije više mogla prisustvovati svetoj misi. Gledao je njezinu prikovanost za krevet, u hladnim zimskim, kao i u vrućim ljetnim danima, bila je to velika žrtva kojom se suočila žrtvi Sna Božjega. Samo je Bogu znano za koga je sve namijenila svoje

patnje, a sasvim je sigurno da je i sebi 'zaradila' lijepo nebo koje ju je dočekalo. Nimalo ne sumnjamo da ju je u svoje krilo primila i draga Gospa koju je svakodnevno zazivala, prebirući mnogobrojna zrnca krunice.

U svakom je razgovoru rado i često spominjala svoju rodbinu, osobito pokojnu, koju je, svakoga pojedinačno, pratila molitvama. Imala je pet sestara (Ana, Milka, Jeka, Zora, Maša) i jednog brata (Ante). Još su joj žive samo dvije sestre, Zora i Maša (Manda).

Motreći s. Katicu dugi niz godina, osobito za vrijeme njezine neokretnosti, može se slobodno reći da je trajno sazrijevala u prilagođenju volji Božjoj. Nikome nije lako biti ovisan o drugome baš u svemu. Takvo se stanje može prihvatiti samo vrhunaravnim duhom vjere. U tom duhu patnja postaje spasonosna za onoga tko je podnosi, kao i za onoga koji patnika na bilo koji način nosi. S. Katica je bila svjesna toga, zato je za svaku i najmanju uslugu zahva-

ljivala. Dvije su joj riječi bile trajno na usnama: oprostite i hvala. Tijekom života ona je njegovala mnoge naše starije sestre, pomagala im u svemu. Eto, dobro se dobrom vraća, kaže poslovica. Zato ni ona nije nikada ostala bez pomoći i njege svojih mlađih sestara. Koji su je poznavali ističu kako je s. Katica osobito pazila na redovničko dostojanstvo i u držanju i u molitvi i u odijevanju. Voljela je svoj dominikanski Red, svoj bijeli redovnički habit i to je s ponosom isticala. Kad više nije mogla biti aktivna u kućnim poslovima, postala je veoma aktivna u molitvi. Za svih je molila, sve je blagoslovila, zato je njezina prisutnost u zajednici i u Kongregaciji bila blagoslovljena.

Na blagdan sv. Katarine Aleksandrijske, s. Katica je, uz svoj imandan, proslavila i 70. obljetnicu redovništva. Neka je Gospodin nagradi za svaki njezin uzdisaj, za svaku molitvu, za svaku patnju.

s. Estera Plavša

Oproštaj sa sestrom Katicom Džepina, dana 12. srpnja 2016.

(procitala s. Dolores Matić)

Zanemarujući visoke godine, nitko nije mogao naslutiti da će nas u kasne večernje sate, 9. srpnja u subotu, na dan posvećen Nebeskoj Majci Mariji, napustiti naša draga sestra Katica Džepina.

Već je pet godina bila vezana uz krevet i svoju tijesnu redovničku sobicu. Navikli smo je tamo nalaziti, popričati s njom, čuti ponešto iz njenog dugog ljudskog i redovničkog života, izmijeniti nekoliko rečenica o događajima i zbivanjima u našoj Kongregaciji i u svijetu, pa mirno odlaziti dalje jer je i sestra Katica bila ispunjena mirom i prilagođena svome križu i svemu što je dolazilo iz Očeve ruke, ali i od ljudi s kojima je dijelila svagdašnjicu.

Sestra Katica je rođena u prošlom stoljeću, 4. prosinca davne 1920. godine, u mjestu Oklaj, u šibenskoj biskupiji od oca Mate i majke Marije, rođene Bandalo. Već u zreloj dobi, u doba

djevojaštva Kata odgovara na poziv Višnjega i odlazi u samostan. Na to je nije prisilila oskudica ni neimaoština jer je Kata rođena u poštenoj i marljivoj obitelji kojoj nije nedostajalo kruha svagdašnjega, poštenja ljudskoga, marljivosti i radinosti čovjeka iz Zagore, prirodnog i stečenog znanja i inteligencije, ljudi čija je vjera bila stamena, a ljudskost nepotkupljiva. Oboružana tim osobinama Kati nije bio problem uklopiti se u veliku dominikansku obitelj, zavoliti je i ostati u njoj do svoje smrti.

Ljubav prema Bogu, prema Crkvi i prema Narodu iz kojega je nikla progovarala je iz njenе požrtvovnosti, njenog darivanja cijele sebe i žrtvovanja kroz posao i obaveze koje su joj bile povjeravane.

Po zvanju je bila redovnica - sestra dominikanka, a djelovala je kao domaćica, kao sankristanka i kao brižna njegovateljica starijih i nemoćnih osoba.

U zajednicu je ušla na Blagdan Svih Svetih godine 1940., obukla redovničko odijelo 1941; prve redovničke zavjete položila u vihoru rata godine 1942., a doživotne 1948. godine.

Mijenjala je mjesto boravka nekoliko puta: Korčula; Zagreb - Dom slijepih; Šibenik; Trogir - Dom staraca; kratko u Splitu, Dubrovniku, pa Rijeci; nešto duže u Starigradu, kratko u Žrnovu i ponovno u Samostanu svetog Martina u Splitu. Tu je ostala najduže: od 1963. godine pa sve do preseljenja u Nebo, pune 53 godine.

U životu i djelovanju sestre Katice nema velikih stvari, osim što je svoj posao obavljala na čudesan način: sa zanosom i ljubavlju, živeći sretno svoj redovnički život, trudeći se biti sestra svojim susestrama, sestra i majka starijim osobama koje je njegovala, anđeo čuvar članovima svoje obitelji. Uvijek je bila brižna prema

svim članovima svoje obitelji, ponosna na njihove životne uspjehe, suosjećajući s njima u trenucima njihovih neuspjeha, boli i patnje u čemu svi ljudi obiluju. Članovi njene duhovne i krvne obitelji nisu krali mjesto jedni drugima u njenom srcu ni njenim molitvama. Imala je veliko srce za svih i ljubavi prema svima.

Bilo je zanimljivo, poticajno i poučno pratiti sestru Katicu u vrijeme njene prikovanosti uz krevet. Uvijek s krunicom u ruci, nizala je zdravomarije Nebeskog Majci, donoseći pred njen majčinski pogled sve one koje je poznавала, koji su s njom bili povezani na bilo koji način, one koji su patili i one koji su bili sretni, vapila je za njih, Majci ih predavala.

Crkva naša i narod naš, mi njene sestre i braća dominikanci, vi draga rodbino i prijatelji svi smo imali posebno mjesto u njenom životu.

Uvijek strpljiva, u Božju volju predana, tiho i vedro je nosila svoj križ prikovanosti uz krevet, zahvalna za svaku i najmanju pomoć sestara, za svaki posjet i lijepu riječ. Prilagođena svome stanju, svima je dijelila blagoslove i riječi zahvalnosti. Volila je život, nikada nije priželjkivala smrt. Otišla je u zagrljaj Nebeskom Ocu sasvim tiho, u smiraj jednog subotnjeg dana. Svjetiljka njenog zemaljskog života nenadano se ugasila, ali je za sobom ostavila svjetli trag u sjećanju svih koji su je poznavali. Ljubav i dobrota ne mogu se skriti, jer su sjeme ljepšeg, boljeg, ljudskijeg i savršenijeg života. Pokazala nam je kako biti i ostati, kako radosno i predano odživjeti jedan ljudski život.

Draga naša sestra Katice, nastavi živjeti u vječnosti, u radosti i ljubavi Božjoj. Pred Ocem Nebeskim pojačaj svoj zagovor za sve koje si poznavala, koje si volila, koji su i najmanjim dodirom dotakli tvoj život.

Počivala u miru Božjem!
(s. Katarina Maglica)

NEDILJKO (Nede) ODRLJIN

15. listopada 1961. – 26. ožujka 2016.

- šogor s. Jakice Vuco -

Na Veliku Subotu 26. ožujka 2016., nenadano je, u 55. godini života, preminuo Nediljko Odrljin, šogor s. Jakice, odnosno suprug njezine sestre Vjere. Čovjek u punoj snazi, čvrsti oslonac cijeloj obitelji, napose u zadnje vrijeme zbog Vjerine bolesti i nedavne operacije. Svi koji su ga poznavali svjedoče da je Nede bio duša od čovjeka. Neka mu Bog bude vječna nagrada na nebesima, a njegovoj obitelji snaga i utjeha.

Nede je rođen 15. listopada 1961. u Sinju, od oca Petra i majke Ane. Bilo ih je troje djece: Zdenka, Duško i Nedjeljko. Svi su ga zvali Nede. Kao zreo momak našao je svoju životnu družicu. Vjeru Vuco, s kojom je sklopio kršćanski brak 25. svibnja 1991. No, nedugo nakon tog sretnog trenutka, otišao je kao dragovoljac braniti svoju zemlju. I dok je bio je na raznim ratištima, rodilo mu se prvo dijete, sin Petar. Bila mu je to dodatna motivacija da ustraje u borbi za domovinu, premda je bio i ranjen. No, Bogu hvala, iz ratišta se vratio živ i sretan svojoj dragoj obitelji.

Ima žive roditelje, starije i bolesne, čija je tuga golema, osobito majčina.

Sahrana pokojnoga Nedjeljka bila je u petak, 29. ožujka na mjesnom groblju u Košutama. Koliko je Nede bio voljen vidjelo se i po nebrojenom mnoštvu koje mu je došlo iskazati posljednju počast, ali i blizinu njegovoj obitelji – supruzi Vjeri i sinovima: Petru, Vedranu i Dominiku, kao i ostaloj rodbini. Bilo je čak 15 svećenika. Kao što je običaj, tijelo pokojnika bilo je najprije doneseno u crkvu, gdje je bila sveta misa zadušnica, a potom je nepregledna povorka ispratila Nediljka na mjesno groblje gdje će njegovo tijelo čekati uskrsnuće.

Opraštajući se od pokojnika, župnik župe Presv. Srca Isusova u Košutama, don Franjo Prnjak, priznao je kako je u ovim bolnim trenucima teško naći riječi utjehe. „Zato uzimamo Božju riječ koja ima odgovore na sva pitanja i nedoumice, koja jedina može pružiti utjehu svima ožalošćenima, a posebno pokojnikovoj rodbini.“ – rekao je don Franjo i nastavio. – „Riječ koja tijelom postade dade nam se kao zalog, kao savjet da se naša srca smire u Gospodinu. Srce našeg pokojnog Nediljka cijeloga je života bilo mirno, odmjereno, sada se potpuno umirilo u Gospodinu. - Neka se ne uznemiruje srce vaše, - tješi nas Isus. Primite tu sigurnost, primite taj savjet i primite taj odgovor na sva vaša životna pitanja, osobito pitanja sadašnjeg trenutka pod velikim pritiskom tuge, žalosti i боли.“

Don Franjo je potom spomenuo kako je Nediljko bio aktivan član župne zajednice, pjevao je u zboru i svirao. „Poslužit ću se riječima jedne poznate pjesme, koja se trenutno može

odnositi na pokojnog Nediljka, tj. danas je *ušla tuga tamburi kroz žice*, onoj koju on svira. Ali, draga braćo i sestre, promotrimo kako je on svirao. Kad bi mu ja stavio neku pjesmu, da posluša malo, odgovorio mi je: „To je bilo ono davno, to me više ne privlači. Ja u zadnje vrijeme Gospodinu samo sviram.“ Kao da su mu pjesme sve tiše. No, mogu kazati, prihvaćajući njegovu oporuku, da se njegova pjesma, koju je svirao i pjevao Bogu, neće stišati. Ostavio nam je, naime, svima primjer dobrote, zauzetosti i mira koji je živio u njegovu srcu. Nije li to najljepša pjesma koja se neće nikada stišati!

Pratile ga neke stare pjesme

Sve do Rijeke kojom teče tuga

„Draga braćo i sestre, sada, kada vašim srcem teče tuga, želim vam istovremeno i čestiti i žalovati se. Neka vam Uskrs bude doista sretan! Jer Nediljko je iščekivao jutro Uskrsa isповједен, pričešćen. Pamtit ćemo ga kako je na Veliki Petak još jednom stao pred oltar Gospodnj, primio u pričesti svoga Gospodina u trenutku najveće njegove boli, muke i patnje. I malo nakon toga, odazvao se na njegov zov!

Dragi sinovi, ženo i obitelji, opet ću se poslužiti onom pjesmom koja kaže:

Još i danas čujem one riječi

Samo dobri Bog na kraju čeka

*Zato sine od svih mojih riječi
Nek u srcu ostane bar neka.*

Sigurno ćete se često prisjećati njegova života, u ušima će vam odzvanjati njegove riječi, njegov glas, i kad vas zbog toga obuzme tuga, ‘nek u srcu ostane bar neka’, kao što kaže ona pjesma. Te riječi koje vam je Nediljko zborio bile su odjek Riječi koju je on zaživio, to je Isus Krist u kojega je vjerovao i do kraja posvjedočio. Braćo i sestre, premda je tužan ovaj trenutak, svetkujmo ovaj današnji dan, jer je on dan uskrsa našeg pokojnog Nedjeljka. Neka nam to bude sigurnost, neka nam to bude utjeha i naša životna snaga. Neka nam to bude još jednom naša životna pjesma koja će se još mnogo puta razlijegati ovim našim mjestom, ovom našom crkvom, kao jedan dobar zalog onoga što je Nedjeljko nama ponudio. S pjesmom na usnama nastaviti ćemo živjeti ono što su nam naši stariji dali i posvjedočili, a to je ljubav i vjera u Isusa Krista. Amen.“

Na kraju mise je don Franko zahvalio, u ime obitelji pokojnog Nedjeljka, svima koji su im na bilo koji način pomogli u ovom teškom času, osobito svima onima koji mole za dušu pokojnika, a isto tako i za obitelj da mogu ustrajati u svojoj vjeri. Zahvalio je i svima koji su došli na sprovod pokojnog Nedjeljka.

s. Slavka Sente

ODNESE GA DOBRI BOG

Ne, nije mi lako pisati o Nedi kojeg više ne mogu dočekati na vratima sa skalama, kantama i 'pinelima' u rukama. Nije lako pisati o čovjeku uvijek spremnom za pomoći i jednom od onih za koje ste mislili da će na određeni način uvjek biti tu negdje.... Nedu sam upoznala prije 25 godina kada je vjenčan s mojoj sestrom Vjerom. Svi smo ga u obitelji zavoljeli i on je uvijek dobrodošao u svaku situaciju života, radilo se o slavlјima, proslavama, žalostima, popravcima, rješavanjima poljoprivrednih „problema“, „hitne pomoći“ i svime onim što jedan obiteljski čovjek može znati... Bio je široko zainteresiran za društvo, za Crkvu, za obitelj, za glazbu, za pčele, za razumijevanje odnosa među ljudima, narodima... Nije bio skučen u svoje probleme i svoje zidove, volio je živjeti i doprinositi zadovoljstvu čovjeka na različitim područjima interesa.

I Eto, odnese ga dobri Bog k sebi na dan prije slavlja Kristova uskrsnuća! Kako to razumjeti? Kako prihvati i snaći se? Kako živjeti bez njega, kad je tako dobro i lijepo bilo imati oslonac, sigurnost, potporu, poticatelja, ma tko može nabrojiti sve ono što nam je svima ili svakome posebno značio. Bio je uzoran vjernik, Bog mu je bio i mjera i kraj! Lako se snalazio i komunicirao i u temama koje su bile teške, ali je imao poseban smisao za humor. Njegove pošalice su imale duha i snagu. Njegova pažnja se očitovala i u sitnim znakovima pažnje kada bi koga sreo i pozdravio. Nekada nije ni poznavao

one koje je pozdravljao, ali je vjerovao da će njegov pozdrav nekoga možda obradovati. Nikada nije sebe stavljao na prvo mjesto. Uvijek je sva njegova pažnja i ljubav bila usmjerena na obitelj koju je neizmjerno volio i od koje je ljubav i dobivao!

Neka mu sada Gospodar života i smrti bude nagrada. Neka mu usliši sve molitve koje je izgovorio. Neka blagoslovi svaku njegovu riječ i oboji ljubavlju kakvu imaju nebesnici. Neka njegove riječi i njegov primjer dobrote bude radost i put sinovima koje je usmjeravao i odgajao. A svima nama koji smo ostali u tuzi, neka Bog bude snaga i jakost u životu. Neka nas prati odozgor gdje sigurno boravi u krilu Očeva i neke nam isprosi od Boga strpljenja i razboritosti za životne odluke i svakodnevni život u njemu.

s. Jakica Vuco

Još nekoliko crtica o nezaboravnom Nedi

Nedjeljko Odrljin rođen je 15. listopada 1961. u Sinju, od majke Ane i oca Petra, drugo od troje djece; najstarija sestra Zdenka i mlađi brat Dušan. Živio je s suprugom Vjerom i troje sinova Petar, Vedran i Dominik.

Bio je hrvatski branitelj (dragovoljac) u 126. brigadi HV od samog početka rata (1990.) do 1996. godine. Nosilac je spomenice Domovinskog rata '90. i '92. te je odlikovan medaljama 'Ljeto 95.' i 'Oluja'. Također je bio i u akciji 'Zima 94.' te 'Maestral 1 i 2' i 'Južni potez'.

Supruga Vjera:

Tko nije izgubio voljenu i blisku osobu, ne može razumjeti koliko duboku bol taj gubitak izaziva. Zapravo, još ne prihvaćam činjenicu da će u nastaviti život bez tako bliske osobe i velikog oslonca. Valjda s vremenom polako zaraštu rane, ali ja još nisam u tom periodu, još ne mogu prihvati tu iznenadnu smrt svog supruga. To mi se čini tako nestvarnim i ne mogu vjerovati da se on više neće pojaviti na vratima naše kuće. Sama pomisao na to stegne mi srce a suza samo klizne niz lice.

Sin Dominik:

Oče, često te se i rado sjetim. Pomisao na to da me više nećeš voditi kroz život svojim riječima i savjetima zgrožava me. Nije lako izgubiti tako velik oslonac. Za mojih 16 godina si me dosta toga naučio što ne bi nitko. Jedan otac vrijedi više od stotinu učitelja. Ne mogu zamisliti ni jednu veću potrebu u djetinjstvu od one za očevom zaštitom. Hvala ti za svaki trenutak prošeden sa mnom, često želim vratiti vrijeme jer mislim da takvih trenutaka i nije bilo dovoljno za mene, ali zauvijek ćeš ostati u mom srcu.

s. Jakica Vuco

KATA JAJČEVIĆ rođ. Čosić

1936. – 2016.

- Šogorica s. Miroslave -

Kata Jajčević, rođ. Čosić, rođena je 1936. u Potkozarju, u Banja Luci. U zreloj, djevojačkoj dobi udala se za Zvonka Jajčevića. Imali su troje djece, jednoga sina i dvije kćeri. I ona je, poput mnogih drugih mještana Hrvata, bila protjerana iz svoje kuće. Kćeri su našle smještaj u Poreču pa je otišla k njima. Sin joj je otišao u Hollandiju.

Kata je svoj radni vijek provela kao vrsna kuharica u jednoj školi u rodnom mjestu. Svi su je nastavnici voljeli i cijenili njezin rad. I kad je mislila kako će uživati svoju mirovinu u novoj kući koju su sagradili, i raditi na imanju koje su imali, svi su ti planovi i snovi bili uništeni zauvijek. Nastao je rat i Hrvati su morali ostaviti sve i bježati u progonstvo da sačuvaju

živu glavu. Od sve njezine imovine, sa sobom je stigla ponijeti samo jednu malu vrećicu robe. U toj tuzi i očaju jedino joj je molitva davala snage. Išla je svaki dan u crkvu. Ubrzo ju je takvu pobožnu i dobru upoznao cijeli Poreč. To se osobito vidjelo na njezinom sprovodu, gdje se okupilo mnogo mještana Poreča da joj iskažu posljednju počast. Preminula je, naime, 31. ožujka 2016. i pokopana je na mjesnom groblju u Poreču, budući da u svom rodnom mjestu u Bosni nema više niti njihova groblja.

Neka joj Nebeski Otac bude milostiv i neka joj udijeli nagradu za svako dobro djelo, i za patnju što je propatila u svom životu.

s. Miroslava Jajčević i s. Sl.

HRVOJE VUČIĆ

19. listopada 1969. – 4. svibnja 2016.

- nećak s. Regine -

Hrvoje Vučić, nećak s. Regine, rođen je 19. listopada 1969. u Sinju, Glavice, od oca Mirka i majke Marije rođ. Cvrlje. Bio je, nakon starijeg brata, Marinka, drugi po redu, zajedno sa svo-

jom sestrom blizankom, Ivanom, potom su dobili još jednoga brata, Matu.

Hrvoje je brzo stasao u zrela mladića, te je, nakon završene srednje škole, krenuo u Zagreb

na studij strojarstva. Tu je upoznao svoju buduću družicu, Editu s kojom je sklopio sretan brak. Imali su dvoje djece, Ivana i Petru. Kao brižan, mladi otac, Hrvoje se zaposlio kako bi mogao prehraniti svoju obitelj. Marljin i poduzetan, vesele naravi, brzo je stekao prijatelje koji su ga poštivali i voljeli. Hrvoje je, kao i svaki mlađi, sposoban čovjek, imao planove za budućnost, radovao se životu i radu, radovao se osobito svojoj obitelji, a onda je nadošla teška bolest koja je, na neki način, izbrisala sve te njegove planove. No, nije se odmah predao. Borio se, želio je i tražio ozdravljenje, ali, nažalost, morao je 'predati oružje', jer je zločudna bolest ipak bila jača. Svjestan svoga neizlječivoga stanja, Hrvoje je i dalje ostao vedar do zadnjega trena. Zvuči pomalo neobično, ali, vidjevši da su mu dani izbrojeni, dao je svojima detaljne upute oko organizacije svog sprovoda, da im olakša taj težak i bolan trenutak.

Okrijepljen sakramentima umirućih predao je svoju plemenitu dušu Bogu u srijedu 4. svibnja 2016. godine. Sahranjen je u Sinju, na mjesnom groblju u četvrtak 5. svibnja. Duga

kolona njegovih prijatelja, susjeda i rodbine, koja je strpljivo čekala da mu oda posljednju počast, bio je očiti dokaz kakove je tragove dobrote i plemenitost ostavio taj naš dragi Hrvoje. Zahvaljujemo svima koji su nam iskazali svoju sućut i blizinu, kao i svima onima koji su došli ispratiti Hrvoja ne vječni počinak i koji se mole za njega.

s. Regina Vučić

Duboke i iskrene iskaze prijateljske povezanosti s Hrvojem izrekao je u svojoj pjesmi njegov rođak Mario Vučić:

ROĐO, DA TE PITAM?

Rođo, da te pitam?,
Da okolo ne skitam.
Ako se kupi srce ljudi,
Tribaju li za to veliki trudi.
Kako se ljudima pod kožu uvlači,
Dal triba za rukav da ih see povlači.
Šapni, kako svima biti iznad prosjeka,
Da i za nama plaču kad nas povuče oseka.
Neku posebnu formulu da li imaš,
Da te svi vole, kako to naštimaš.
Ma u stvari, ne tribaš se trudit,
Ne možemo to, mogli bi samo ludit.
Do tvojih vsina teško da se može,
Zašto nam ga 'ukrade' dragi Bože.
Bili smo naši, bili smo s svoje,
Od sada se dani drukčije broje.
Plakašmo dok smo znali da patiš,
Plaćemo i sad kad nas od gori pratiš.
Znam da si video koliko je svita bilo,
Ti si s nama, ispratišmo ti samo tilo.

Mario Vučić
svibanj 2016.

IVA TOŠIĆ, rođ Barišić

1928. – 2016.

- sestra naše s. Jelke -

U srijedu 25. svibnja 2016. preminula je u Vidonjama Iva Tošić, rođ. Barišić, sestra naše s. Jelke. Rođena je u Vodonjama, godine 1928. od oca Tadije i Mare Barišić. Ona je najstarija od osmoro djece (šest kćeri i dva sina). Udala se relativno mlada za Antu Tošića, u istom mjestu. Navikla na svaki rad, nije joj bilo teško, kao mladoj snahi, primiti se svakoga posla. Premda je bilo veliko siromaštvo, kao i kod svih drugih mještana, ova se mlada obitelj nije bojala donijeti na svijet čak desetero djece; šest sinova i četiri kćeri. Bila je brižna majka. Budno je pazila i odgajala svoju djecu. Zajedno sa svojim mužem danomice je teško radila kako bi nahranila sva ta mala usta i priskrbila im ono najnužnije što im treba. Pazila je da joj djeca budu uredna i čista, ali isto tako da se uzorno vladaju i da budu dobri đaci. Već je od svojih roditelja naučila da najprije treba dati Bogu Božje, pa je taj odgoj prenosila i na svoju djecu. Nikada nije izostavila svoje vjerske dužnosti i molitvu. Bila je sretna što je takav vjernički duh našla i u novoj obitelji u koju se udala. Brižno je sklapala ručice svoje djece da i oni nauče moliti. Djeca su se zaista brzo uključila u obiteljsku molitvu jer ona naj-

više nauče na primjeru svojih roditelja. Zasigurno su joj danas djeca zahvalna za svu ljubav i brigu što im je pružila. U zadnjih, skoro deset godina teško se kretala zbog moždanog udara, pa je najveći dio dana provodila u molitvi. Često je prebirala zrnca krunice za svu svoju djecu i unuke. Bila je uvijek vedra i raspoložena. Svi su voljeli svoju baku i rado su joj dolazili. I ona je njih puno voljela. Znala bi kazati da im niti ne zna broja, „ali neka ih, svi su oni moji!“ Kad joj je, prošle godine, umro muž, Iva je živjela sa svojim sinom Vladom.

Preminula je 25. svibnja 2016. u 88. godini života. Pokopana je u Mliništima, na groblju sv. Josipa. Sprovodne je obrede vodio novi župnik župe Vidonje Don Mladen Margeta, uz asistenciju p. Luke Prcela, OP. Na vječni su je počinak, osim njezine brojne obitelji, otpratili mnogi mještani i prijatelji. Zapažen je i veliki broj sestara dominikanki, na čelu sa č. majkom Katarinom. Ovim putem svima toplo zahvaljujem u ime cijele svoje obitelji. Zahvaljujem i svima koji će se pomoliti za pokoj duše moje drage sestre Ive.

s. Jelka Barišić

DOMINIK (Donko) BAĆAK

13. listopada 1956. – 8. lipnja 2016.

- brat naše s. Diane -

U srijedu 8. lipnja, nakon duge i teške bolesti predao je svoju plemenitu dušu Bogu Dominik Baćak, brat naše s. Diane. Bio je najmlađe, dvanaesto dijete Stipana i Ruže Baćak (8 braće i 4 sestre), pa su ga svi od milja zvali Donko. No, točno polovica braće i sestara preminuli su u mladahnjoj dobi (4 brata i 2 sestre). U brojnoj obitelji uvijek je bilo mjesta za radost, smijeh i igru. Kao i u svim drugim našim kršćanskim obiteljima, djeca su bila blagoslov ne samo za obitelj Baćak, nego i za cijeli rodni kraj. Odrastali su sretno, pazeći, čuvajući i voleći jedni druge. Kako je koje dijete odrastalo, odvajalo se od roditelja i osnivalo vlastitu obitelj, gradilo sebi

novo gnijezdo ili tražilo put u novoj, redovničkoj obitelji, kakvu je odabrala jedna od sestara, Matija (s. Diana). Ostali su s roditeljima još samo Mijo i Donko. No, njihovu je mladenačku bezbrižnost prekinula nenadana smrt majke Ruže, koja je poginula u prometnoj nesreći 21. 03. 1971. (Upravo se vraćala se iz crkve sa svete mise i jedan ju je nesmotren vozač udario autom i na mjestu je usmrtio). Donku je tada bilo tek četrnaest godina. Tada se on, i brat Mijo još čvršće povezao uz strica Jozu i njegovu suprugu Anu. Živjeli su zajedno, dijelili zajednički bolne i radosne trenutke. Kad je Donko odrastao u zrela mladića, našao je sebi životnu družicu, Željku Miškić, s kojom je sklopio brak. No, budući da u rodnom mjestu nije mogao naći stalno zaposlenje, krenuo je, poput mnogih svojih mještana, tražiti bolje uvjete za život. Marljiv, pouzdan i spretan radnik uspio je bez problema naći posao u Austriji, gdje se onda preselio sa svojom obitelji, odnosno sa ženom i kćerkicom Ružom. Kasnije se tu još rodio sin Stipan i kćer Petra. Pomalo je sagradio i kuću u Austriji, kako bi njegova obitelj bila što sigurnija i mirnija. No, premda daleko od svoje domovine, nikada se nije ni Donko, kao ni njegova obitelj, odnaradio. Nije se, naime, nikada htio odreći svog hrvatskog državljanstva, premda bi, kao stalni zaposlenik u Austriji imao veće povlastice da je prihvatio austrijsko državljanstvo. Kako reći sebi i svome rodu da je Austrijanac, kad ga je rodila majka Hrvatica!? To jednostavno nije mogao učiniti ni pod koju cijenu. On je svoju rođnu grudu uvijek nosio u srcu i na usnama, ma gdje bio. Tu je ljubav prema domovini prenio i na svoju obitelj koja je ostala u Austriji, ali uvijek

kao Hrvati. Pravo veli poslovica: *Krv nije voda!* Rado je svake godine dolazio u svoj rodni kraj, k svojim najmilijima koji su ga voljeli kao što je i on volio svakoga. No, osobito je volio svoju obitelj za koju se, kao brižan otac neumorno žrtvovao. Nikada se nije potužio da ga što boli. A kad je napokon morao priznati sebi i drugima da ipak nešto nije u redu s njegovim zdravljem, bilo je već prekasno. Zločudna je bolest rapidno počela razarati njegovo tijelo, te mu, uza svu liječničku skrb, nije bilo više spaša.

Preminuo je tiho, okružen ljubavlju svojih najmilijih kojima će najviše nedostajati. Vjerući je živio, vjernički je i predao svoju neu-mrlu dušu Gospodaru vječnosti, milosrdnom Ocu, u ovoj Godini milosrđa. Kako ne vjerovati da je već čuo milosni, Očev zov: ...slugo, dobri i vjerni, uđi u radost gospodara svoga (usp. Mt 25,21). To je utjeha u tuzi zbog njegova odlaska, kako njegovoj obitelji, tako i cijeloj rodbini.

Sahrana Dominika Baćak bila je u nedjelju 12. lipnja, u Tomislav gradu, u svom rodnom mjestu, Letki. Sprovodne je obrede i misu zadušnicu vodio p. Mato Bošnjak OP, uz asistenciju druge braće dominikanaca i franjevačkog đakona fr. Ivana P. Nepregledno mnoštvo koje se okupilo da otprati dragog Donka na vječni počinak, najbolji je pokazatelj koliko je bio voljen i poštivan od svojih mještana, prijatelja i znanaca. Bio je zapažen i veliki broj sestara dominikanki, osobito iz Korčule, Zagreba, i drugih mjesta.

Cijela obitelj dragoga pokojnika od srca zahvaljuje svima, a Donkovu dušu preporuča u molitve.

s. Diana B. i s. Slavka S.

Priča o 'ljudini', mom dragom stricu

Rođen je divnog jesenskog dana u lećićkoj kuli 13. listopada 1956. godine, Dominik, najmlađe dvanaesto dijete majke Ruže Baćak, r. Škaro i oca Stipana.

Po pričama mog oca Jose koji je rođen devet godina ranije, imali su veselo i razigrano djetinjstvo, ali teško. Bili su siromašni. Tekao

je život kao i u svim selima u Bosni i Hercegovini u igri, u radu na polju, u veselju i radosti. U ožujku 1971. godine prekida se veselje jer je baka Ruža poginula, i stric, koji je tada imao četrnaest godina, postao je jako vezan uz moju mamu Anu, koja se zimu prije udala za tatu i živjeli su u zajednici uz striku Miju i dida Stipana.

U narednim godinama je rođena sestra Ruža, nakon nje Diana, pa Josipa i brat Stipan.

Prolazili su dani, mjeseci, godine i u strikin život je ušla mlada djevojka, imenom Željka, iz susjednog sela, Vedašić. Moja strina. Jako je svojatam i volim jer nam je dragi Bog u njoj poslao drugu mamu.

Vjenčali su se, dobili prvo dijete Ružu, i krenuli trbuhom za kruhom u Austriju, 1982. godine, kad je malena imala deset mjeseci, a ja, Franka, osoba koja piše ovu priču o svom stricu, se tada rodila. Naš odnos se nije promijenio nakon njihovog odlaska, često su dolazili, posebno preko ljeta. Strikan je volio provoditi dane u svom selu, posebno je volio Božić, svu tu bjelinu i veselje koje je donosilo to božićno doba.

Njihova mala obitelj se povećala sa još dva slatka čuda, dobili su sina Stipana i kćer Petru. Sjećam se ljetovanja na Korčuli kod naših časnih sestara dominikanki, svi smo zajedno išli i tako nam je bilo dobro. Povezanost sa časnama je zaslužna naša tetka Maca, odnosno s. Diana, dominikanka, starija strikina sestra. I dandas, volim otići na Korčulu, i sa svojom malom obitelji, volim sve te časne koje su meni, nama, druga obitelj.

I dolazi trenutak, koji bi ja, kao i svi moji, htjeli da se nikad nije desio. Naime u travnju 1995. godine mama Ana je umrla. Eh, sjećam se tog najružnijeg dana u životu, imala sam dvanaest godina. Striko i strina su došli, mi smo sjedili u maminoj i tatinoj sobi i strikan me zagrljio i rekao, jadna moja mala, i ja sam bio tako mali kad sam ostao bez mame i došla je Ana i nju sam zavolio kao mamu, i sad sam opet izgubio „mamu“...Nakon toga smo se još više povezali, makar smo i do tada bili povezani, ali očigledno se to trebalo desiti da shvatimo što je najbitnije u životu: obitelj.

I tako su prolazili dani, mjeseci, godine, mi smo se navikavali novom načinu života i disali zajedno sa tetkom Macom, s tobom, sa neponovljivom strinom koja je od tada mislila da nam treba nadomjestiti mamu i hvala Vam za to...Znam da ti to nikad nisam rekla, jer se te stvari kod nas ne govore, a trebale bi se govoriti, trebala bi vikati i govoriti koliko te volim, koliko se volimo...

Prošli smo prvo Ružinu svadbu, pa Josipinu, Stipanovu, pa svadbu tvoje Ruže, i onda moju...Sjećam te se kako si bio sretan na svakoj, najviše se sjećam svoje jer si na njoj bio divan, prvo smo svi plakali, jer su Baćci poznati plačljivci, pa smo se veselili, plesali, pjevali...Moji prijatelji su rekli kako imam genijalnog strica, ljudinu od čovjeka. Volim tvoj osmijeh, tvoje šale, tvoju zezanciju. Volim te gledati kad s guštom jedeš i kad uživaš kad nas je puno, uživaš u osjećaju zajedništva, u osjećaju kad smo svi na okupu...

Dragi moj strikane, ja još uvijek pišem kao da si tu, kao da ćeš svakog trena doći u tatinu kuću, ne mogu se naviknuti da te nema. Ne mogu! Ne mogu shvatiti. Danas je dvanaesti dan od tvoje smrti. Umro si dva dana prije mog rođendana ove godine, 2016. lipanj, divan mjesec. Letka je bila sva u zelenilu, divan vjetar je puhao za nove nade, za nove izazove života. Imam osjećaj da si volio Letku više od samog sebe, to naše malo mjesto, našu bajku.

Ah, tako je lako bilo voljeti te, a tako teško je živjeti bez tebe.

Tužna je spoznaja kako sve buduće trenutke možemo dijeliti tek mislima.

Uvijek ćeš biti u mom srcu, dragi moj strikane...

Franka Matić

ZDRAVKO RAPO

1960. – 2016.

- nećak s. Miroslave -

Zdravko Rapo, nećak s. Miroslave, rođen je 1960. u Potkozarju, kod Banja Luke, od oca Ive i majke Tereze. Bio je jedinac sin u svojih roditelja, imao je još mlađu sestruru, Vesnu.

Čim je odrastao zaposlio se u rodnom mjestu kao željezničar, gdje mu je radio i otac. No, njegov radni vijek nije dugo trajao. Kad je započeo nemili rat, bio je prognan iz svoga ognjišta sa cijelom svojom obitelji. Nikada se više nisu mogli vratiti jer im je kuća i sve što su imali bilo uništeno. Bili su to preteški trenuci za sve njih, a posebno za roditelje, zato je, nedugo nakon progona, otac naglo preminuo, a nešto kasnije i majka. Ostao je sam sa sestrom Vesnom. No, već nakon dvije godine nenadano mu je umrla i ta jedina sestra i tako je ostao sam. Sva ova tuga koja ga je snašla, progonstvo i samoća odražila se kobno na njegovu zdravlju. Obolio je od

teške bolesti raka. Kad je bio u bolnici, svjestan svoga teškog stanja, ispjedio se i pričestio i primio bolesničko pomazanje. U bolesti je bio veoma strpljiv, nikada se nije tužio. Svi koji su ga poznavali imali su za njega samo lijepo riječi: Bio je jako dobar, miran, radišan. Nikada nije psovao. Išao je u crkvu. Volio je pjevati, a osobito slušati glazbu, narodne pjesme. Uvijek se u njegovoju kući čula pjesma. Umro je 17. lipnja 2016., u Petrinji, gdje je bilo njegovo prebivalište nakon progona iz Banja Luke. Uvečer je još razgovarao sa tetkom, s. Miroslavom.

Pokopan je na Markovu polju zajedno sa svojim roditeljima i sestrom. Neka mu Bog bude milostiv i neka primi svu njegovu patnju i uvede ga u vječni raj. Počivao u miru!

s. Miroslava i s. Sl.

MARA POLJAK, rođ. Vučić

26. srpnja 1930. – 8. srpnja 2016.

- sestra s. Regine -

U petak 8. srpnja 2016. preminula je u svom domu, u Glavicama Mara Poljak, rođ. Vučić, sestra naše s. Regine. Mara je rođena 26. srpnja 1930. u Glavicama, općina Sinj, od oca Mate i majke Ive rođ. Milanović. Bila je najstarija od sedmoro djece (5 kćeri i 2 sina). Kao mlada djevojka udala se za mještanina Ivana Poljaka. Imali su tri sina i jednu kćer. (Jedan od ta tri sina, Mranko, živi u Korčuli i može se reći da je desna ruka sestrama dominikankama). Mara je svoju djecu odgajala u kršćanskem duhu, svjesna da samo uz Božju pomoć oni mogu odrastati i biti dobri i čestiti ljudi. Više nego riječima ona ih je odgajala svojim primjerom, a djeci je to uvijek najbliže i najlakše. Ono što majka utisne u srca svoje djece to ne mogu više izbrisati ni najveće bure života. I na nju se mogu primijeniti riječi iz Knjige izreka: *Tko će naći ženu vrsnu? Više*

vrijedi nego biserje... Sinovi njezini podižu se i sretnom je nazivaju, muž njezin hvali je: Mnoge su žene bile vrsne, ali ti ih sve nadmašuješ (izr 31,18-30). Kad joj je prije nekoliko godina preminuo suprug Ivan ostala je sa sinom Joškom i snahom Irenom koji su se za nju brinuli, osobito zadnjih dana kad je onemoćala. Inače je bila živahna starica, sve što je mogla učiniti sama, nije željela opterećivati druge. Uvijek se, naime, molila da ne bi bila nikome na teret.

Bila je veoma pobožna. Po cijele bi dane, a ponekad i noći molila, osobito zadnjih dana kad se više nije mogla kretati.

Bila je veseljak, uvijek spremna na šale. Ugodno je bilo s njome razgovarati. I dok joj zahvaljujemo na svemu što je dobra učinila, kao i za sve njezine patnje i molitve, zaželimo joj *neka je na Vratima (raja) hvale djela njezina* (izr 31,29).

Sahrana drage pokojnice bila je u ponedjeljak 11. srpnja na mjesnom groblju u Glavicama.

Zahvaljujemo svima koji su je voljeli, posjećivali i pomagali, zahvaljujemo i svima koji su je došli ispratiti na vječni počinak i pomoliti se za njezinu dušu.

s. Regina Vučić

Pismo zahvale obitelji Antolić

Drage sestre,
Obitelj Antolić želi se zahvaliti na podršci i pomoći koju ste tako nesebično pružale s. Vladimiri u njezim najtežim trenucima, a posebno veliko hvala sestrama Ivanka i Ani, te priori Marini.

Hvala Vam svima što ste je voljeli, što ste često dolazile kod nje u sobu, što ste bile sretne kad joj je bilo dobro, što ste bile tužne i nesretne kad joj nije bilo dobro. Hvala Vam i na najmanjim sitnicama koje ste činile, a njoj su puno značile. Hvala Vam što ste nam dozvolile da dolazimo kod nje u sobu i budemo s njom koliko želimo, a sve da bismo joj ublažili te teške trenutke koji su i za nas, a sigurni smo i za Vas, bili užasno teški. Nadamo se da Vas nismo previše zamarali niti oduzimali slobodno vrijeme.

Ponosni smo na našu Vladimиру kao što je i ona bila ponosna na Zajednicu kojoj je pripadala.

S poštovanjem,
Obitelj Antolić

MEDITATIVNI TRENUTAK

Razmišljanje za Lectio divina na stranici Reda

U subotu, 28. svibnja, na službenoj stranici Reda bilo je objavljeno razmišljanje časne majke s. Katarine Maglica za Lectio divina. Svakoga dana razmišljanje za tu stranicu piše netko od braće i sestara Reda. Donosimo razmišljanje na hrvatskom jeziku a original je poslan na engleskom jeziku.

Čijom vlašću činiš to što činiš?

LECTIO

I dodu opet u Jeruzalem. Dok je obilazio Hramom, dodu k njemu glavari svećenički, pismoznaci i starješine. I govorahu mu: "Kojom vlašću to činiš? Ili tko ti dade tu vlast da to činiš?" A Isus im reče: "Jedno ču vas upitati.

Odgovorite mi, pa će vam kazati kojom vlašću ovo činim. Krst Ivanov bijaše li od Neba ili od ljudi? Odgovorite mi!” A oni umovahu među sobom: “Reknemo li ‘od Neba’ odvratit će ‘Zašto mu dakle ne povjerovaste?’ Nego, da reknemo ‘od ljudi!’” - Bojahu se mnoštva. Ta svi Ivana smatruhu doista prorokom. I odgovore Isusu: “Ne znamo.” A Isus će im: “Ni ja vama neću kazati kojom vlašću ovo činim.” (Mk 11, 27-33)

STUDIUM

Isus je ponovno u hramu sa svojim učenicima. Naučava javno. Prethodno je očistio Hram od trgovaca i mjenjača novca. Okupljenom mnoštvu je tumačio da je Hram kuća Očeva i mjesto molitve. Ozdravio je čovjeka s usahlom rukom u subotnji dan. Narod ga sluša, divi mu se i vjeruje mu. Svoje naučavanje potkrepljuje djelima. Srca slušatelja osjećaju da taj koji ih tako naučava ima silnu moć, posjeduje ljubav koja seže onkraj zakona, koja njegovom poučavanju daje vjerodostojnost. Glavari svećenički, pismoznaci i starješine ga okružuju, slušaju i čekaju da ga zaskoče pitanjima. Pitaju se tko mu dade pravo da njihovu svetinju prekraja i tumači. Bijesni su ali to ne pokazuju. Uljedno s njim započinju dijalog, uvjereni da je poučavanje i stvaranje zakona i odredaba u njihovoj domeni djelovanja, a ovaj se pojавio niotkuda i mrsi im račune. Postavlaju mu pitanje direktno i otvoreno, ali ne da bi čuli istinu, već da bi ga ponizili pred slušateljima i na očigled svih osramotili. “Kojom vlasti to činiš”? (Mk 11, 28) Tko ga je ovlastio da očisti Hram od trgovaca i mjenjača novca, da liječi u subotu, da poučava ljudе u hramu ? Već od prvog dana pojavljivanja u sinagogi pa do danas, on, njegovo djelovanje i naučavanje su pod povećalom, uvijek u znaku upitnika. Upitna su bila njegova liječenja, istjerivanja zlih duhova, uskrisivanje mrtvih, druženje sa carinicima i bludnicama, novo i snažno naučavanje.

Pred ljudima su željeli ispasti dobromjerne, djetinje znatiželjni, ljudi koji očekuju pošten

odgovor na pitanje unaprijed dobro smišljeno. Bili su uvjereni da svaki mogući odgovor njega kompromitira kod slušatelja, da će svaki mogući odgovor biti i razlog njegove osude. Ni u snu nisu mogli očekivati Isusovo protupitanje . “ Krst Ivanov, bijaše li od Neba ili od ljudi? (Mk 11, 29) Odmah su shvatili da su upali u stupicu iz koje nisu mogli izići uzdignuta čela. Negativan odgovor pobudit će bijes u narodu koji je Ivana držao prorokom. Pozitivan odgovor će umanjiti njihovu veličinu, jer ako je Ivan bio Božji poslanik, onda su ga trebali slušati i obratiti se. Isus je priznao Ivanovu ulogu, pustio da ga krsti a Ivan je svima otkrio Isusovo mesijansko poslanje. Tu na Jordanu je Duh Sveti sišao na njega i svi prisutni su čuli Očev glas: “Ovo je sin moj ljubljeni. U njemu mi sva milina. Slušajte ga. “ (Mt 17, 8) Time ga je i samo Nebo ovjerovalo i potvrdilo u njegovoj misiji.

Ovo je trebala biti kruna njihova podlog djelovanja i nastojanja, njihove želje da se Isusa riješe, da ga konačno maknu s pozornice života, da njihova sljedba nastavi držati narod u pokornosti i neznanju, u strahu i ropstvu.

MEDITATIO

U ovom ulomku Markova evanđelja Isus se sukobljava s pismoznancima i farizejima, književnicima i narodnim starješinama; sukobljava se Isusova sloboda sa strahom vjerskih vođa; živa Božja riječ odmjerava svoj utjecaj sa uhodanom fosilnom religijom. S jedne strane sloboda hranjena istinom, istinom o Bogu i o čovjeku, a s druge strane strah za vlastito mjesto i utjecaj u društvu.

Dominikanca i dominikanku Istina obvezuje, ona mu određuje program djelovanja i način ophodenja sa onima kojima je poslan. Izbjegava kompromise između Boga i bogatstva, služeći jedino Božjoj Riječi. Samo Propovjednik slobodan od navezanosti na bogatstvo i na bogate, slobodan od straha za vlastito mjesto u društvu i od čežnje za vlašću u Crkvi, može životno tumačiti Božju Riječ. Obilježava ga blizina ljudi njegova vremena, poznavanje konkretnog života i potreba ljudskih s jedne strane te uronjenost u Boga iz kojeg crpi rasvjetljenje, hranu svojoj slobodi i snagu za svoje djelovanje s druge strane. Samo tako Boga može približiti čovjeku, a čovjeka privući Bogu. Glad za pravednošću i glad za Bogom oblikuju Propovjednika od Boga poslana. Uvjeren da " čovjek ne

živi samo o kruhu , već i od svake riječi koja izlazi iz Božjih usta (Mt 4,4) u slušateljima budi glad za Bogom , ne za svojom osobom i riječima. Svjestan je da je on samo sredstvo u Božjim rukama, da mu autoritet počiva na Bogu i na Redu koji ga šalje da čini to što čini.

ORATIO

Gospodine Isuse Kristu pokazao si nam utjecaj i moć vlasti služenja kroz koju odsijeva blaga i milosrdna ljubav Očeva. Obdari sve vladare, starještine i vođe svoga naroda mudrošću i pronicavošću koja od tebe dolazi. Daj im duha istine i ljubavi da svoje vladanje shvate kao služenje Tebi i onima čije su im duše povjerene, da ih prikupljaju i k tebi dovode. Koji živiš i kraljuješ u vjeke vjekova . Amen.

CONTEMPLATIO

Svatko od nas je izgovorena riječ Božja poslana onima koji dodiruju naš život, da im prenesemo radost i mir , da im djelom pokažemo ljubav i milosrđe Očeve. Na to nas obvezuju Isusove riječi: "Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas." (Iv 20,21)

s. Katarina Maglica OP

ZELENI AGRONOMOV KUTIĆ

s. Maje Karmelete Strižak OP, dipl. ing. agronomije

RAJČICA

(SOLANUM LYCOPERSICUM L.)

syn. (*Lycopersicon lycopersicum* (L.) Karsten)

CARSTVO: PLANTAE

ROD: SOLANUM

RAZRED: MAGNOLIOPSIDA

PORODICA: SOLANACEAE

RED: SOLANALES

VRSTA: SOLANUM LYCOPERSICUM

Rajčica (paradajz, pomidor) je jednogodišnja zeljasta biljka, a u povoljnim uvjetima može biti i dvogodišnja.

Središte podrijetla ovoga roda je u Južnoj Americi, u Peruu. Rajčica je donesena u Europu već za drugog Kolumbova putovanja, ali još se dugo uzgajala samo u botaničkim vrtovima jer se pretpostavljalo da je otrovna. Kao povrće počinje se više uzgajati tek početkom dvadesetog stoljeća.

Rajčica je vrlo rasprostranjena namirnica u cijelom svijetu zbog višestrukog načina upotrebe. Najviše se koristi svježa za salatu, sama ili u kombinaciji s drugim povrćem. Nezaobilazni je sastojak mnogih kuhanih jela, juha, umaka, variva s drugim povrćem, punjena sa sirom ili mesom, na picama i slično, naročito u mediteranskoj kuhinji. U prerađivačkoj industriji rajčica je jedna od glavnih sirovina. Prerađuje se u koncentrat, sokove, pelate, a zeleni plodovi mogu biti sastojak mariniranih miješanih salata. Sitniji plodovi mogu se zamrzavati. Kolika je hranidbena vrijednost rajčice, vidi se iz slijedećeg sastava svježeg ploda u postocima:

VODA: 92.0-95.2; VLAKNA: 0.31-1.8; SIROVE BJELANČEVINE: 0.4-1.25; MINERALI: 0.60-0.61; SIROVE MASTI: 0.2-0.95; UGLJKOHIDRATI: 1.87-9.00; OD TOGA ŠEĆERI: 2.4-7.00.

Rajčica je važan izvor minerala za ljudski organizam. Količine važnijih minerala izražene su u mg/100g svježe tvari:

NATRIJ: 2.6-32.7; MAGNEZIJ: 13-20; FOSFOR: 7-53; SUMPOR: 13-20; KALIJ: 92-376; KALCIJ: 10-21; ŽELJEZO: 0.4-1.

Potrošnja rajčice naročito je velika u ljetnim mjesecima. Rajčica je jedan od važnijih izvora vitamina. Na 100g svježe rajčice prema različitim autorima sljedeće su količine vitamina u mg: KAROTEN: 0.15-2.3; VITAMIN B₆: 0.074-0.15; VITAMIN E: 0.36; BIOTIN: 0.004; VITAMIN K: 0.4-0.8; FOLNA KISELINA: 0.0086; VITAMIN B₁: 0.016-0.08; VITAMIN C: 15-59; VITAMIN B₂: 0.02-0.09; VITAMIN B₃: 0.3-0.85;

U zelenim plodovima rajčice prisutan je alkaloid solanin, koji se tijekom zriobe razgradi, a plodovi dobiju žutu, ružičastu i crvenu boju od likopena, ksantofila i karotena. Okus rajčice ovisi o količini i odnosu šećera i kiselina. Kultivari za potrošnju u svježem stanju obično imaju više šećera od kultivara za preradu. U suhoj tvari fruktoza je više zastupljena (1.7 %) od glukoze (1.5%), a saharoze nikada nema više od 0.5 %. Maksimalnu količinu šećera imaju samo plodovi koji su sazreli na biljci. Kiseline

postignu najveću vrijednost prije pune zrelosti ploda. Koncentracija jabučne kiseline smanjuje se, a limunske kiseline povećava do pune zrelosti. Pored slatkoće i kiselosti na okus rajčice utječu i komponente arome.

Poznata je i zdravstvena vrijednost rajčice, naročito za bolesti srca i krvnih žila. Korisna je za snižavanje krvnog tlaka i izlučivanje vode iz organizma. Preporučuje se za različite dijete, kod šećerne bolesti i bolesti jetre i bubrega. Povoljno djeluje na kožu, naročito na opeklane od sunca, ali preporučuje se i za obloge i maske za osjetljivu kožu.

Likopen je glavni karotenoid u ljudskoj krvi i tkivima. Dnevna je potreba likopena za odraslog čovjeka oko 3 mg. Rajčica i proizvodi od rajčice glavni su izvor likopena i čine 90% likopena u ljudskoj prehrani. Svježi plod rajčice ima oko 30 mg/kg likopena, sok od rajčice do 150 mg/l, a kečap oko 100 mg/kg. Rajčica i proizvodi od rajčice sadrže još α,β karotene i lutein. Na količinu likopena u plodovima rajčice utječe zrelost plodova, kultivar i način prerade. Kuhanjem se poboljšava bioaktivnost karotenoida i

likopena. Djelovanje likopena tumači se različitim biokemijskim mehanizmima, naručito kao antioksidans i regulator djelovanja rasta stanicu. Istraživanja djelovanja likopena u prevenciji različitih tipova raka, pokazala su, da u krvi i tkivima bolesnika ima znatno manje likopena i selena u odnosu na zdravu skupinu.

Rajčica razmjerno dobro podnosi sama sebe. Ipak zbog mogućeg nakupljanja uzročnika bolesti i štetnika (nematode), uzročnika venuća i plutavosti korijena, poželjne su najmanje dvije godine do ponove sadnje na isto mjesto. Pretkultura ne može biti iz iste porodice (krumpir, paprika). Nakon rajčice preporučuje se saditi mahunarke ili žitarice.

E to bi bilo to. Ono što me najviše privlači u članku je spoznaja da rajčica djeluje na visoki krvni tlak. Pošto sam u Korčuli stekla sposobnost „DIZANJA TLAKA“ mislim da bi nekolicini sestara pomoglo konzumiranje rajčice. Nadam se da u Dubrovniku nemamo takvih problema..

Pozdrav od s. Maje Karme!

RAZBIBRIGA

Brzina

Policajac:

- Gospodo, znate li da ste vozili više od dozvoljene brzine?
- 83-godišnja gospođa mirno odgovori:
- Da, znam, ali ja moram brzo voziti prije nego što zaboravim kamo idem.

Bobi i Rudi

Došao Bobi Rudiju u goste i ostao do večeri, a tada je počeo prolom oblaka. Kaže mu Rudi:

- Prespavaj kod mene, kamo ćeš sada po toj kiši.
- Može, odgovori Bobi

Ode Rudi pripremiti mu krevet, a kad se vratio u sobu, Bobija nema. Tek nakon sat vremena netko zvoni na vratima, a ono Bobi, mokar do kože!

- Pa gdje si ti bio? – pita ga Rudi.
- A Bobi odgovor: Otišao sam doma po pidžamu.

Temeljitost

Zaposlila se plavuša kao čistačica u velikom trgovackom centru. Šef joj na odlasku kaže:

- Nemojte zaboraviti očistiti i pod lifta.
- Ona: A, jel' na svakom katu?

Težina i naočale

Razgovaraju dvije starije žene.

- Koliko si teška?
- S naočalama 68 kilograma.
- A bez njih?
- Bez njih ne vidim vagu.

Plavuše - prvi put

Što se dogodi kada dvije plavuše razdragano dotrče jedna drugoj u zagrljav?

- Razbijte se ogledalo.

Savršeni vid

Dragi, kad se pogledam u ogledalo vidim staru ženu, punu bora, na kojoj sve visi, prepunu celulita. To me jako rastužuje. Molim te, reci mi nešto što će me razveseliti.

– Pa, i dalje fantastično vidiš!

Plavuše - drugi put

Kaže plavuša svojoj prijateljici plavuši:
– Zamisli, jučer kad je nestalo struje, ostala sam sama u liftu sat vremena!
– Nije to ništa. Ja sam ostala tri sata na pokretnim stepenicama!

More i plaža

Ide Mujo Saharom i najde na nekog beduina pa ga upita:

- Koliko još ima do mora?
- Tri stotine kilometara, – odgovori beduin.
- Dobra vam plaža, al' je more daleko, – na to će Mujo.

Plavuše - treći put

Tuširaju se dvije plavuše i jedna zamoli drugu.

- Dodaj mi, molim te, onaj šampon.
- Pa, imaš šampon pokraj sebe.
- Da, ali na tom piše da je za suhu kosu, a meni je sva kosa mokra.

Dvaput je dvaput

Razgovaraju dva blizanca i jedan pita drugoga:

- Pa, gdje si ti cijeli dan?
- Ma, mama me okupala dva puta.

KORISNI SAVJETI

Mravi u vrtu

Imate li u vrućim ljetnim danima problema s mravima u vrtu, pomoći će vam ocat. U bocu s raspršivačem ulijte jednaku količinu bijelog octa i vode. Po-prskajte mjesta na kojima ste primijetili mrave koji ne podnose miris octene tekućine. Bocu s ovom korisnom mješavinom ponesite i kada idete na izlet kako bi otjerali mrave s jela.

Češnjak

Ako planirate izlet u prirodu, dodajte češnjak u svoj menu nekoliko dana prije polaska. Naime, insekti su posebno osjetljivi na miris češnjaka koji osjete kroz ljudsku kožu.

Mlijeko

Ubode insekata i opeklne od sunca smirit će mješavina mlijeka, vode i soli. Potrebno je samo malu količinu mješavine utapkat na mjesto uboda komarca ili opeklinu kako bi enzimi iz mlijeka neutralizirali otrov koji komarci ispusti prilikom uboda ili umirili područje oštećeno sunčevim zrakama.

Sol

Slana voda također umiruje područja uboda insekata. Nakon ispiranja slanom vodom, na oteklinu nanešite kapljicu biljnog ulja.

Bundeva

‘Meso’ bundeve idealna je hrana za one koji žele da smršaviti. U njoj se nalazi skoro 90% vode, dok masnoće gotovo i nema. Bogata je vitaminima C, B 1, B 2, B 3, B 6, provitaminom A i vitaminom E koji ima antikancerogeno djelovanje. Bundevine sjemenke sadrže biljne hormone fitosterine, koji povoljno djeluju kod benignih povećanja prostate i tegoba s mokraćnim mjehurom.

Dinja

Osim vitamina A, sadrži vitamine B grupe i vitamin C, a od minerala najviše kalija, fosfora, magnezija i kalcija. Odličan je diuretik, jača imunološki sustav, a posebno se preporučuje kod problema sa aknama. Dinju često nazivaju domaćom bananom, jer sadrži velike količine škroba i kalija. Preporučuje se po jedna šnita dva puta tjedno, dok se dijabetičarima i osobama sa povиšenim trigliceridima savjetuje oprez, jer dinja brzo podiže razinu šećera u krvi.

KRIŽALJKA

AI	IME SESTRE NA SLICI	HRVATSKI POP SASTAV	GRAD IZ LUKINA EVANDELJA (DVA UČENIKA NA PUTU U...)	NADOK- NADA				
RAJSKI VRT NA ZEMLJI								
BUDISTI- ČKI REDOVNIK								
PRIJEVOZNO SREDSTVO								
OTPORAN NA NEKU BOLEST								
VRSTA, SOJ								
KONJ U PJESMI			NJEMAČKA RAVNICA, NIZINA		DRAŽI	VOKALNA SKLADBA ZA GLAS UZ PRATNU INSTRUME- NATA	KAJDA	OSTALI, DRUGI
ŽITELJI IRAKA								
PREZIME SESTRE NA SLICI								
HAINAN AIRLINES				MOJSIJEV BRAT ZMAJ				
SPLETKA- RITI								
POSLIJE- DNJE SLOVO ABECEDI		IME PISCA NAMETKA OTAC						SAVEZ
VULKAN NA SICILII				AMPER OPEN NETWORK PROVISION		FOSFOR KRUTI MREŽASTI MATERIJAL		
POČETAK MAGARE- ČEG GLASANJA			LANTAN	OPSEG ANDRIJA ANIŠIĆ		POKAZNA ZAMJENICA NA TOM MJESTU		
JEDAN OD TRI OCEANA								
RATNA SPRAVA ZA IZBA- CIVANJE								